

سزار قلاده آنوقت پیچ بدان
که دیگران هم از آنوقت شد بر ستاد

تا چای از گز نمکین خنم بپزندان
باشقاسی از گز یب اولوب ستاد

مشهور

جام جم

احمد الدین اوجکلی

ترجمه

دکتر محمد سیبکلی و دکتر خیرتوف

سراز قلاوڊه اُموتن پیچ بدان
که دیگران هم از اُموتن شدستند

قاچا اؤکره نکلین غنم بیدان
باشقاسی اؤکریب اولوب استند

مشهور
جام جم

احمد الدین اوجاقلی

ترجمہ

دکتر غنیہ کیلہ و دکتر خدیوہ

جام جم اودھ الدین اودھ صدی مراغہ ای
 ترجمہ دکتور خلیل حمید و غلویو غلی پڑ دکتور غلام حسین سکیدی پڑ
 مقدمہ اصغر فردی
 خط مقدمہ ابراہیم نخت سکوی
 چابفت تائبش تبریز
 صحافی لکڑے چاب ۱۳۶۴

بامکاری ادارہ نکل ارشاد اسلامی آذربایجان شرقی

دومین کشف
میرزا حسن خرمی

۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اسلام کتب بنین یاد کاری اولان عرفان ادبیاتی یا خود فلسفی - اخلاقی
ژانرلار و ایازیلان منظوم اثرلرین اؤنمه حائر اولانلاریندان بیری ده اؤحدی

اوحدی مراعه (۷۳۸-۶۷۳) نین «جام جم» ثنوی سید .

vii اینجا عصرده یاشایان متفکر مؤلف حکیم سنائی نین حقیقه تحقیقه -

سیندن کؤزه چارپار درجه ده دالاشیرین و مارمونیک نظمده حکیم شمس ثنوی سید

اخلاقی، تربیه یی سجیه لر فلسفی و علمی موضوعلار دان بحث اتمیشیر . خارقه یارادان

اوحدی بو اثری دوزنیش ایل فایمیدان قایاق، دئمک کمال فایمیدان تام بلوغ

حدینه چایغی زمان عروضون خفیف مدس مخبون مقصور (فاعلاتن، مخاضن فعلن)
سجریه نظمده حکیمشیر .

اوخویو جو دنیا دیاخی یاشاق طرزیه میه لنگله علاقه دارنه آراسا بو ائوده اؤ

اؤده جلدیر . اؤده منض بو سبدن اوحدی ثنوی سینی «جام حبان نما»

یا خود «جامِ جم» آدلاندیریشدیر، مؤلف بو اثرینده انسان اوغلونا
 معنوی حیات کچیرمک، بمبوعلین یوکک قمتلندیرمک، آن باشلیجاسی ایسه
 یاشامی اؤیره مکلله سور دورمه یه سئیر. فرما عتبار یله نظامی مکتبی نین
 ایزله سجی سی اولان اوحدی انسان حیاتینی نجه اولماسینا امله جوده
 قوریا جی اسلام مکتبی نین دُر دکی یول کؤتیر لر ی و اخلاقی کؤتیر شلرین نجه حیاتا
 کچیر یلمه سینه فکیر یورودور، عینی زاماندا شاعر بو اثرینده دؤنه - دؤنه شبریتی -
 اجتماعی عدالته چاغیرماق و سؤیوب سؤیلمه یه رغبتلندیرمک غرضیده دیر .

۷-۸ اینجی عصرده دین فکیر لرا خواء ائدن ثنوی لریاز لیمیشا دا «جامِ جم»
 ثنویسی دؤرونون قدرتملی اثر لری دن اولمشا دور بونوندا اساس سی یالیز
 اوحدی نین خیال اینجی لگی، مکلوره وی دنیلیک و سؤز لکونون تحقیق سطلان
 اولدوغوندا ن اسیلی دیر اؤز و دئمیشکن .

دکلم عجم اوحدی از وصف خ تو بر نطق قضیحان عرب بند نهاده

حکمت، فلسفہ، ادبیات و مختلف علمہ میہ لین اوحدی نین سنوی شہرتی
 و غور د اند آفاقی بور و مو شد و ر ا و نون یار ا یحلیغی و ترجمہ حالی حاقیند اکر ا
 ادبیات تاریخی کتابلارین و سار ادبی اثرلرین تخمیناً میسیند اسوز اچیلیم
 مثلاً: تاریخ گزیده، تذکرہ اشعرا، ہفت اقلیم، مجالس الفاس نفحات
 نظم گزیده، سفینہ الاولیا، تیاج الافکار، دانشندان آذربایجان، مجالس العاق
 سلم السموات، مجالس المؤمنین (ج ۲)، ریحانہ الادب (ج ۱)، آتشکد آذر
 مجمع الفصحا، ریاض العارفین، خزینۃ الاسفیا، بہارستان، شمع احسن
 طرائق التھائق (ج ۲)، دویست سخنور، سخنوران آذربایجان، تاریخ ادبیات ایران
 قاموس الاعلام (ج ۲)، ارمغان و وارثین مجد لری و سار بوکچی کتاب مجموعہ لر
 بحث ایلیمشیر، نیزہ بودر شہرت قازانان و یو خارید اقد ائدیمیز اوزہ لیک
 (خصوصیت)، لرہ مالک اوزاق عصر لر دن نیزہ یادگار قلمیش بو اشرین ایک دفعہ
 اولازاق تبریز دہ نشر ائدیمہ سی بو یوک بیر علمی، مدنی اہمیت مالک دیر

ملای روم، نظامی سنائی، خاقانی، قطران، سعدی، صائب، شهریار
 و بکیمی شاعرین اثر لری دفعه لاله خارجه منظوم و مثنوی شکیلده ترجمه اولوب بیلشیا
 جمهوری اسلامی ایران دابوثرین آنالیمیزده نشر ایلدیی ادبی و علمی حایده
 آشاغا- یونحاری ۷۵۰۰ مصراع احتواء ایدن جام جم مشنویسی بوکوشقی
 دکتور پروفور علما حسین بگیلی دکتور پروفور خلیل یوسفلی واسطه سیده، بحر، ا.
 و مضمونو پوزولما داندان منظوم شکیلده ترجمه اولونوشدو.

ترجمنین یا دقتلاری عالمانه مقدمه ده بو اثر ساحه سینده اطرافلی حاله احجث ایلد
 ایچون اثرین علمی آنالیزی، بدیعی ریسیپ لری و مؤلفین فلسفی خاراکتری حقیقه
 آرتیق سوز آچا داندان، قشیرتی علما حسین بگیلی فیرمیالی و امیش یوخوشلوجیا
 باره سینده بیرنجه سوزده یونکلدره م.

— «بئ» —

فتح الله خان اوغلو دکتور علما حسین بگیلی پروفور ۱۲۹۷ کوش ایل انقادی نی

۲۴ دُذہ تہ اندا اوزاق گچمیشدہ دایمان گیدی اُلی نین اَدیم ہر عالمیذہ
 دنیا یاکلیشیر . ایک واور تا تحصیل نظام ملتبدہ صور ایہ عربی نستودا
 بتریش افسر لک بتمہ سید نائل اولوشدہ . دکتور بگدی ایرانین سیاسی جہدن
 گر گینلی بر دور ودا اولدوغوزمان یا خالایب جبہ تشکیل نہایت ۱۳۲۵ء
 کرتیک اضطراری بر وضعیت جلای وطن اُدیب اتحاد شوروی سیغیناق یستند
 قالیر . شورالار !! اولک سیدہ داها اوجہ دن عقلینہ گلین بر وضعیت
 قارشیلایر . علایقین بایقی اورتامیا واورایا حاکم اولان وضعیت اشد
 اعتراضلاری اونون ۱۳۲۷ هـ . ش . دہ روسین کفیات ادارہ سی واسطہ
 ۱۰ . آمی قورخنج ، رطوبتی و قارملیق سٹول لردہ سا خلائی سیدہ تیجہ نیر . صور شدہ
 دستطاق دورہ سینی بتر وکدن صور اہر ہانسی بیر سندن مدرک اولمادان عیا
 محکمہ دہ (۲۵) ، ایل آخر خرابہ ۵ . ایل نویال حاکم داندان محروم قالملا محکمہ
 اولوندو . بونولدا ۱۷ ، مین کیلومتر ماشین ترن سور و تملہ سور ولوب

قطب شمال دایر شمشیر کا *Kolima* یا کولمز لیدی . پروفوزر هاواسی بعضاً ۷۲ درجه

قد رویه قلاشان دایمین آلتی آمینی باش باش نجه اولان کا لدا کنجه کولمز دوه ۱۶

ساعات تنبیه ، ایلحق و یخنتی آلتدا ۲ ایل قالدیقان صوزا استایلنن سله

۱۹۵۴ ده سربت بیر خلیلیر . باکی شیرینه قایدیب عالمه سیده بیر لکیده حوشت گولمه

قاوشوب تحصیلده دوام ایدیر .

غلام حسین بگیدی باکی دانظامی آدینا استیتوتون فیلولورسی فاکولته سیندن مازون

اولدوقدان صوزا آذربایجان علملر اکا دمیاسیندا علمی فعالیتلرین داوامیندا اولد

صوزا تام فقیه سیده دکتور آلما خانل اولوب عیلملیک یوکک دکتور لوق (فوق لی)

دوره سینی ایسه ۱۹۶۸ اینجی ایلده تئزیریب . اکادمی ، دانشگاه و سایر علمی مرکز لرده

پروفوزر غوانیده فعالیت لرگوتتمیشدیر . نهایت مسلمان ایرانلیلارین اسلام

کوجولیشا هلیق اصول اداره سی علمینه ائدیکلری انقلابی نین غالب سینه اوغراما

نتیجه سینده دکتور غلام حسین بگیدی طبعین چشتیلی بولوملریده دکتور اولان حیات

یولداشی، قیزی، اولوغو کلپنی ایله برلکیده وطنه دؤنوشدور پروفئور ئیچمیردکی حیاتی یولوندا
 ۴. جلد ۱ یاخین مختلف علمی کتاب ۳۰۰ حدودوندا علمی مقاله مؤلفی اولموشدو ایندی
 او اثرلردن بیرنجه سینی صایریق .

باکی دانشرئیش کتابلاریدان : اوحدی مین حیات یارادیحلیفی (دکتورلوق) تیزی
 نظامی مین خسرو شیرینی و شرق (یولک دکتورلوق سالهسی)، قطران تیزی مین پش
 اثرلری (ترجمه) آمان آیرلیق شهریارین شجلیش اثرلری، دکتور بگیلی مین ارمیجه،
 روسجا اوزبکجه و دیگر بیرنجه دیله اثرلری ترجمه اولونموشدو . ایراندان :

شهریار لاکوروش، گنله یسلام، گد عمر، هندو شاهنجانی مین صحاح اسم، آدی فاژ
 تورکجه سوزلوقو (استاد اشلاب فریگی انتشاریه) غرنومی مین شهریار نامه لری .

استاد هابله دنیامین بریوخ شهرلیده و اولکمه لرینده علمی نفراسلار و رشیدیرا سجا
 استاد شهریارمی دنیاد اترنم ائدن ایلکین عالم و مترشناس اولموشدو .

پروفئور محمید بگیلی ایران اسلام مهورتی نده استاد اشلاب فریگی مین علمی شادری

تهران و ابوریحان دانشگاه لاریند ایرتاکیمی فعالیت گسترش مختلف قوتی لاری
 چخیش نمیش حاضر کی حاله ایسه بیکدی ایلی نین ۱۰۰۰ ایلک تاریخی فی تحیا
 ۵ جلد ده تالیف اندیر و برنجی دفعه تاسیلان آذربیکدی نین یوانینی چایا حاضر لاما فله
 بیزر و فور بیکدی جابلاری نین اسلام انقلابی نین منواتی و غایه لری چرچویدینه
 علم و ادبیات عالینه و اها اوجا ذیره لر قع انگلیسی و یروینی او غورلار آرزو لایریتی
 نوز و موزون صونوندا بو اثر می نشر ائمکه و بیز دیار دیلارینی اسیر کیمین آذربایجانین
 ارشاد اسلامی عموم ادا دیندن تکر ایدب اسلام انقلابی نین محدس الهی
 آرمانلارینین یاروز و ده حالیت پاق حمتینه و کوسر و یکدی فعالیتلرینه و فطرت
 و نالیستلر اده ائتمه لرینی آرزو اندیر یک

وَالسَّلَامُ عَلَى مَنْ اتَّبَعَ الْهُدَى

بَیْر ۱۳۶۳ تیش

اصغر فردی

نام این نامه جام جم کردم
 اندرو نقش کلّ رقم کردم
 تا چو رغبت کنی جهان دیدن
 هر چه خواهی در او توان دیدن
 اوحدی

جام جم

وحدالدّین اوحدی مراغه (۶۷۳ - ۷۳۸)

یکی از متفکران و گویندگان بنام پیرو مکتب ادبی نظامی گنجوی، اوحالدّین اوحدی مراغه‌ای است. وی یکی از مشهورترین نمایندگان شعر و ادب نیمه دوم قرن هفتم و نیمه اول قرن هشتم هجری قمری آذربایجان و از نیرومندترین شعرای متصوّف عصر ادبی خویش به شمار می رود.

اوحدی در سال ۶۷۳ هجری قمری در شهر مراغه که در آن زمان از مراکز مهم علم و فرهنگ و هنر آذربایجان بوده دنیا آمده، دوران کودکی و جوانی خود را نیز در این شهر بسر برده و تحصیلات مقدّماتی خویش را نیز همان جا فرا گرفته و سپس از زادگاه خویش بیرون آمده و بسیاحت پرداخته است و بنا بگفته خودش از مکتب روزگار تجربه های فراوان اندوخته و از معلم زمانه درس و ادب زندگی آموخته است.

سالها چون فلک به سر گشتم
 تا فلک وار دیده ور گشتم
 در آن دوران که در مفکوره اجتماعی مردم جامعه اسلامی فلسفه وحدت وجود در مقیاس بزرگی توسعه یافته و شعرای مترقی متصوّف آثار گرانبهائی بوجود می آوردند. اوحدی نیز در تبعیت از حکیم سنائی و دیگر وحدت وجودیون سلف خود در این دریای بی کران فلسفه غوطه ور گردید و آثاری منظوم پس گرانبها بوجود آورد که مشهورترین آنها مثنوی گرانقدر «جام جم» شاعر است که امروز نیز ارزش و اهمیت خود را حفظ نموده است.

اوحدی علاوه بر مثنوی «جام جم» دیوانی دارد که تعداد ابیاتش را از ده

۱- نام شاعر را اشتباهاً رکن الدّین نیز نوشته اند. در صورتیکه در روی سنگ مزار او اوحد الدّین نقر گردیده است: هذا قبر المولی المعظم قدوة العلماء افصح الکلام وزبدة الانام الذارج الی رحمة الله تعالی اوحد الملة والدّین ابن الحسین الاصفهانى فی منتصف شعبان سنة ثمان ثلثین سبعة مائه»

هزار تا پانزده هزار بیت تخمین زده‌اند و هم چنین مثنوی دیگر به نام «دهنامه» یا «منطق العشاق» که محصول طبع دوره جوانی شاعر است. لیکن به نظر ما اوحدی می‌باید علاوه بر اینها نیز آثار و تألیفاتی داشته باشد که تاکنون برعالم علم معلوم نیست و امید می‌رود که در آینده در نتیجه پژوهشهای علمی و تفحصات دانشمندان آثاری گرانبها از این شاعر آزاده و متفکر و متدین به عالم علم و ادب عرضه گردد.

مضمون و مندرجه اساسی مثنوی «جام جم» اوحدی موضوع انسان، تعلیم انسان، اخلاق انسان، آئین و مذهب انسان، مسائل صلح و عدالت و اخلاق و تربیت انسان، نهایت علم الانسان، انسان‌پروری و انسان‌سازی است. اوحدی در این منظومه خود توانسته است مسائل علمی، اخلاقی، فلسفی، اجتماعی و تربیتی عصر خود را منعکس نموده مانند آئینه تمام‌نما اجتماع دوران فئودالیت قرنهای ۷ و هجری قمری را جلوه‌گر سازد و برای همین نیز نام اثر خود را «جام جم» نهاده و او را به جام جهان‌نما مانند نموده که هر کس هر چه خواسته باشد در آن بیابد.

اوحدی وظیفه اساسی انسان عاقل و کامل را در شناسائی و پرستش آفریدگار توانا، در تحصیل علم و ادب و در انجام کار مفید تشخیص داده و در هر سه این مسائل قلم‌فرسایی نموده است. شاعر انسان را گل سرسبد کائنات، مقصد آفرینش و اشرف مخلوقات می‌خواند و می‌شناسد...

این اثر بی‌همتا برای تعلیم و تربیت انسان، برای راهنمایی وی بسوی مبدأ و آفریدگار یگانه برای تزکیه روح و نفس و برای آماده کردن یک انسان کامل حائز اهمیت فراوانی است. اینک که در سایه انقلاب قهرمانانه و اسلامی مان برای خلقهای ایران امکان تکلم در زبان مادری‌شان حاصل گشته، ما نیز این اثر ارزنده و قیاض را بزبان ترکی آذربایجانی به نظم ترجمه نمودیم تا در اختیار مردم آذربایجان و سایر خلقهای ترک زبان ایران بگذاریم که بتوانند از مندرجات گهربار این اثر بی‌همتا سودمند شوند.^۲

درباره «جام جم» در مقدمه ترکی مبسوطاً ملاحظات خودمان را بیان نموده‌ایم و برای اینکه آنها را تکرار نکنیم بهمین مختصر قناعت می‌نمائیم.

۲- برای بدست آوردن معلومات دقیق و بیشتر مراجعه فرمائید: غلامحسین بیگلری. اوحدی.

نام این نامه جام جم کردم اندرو نقش کل رقم کردم
تا چو رغبت کنی جهان دیدن هرچه خواهی در او توان دیدن

اوحداالدین اوحدی

«جام جم» مثنویسی (۷۳۸-۷۷۳)

نظامی ادبی مکتبی نین گور کملی نماینده سی اولان ماراگالی اوحداالدین اوحدی هجری قمری ۶۷۳ نجی ایلده ماراغا شهرینده آنادولولوب ۷۳۸ نجی ده ایلده اورادادا وفات ائتمیشدیر. او آذربایجان شعرین انکشافیندا چوخ مهم و دقته لایق رول اوینامیش دورونون ان قدر تلی متفکر شاعر لر یندن بیر اولموشدور. بوزمان ما را غاشهری آذربایجانین ان قدیم مدنیت و علم مرکز لر یندن بیر اولوب، صنعت و تجارت اجا قلا ر یندان بیر یسینه چور یلمیشدیر بوزمان ما را غایله یا ناشی آذربایجانین دیگر شهر لر ینده اوجمله دن: تبریز، اردبیل، گنجه، بردع، نخجوان، شماخی و سایر ده مدنی حیات سرعتله انکشاف ائدیردی. شهرله یاناشی بیر چوخ کند لر ده بئله مکتب لر، علم و مدنیت اجا قلا ری یارانیب، عمومیتله اولککه ده چوخلو زنگین کتابخانالار، گورکملی عالم و موسیقی شناسلار، تجربه لی و بلیک لی معلم لر و ارایدی. فلسفه، آللهیات، منطق، نجوم، ریاضیات، تاریخ، ادبیات و دیگر علم لر وفن لر تورک (آذربایجان)، فارس و عرب دیل لر ینده تدریس اولونوردو. اولککه نین پایتختی ساییلان ماراغا شهر ینده. بویوک علمی مؤسسه لر گوزه چار پان اقتصادیات و تجارت مؤسسه لر ی و مرکزی و ارایدی.

۶۵۷ هجری قمری ایلینده مشهور عالم و منجم خواجه نصیرالدین طوسی نین تأسیس ایتدیگی ما را غارصد خاناسی هله ده علمی باخیمدان دقت مرکز ینده دیر. هلاکوخانین امری و خواجه نصیرالدین طوسی نین سعی و همتی ایله یارانان بورصدخانا او زمان یاخین و اورتاشرده

۱- شاعرین آدینی سهو اولاراق رکن التین یارانلار اولموشدور. حالبوکه مراغه قبرستانیندا اونون قبرداشی اوزه رینده اوحداالدین حک ایدلمیشدیر و بئله یاز یلمیشدیر: «هذا قبر المولى المعظم قدوة العلماء افصح الكلام وزبدة الانام الدارج الى رحمة الله تعالى اوحدا الملة والدین ابن الحسین الاصفهانی فی منتصف شعبان سنة ثمان ثلثین سبعة مائه».

علمی مرکزہ چوڑیلیمیش عراق، شام، ترکیہ چین و ایران اولکھ لری، اصفهان، شیراز، بغداد، سمرقند، بخارا و دیگر شهر لردن گلیمیش گوڑکملی عالملرما را غارصدخانه سی و دارالعلمی اطرافیندا علمی فعالیتہ مشغول اولموشدولار. بودورده آذربایجان عالملری طرفیندن یاز یلمیش و نجوم علمینین کلاسیک اثر لری نیدن سایلان: «قاموس السیر» و «شرف الاشراف» کیمی ماراغلی کتابلایز یلمیشدیر. بوزمان ما را غاشهری آذربایجان خلقینین معنوی حیاتی نین اساس اجاقی، سیاسی و اقتصادی حیاتی نین دوگون نقطه سی اولموشدور. محض بوشهردن علم و مدنیت قایناقلاری قدر تلی شلاله کیمی هر طرفه برکت ساجیردی.

ماراغایله یاناشی آذربایجانین دیگر شهر و کندلرینده خطا طلیق، رساملیق، معمارلیق و توخوجولوق صنعتی ده گنیش دایره ده انکشاف اندیردی. محض بوزمان مشهور تبریز رساملیق، مکتبی نین اساسی قویلموشدور. کند لرده اکین چیلیک، ایپک چیلیک، حیواندارلیق، باغچیلیق ایشلری، شهر لرده نیشه کارلیق گوزه چارپار درجه ده انکشاف ائتمیشدی.

ادبی جریانان گلدیکده بودورده سارای ادبیاتی، مدیحه چیلیک و قصیده چیلیک نسبتاً ضعیف ایدی، دورون ضروری طلبی، ینی جریانی، طریقت و عرفان ادبیاتینین گوجلنمه سی ایدی اوزمضمون و مندرجه سی اساسینا اعتباراً، اوزمفکوره سی استقامتینه گوزه بو ادبیات سارای شعرینه، مدیحه چیلیگه، قصیده چیلیگه تماماً مخالف اولوب، دابان با دابان ضد اولموشدو. هجری ۷ و ۸. نجی عصرلرده آذربایجان اجتماعی فکرین ده، یاخین واور تاشقرده اولدو قوکی می مترقی صوفیزم، وحدت وجود جریانی، عرفان و عمومیتله تصوف ادبیاتی خصوصاً شعر ساحه سنیده. گنیش یایلمیشدی و محض بونا گوزه ده بیر قدر صورنا بوساحه ده شیخ محمود شبستری، فضل الله نعیمی، عمادالدین نسیمی و باشقالاری کیمی شاعر و متفکرلرین اورتده یاپیخمالارینا سبب اولموشدو.

بیله لیک له هجری ۷ و ۸ نجی عصر لرده آذربایجاندا اجتماعی، سیاسی و اقتصادی حیات ینی دن بر پا اولموش، انکشافا دوغرو ایره لی له میش بیرچوخ گوڑکملی، عالم، شاعر، و باشقا— باشقا متخصصلر و نیشه صاحب لری نین ینشپ اورتا یاپیخمالارینا شرایط و امکان یارانمیشدی. باخ بئله بیرمرکب دورده ماراغالی اوحدالدین اوحدی آنادان اولموشدور

اوحدی اوزونون ایلک تعلیم و تربیه سینن دوغما شهرن ماراغادا آلمیش و بویدا باشاچاتمیش دی وتدریجاً بوینی یئتمه، استعداد لی و گنج بوشاعر آذربایجان ملی مدنیتی نین انکشاف تاریخینده گوڑکملی سیمالاردان بیرینه چور یلمیشدی. او له گنج یاشلاریندان، مطالعه «سور، چالیشقان اولوب، اوزوندن قاباقکی شاعر یازیجی و متفکرلرین اثر لری، فارس، تورک، عرب دیلی و مدنیتی ایله دریندن تانیش اولماق چالیشمیش اونون اثر لری نین مطالعه سنیدن آیدین اولورکه، شاعر عمر و بو یو آذربایجان شاعر و متفکرلریندن ایستر عرب دیلی ایستر فارس دیلی لری نین او جمله دن:

قطران تبریزی، نظامی گنجوی، خاقانی شروانی و باشقالارینی، ایله جه فارس شاعر

لردن رودکی، فردوسی، خیام، سعدی و دیگر مشهور شرق کلاسیک لری نین اثر لرینی اوخوموش، دریندن تحلیل اتمیش یئری گلنده او نلاردان بهره لنمیشدی. ائله جه ده شاعر دیگر خلقلرین مدیت و تفکر ونه رغبت بسلمش، اونلاری علم و ادب خزینه لریندن فایدا لانمیشدی بوخلقلرین عالم و صنعتکار لارینا دادقت یتیرمیش و حرمت بسلمشیدیر. بیرشوله اوحدی او گرنه گی بوتون عمر و بویوسعدتین آچاری حساب اندیب و بونادا عمل ایتمشیدیر. شاعر محض او گرنمک خاطرینه او توز ایلدن چوخ بیر مدّت سفرده اولوب. دورونون بیرسرا اولکه و شهرلرینی گزیب، سیاحت ایتمشیدیر:

تا فلک وار دیده ورگشتم

سالها چون فلک به سرگشتم

سویلوین شاعر قیدا یتدیگیمیز کیمی او گرنمگی حیاتین رمزی و غلبه نین آچاری قبول

ایتمشیدیر:

که دیگران هم از آموختن شدند استاد
با شقاسی او گره نیب اولوب استاد

سراز قلاده آموختن میبچ و بدان

(قاجما او گره نمه گین عذابیندان)

شاعریه حیات و یا رادیجیلیق یولونو ایشیقلا ندیران ترک دیلینده باکی دانشرا و لونان «او حدی» مونو گرافیس، «وارلیق مجله سی» گنیش صورتده بو حقه جواب لار وئریرا و دور که بیز بورادا بوباره ده بوندان آرتیق ایضاح و ئرمگی ضروری ییلمه ییب، دها آرتیق معلومات آلماق ایسته ینلره آدینی چکد یگمینر اثره مراجعه ائتمگی مصلحت گوروب شاعرین «جام جم» اثرینه قاید یریق.

ماراغالی اوحدی نین ادبی اثری هم مضمون هم ده فرما اعتباری ایله، ائله جه کمیت جه چوخ زنگین و رنگارنگ دیر. اونون «دهنامه» یا (منطق العشاق) و مشهور «جام جم» مثنوی لری^۱ یاناشی اون مین و بعضی مأخذ لره گوره ۱۵ مین بیت لیک بیردیوانی دا واردیر^۲ که، بورادا اوحدی قصیده غزل، رباعی، ترکیب بند، ترجیع بند و دیگر ژانرلاردا گوزل نمونه لر یاراتمیش دی و اوزوندن صورنا گلن بیر چوخ شاعر و متفکر لره الهام وئریجی و اولگو او لموشدور. اوجمله دن بویوک حافظ اوزونو اوحدی نین مریدی و اونواوزونون پیر طریقتی قبول و بیان اتمیشدیر و بوباره ده سؤیله میشدیر: «... که این حدیث ز پیر طریقتم یاد است»...

۱- غلامحسین بیگللی. اوحدی. باکی ۱۹۶۲، «وارلیق» مجله سی نمره: ۴، ۵، ۶، ۷ و ۸.

۳- کاوه نشری اولان. حمید سعادت نین تربیتی ایله «دیوان اوحدی مراغه» تهران. ۱۳۴۰ تخمیناً ۸۵۰۰ بیت

هریبرائر دو غروانداندا اگر کلاسیک ادبی نمونه دیرسه، گرگ دورونون زمانه سینین آیناسی اولوب، یازیلدیقی دورون اجتماعی، سیاسی جریانلارینی اوزونده عکس ائتدیریب، معین زمره یا صنفین مفکوره سینیی افاده و نمایش ایتدیر سین.

«جام جم» مثنوی سی نین اساس مضمونو و باشلیجا موضوعو اجتماعی عدالت مسئله سیدیر بواثرده شاعر اجتماعی امگه و زحمت آداملارینا خصوصی دقت تیر میشدیر. عمو میتله اوحدی اثرینی دورونون جدی و اساس مسئله لرینه، اناساسی انسان پرورلیکه حصراً ایتمیشدیر، دینه و شریعت اولان مناسبتینی عکس ائتدیر میش، ملکدارلیقا تنقید آتشی آجیب، روحانی نما لاری افشاء ایتمیشدیر.

قید ایتمه لی یک که، اوحدی چوخ ضد یتلی اولان فنودال — روحانی جمعیتنده یتیشمیش و حاکم ایده اولوژی نین تأثیریه معروض قالمیش بیر شاعر دیر. لیکن او، اوز یارا دیجیلیقین اساس میل لری ایله، حاکمیت باشیندا دوران فنودالسم و یوکسک زمره لر دیگیل، خلق کوتله لرینه باغلی اولموشدور. شاعر بوتون اثر بویو اکینجی، امکچی و پشه کار انسان لارین طرفداری اولوب، اونلارین محروبتلرینی بیان ایدیب، ایستک و آرزولارینی ترم اتمگه جهد گوستر میشدیر. اوز یاراد یجیلیق گوزگوسو اولان «جام جم» اثرینده اونلارین حیات و فعالیت صحنه لرینی تصویر و نمایش ایتدیر میشدیر.

بونونلا یا ناشی اوحدی اوزونون بوچوخ قیمتلی اثرینده ذور ونون علمی، فلسفی، اخلاقی، تربیه وی و اجتماعی گوز و شلرینی عکس ائتدیریب افاده ایتمیشدیر. بودور که شاعر اثرین آدینی «جمشیدین جامی» قویموش دورکه، هرکس اوزایسته دیگنی اورا داگوزوب تاپاییلسین.

انسان پرور شاعر امک و یارادیجیلیقی حیاتین اساس مقصدی و یاراد بلیشین یگانه فلسفه سی ترم ایدیب، غصبار لیقی، آقا — نوکر چیلیگی، غیر برابر لیگی، ظلم و تجاوز کارلیقی، عدالت سیزلیک لری قانلی محاربه لری پیسله میش، نفرت بسله میشدیر.

شاعر انسانلاری امگه محبت، اوزگه امگینه محصولونا گوزتیکمه مک، گوجلویه ظالمله باش اگمه مک، یالتا قلیق و لوقالقدان پرهیز اتمک، ریاکار دین و دولت خادم لری نین عمل لرینی افشاء اتمگی دونه — دونه تاپشیریب، تاکید ایتمیشدیر.

شاعر یوخاریداکی مسئله لری حیاتا تطبیق ایتنک او چون شعرین کسکین قدرتیندن بیر سلاح کیمی استفاده ائدیب حاکم طبقه نی تنقید آتشینه دو توب، کندلی زحمتکش لری جلدی حمایه چپسی کیمی چنخیش اتمیشدی. کند اکین چیلری نین حمایه سی «جام جم» اثرینده اساس یثری توتموشدور.

«جام جم» مثنویسی عروض وزنی نین خفیف بحرینده یازیلیمیش مقدمه و اوچ فصلدن عبارت دیر گیریش ده اورتا عصرده بیر عنعنه اولدو قوکیمی، آللهی، پیغمبری نعت و ستایش اتمیش، عدالتی حکمداری مدح ائدیب، صونرا وطنی آذربایجانی، اونون گوزهل لیک لرینی،

ياراشيقلی منظره لرینی، تاریخی آبدە لرینی تصویر و ترتم اُتمیشدی.

واختیله تبریزین سرخاب محلّه سینده یئرله شن، صورنا دا زلزله نیجه سینده ویران اولان «ربع الزّشید» ین یاراشیقلی علمی شهر جیگینی، اونون دارالعلم لرینی، عظمتلی سارایلارینی، محتشم جامع مسجدینی، مدرسه و خانقاهلارینی چوخ صمیمی و گۆزل تصویر اُتمیشدیر.

«جام جم» مثنوی سنین بیرینجی فصلینده شاعر کائناتین منشای، یثکوره سنین یارانماسی، معدن، بیتگی و حیوانین میدانا چیخماسی، جان سیزلارین و جانلی عالمن تۆره نیب عمله گلمه لری، انسانین طالعی حقیقنده دو شونجه لر، گۆیده کی سیاره لرایله، یثکوره سی آرا سینداکی آسترونومیک و آسترولوگیك علاقه لرو دیگر بوکیمی جدی و مرکب مسئله لرحقیقنده فکر سؤیلو یور. شاعر بوفصل ده بیرسیرا خرافی ملاحظه و احکاملاری ردّ ائدیر، عوضینده علمی و دقیق فکر و ملاحظه لر یورودور. اوحدی بوفصل ده «کائناتین حقیقتی حقیقنده سؤال» باشلیقی آلتیندا چوخ ماراغلی فکر لرافاده ائدیر. کائنات و موجوداتین، طبیعت و جمعیتین، حیات و اولومون، اصولاً انسان وجود و نون هارادان گلمه سنین و نه مقصد اوچون یارانماسنین سبب لرینی اوز فلسفی دو شونجه لری نقطه نظری افاده اُتمیشدیر:

سن ای حقیقتی آختاران انسان
سندن نه سوروشسام گۆزومه دوزباخ
بو یثرکی اوستونده سالمیسان مېکن
اصلی ها را دانسیرنه دیر بوقایدا
بس بوتورپاق، بوهوا، اود، صونه دن دیر؟
گنججه قارا نلیقی دئی هاردان آلیر؟
بس سن اوزون کیم سن، نه چی سن، نه سن؟
دوستلوق نه دئمکدیر، انسانلیق نه دیر؟

بویانجه سؤزلره قولاق آس بیرآن
منله اگری اوتور دوز دانیش آنجا
نه دیر؟ هیچ اوزونه دئمیسن می سن؟
وارایدی یا یوخدان او، اولدو پیدا؟
بویاش، ایستی، سویوق، قورونه دن دیر؟
سؤیله بوآی، گونش نه دن نور سالیر؟
کیمی تا نیارسان بونوبیلمه سن؟
آدام نه؟ آدملیق نه دیر سؤیله بیر؟

صورنا دا شاعر انسانین ان عمده وظیفه سینی علم اوگر نمکده و عمل ائتمکده گۆزور
دۆنه- دۆنه انسانلارا تاپشیریر:

سن بورا گلدین که بیرایش گۆره سن
هرشئی گۆره سن درک ائیلیه سن

اوحدی اوز فکرینی تصدیق ائدیرمک او چون علمین و عملین اهمیتی نی رولونو و قدر
تینی گۆزل مثال لاراسا سیندا ایضاح ائدیر وثبوت ائتمکجه چالیشیر که علم سیزو عمل سیز انسان
کامل دگیل دیر یارا دیلیش قارشى سیندا اوز دینی نی اداء ائده بیلمز. بودور شاعرین بوباره ده
سؤیله دیگی چوخ مارا غلی ملاحظه لریندن بیر پارچاسی:

بیلیک جان قوشوناقا ناددیر اینان
 بیلیک دی بدنه بوندیادا جان
 نور سوز گؤز کیمی دیر علم سینر اوره ک
 علمین بایرا قینی قالدیر گؤیلره
 یوخدور بیلیک کیمی بیر آب حیات
 بیلیگین اولار ساقالمازسان ناچار
 الینده چراغین واردیر سا اگر
 بیلیک ایشیق لیق دیر جهل قارانیق
 دیر یلیک صویدور علمی انسانین
 کشف ائتمک ایسته سن اسراری اگر
 نفسین مئشه سینده کیم آز سایولو
 بیلن روح هر کسه اولار سایولداش
 بواوزاق گؤیلرین سرلارین بیز
 علم ایله صولار دا اوزر گمیلر
 انسانی سست، غافل اندر جهالت
 بوقدر گور دوگون ایشلر پئشه لر
 بیلیک انسانلاری او جالدار آیا
 هرکس اوز علمینه آرخالانساگر

روحو نو گؤیلره او دور قالدیران
 باش بیلیک سیز اولسا اولار بد گمان
 نادان انسانلیقدان اوزاقدیر گرچک
 او، سنی قالدیران یوکسک لره...
 آنجاق بیلیک وئر انسانانجات...
 بیلیک یوللاریندا چراغ تک یانار
 قارا نلیق گنجه دن قورخمازسان هدر
 سن بو حقیقتی دوشون بیر آنلیق
 خوشبختدیر بوضو یواچن اینانین
 بیلیک سیز مقصده چاتارسان مگر؟!
 علمی قلینچ اولار، عقلی ایسه قولو...
 بدن له گؤیلره اوچار، او بیر باش
 درک انده یله ر یک مگر بیلیک سیز؟!

هم علمین گوجوایله گمی دوزه لر...
 بیلیک قوه وئر همده جسارت
 علمدن، دوشونجه دن دوغماش مگر؟!
 نادانلیق کورلار تک سالار قویویا...
 ایشی، عملی ده دائم یوکسکله ر...

متفکر شاعر بوفصل ده بیر حکیم، بیر طب عالمی، متخصصی کیمی نسلین توره مه سی،
 کور په نین آثار حیمینه نه انکشاف اندیب بو یومه سی مرحله لرینی چوخ علمی و مارا غلی بیر
 طرزده بیان وایضاح اندره ک، اورتا عصر لرده دوغوم باره سینده حکم سورن بیر سیرا موهم و خرافاتی
 فرضیه و ملا حظه لری کوکوندن رد اندیب، بوگون ده اوز علمی لیگینی ساخلایان دوزگون
 ملاحظه لرایره لی سورموشدور...

باخین شاعر فیز یولوژی جریانی نه قدر علمی طبیعی و ساده ترنم اتمیشدیر:

انسان وجود و نون اصلی بیگمان
 بیتگی و حیواندان یوغرولموش همان
 یشمک لر دوزه لدر اونلاردان انسان
 اونلاری یبه رک بویویه هر آن
 اوغیدا (غذا) بدن ده گشدر هر یانا
 ایستیدن هضم اولوب چشور یلرقانا
 صورنا داقاندان نطفه نین نجه عمله گلمه سینی، رحم ده نه سایاق رشد اندیب اوشاقا چشور
 یلمه سینی، چوخ دقیق و علمی صورتد. ایضاح اندره ک، یئددی اولدوز و دورد عنصر و بونطفه
 دن توره نمیش جنینی نجه بسله ییب نشوونما ائتدیرمه لرینی اونلارین بودوققوز آی مدتیده
 فردی رول لارینی و وظیفه لرینی ما را غلی جیر طرزده ایضاح اندیر. دو غوم پروسیسینی چوخ
 علمی واساسلی تشریح اتمیش اولور.

بوفصلده اوحدی انسانین «اشرف مخلوقات» اولماسی ملاحظه سینی ثبوت ایتمگه چالیشیر شاعرین قناعتینه گؤره انسان بوتون حیات و وارلیق قوه لری نین فوقونده دوران، بوتون یا ر نیشلاری اوزونه تا بع ایتمک اقتدارینا مالک اولان بیر موجود دور.

شاعر بو یوک امتیاز لارا مالک اولان انسانا حدود سوز قیمت وئره ره ک، اونوهرشی دن قاباق، اوزونو تا نیماقا اوز قدرینی و قدرتی نی بیلمه گه دعوت ائدیر. بونا محدود آلهی نعمتین شکرو نویرینه یشیرمگی سفارش ائدیب دونه— دونه تأکید له تاپشیریر، اونا بو یوکسک درجه به یعنی حقیقی و اصل انسا نلیق مقامینا لایق اولماقی تأکید ائدیر. اوز قدر و قیمت لرینی درک اتمه یں لری مذمت ائدیر و اونلاری صایق اولماقا و ادراکا چاقیریر. باخین آشاقیداکی بیت لرده شاعر نه گؤزل افاده ائدیب. اوز فکرینی چا ند یر میشدیر:

باخ ای آچیق کتاب تناسی اوزونو
حیف اوز قدرینی بیلیمیرسن آنجا ق
دنیا نین سّرلاری سیمیرغ تک اینان
دوز ایکی دنیا دان آرتیق هرتوکون
گؤیلر بیر نقاش تک قلم چکنده
صولار سنین او چون یوک داشیان دیر
سنه آش بیشیریر مطبخ ده اود باخ
دنیا نین مشکلون سن ائتدین آسان
کولونگون آلتیندا داش مو مادونه ر
سوید ون در یسینی پلنگین، شیرین
فیلسی اوسا یلاب ایلله دین اسیر
سنین دیر دنیا دا گورونن نه وار
حیوانلار بیتگی لریمه گین او چون
عقلین بیرگونش دیر، روحون آی اینان

اثرین ایکنجی فصلی تر بیه وی سنجیه داشاییر. شاعر بورادا اخلاق کاتیبگور یا لارینی، معنوی مسئله لر، حیات و معیشت قایدا قانوللارینی و داوارانیش حقیقده. جذی و مترقی فکر لر سؤیلوبوب، انسان پرورلیکدن، ظلمه، حربه، جنایته و هر جور سفالت ورزالتله نفرتدن، صلحه عدالته حرمتدن توتوموش سفره چیخماق قایدالاری قوهوم— قونشویله نجه رفتار ائتمک، عائله قورماق طرزی، ائو، کند، شهر تیکمک، ضیافت تشکیل اتمک حتی یاس قایدا لارینا قدر قلمه آلمیشدیر.

اوحدی ده بویوک متفکر لراولان سنائی، نظامی، سعدی، جلال الدین رومی و سایره کیمی شعرین، صنعتین یوکسک موقعینی هنج واخت، شاهلا را، حکمدارلارایالان مدیحه لرله

آلچاتما میشدیر. او، بؤ یوک بیر متفکر اولاراق، اونلاری عتاب، خطاب آلتینا آلاراق ادب اُتمگه جهد گوسترمیشدی اونلاری ظلمدن، غفلتدن، عیشدن، عشرتدن، پوزقون و یار اماز حیات سورمکدن چکیندیر مگه چالشمیشدی، عدالتلی و انصافلی اولما غادعوت ایتیمیشدی. بیر سؤزله شاعر بوفصلی اخلاقی و تربیه وی مسئله لره حصر اندیب، خانخانلیق و دره بیگلی لیک جمعیتی نین احکاملا رینا، بدعت و یاراماز قایدا قانون لارینا جدّی اعتراض ایتیمیش دیر.

با خین آشایداکی مصرعلاردا دورون حکمدارینی نجه تنقید آتیشنه توتور:

ای اولکّه تاختیندا اولان حکمران
شاهلیق عدالتله اگر اولسایار
تاختین محکم لیگی عدل دیر آنجاق
عدال اولانلار آه ائتممز اثر
عقل لی آدا ملار سویلمیش بئله
پادشاه تانری نین کؤلگه سیدیر باخ!
سنه مُلک وثر دیلر، باخ الدهن-اله
گرک شاه عقل ایله یا شاسین اوزو
چالیش وارلیقیندا تۆکمّه ناحاق قان
اوحدی عدالتین اوستونلوک لرینی ساید یقدان صونرا ظلمون یارا مازلیقیندان و ظلمکارین بدعابتیندن سؤز آجیر:

ظالم لرین انوی چوخ چکمه زاشکار
یاندیرا راثوینی اوره ک آهلاری
ظلم اوزو ظالمین کؤکونو کسه ر
حدّ سیز آلچاقلیقدیر قان ایچمک گرچک
کسمک چون کؤکونوبئله دولتین
دول آار واد باغیندان درمه میش چیچک
قارارنلیق گئجه لرایی اگیره ره ک
صونرا دابوظلمه دوچار اولار آه

صونرا شاعر ظلمکارلارین نجه جزالاند یقلارینی، اونلارین بدبخت گله جک لارینی حدّین دن آرتیق حدّت و غصبه بیان اندیر و ظالم لرین عاقبت لرین اوزلرینه چیر پیر: وای بوقان ایچیپ یوخلویانلارا
ای شاه ظالم لره وثر مه اختیار
اوحدی حکومت با شچیلارینا او یود وثریب، اونلاری ظالم و قان ایچن عاملردن ال اوزمگه اونلار اجز اوثرمگه دعوت اندیر و عدالتی-انصافی اولانی خدمته جلب اتمگی توصیه اندیر
ظلمکار حاکم لرنه یینه گرک
سن عدله آرخالان اونلا ردان ال چک

حاقدان آگاه سانساه، عدل ایله داوران
ظلم ایله عداوت اولماز پایدار...
شاهیندا قدرتی عدلینده دیر باخ!
عدالین جانینا یتیشمز خطر...
عدالت اکیزدیرا وزون عمرله
ظلمکاری دگیل، عادل آنجاق...
اونو هر غافله تا پشیر مابئله
قولا قی کیتله ده، دنیا داگؤز و...
چونکی، قور تارمازسان مکافاتنیدان
اوحدی یقدان صونرا ظلمون یارا مازلیقیندان و ظلمکارین

رسوایچی شکلده اولارتا رومار
محوائدعملی ظلمکارلاری...
آنجاق عدالتدیر بدنه چپه ر
أوزوده عاجزین قانیننی ایچمک
مظلومون ناله سی بالتادیر بقین
میوه واو دونوداشامیش سرهنگ
گؤندوز لرقانیه قازانار چورک
أوزون قلینجی اول ظالمین آلاه

شهری تا لاییب کندلری چاپار
اوحدی حکومت با شچیلارینا او یود وثریب، اونلاری ظالم و قان ایچن عاملردن ال اوزمگه اونلار اجز اوثرمگه دعوت اندیر و عدالتی-انصافی اولانی خدمته جلب اتمگی توصیه اندیر
سن عدله آرخالان اونلا ردان ال چک

تاخمیش قولاقینا اونلار قلمی
 یوخصولو محوئیدی قلمی ایله
 قانسون قلینجی سنده سه اکر
 یول- یولاق اوغرو یادیئه دار غالار
 اوغرونون اوزو نه گولسه دار غالار
 شاهین قلینجی دیر شهره حصار
 بوتون حیاتی بویو کندلی لر طرفداری اولوب، اونلارین جبهه سنده دایا نیب منافعلرینی
 مدافعه ائدن شاعر، اونلارین دوز و لمهز، آجینا جاقلی حیا تینا فکر وثریب، اونلارین وار یو
 خلارینی اللریندن آنلاری صون درجه غضبله قامچیلاییر:

اونو بوقایید ایلا ائیلمه بر باد
 سئویله نه بسله دین تیکاندان غیری...
 قالماز بومیشده ده هیچ آقاج آمان
 گونده تویوق یه یر حکمدار بول بول
 آقا آل اوزادیب سؤیله روئرگیئنه
 اوچات- چات اللره ائیله بیر نظر
 حقی گیزلتمک ده پیس ایشدیر، دوزو
 دوغرو داند او حدی حاکم طبقه نین ایچ- اوزونو آجیب گوستر مکده، اونلارین اصیل ما-
 هیتینی افشا و رسوا اتمکده نه قدر شها مت و شجاعت گوستر میشدیر. شاعرین بوییت لریندن
 نظامی نین «قاری و سلطان سنجر» حکایه سی نین عطری گلیر و رایحه سی استشمام اونولور...

مرکب و رنگارنگ انسان حیاتین هر طرفینه نظر سالان، اونون هر بیر بو جاقین گوزدن
 گچیرن، اونون هر بیر صحنه سین ایشیقلا ندیران متفکر شاعر انسان حیاتین اساس مضمون، معنا
 و مقصدی اولان تمیز صاف شوگی و محبت بارده ده، ائوله نیب عائله قورماق و نسل توره تمک
 حقیقته ده نه قدر طبیعی، دوغما عین حالدا شاعرانه و حقیقی حتی بوگونون طلب لری ایله ده سس
 له شن ملاحظه لر یور و تموشدور:

باشدان گوزه ل لیگه عاشق دیر انسان
 منزلین، وطنین اولاندا، بی شک
 ائولنمک ایسته سن ناچارا و لاراق
 اصیل لی، نسللی ائله بیر قیز آل
 یا شامیش اولار ساغیری ایله، البت
 واری دا، حسنوده اولار سااگر
 قادین دالاساس شئی حیا، عصمت دیر
 ائله که ائولندین او خشا عزیز له

وطن، منزل سئویر، او دور هر زامان
 قایقی سیز، قادین سیز اولماز گچنمک
 با کره بیر قیز لایحیات قورآ نجا ق
 آنجا ق سنی گوروب سئوسین اومارال
 چتین دیر با غلا سین سنه محبت
 بئله بیر خوشبخت لیک آزاله دوشه ر
 بونلار قادین او چون بویوک ثروت دیر
 هر یئرده با شینی سن اوجا ائیله

قاپیدان گیره نده وئرا و ناسلام
چالیش اوره گیننی آلاسان اله
چالیش یا خشی اولسون پالتاری دونو
شاعر ائله جه ده اولادین تربیه سی مسئله سیننه قدر گۆزه یا نا شمشیدیر:

ای اتابیراوتان اوز اولاد یندان
اولادا پیس دئییب سئویمه دنیا دا
آبیر حیا گۆزله سۆزدا نیشاندا
ناز لا بئویمه سین قوی چوخ دا اولاد
سونرا چتین لیگه دو شرسه اگر
ایش اوگرت که، سنه بنده لیک ائتین
عمومیته اوحدی اثرین ایکنجی فصلینده بیر سئرا مرکب مسئله لردن بحث ائدیر و چوخلو
فایدالی گۆستریشلر وئریر. مثلاً انسانلاری ایچکی ایچمکدن پوز قونلوقدان، نشأ له ندر یجی شیلر
مصرف ایشمگدن چگیندیریر. آشاقیداکي بیت لره دقت یتیرین:

می ایچیب عقلینی گل وئرمه بئله
بوراخ هوش سوز لوقو، هوش ایله اول یار
می ایچسن گلزارین اوجاق خانادیر
داغار جیقدا بنگی، تولوقدا میی
گل او، داغار جیقی، تولوقوهمن
آل شراب وارینسی الیندن آلا
سارا لاریا نا قلا، قارا لار اوره ک
عقلینی باشیندان می آلا گئر چک
دنیا دا نه قدر گولونج حال وار باخ!
ایچک مجبور اولدو قوالدا، نجه ایچک، نه مقدار ایچمک واصولاً ایچکی مجلسینده
اؤزونونجه آپاراق قایدالارینی اؤگره دیر:

اگر ناچار قالیب شراب ایچسن سن
بیرزیرک خدمتچی، گۆزه ل بیرهمدم
نه قدرمی، نُقول، قیزیل، گوموش وار
اؤزگه نین ائوین ده می ایچن زمان
دوستون معشوقونا تیکمه گۆزونو
آرتیق سۆزدانیشما، باشین آغری یار
هر دئیلن سۆزه چیخما اؤزوندن
آزایچ ایکی قدح هم ایچن زمان

اوقا پیدانگیر سه گۆسته ر احترام
خلوتده یا خین لاش، ظارافات ائله
جماعت ایچینده عزیرله اونو.

پسی روا گۆرمه اونا هیچ زمان
اوندا سؤیوش سنون اولاجاق اودا
اودا حیا ائدر، اوتا نار اوندان
اونوایشدن گوجدن ائلمه آزاد
اومحت، بدبخت لیک اونومحواندر
چالیش پاش آشاقی اییشینه گتین
عمومیته اوحدی اثرین ایکنجی فصلینده بیر سئرا مرکب مسئله لردن بحث ائدیر و چوخلو
فایدالی گۆستریشلر وئریر. مثلاً انسانلاری ایچکی ایچمکدن پوز قونلوقدان، نشأ له ندر یجی شیلر
مصرف ایشمگدن چگیندیریر. آشاقیداکي بیت لره دقت یتیرین:

اؤز و نواؤز گه یه تا بشیر ما بئله
ایچمه بوشرابی سن ای هوشیار
بنگ چکسن بیرا وزون قبرستانادیر
عقلین واردیندیرمه بوایکی شی
ایئلی دو نوزا وئر مردار ایته سن
یا شیل بنگ کلیمه بوکوب بیر قالار
کبشی سن بوآل دان، یا شیلدان ال چک
بیردیشی گئچینی سانار سان ملک
بوایکی داللدان تۆره نمیش آنجاق
ایچک مجبور اولدو قوالدا، نجه ایچک، نه مقدار ایچمک واصولاً ایچکی مجلسینده

چالیش چوخ اولماسین یولداشین دؤرددن
مطرب خوش آوازی، ساقی خوش گۆرکم
قویما آیاقیننی ائویندن کنار
سویوق، لوقا اولمادوستلاراییران
بئویوگله حرمتله آپار اؤزونو
نوقولوازیی که، اولارسان خُمار
اوتن بولبول اولما، مجلس ده گل سن!
صونرا چینگین لره یوک اولمایاسان

ایچگینی یئمگه قاتسان سن اینان
 شراب غم آپارادئممه بوقدر
 قانینی سفره یه توکמוש اولارسا
 هر شئی آپارادئوناسال نظر
 ائوایاغ بولونادئونمه سین تمام
 ایسته ریمه لی دیره، ایسته رایچمه لی
 اوحدی اوزدورونه عایدهیچ ائله بیر حیاتی واسا سی مسئله یوخدور که، اوزدقت مرکز
 بندن قاچیرسین. اونون حقینه فکر سؤیلمه سین. شاعر کند و شهرین تیکیتی سیندن توموش،
 بنالارین صویا، مشه یه، یولا و دیگر منبعلر و مرکز لره یاخین اولما سینا قدر بوتون بویکی و دیگر
 ساحه لره عاید فایدالی مصلحت لر و ثریب عملی یول لار گوسترمیشدیر. او، یا خشی متخصصرین
 باجار اقلی اوستالارین گؤزه ل صنعتکارلارین ساقلام و چالیشقان فعله لرین قدرتیندن یارارلی
 استفاده ائتمک، ایشلری دوزگون قوروب با شاجا تدریق ماق مسئله لرینی ده گؤزدن قاچیر ما-
 میشدیر.

اوحدی حقیقی عالم حقینه. یوکسک و مارا غلی فکر و ملاحظه لرسؤیله مک له یا
 ناشی، عالم نما، یا لانچی ریا کاررو حانی نمالاری، دنیا پرست دین باشچیلارینی، رشوتحور
 محکمه قاضیلرینی ده شذله افشا ائدیر. اونلاری عدالت سیز، خلقین مالینا، ناموسونا گؤز تیکن،
 زحمتکش و ساده کند لی لرین حقوقلارینا قصد و تجاوز ائدن پارامازلار آدلاندیریپ اونلاری
 برک تنقید آتیشنه توتور، لوقالیق، شهرت پرستلیک و یا لتافلیقا تقصیر لندیریر
 گمتمنه عالم سن سه امیره قوناق بونه عالم لیکدیر؟ اول گتمنه آنجاق
 علمی گل ائلمه مال، منصب تورو طاماح قویوسونندان اوز و نوقورو
 شاعر بعضی دینی محکمه لرین اعتبارسیز اولدوقونو، قاضی و حاکم لرین نالایق،
 فریلدراق اولدوقلا رینی جسارتله سؤیلویور:

چالیش محکمه یه سن باغلاما بیل
 آمان بوچر کابلارالنیدن آمان
 فییر یلداق ایشلره راضی اولماگل
 حیلله دیر، ریا دیر، تذویر دیراینان
 اونسده ایله یه راونابش و ثیرن
 الی بوش قالارسا، بیرشئی وئرمه سن
 توپوآپارارسا قیزیل وئیر سن سن

«جام جم» اثری نین اوچوبخو فصلی آخرت مسئله لرینی احتوا ائدیر. بورادا معاد و تآم
 مجرد اولماق حقینه، روحون اصل عالمه یوکسلمه سی باره ده، جنتین صفتی و مرتبه لری
 وصفینده و بوقبل مسئله لر باره ده. فکر سؤیله نیلیر. اثری اوزا عتقادی حقیقده ملاحظه و مناجاتلا
 صونا چاتدیریر.

بیز «جام جم» مثنوی سنین ترجمه سی اوچون اوحدی نین هله لیک علم عالمینه معلوم
 اولان اثر لرینی بیر سؤز له بوتون موجود ارثینی توپلاییب، خصوصی ایله شاعرین شاه اثری اولان

«جام جم» مثنوی سینن بیر نئجه نسخه سینی او جمله دن ایران نسخه لرینی هندوستان، تا شکند و بخارا نسخه لری نین فوتو صور تلرینی اله اندیب، اونلارین علمی دقیق لیک لرینی یو خلادیقلا صونرا. ایرانین معاصر مشهور نظامی شناسی و گؤز کملی عالمی مرحوم وحید دستگردی نین یدی قدیم الیاز ما نسخه لری اساسیندا ترتیب و چاپ ایتدیردیگی نسخه نی اعتبارلی اولدو قونا گؤره اساس گؤتوروب ترجمه ائتدیک.

اوحدی نین «جام جم» مثنوی سینن اوخو جولارا تقدیم ائتدیگیمیر بو منظوم ترجمه سی ایلک سیناقدیر. بوتوجه دن مقصدیمیز ۱۳-۱۴ نجی عصر لرده یا شایب یا رادان آذربایجانین کلاسیک متفکر شاعری اوحدا لدین اوحدی نین زنگین ادبی میراثیندان، شاعرین علمی، فلسفی، اخلاقی و اجتماعی گؤز و شونون تظاهر و اولان بو علمی تریبه وی اثرین ترجمه سینی آنادیلیمیزه چؤیریب، خلقیمیزین اختیاریندا قویاق. دوغما دیلیمیزده او خوجو کوتله لرینی بو مثل سیز اثر له تانیس ائده ک. بییم بو وطن پروارنه وظیفه نین نه اندازه و نجه عهد سیندن گلدیکیمیزی گله جکده حرمتلی اوخو جولارین فکری و رأیی تعیین ائده جکدیر.

بونودا قید ائده ک که، بو اثر بدیعی اثر دن آرتیق درین علمی و مرکب فلسفی ملاحظه لره محتوی اولد و قونا گؤره. اثرین ترجمه سی چوخدا آسانلیقلان باش توتما میشدیر.

«جام جم» مثنوی سی نین فارسجادان ترک دیلنیه منظوم ترجمه سینده آشاقیدا کی پرنسیب لر اساس گؤتور و لمو شدو:

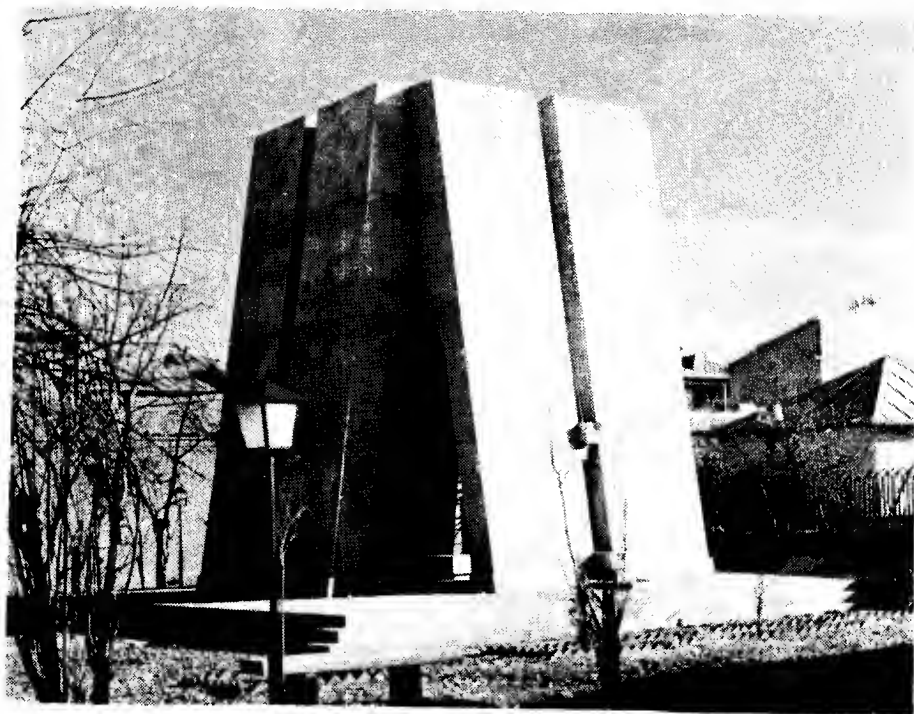
۱- ترجمه نین دلی ممکن قدر ساده اولسون.

۲- ترجمه ده متنه صادق قالماقی و مثنوی نین مضمونون بوتون لوک له اوخوجو یا چاتدیر ماقی، اسلوبون داها بدیعی و ادبی بیر شکلده وئر یلمه سیندن اوستون توتو لمو شدور.

۳- اثرین ترجمه سینده اضطراراً ایشله نیلین بعضی عرب یا فارس سؤز لری نین معناسی وئر یلمیشن دیر.

غلامحسین بیگدلی و خلیل یوسفلی

اوحدی پن مارگاہی

بوآیت بناسی ۳۵۲ھش ده قور توملوش دو

بسم الله الرحمن الرحيم

توحید

«دیکه، او، آله» دیر اونون سؤزودور،
 او، تک دیر، غیره سی تک اولایلمز،
 آدی حق اهلینه گون تک عیاندير،
 آدی باشلانقیجدیر عهد، ایناما،
 ۵ اونون خار جینده یوخدور بیر مکان،
 و جودو جوهردن، غرضدن اوزاق
 تاي اولما میش دیر موجود اولالی،
 قدرتی آق سودان، قارا تور پاقدان،
 خلقتین مغزی دیر، قالان پرده دیر،
 ۱۰ وارلیقی ادراکین فوقونده دورور
 کیم ذاتی حقیقته دو شونسه اگر،
 عقل درک ائله مزانون ذاتینی،
 یارا نمیش امری ایله گیزلی و آشکار،
 اونودرک ایتمه یب گویده ملک لر،
 ۱۵ هرایکی دنیادا، او ایله ینه
 نه چی دیر؟ نیجه دیر؟— دین دیل لر،
 ای عقلی آرتیقدا— اسکیک دن اوزاق
 خلقتین سرتینی دنیادا بیرکس،
 جمالین بیر یانندان نهانديرنهان،

آلقیشا، ثنا یالایق اوز و دور.
 همیشه موجود دور، دوغماز— توره مز،
 ابدی یاشایان، قادر اولان دیر.
 قرآن دا آدی ایله یئتدی تماما.
 اونون صفا تیندان نه چوخدور نشان
 وارلیقی صحتدن، مرضدن اوزاق.
 او، موجود اولد و قجاد گیشمزحالی.
 آی، گونش یاراتدی، نورلاندی جهان.
 دنیادا نه وارسا، او دور بیر به بیر.
 ذاتینا ایریشمز بو عاجز شعور.
 «یوخدور حقه دن باشقابیر آله» دیز.
 دوشونجه قاورا ما زحق صفاتینی.
 دنیا و دنیادا گور دوگون نه وار.
 فکر در یا سینا غرق او لوب یکسر.
 کیمسه دیه بیلمز، نیجه، نیه، نه
 او سکوت قیفیلی ورموش مین کره
 سن یول گؤستر مه یین مطلق آراجاق
 سنین گؤز لر یین له باخما سا، گورمز.
 بیر یانندان هر یورده گون کیمی عیان.

۲۰ نه وار ميش نه وارسا، سن سن يارادان،

بیر قايی باغلاسان، بیرین آچارسان،

یوخدان وارا یلیه‌ن، یتیرن سن سن،

وئرمه سن وارزین اولماز حدود و،

اگر سن اولماسان، بیز نه گیه ریک؟!

۲۵ سن وئرن نعمتین عه‌ضینه بیز،

ذاتینین اصلینه کیمسه ایریشمز،

وقارین یانیندا سما دیر آلقاق،

کیم بیلین، ای مثلی، تایی اولمایان،

د عقل ذاتینا نئیجه ویرسین آد؟!

۳۰ هارداسان، هارادا سالمیسان مسکن؟

حسابا سیقما ییر سنین قدر تین

جمالین مینلرله پرده آچاراق،

أورک سندن آلیر جان عطری هر آن

رحمتین ابدی همیشه لیک دیر،

۳۵ کیم نه آد وئرهرسه، لایقسن اونا،

سنین خزییننده طلسم لرسینار

سنین مفهومونا کیم، نئیجه چاتار؟

بیرکس گورمه یب سه سنی، هیچ اکر،

سن نئیجه طلسم سن، پیس گوزلرنا ایراق،

۴۰ عَقْلُ اختار سادا سنی دورمادان،

اوحدی، سوزلرین تمام یالاندیر

عشقه بو دنیا دا آزدیر خریدار،

یاخششی دقت ائله دنیا دانه وار،

گوزلرین گورمورسه، کیمده گناه وار؟

۴۵ او کیمدیر؟ او نه دیر، یا خشی تانی، بیل

سن دوستو گورمه میش، ای شعور و کم،

بویولدا هر شئی یه پرده آوزونسن،

سن سن هر بیر شئی آچان، با غلایان.

واردین، اولاجا قسان، ایندی ده وارسان.

ها مینی سجده یه گتیرن سن سن

وئر سن ده ازلی عادتیندی بو.

کمکین اولماسا، بس نه ییه ریک؟!

نه قدر شکر ائسک، آذیر شبهه سیز

سنی درک اتمگه ادراک یتیشمز

جلالین یا نیندا بیر هیچدیر تور پاق.

سن کیم سن، سنه آدنه وئر سین انسان

دوشونجه بویشرده آچارمی قاناد؟!

هر نه وار سنیدیر، سن کیمینکین؟!

حد سیز— حدود سوز دور سنین صنعتین

دردلی اوزک لره نور چیله ییر، باخ!

آنچاق سن دینده قولاق آسیر جان.

سندن تور نمیشدیر همیشه خیر.

چونکه حدود یوخدور سنین ذاتینا.

ذاتین یرله شه جک هانسی بر آدوار؟

سنین چون هانسی آد، هانسی رتبه وار؟

او سنین آدینسی هارادان بیلر؟

آدلاری یا ندیر یر نورون، ایشه باخ.

قالیر آدین ذاتین ینه ده پنهان

او، آچیق گوزلره نور تک عیان دیر.

یوخصاکه، معشوقه دورور، آشکار

اوندان بیر ذره ده دگیل دیرکنار

او دور کائناتدا مطلق آشکار.

اوندا بیلرسن که، بوسوز بوش دگیل.

یا وار، یا یوخ دییب تز چکمه قلم.

قالدیرسان پرده نی سن اولارسان سن

اُورتو لو اولسادا بو سوز یاخشی باخ، بیز دوست صحبتچی دینه دیک آنجاق.

مناجات

ای جسم ایله جانانا الفت گؤسترن
یولوندا محوا ولدو هم معرفتیم.
نه اولار منه ده بیرجه قاپی آچ.
یاغ توک چراغیما، فایدا سیزاو لمار.
چاتارام منزله، سن اولسان رهبر.
اگر گؤسترمه سن، گؤز نئیجه گؤرر.
سانکه بیر قویونون او چروموند ایام.
نه اولار پرده نی بیر ائله کنار.
بوکولوب آخر دا حلقه یه دؤندوم.
گؤز یاشی تو کورم ایدیرم فغان.
بلکه ده بیر یولا گله آیاقیم.
یا پیش اللریمدن منه آرخا اول.
عفوایت، ایشلریمه چک اوز پرده نی.
سن اولسان منیم له، غیری نه لازیم
من الده ائده رم کؤنول دینه نی.
گل دوی آقا جینلا، درس آلیم مگر.
گؤر نه لر گتیر دیم اوز با شما من؟!
آنجاق بیر فرلی ایش گلمه دی مندن.
اوز پاک عنصر و نه قووشد ورمنی.
ردّ ائت وجود و مدان ظلمت گئجه نی.
فکر قارتالیمین سینیر قانادی.
حالیمی سورماغین امر محالدير.
عدمی هیچ لیگی نی لر او وجود؟!
اوزومون سویونو وئر میشم یله.
قاجاق دوشد و گومدن ندامتدهیم.

ای عقله، کماله یارا شیق و ئرن!
۵۰ سنین صفتیده ایتدی صفتیم
منه ده نوروندان بیر آرایشیق ساج
نوروندان بینیمه دامیز دیر بیر آز
آزما رام یولومو سن سالسان نظر
گؤره رم البتّه گؤسترسن اگر،
۵۵ چوخدان دیر آرام سیز من بو یولدا یام،
پرده دالیندا یام نه مدّت دی وار،
ادب گؤز له مه ییب قاپینی دؤیدوم،
آسماق چون حلقه نی سنین قاپیندان،
من سنی گزیرم، بیل ای دا یاقیم،
۶۰ من یول ایتیر میشم، دهار دادیر یول؟
قوتار خیال لارین الیندن منی.
سن اولسان منیمله آچیلار یازیم،
سن سالسان او ستومه کرم کولگه نی
سندن غیره سینه یا لوار سام اگر
۶۵ بئله گؤزل لیکده دامغام وارا یکن،
دولدوردون ایللیک له سوموگوموسن،
چیخارتو پا قیمدان غرور یلینی
پارلاق گوند وزکیمی ایشیق لات منی،
هر وقت دوشوندو گجه او بؤیوک آدی،
۷۰ منی آختار ماغین آنجاق خیال دیر،
نی لر یا را نمیشی ابدی موجود؟!
چوخدان دیر قاچمیشام دکاندان چۆله،
من بو یوخصبولوقدان خجانه نیم،

- اوره گیم سیخیلیر عمل لر یمدن،
 ۷۵ قازانچ آرزو سوايله چیخدیم سفره،
 بدنیم الیندن زا را گلدی جان
 باغیریم قانادوند و بوغمدن و الله
 الیم له قا را الدی بیر نچه ورق،
 من کیمی بیر یوخصول نیله یه بیلر
 ۸۰ قوبویا دوشه رم توتما سان چراغ
 سنین کرمین دیر کمگیم، آرخام،
 سندن گناهیم چون عذرا یسته بیرم
 احتیاج الیمی قالدیر یب گویه.
 بلکه مرحمتین توتا الیمدن
 ۸۵ دولا شیق عذرلر نیله یه بیلر؟
 هر نه بویور دونسا با جازام حتماً
 عفواتسن، یئری دیر، کیم نه سؤیله یر؟!
 بیزه غمخور اول که، غمینه شادیق،
 اگر یولوموزا توتسان بیر چراغ
 ۹۰ نه ییمیز واردیر که، سن و ژن دگیل؟!
 لطف ائله چاره ائت درد لر ییمیزه
 آچاراق الیمی اتگیمی من،
 آیا قیم گتمیر سه، من نجه گدیم؟!
 بیلیرم، یا خشی — پیس چوخ ایشلریم وار
 ۹۵ قلم چک ائتدیگیم گناه او ستونه
 اگر بوبنده یه ایله سن کمک
 خوش ائتسین کونلو مواو حسن، اوجمال،
 سنین الینده دیرایشیم، چاقیر بیر
 روحومو وفایا بند ائله محکم،
 ۱۰۰ وقت کچییر قدحی دولدور وئر گورک
 آرخانجا او قدر قا چا جاقام من،
- غمدن اولمه بیرم داشام، نیم من.
 بختیم گتیرمه دی دوشدوم ضرره.
 اوزومدن دگمیشدی منه بوز یان
 نجه ده برک ایمیش منیم جانیم، آه!
 طالعییم اوزومه آچمادی شفق.
 که، اونو حسابا آلابیر نفر.
 کمک اول، یولوندان دوشمه یم ایراغ.
 واریم گوز یا شیدیر هی سحر آشام.
 بونو اوزون دئدین «ایسته» دیریم.
 گلمیشم قاپینا «امدادانت» — دیه.
 یونخصا غم الینده محو اولارام من.
 منه عملیمدن دگیر بوضررا!
 ایندی که گوستر دین، اندرم حکماً
 لایقم اودلا را یا خساندا اگر.
 الینی چکمه که، غیره یه یادیق
 بوظلمت گنجه دن اولار یق اوزاق
 د کیم نه قورموش که، سن قوران دگیل؟!
 گل اوز خزینن دن بخشش وئر بیزه.
 قاپینا گلیرم، قووما هیچ نه دن.
 بساط دابیرشی ایم یونخصانه ائدیم؟
 اوزوم ایله میشم، نیله مگ اولار؟!
 من یولوآز میشام یول گوستر منه.
 اونا ابدیت و ینرمیسن، دمک
 اوز گردن بندینی گل بوینوما سال.
 قاپیندا تور پاقادو نسیم یئری دیر.
 کونلومو صدق ایله سن ایله همدم.
 بوگنجه گتمیرم من کنده، گرچک
 کلف دو یونوسو آچا جاقام من.

منی سن گوئدر دین، اوزونده قایتار.
باشیمدان بینیمی چیخار میشد یلار.
منی یو خصول ائتدی، دیوان توتاراق.
سن اولسان، وار، دیمک، هر نه ایسته سن
منی حاصلار یندان حساب ائت اوزون
احتیاج الینده منی ائتمه خوار.
بوسوز میدا انیندا منی غالب ائت.

حقدن التماس قایداسی

لازم اولمایانی ایستمه اونندان.
نه اونون اوزوندن یاخشی اولاجاق؟!
او، سنی یئتیرر مرادین اوسته.
غیرینی ایسته سن سست دورایمانین
ترگ ائله اوزونو، قالان تک اودور.
سن هیچ اولاجاقسان اونا چاتاندا.
گزدیگین، بواثودن کناردا دگیل.
دوزگدر! وخلار داهدغه ساری.
بیر آلهها گدر، کیم گتسه اگر.
یا اونون اوزودور، یا اونونکودور.
یانینا گتمگه بیلک گیر یشمز.
یننه یورولاراق یولدا قالاجاق.
قووسا بس هارا یاگده جکسن سن؟!
ساواش سان، سئومزلر، حقیقت بودور
او، یابوش قاپی دیر، یاقورو دیوار.
رساما شبهه ایله باخیرسان اگر؟!
ابدی اولموشدور دائم اولاجاق.
آنداولسون آلهها، گورمزسن اوزون.
گناه بیزه دگیل، اوزون یاخشی باخ!
آنچاق محمدله گدیلمر اورا.

بودوران الیندن اولمو شام بیزار،
سن یاخشی بیلیر سن، ای پروردگار،
مجببت، سرخوشلوق دیوانه اولماق
۱۰۵ سنه سنین او چون ال آچیرام من
بیرد یا خشی لارین خاطری او چون،
طمعین کوکونوجا نیمدان چیخار،
حضور شرابیندان دو یونجا ایجرت،

ترسلیک ائمیر سن سه، اوحدی، دایان،
۱۱۰ نیینه گر کدیر خرمن، کند وباغ؟!
اگرایسته بیرسن، اوزونوایسته،
مُریدسه، مرادی اودورانسانین،
یوللو اونسوز گدن یولدا قالار دور!
اوزونفنائست، او، اول بیرآندا،
۱۱۵ اوقوش بودا نه نین شکاری دیر، بیل،
کئچردارا قینایارین ساچلاری،
اورا اوز باشینا کیم گده بیلر؟!
نه وارسادنیادا، دوغروسوز بودور،
اونون دنیا سینا عقل ابر یشمز،
۱۲۰ کمالین نه قدر اولسادا قوچاق
چاقیرسا آیر یلا بیلیمه جکسن.
قاچسان، هارا وارکه، اوردا او، یوخدور؟!
اونو تانیمایان دنیا دا نه وار،
بور سمن سَرینی کیم، نجه بیلر؟!
۱۲۵ اوجلل بیز سیزده اولار، یاخشی باخ!
منصبده، مقامدا اولدوقجا گوزون،
او، سندن اولمایر بیرجه آن اوزاق،
کیمسه اوز باشینا قوشماز یارا،

پیغمبر لیک ایوانین صدرین نعتی

چالیش پیغمبرین توت اتگیندن.
اونون قایقی سیدیر هر درده درمان.
آنجا او، یتگین دیر، باشقلاری خام.
دگیل لریولونون تور باقی قدر.
هدفه او خودوز آنجا او، ووردو.
بوقایی — باجانی سن بوراخ یادا.
هم دینه، هم درده صاحب گوهرده!
ادریسین صانیدی قلمدانی دیر
ناقوسلار سکوتلا عمر کچیر.
بوتون گنجه لری اولوبدو معراج.
اونون تک چراغلا نه دیر شکایت؟!
درققوز برج، بش رکنون اختری اودور.
ملک لر اونیونده خدمتده دورور
یورموق و اونیونده گونش نی له یز.؟!
گوایلرین یولونو چوخ آسان گذر.
گویون دزو سینده دورارخیمه سی.
دنیا نین سترینی ایلمیشدیر حل.
شرح ائتمیش اونلاری، هم گوستر میش راه.
بیر آن دا کونلونه اولموشدور عیان.
آلهی گوره رک وصالاجاتمیش.
یئرینده بیر احد قالار اوزامان.
اونون بویرو قویلا روحو سئویندیر.
سنین له شادلیق ایتیشدی بشر.
مگه، مدینه دن نورو دوبللی.
صبا اردوسونا اونجولدور هر آن?
اوعرش اعلانی سچمیش منبری.
خلقوندن اولولر جانلانی پورار.

قالخ، دؤی بوقایی عاشق سن سه سن،
۱۳۰ اونون محبتی هر شی دیر اینان،
اوزگه سی بوش آددیر، او، معنا تمام،
بوسونسوز گو یلرده اوچان ملک لر،
هره بیر اوچون اوزونو یوردو،
انسان قایسیندا یئر مرادا،
۱۳۵ او دور کائیناتدا انسان دا، ارده،
آدمین کتابی ایلک قرآنی دیر،
اونا بیعت ائدیب دورموش کیله لر،
یاخشی آدلی لیقدان باشیندا وارتاج،
یانیه دا ظلمتدن ائتمه حکایت،
۱۴۰ دوققوز گوی، دورت عنصر گوهری اودور.
اونون کولکه سی دیر گو یلرده کی نور،
آبی بار ماغیثیلا بولوبسه اگر،
گو ییده آی الینده اولان بیر نفر،
ساخلا بارگونشی معراج گنجه سی،
۱۴۵ اوندان آشاقیدا قالمیش طور، زحل،
ان چتین سترله اولموشدور آگاه
غیبدن دوقسان مین سوز گلیب اینان
بیر آن دا گو یلره گدیپ قایتمیش،
قالخار سا احمدین میمی آرادان،
۱۵۰ جبرئیل بلدچی، او، یول بیلن دیر،
فلک بساطیندیر، اولدوز لار عسکر،
هاشمی نسبلی، قریش اصیل لی،
گلیر فتح بایراقی نور دنیا سیندان،
دوققوزقات گو یلری کچمیش معری،
۱۵۵ مُعجزی داشلا رادیل باغیشلا یار،

سنه اُمت اولار بوسبوتون بشر،
توتموشدور دنيانى دُورت يار ين سنين.
سنه، يارلارنيا اولسون رحمتلر.

حساب چكىلنده گلنده محشر،
نورو، ضيا سيلا شريعتنين،
بيزدن وتانريدان ياقيشلار قدر،

آندوئريب يا لواريش

منى ده يادا سال، آند ويريم من،
ايچينده يا تديقين قوجا تورپاقا.
اوشيرين ديلينه خوش باخما قنيا،
قارا گؤزلرينه، كيرپك لرينه،
ديز چوكوب دعا لار يولا سالماقا،
سويا، دستمازا آندوئيريم من،
هؤرومچك تورونا، دوست صحبتينه.
گؤيلردن گرى يه يُون آلما قينا،
اروجا، نمازا، صلواتينه،
هنرميدا نيندا شجاعتينه،
الله حضور و ناتك چيخما قنيا،
هم او عظمت، فلک يا نيندا،
كُونول باغلاديقين اودلدار لارا،
مشهد ده ظلم ايله اولن لرينه
ياتاق دوستلارينا قونشولارينا
يار يولدا شلارينا، بيرده اوزونه،
شفاعت انتمنه خاصلا، عواما
تورپاقى، سماسى عزيزمگه نه،
گئجه لرياتمايب يالوارما قنيا،
بشيكده بؤي آتان دو ققوزنگارا،
امين جبرئيله، بيرده كتابا،
مگه ائويندهكى او احتشاما،
گونشه، كرسى يه، عرش ايله آيا،
اونا ايشيق گؤندر نور دنيا سيندان،

اي گؤيو عشقى ايله مفتون ايله ين،
۱۶۰ دينين دويونونور دو قون چاقا
او آي پارچالايان بيربار ماغيئا،
او عنبر عطرلى هؤروك لرينه،
اوتوروب دورا راق نماز قيلما قا،
مسجده، محرابا آذانا قليب
۱۶۵ هم او ماغارانا، او هجرتينه
يردن فلک لره يول سالما قينا،
اسلامين قا پيسى، شهادتينه،
آريشيب ائتديگين قناعتينه،
مينديگين رفره، او بُراقينا،
۱۷۰ سنده كى وقارا مَلَك يا نيندا،
هم حيات قوردوقون او نگارلارا
بيرده كر بلانين شهيد لرينه
اوقرخ صحابه نه، او دورديارينا،
هميشه ياش توكن ايكي گؤزونه،
۱۷۵ او عقيق دوداغا، حديث، كلاما،
بوقبیس، حرى ده غالب گلمنه،
سنين دوز و مونه، آج قالما قنيا،
يارلاريندا اولان عهده، ايلقارا،
كعبه نين قلبينه، حقه، حسابا،
۱۸۰ خطيمه، زمزمه، رُكنه، مقاما،
او مروه، عرفات، بيرده صفايا،
ياز يق اوحدى نى قووما قاپيندان

سن اونونلا اولسان، نه دردی اولار!
 سن اونونلا اولسان، نه ایشی غمله؟!
 باخما اقبا لینین آر— چوخلوقونا
 هرایکی دنیادا ائت باشی اوجا.

گناهی اولسادا گیزلی و آشکار،
 بو برک جان، بیرده کی یونکول قدمله،
 طاعت ده تقصیری وارساآت یانا،
 ایشیمه کرمله باخ ای مصطفی!

خسرون مدحی

وارلیق کتاینین ای ایلک نسخه سی
 صونسوز لوق عمرونده آنجاق بیر آن دیر
 سنین بیر کؤلگن دیر دنیادا اینان
 سنینله اولدوز لار چیخیرنحس دن
 سنه یاخین اولان اولار بختیار.
 هر کس آختار یر سا، آختار یر ناحاق.
 ان یوکسک نتیجه سن اولدون عیان.
 اونایولدش ائتدی دینی، ایمانی.
 آیدان، اولدوز لاردان یا شماق توتموسان.
 سن یدتی اولدوزون تیکدین قصرینی.
 کرم کاروانینین ساروانی سن سن!
 کئونول عطرین ایلله برقرار اولار.
 بوخلقت او شاقدیرسن سن قوجامان.
 بیردات یارانمادی آوزندن یوکسک.
 بدن عذاب و یر یرمنه سن اول جان.
 من نیه گرگم، د، سن اولماسان.
 ای نور، نورو بیزدن ایراق ایلله مه!
 جانیمی بیلک له سن ائت پایدار.

کرم دنیا سنین ای ایلک میوه سی،
 روح سنین یا نیندا درس اوخویا ندیر.
 بویشر، دوققوز فلک، بیرده آسمان،
 طالع گمی سینین لوبری سن سن
 کیم سندن اوزاقسا بخت اوندان قاچار،
 سنین سببینی اولماز آرا ماق،
 او باشلا نقیج سبب یارانان زمان،
 نظرین تربیه ایلله دی جانی،
 جمالین اونونده قافدان قافاجان،
 دو ققوز چرخ گوزله یر سنین امرینی،
 وارلیق اردو سونون خاقانی سن سن!
 سنینله دین— ایمان پایدار اولار،
 روحون اردو سونا سن سن امیر، خان
 سندن الچاقدادیر چرخ ایلله، ملک
 کمک ایت، منی دیو اینجیدیر یامان،
 سنین له یاشایسروار لیقیم، اینان،
 کؤلگه نی او ستومدن اوزاق ایلله مه!
 رحم ائله روحومو گو یلره آبار،

فلک لره شکر ائتمک

سن منیم کونلومدن پاسی سیلیرسن.
 نه دن اولدوقونو بیلیمه بیرانسان،
 سنه تا پشیر یلیب ائله بیل بونلار.

۲۰۵ سن ای زمرود چادر، سنه مین احسن!
 سن-سن بودنیانی نظاما سالان،
 سندن دیر اولموشلار قایدا-- قانونلار

شراب ایچمه میسن، سؤیله بیر نه دن،
سن قائم اولالی گلیب الهاما،
۲۱۰ سانکه، دیلین، جانین واردیر جانلی تک،
قوجا دئسه لرده بیلن لر، یری،
نه ایش گورورسن که، دورمورسان بیر آن؟
گؤز سنی آسیلمیش سویا بنده دیر،
تارلاندا تا خیلی اؤکوزلر اوتلار،
۲۱۵ گزیرسن دنیا دا وار— یوخدان ایراق
شه لری آندییران اولدوز لار لاسن،
ذاتینین نشانی یرله، زامان دیر،
بوگتتمک تۇرتدی او دورد عنصر دن،
بدنین مرضدن صحت دن اوزاق،
۲۲۰ بشنجی مجازین اولموش معتدل،
هیچوقت راحت لیگه دوشمز نظرین،
دنیا یا خواهش سیز تائیرا ئدیر سن،
کیسمه سترلریندن دگیل خبر دار،
قاپین یوخ دامینا گلیب چیخام من،
۲۲۵ آل— الوان گئیملی بوبت لرنه دیر؟!
اؤزلری سئویملی، کؤنول اوخشیان،
شاهلار قایداسی لاپاپاق قویارلار
بوشاملارهی یانیر ایشیق ساچاراق،
بوچمن اوتلاری بیچیلیمه دی هیچ
۲۳۰ بو کهنه سارا یدا تزه گلین لر،
هر نازین باشیندا بیل که، بیرایش وار،
بوچادر آلتیندا ایش گؤره نلر وار،
هامیسی آردئیب، چوخ ایشله بندیر،
یاتاق اطاقیندا گؤیلرین اونلار
۲۳۵ اونلار بوکیلسه نین گؤن گؤزلری

فرزین تک هی صاقا صولا گدیر سن؟!
دونور، فیرلانیرسان بؤیله دایما.
حرکت اندیرسن روحون وار، دئمک.
هله یوز گولوندن آچمایب بیرى!
نه سن که، رنگیندن یوخدور بیر نشان؟
خیال ساجیوه لی دنیز ظن ایثیر.
داغیندا سورویه دوشوب جانانوار
هر جور توپلاشما دان، حمله دن اوزاق
سانکه میوه لی باغ، لاله لی چؤل سن
گتتمکدهن مقصدین کیمه عیاندیر.
ارکک، دیشی، ایشیق، قارانیق همن.
نفسین سه طمع دن شهوت دن اوزاق
بونونچو اولدوزلار ابدی دیر، بیل.
محو اولوب گتتمکدن، یوخدور خبرین
بس اوزخواهشینى دئمیرسن نه ده ن
بیلیمیرانتھانی عاقل آداملار.
باشین یوخ دامیما اوزون گله سن.
نی چون قوجا قیندا اولوبلار اسیر؟!
تاجینین دزوندن نورلانیر جهان.
باشد^۱ جیقا لاری، تاجلاری داوار.
یانیر شعله له نیر، اسکیلیر آنجاق.
یازیندا چیچک لر سئچیلیمه دی هیچ
کچیر ائودن— ائوه هر آشام— سحر.
هر باخیش بیر سئوئج، مین ده انتظار.
چوخ چویک او یونلار گؤستریرا ونلار
مُهره نی گؤستریب، سترگیزله دندیر.
یوخوسوز قالما قدان اولموشلار خمار.
راهب تک سیردن دویمور اؤزلری.

تانری در گاهینا گۆز دیکیب دورور.
 آلهها یونلمیش دالقین اوزلری.
 اوز آلهه لارینی آرا یانند یلار.
 تانری کۆلگه سی دیراونلارا دایاق.

گۆزل شکل کیمی گۆیده برق وورور
 غیب ز جیجی دالیندان باخیر گۆزلری،
 تپه دن دیرناقا، عقل وجان دیلار،
 اگر اولسالار دا آل— و یردن اوزاق،

سلطان ابوسعید بهادرین مدحی

قاجاق کۆلگه تک ظلم قویودا.
 هرایکی دنیا یا مژده وریلدی.
 گونله بیر چکیلیر باخ بوزلماندا.
 هله تای گلیمه یب بوتون جهاننا.
 علمه، عالم لره اولموشدور پناه
 حقیقت سؤیله ین، صوفی صفتلی.
 آزدیب— دانیشان، خلوت آختاران
 بونلار لا گۆزل دیر بیل حکمدار لیق.
 اودورهم حکمران، هم ولی هم خان.
 گرزو یا قلینجی نیله یرانسان
 اونون بیر قامچیسی بونابس ائدر.
 بومعجز دگیل سه، سؤیله نه دیر بس؟!
 بیز اوز گۆزوموزله گۆزدوک بوسری.
 او، اولدو ارینه حرام زینب تک.
 بودور، بو جنیدین، باخ بودا بغداد!
 حقّی کشف ائتمک چین، توت -گت یولونو.
 تخت اوسته اگلشن جبرئیل اودور.
 دنیانین سَرینی درک ایڈیر بیر—بیر
 او یغور کتابلی دیر، پارسی کمال لی.
 ظهوردا بیر دیلر مهدی له اونلار.
 بیل، مطلق مهدیر شاهین ساداتی.
 اونو عزیز ائتمیش هر یانند آله.

۲۴۰ اولدوقجا کۆلگه سی شاهین دنیا دا،
 اوگون که، آدینا سگه ورولدو،
 سلطان محمّدین آدی جهاندا،
 عدل ده، انصاف دابهادر خاننا،
 اولکه آباداندن او همّتلی شاه
 ۲۴۵ سعادت آختاران، تمیز خلقت لی
 گنجّه او یاق قالان، عزلت آختاران،
 ساکت لیک، قناعت عزلت، بیدار لیق،
 کیمده بوصفتلر وار سا، بیگمان،
 اولار سا کؤنلونده سنین تک ایمان،
 ۲۵۰ مینلرله دشمنی اولسادا اگر،
 اول دسه بیر جانلی یاشایا بیلمز،
 گدن قا پیسیندان قایتماز گری،
 کیمی بَیندیه اوزونو گۆزجک،
 بغدادی جنیدی نه ایدیر سن یاد؟!
 ۲۵۵ مرشد لازمینسا، مرشد سچ اونو،
 سورسان صفتینی، دوز سۆزوم بودور،
 بوتون علم لری کامیندا بیلیر،
 عطارد ائوی دیر، آی دیر جمالی،
 گۆستریر آئیندا اولان نشان لار
 ۲۶۰ مَهْدین پارچا سیدیر، مَهْدی نین آدی،
 چوخ اوجا همّتلی اولدو قویچون شاه،

چاتدی بو عالمده اوز مرادینا
دیزلردیل آجیب ایسته بیر کمک
اولر حکمدارا مدحله دییر.
دوغما یب گورمه یب مثلینی گوئلر.
الی ایله یو کسلمیش قلینج لاقلم
بالیغدان آیا جان توموش دنیانی
همیشه وار اولسون، گولسون هر صاباح
یامان سوز بوگوزل وز یردن اوزاق!

کیم اونون آدی ایله اولدو آشینا،
اونونده سجده یه دور موشد ورفلک
چمن ده بلبل لر نغمه سؤیله ییر،
۲۶۵ عقل تا نیما ییرا و نابرابر،
اوندان آد آلمیشدیر، چادر و علم.
اونون تک مظفر حکمدار هانی؟!
بو بغداد ساریلی، کسراتختلی شاه،
یامان گوژ همیشه بوشاهدان ایراق!

شریک لی طرزده بومدجین صونو

چالیشیردین او چون وروشوراونلار.
قلم له گولدرور بودا جهانی.
کمال دنیا سنین گونشیدیر بو.
کفرو اودا یاخمیش اونون شعله سی.
او هر نه ددیسسه، بو، دوز دور ددی.
جانلاری جانان لایبیردیر هر زمان
آی بونون بزمینین اونونده آخصاق.
بونون عمل لری دشمنه چیدار.
بونون حکمو ایشلر بوتون دنیادا.
بودا بو یوک لوکده قالما ییر گری.
بو، ائتدی تبر یزده دینی برقرار.
قدر کشیکچیسی - قلمی اونون.
حقّه خوش گدُن دیر اونون رفتاری.
ینی بخت اوز و ثره اونا هر زمان.
ایکی بدن ایچره یا واحد جان دیر
نیجه ده یارا شیر بیراونلارا باخ!

۲۷۰ بوتمیز وز یرله بو پاک حکمدار.
کمنده سالمیشدیر او، آسمانی.
جلال گوئلری نین آی دیرسا او،
بونونلا گوندوز دور دینین گئجه سی،
بو، نه سؤیله دیسه، او، ضد گتمه دی،
۲۷۵ اونون بدنی قلب، بونون قلبی جان،
اونون مجلسینده زهره بیراوشاق
اونون وعده لری دوغرو لوقلابار
اوناسحرمت ائدن چاتار مرادا،
او، شاهلیق تاجی تک سچمیش گوئلری،
۲۸۰ او، ائتدی بغداد داعشقی تارومار،
ظفر چارچیسی دیر قلینجی بونون،
حقله، خلقلار دوز دور بونون ایلقاری
ینی بیر فکرله یا شاربوهر آن،
هر بیر هنده ایکی جهان دیر.
۲۸۵ بوشاها، بو وزیر، پس گوزدن ایراق!

وزیر خواجه غیاث الدین محمدین مدحی

حکمدارا بنده، قول لارا آقا.

اوال لری بولود، او و جور یا،

او خواجه محمد. او ابن رشید،
 ملتین آرخاسی، خلقین دایاقی
 اولدوز حکم لودور، فلک جلالی،
 ۲۹۰ یتدی سیاره وار، اوسگیز ینجی،
 شاهین آرخا سیدیر گوردوگوتدیر،
 هم دنیا، همده دین باغلیدیر اونا.
 هنر ارد و سوندا قهرمان اودور،
 بیرگنجه خرچیدیر هرایکی دنیا،
 ۲۹۵ عدالت ور یبیدیر عالمه الی
 او، واری الی ایله آقا آتمیش،
 گوئیله رن اولدوز و چورک سفره سی،
 کیشی لیک، یاخشی لیق هیکلی ده، باخ!
 مجلسی گوزله ییب حرمت وحیا،
 ۳۰۰ اونون قانون یا زان ا لینده، دوزو
 ذاتی باشندان باشا مطلق معنادیر،
 تختین دایاقیدیر، همده حامیسی،
 قویسا تره زیه وار ینی بوگون،
 گلیر و خرچینی توپلاسان اگر،
 ۳۰۵ او، ظلمون یور دونو ایله دی برباد،
 گوتور دو پرده نی اوزوندن هنر،
 زهمی دشمنلری سالدی شوشه یه،
 بوصونسوز عالم ده فکر و یربونا،
 گونش جدولی دیر پارلار کمالی
 ۳۱۰ او، کتاب یازماقدا عالمه بلی
 ایشلری معجز دور اونون دو غروسو،
 گوئیله اتگیندن بیرجه گوشه دیر،
 کولگن آلتیندا دیر سلطنت گرجک،
 قلمین مشک یایان، عطر ساچاندیر،
 ۳۱۵ بیرلوج محفوظ دور عقلم، کمالین،

یتدی قات گوئیله حاکم دیر، آشیت!
 دورضة عنصرون ده اودور قایماقی.
 گوندوغان شاهی دیر، گوندوغان ائلی
 دورد معصوم گوهر دن اودور بشنجی.
 اردو یا اولکه یه اوزو قبله دیر.
 او کمند سالمیشدیر خلقین بوینونا.
 خلقین حیاتینا پاسبان اودور.
 دور و رایکی دنیا بار ماغلار یندا.
 اسمه ییب باشینا دنیانین یلی
 دنیا دا حیلہ نی گوروب آچالتمیش.
 هر کیمه آچیق دیر اوره ک سفره سی
 اونون سایه سینده قویموشدور پاپاق.
 شراب قدحینی چالمیش قایا یا.
 نصیحتچی اولموش عقل کل اوزو
 ایشلری دوز لوگه بیر نشانادیر.
 توتموشدور دنیانی عدلین سسی.
 اون دابشی قدر اولار آیلا، گون.
 یر، گوی ده شبهه سیز، اوندا یرله شر.
 اولدو سایه سینده اولکه ده آباد.
 حیاتا بخش ایتدی تزه دن هنر،
 اونلاری دیولرتک آتدی میشه یه.
 گونش مشتری تک قول اولموش اونا.
 هم آین زیجی دیر اونون خیالی.
 آذری ناخیشدیر، مانی قلم لی.
 آلهی درگاهین اودو یولچوسو.
 بوئیوک لوک قولونا چاتان رتبه دیر.
 وزیر لیک تختیندیر بود و ققوز فلک.
 نیزه ن شهر آلان، قالا آجان دیر.
 تفکر گوئیو دور، کونلون خیالین.

بوتله لی چۆلده مظفر سن سن
 عودلاچنک میدانان چکیلیمیش گری.
 عطارد یاز مادی بیرجه خط بیله.
 جاما سبین زیجی ده اوز روزنامن دیر.
 عطرین خوش خلقونده آمیشلار ایقان.
 بوز کیمی کوئلگه ده قالمیشلار اونلار.
 سویوقلوق الینده محوالتدین یامان.
 دشمنین قانینی پامبیق لاتوکر
 گویون محورینی سیندیراسان سن
 بیر پارلاق اولدوز دور هر بیر ندیمین.
 سئوز اوجا اولماقاضامن کرمین!
 تازا آی سنین چون بایراق اوجودور.
 گویون گنبدینه کاندارین اورتاق.
 ان کیچیک هدیله جمشید اوزوگو.
 سن اولدون صاحبی هر بیر اکسیر بن.
 یتمه دی مرادا سن تک سئوزایله.
 مهر بانلیق ائدیپ سؤیله نه اولار?
 یازسین اوحدی نین سئوزونوهردن.
 اولسون قارداشلارین هر زلمان آرخان.
 همیشه شادلیق لاسن دور یان یانا.
 امن وامانلیقدا اولسون ائل-اوبان

بوطوفان دورونده نوح، رهبر سن سن،
 بونی یه چنگین ال وورانندان بری
 سن اوز قلمینی آلمامیش اله،
 مشتری نین بور کوأوز عقامه ن دیر،
 ۳۲۰ سنبل له بسلنمیش عنبرلی جیران،
 دشمنین سویوقدور سنین سانکه قار،
 سن اود دان اونلارا وؤدین سه آمان،
 او، غضب له نن ده آز غضب له نر،
 ال آتیب حکمونو وؤر مک ایسته سن،
 ۳۲۵ سخاوت، نجابت، مردلیک له، یقین
 خلقت دفترینه بزه ک، قلمین!
 اوردونون اونجولوشمال قطبودور،
 گویله برابرقاپیندا تورپاق
 حریمه کورسوبلقیسین گویو،
 ۳۳۰ اوده دین حقیقینی دنیانین، دینین
 کیمسه بوحدود سوز میداندا هله،
 او وقت که، قلمین سئوزه باشلایار،
 ورقلراو ستونه اینجی دوزرکن،
 ای حقلی اولراق اوزوک داشیان،
 ۳۳۵ باخیب آی جمالی اوغلانلارینا،
 اولسون فرح ائوی سنین یورد یوان!

آباد ساراین تعریفی

سنین له اولموشدور رو حاسوینچ پای
 گلشنین یا نینداجئت او یونجاق.
 هاوان جئت کیمی، سویونسا کوثر.
 داغلار اولچولموشدور، چوخ وقت داش اوچ
 اوزر- زیورینله تاپمیشدیر بزه ک
 قارون دولتینی ائله میشدیر هیچ.

سن ای خوش طالعی مبارک سارای!
 سنین بیر پارچاندیر کسری قوران طاق
 تورپاقین مشک دور، داشلارین مرمر،
 ۳۴۰ سنین دوشمه نین هر قاریشچون،
 بوموای بویالی لاجورد فلک،
 سن ده ایشلدیلیمیش هرکاشی، کرپیچ

گتمیش کهکشاندان اؤکوزه قدر.
سن دکی باغلارا سؤیلمیش احسن.
عمر و کچیر میشلر سنین قاپیندا.
بالیغ ناله ائدیر اؤکوزدن یامان.
کر پیچ بیشیرند یرسنه ای سارای.
هوندور طاغلار یندیر گونش یواسی.
جمالین سرخابی بزھیش گرجک،
شوشه ایله داش اولموش سیننده یولداش.

دامیندا ایشله نن گجه، سال نظر
طوبی آقاجینین بوداغی گویدن،
۳۴۵ ان ماهر نقاشلار صیقل وورماقد،
بومغورور گویلرین آلتیندا هرآن،
مرکزی یئراولان بودنیادا آی،
سن سن فلک لرین اوز آستاناسی،
سرخابلازیه نمیش شوخ بیرکلین تک،
۳۵۰ گلین تک بزه نمیش سنده کی هرداش

اوبنانین جامع مسجدی حقیّنده

سن خاصا و عاماجتت سن البت
قاز میشدی کؤکونو کیسه، معدین
سنین له دین، ایمان آلاچاق نظام.
بیر یاندا صبح گؤره، بیر یاندا آخشام
سقفینین یانیندا اگویلر او یونجاق.
سدره نی گوسترر هله اوزا قدان.
کافرلر اسلاما گلیمیشدیر سن ده
آی سینن اوستونده یا نار چراغ تک.
قان— تراپچینده دیر بالیغلا اؤکوز.
اؤنونده سجده یه دایا نمیش فلک.
بصره مسجدنین قاما شیر گؤزو.
گنبدین یانیندا قاف بیرا و یونجاق.
ملک لر قوللوقچون، جماعتین دیر.
او، ائدیب دنیا دا کفرو تارومار.

ای مسجد آدلانان حرمتلی جنت،
ای خیر بناسی، دیوارین سنین،
سنده اولاجا قدیر هم مهدی امام،
باشیندان باخاندا مؤذن مدام
۳۵۵ یانیندا بیستون بیرداشدر آنجاق،
دنیا یو لچو سونا منبرین هرآن،
فلک لر باش اگمیش سنین اؤنونده،
بوماوی گویلرده عشقه گلره ک،
گنبدین آلتیندا هر گنجه— گوندوز
۳۶۰ اوجا بورجلارینی باخیب گؤره رک،
ظلمت گنجه لرده نوروندان دوزو،
داملارین یانیندا طور داغی آچاق،
تزه آی و اُقت قوشون، هم ساعتیندیر،
دینین آرخاسیدیر سنده کی دیوار.

اونون مدرسه و خانقاهی نین حقیّنده

بدگؤزون گن اولسون سندن آیاقی.
یئرین مرکزینده دورور بینورن.
یئر آغیر لیققدان ائدیر آه و زار.

۳۶۵ سن ای علم قاپیسی، نظام اجاقی،
گؤیده صون نقطه یه چاتیبدی ذیژون،
قاپیندا قول کیمی باش اگیرداغلام،

او، آلتی جهتدک اُستمیشدیر کنار.
انسانلار قورور یورسنی بیک تک.
چاتیپ سعادته تبریز ماحالی.
تربیشیب اورتا یا گلکک چون چورک.
بلیانکوه اوستونده سالدی دگیرمان.
دؤزمه ییر آلتیندا سرخابین یالی.
او، تیکردنیادا بئله بیر بنا.

تانری «اوول» ديه راک دوردحتین که وار،
حصارین ایچینده فیزلانیر فلک،
۳۷۰ سن تبریزین اوسته کؤلگه سالالی.
سن سفره آچاندا ائده رک کممک
اولدوزلار اردو سو، بیرده آسمان،
أوده میرخرجینی تبریزین مالی،
کیم ائسه دنیا دا شکرایله ثنا،

أوز وضیعتی حقیقده

مغرور لوق ائتمه دیم من هیچ بیر زلمان.
غریبه بیر حال دیر بو، دوزو، آبقاق.
زهره تک اولدوزانه دینر اوند
جوش ساعطارده حقلی دیر تامام.
قسمتیم «عمه» ایدی بیرده «تبارک».
محتاج اولما میشدی روحوم بدنه.
آلهی غید الار منه مزه، می.
بولهیب یان دیردی مندن اودلارا.
هؤرومچک کیمی ایدی بدنیم کؤیرک
اللریم اولموشد و موسی پنجه سی.
نفسیم سه «انحله» اوارش ترجمان.
مریم اتکیمدهن او تانیردی او.
دولموشد و سسیمله منیم آسمان
منی ترک ائتمزدی گونلرله سئوینج
مال او چون بیرکسه من قول اولمادیم.
سینم دن دگن اوخ قذیمی اگدی.
گئندی خوش گونلریم، اولدوم ینه خوار.
وقار طنطه می سیندیردی، بیر باخ!
احتیاج منی ده سالدی میدانا.
گذریم قاپی - قاپی پول ایسته یه رک

۳۷۵ دنیانین سرینی بیلن زلماندان
پشم کونج - بوجاق دا اولوب دولناماق،
قدویم سهی دئرکن آیا جهاند،
گونش گؤزلرینه گلمه یین آدم،
منزلیم مگه ایدی، یریم مبارک،
۳۸۰ کونلوم ملک لرله سردا شدی ینه،
معبدیم قدس ایدی سیرانگاهیم گوی،
خطیم ایچینده ایدی قبیس له هری
منی یار اتمیشدی، سینمیشدی اورک.
کونلومون قسمتی عیسی نفسی.
۳۸۵ نفسیم اولموشد و «زبور» او خویان،
اتگیم ظفرله اهل ادا درلو،
یننی بیرنوازش گورور دوم هر آن
توتولماق بیلیمردی الهام آیم هیچ،
کیمسه نین مالینا کؤلگه سالمادیم.
۳۹۰ منیم بو حالیمه سانکه گوز دگدی،
آتدی رحمسیزجه منی روزگار،
ایکی - اوچ درویشی منه قوشارق،
غملمی کونلومو گتیردی جانا،
قارنیم کاسا اولدو، الیم چمچه تک

ایتمیشم، صاق — صولو سئوروشما مندن.
 غربتده غملره اولموشام اورتاق.
 جانیم غم یوکونون آلتیندا قالمیش.
 من او محتاجلاری باشیمدان اکدیم.
 خرابه بیر ییژدن کیم خراج آلا؟!
 شعری من چور گه ساتیردیم اینان.
 گرک اهل انسانلار گتسین لر یولا.
 اولماسا، قورد منی ییژدی دوزو.
 اوز توتوب چؤلره گتدیم دورمادان.
 ایل لرله آه چکیب یورولدوم آرتیق.
 بس منیم دامیما گون دوشرها چان؟
 نه وقت گوزو نه جک هوشلو بیر نفر؟!
 بو یوک لوک دفترین الینه آلدی.
 گو ییلر قاباقیندا «بیر قولا» دئدی.
 بختیمدن ایشلریم گوج آلدی یتنه.
 فتنه ده قارشیمدان چکیلدی گری.
 یددی: «ای یاتانلار آیا قا قالخین»!
 جم حکمدار اولدو، بس جامین هانی؟!
 لطفی ایله شهرتی دنیانی آلدی.
 آجدی امید گلو، نیه دور موسان؟!
 جام دولدو، دایانما دولاندر جامی.
 بوجامی خواجه نین ساقیقینا ایچ.

۳۹۵ نه قدر دیرسن هار الیام من!
 خیلی وارو طندن دوشموشم اوزاق
 اورک اود ایچینده، نفس دارالمیش
 کؤچوموخرا به بیر ییژه چکدیم،
 یوخ ایدی سؤزومه اوردا خبر یدار،
 ۴۰۰ جانی شعرا و غرonda ائسمده قربان.
 بیله جماعتلا، بیله بساطلا،
 بیرایکی بو یوگون اوستومده گوزو،
 بیله یوخصول، ناکام اولدوقوم زامان،
 دوشوم یارالی دیر، دوشلوگوم جیر یق،
 ۴۰۵ گوزن صبح اولاجاق گئجم نه زامان؟
 نه وقت بیر بو یو کدن گله جک خبر،
 ائله که، خواجه نین آدی اوجالدى
 یوردا حصار اولدو اونون مسندی،
 منیم بخت اولدوزم اوجالدى یتنه،
 ۴۱۰ هور گمه گه اوز قویدو اورک غم لری
 بیر گئجه بیر ملک گله رک یاخین
 ای سوزون آچاری الهامین هانی؟!
 او، آجدی قا پینی هم سفره سالدی،
 ایش وقتی گلیمشیرنه اوتورموسان؟!
 ۴۱۵ سوز آچ ایگید لردن ای ایش آدمی،
 ایش الدن گتسه ده، روحدان دوشمه هیچ

کتابی خواجه غیاث الدین محمد بن رشیده اتحاف ائتمه سی حقیقده

وقتین طالعینه نظر سال گورگ.
 ایله بو اوشاقین سرّینی بیان.
 بختی یوکسلیشه، یا ائمکده دیر؟!
 زیان گوره جکدیرنه دن، یا خشی باخ!
 دقتله سیرائیدیب بوسری او ژیرن.

کهنه تقویملره بیر باخ ای اورک!
 قطعی بیر اولچویه، نه لازم گمان،
 ضعیف می، گوجلومو، اولاجاق، دیر،
 ۴۲۰ دنیادا اقبالی نجه اولاجاق؟
 هیلاجی، سیهامی کدخدانی سن

اونون بخت اولدوزو، اوزون یاخشی باخ،
 بیلک، کونلو موزو باغلایاق اونا
 نیه بنزه بیرسن، سن ای نورلوباغ!
 ۴۲۵ حسن برومندین قیزلار یناسن،
 آچما میش چیچک سن دریمله میسن،
 ای ارکن او یانان کونلومون واری
 دینین میوه سیدیر سنین ایشلرین،
 سنین بهارینلا تزه له نیرجان،
 ۴۳۰ طبعیم یاتما یاراق اوزون گنجه لر،
 گو یلرین یئر لره بودور پیغامی،
 او وقت که، آدینا یازدیم بونومن،
 خواجه هیچ یا دینا سالما بیر بیزی،
 ۴۳۵ لطفو خبر داردیر اونون ها میدان
 اوسئونج آقاجی منه ده اگر،
 من تدیم گیمی دریا ایچینه،
 من ای دورانی لافخر ائتدیگیم کس.
 دنیانین حقیقی بؤیوکوسن سن،
 ۴۴۰ اودر یا کونلون له بولودالینله
 الینده دولت وار، هم امکان بوگون
 شیرازلی، تبریزی اولماد یقمچون،
 یای دگیل، اوخ کیمی بیر بو جاقیم وار
 سندلر المیده ائله بیر اقرار،
 ۴۴۵ اونلار من یوخصولا باغلانان وقتدن،
 من سنین قولونام، حال اهلی سن سن،
 اونلاری قول کیمی اوخشا لطف ایله،
 لطف ائله بوداردان گل منی قورتار
 قادین خدمتچی لر یوز دفعه گمان،
 ۴۵۰ بیردیوان یارا تدیم الهاملا نازاق

وزیر اولدوز و ندان دوشمه سین اوزاق.
 عشق ایله حیاتی چاتدیراق صونا
 حیرانام، حسنوندن یامان گوزو ایراق
 حسانین اوزوتک یامان گولورسن،
 سن بو آچیلشلا جنت سن نه سن؟
 ای ایتی عقلیمین گوزو مون نوری.
 خطین بزه گی دیر دین دفتر لرین.
 سنین گوندوز ونله نورلا نیر ایمان.
 عقلین باشی اوسته گن لرسپه لر.
 امک افتخاریم «جمشیدین جامی».
 ایشیق غرق اولدو یئر اوزو هم،
 مگر سوز مصری نین یوخدور غزیزی؟
 بیرجه منیم بختیم، اویا نیر آمان.
 بیر کولگه سالار سانه اسکیلر؟
 اگر اونا چاتسام غم نئی لر منه؟
 آدی ایله بزه نن سوزوم هر نفس.
 منه ده آرخا دور کیسمه سیزم من
 بیزه ده لطف ائله، بیزی ده دینله.
 لطف ائت قوجالارا ای جوان بوگون.
 سن منی بئله جه آتیرسان نچون.
 قوجایام، محتاجام، ال توت نه اولار؟
 عهدمه ایکی — اوچ یوخصول دخی وار.
 بغازیم کمنده گچمشدیر همین
 اونلارا رحم ائله غم چکمه ییم من
 یا منی اوز نه خد متچی ائله.
 منی خدمتچی تک اولدوردو اونلار.
 بئله فرسبز لردن لایق دیر اینان.
 اونون بهره سیننی گورمه دیم آجاق.

یاوثر قیمتینی آل دیوانیمی.
 ایکی صاحب اولماز، بیرجه دیوانا.
 الینی اوڭمگه وئرمه یب امکان.
 غیابی محبّت بسله دیم آنجاق.
 شاهد دیر بونلا را اوزحالیم عیان.
 یوخصما ا وتورما قاگلمز قراریم.
 کاغذدن اگنیمه گئیّه رم کوڭینگ.
 اوردادا اوزومدن دئمیشم آنجاق.
 الی له بیر بارات یازسین آدیما.
 وئردی اوحدی یه بو «جامی» ناگاه.
 گئج گلمیش اولسادا خوشدورمرامی
 گوستر یردنیانین ایشلرینی، باخ!
 قوی، بیر یول خرنه نه یول تاپسین اودا
 منی کیخسروتک گؤرمیه جکسن
 توکه ده بیامه رم، سرخوشام یامان
 خصوصاً من یازان بو سؤزلر گرجک
 دوغوب دوققوز آید افکر یمدن اونلار
 اورکده ابدی یاشار بو سؤزلر
 بوگون یوخ منیم تک بئله سؤزدین
 شیرتوتان ایله یب، اؤ اوسته بوراخ
 دولدور قدحیمی بیر یول نه اولار.
 اوزوموتر باسادی حیا، شرم دن
 دردیم توکنمز دیر، باغیشلا منی
 فضل ده، هنرده آرتیق دیرمگر؟!
 بیزیمه یومروقون ورماسین ناحاق
 اینجیتمه دو یوشه چکیب بندنی
 بیردیر گؤزلر ییمده یاخشی و یامان
 منی کؤنلو سینیق قایتارما گل سن

یابوراخ در دئرد غمه جانیمی،
 بودیوان سنیندیر، صاحب اول اونا،
 دو غرودور، آچاقلیق ائدن بودوران،
 سن یسن خیالیمدا، اولسامدا اوزاق
 ۴۵۵ دعالار ائتمیشم سنه هر زلمان
 المیده گتمه گه یوخ اختیاریم،
 باش اوسته فیرلانام دها قلم تک،
 عدالت دونلودور توتد وقوم بایراق،
 بلکه غیاث الدین یانیب حالیم،
 ۴۶۰ هر کسی کامینا چاتدیران آگله،
 دوزلوک قاپسیندان گلمیشدیر جامی،
 کمال پرده سینده باشاچاتاراق،
 او، اوزخرنه سیننه یول تاپماسادا،
 منیم له مشغول اول بیرآن، یوخصاسن،
 ۴۶۵ آل الدن جامیسی، قاچارام، اینان
 صنعت ابدی دیر، دوز ونودئسک،
 باکره قیزلار دیر بوشوخ جیرانلار
 توتقون کؤنول نری آچار بو سؤزلر،
 خواجه یاخشی بیلیر، اویونمورم من
 ۴۷۰ دوزلت ایشلریمی، صونرا ایشه باخ،
 منی کرمیندن ایلمه کنار،
 جسارت ایله ییب قیز یشدیمسامن
 کمچدیسه سؤزلریم اگر حدینی
 بیرده ایره لی ده اولان بوکس لر
 ۴۷۵ قوی منیم سؤزومه قویماسین بارماق
 سؤزون میدانیندا استاد بیل منی
 من عشقین غمینی چکیرم پنهان
 سنین آستاناندا باش اگیرم من

اۋزون خز ينمىدن ائلىمه اوزاق
۴۸۰ الينده جمشىدين جامى وار آمان

ائى له، ترونجمون عطرينه بيرباخ!
جمشىد تىك عدل ايله يا شاهر زمان

دوشونجه لر

ساقى، صاف شرابين يوخسا، اوخلط دان
قويما صافى يوخسا، گللمه يه جوشا
صافينى ايچميشلر قاباق جرگه لر
قلمين دردينى قوومو خلط ايله
۴۸۵ قايداسى بيله دير بيزيم دوراين
گتديسه دنيا دان اگر اودوستلار
كؤنلوم اوزجا نيندان دؤيموشدوراينان
اونو سرخوش حالدا چوللره بوراخ
ياتما قايرى وار، ياخشيسى بوډور
۴۹۰ اگر اؤلوم وقتى دوشسم پيس گونه
منى قوجا قينا آلاندا اجل
آغيزدان دوداغا گلنده اوره ك

دولدور قدحيمى، يوخوم يوخ، آمان
بيرقدح خلط وئرکه، تىزچكىم باشا
منه ده بوقالان خيلط پاى يته ر
غمىدن داها خوشدور همان خلط بيله
بىزه و يترديگى پاى بود وردنيانين
اونلار خوشبخت ديرکه، تىزمت اولدولار
اونا آرتيق وئرکه، گنجىكميش يامان
گنجه نين بير وقتى قوى ياتسين آنجا
اهخمار اولسادا، قدح دولدورور
قدح وئر اوزومه قايدىم ينه
بوجامى باشد اشيم اوستونه قوى گل
الده جام، دوداغا جان توتوب گده گ

غزل

مطرب، بيرسن ده گل منى ائله شاد
ياد اسالما سادا اوجانان بىزى
۴۹۵ سن اونو خاطرلا، باشقا آدائيله
ائله كه يتيشدين سر پرده سينه
غزل آرزو لاسا او اوركك مارال
اونون گؤزل ليگى آچيرسا اورك
او، توختاق، ملايم اولارسا اگر
۵۰۰ اگر اوجسيمه وئر رسه فرمان
شكايت ايئديرم من يالوار اراق
او، منى اولدورور سانكه بير دشمن
من اونو گزيرم غم ييه- ييه

قوى اوايلقار سىزى بيراييله يك ياد
بىزگرگ ياد ايده ك او آى بنىزى
بىزنيچه قدح ده نوش ايده ك بيله
آنجا ق اوندان دانيش ائمه بهانه
اوحدى شعرينى سن اوخودر حال
منىم سؤز لر ييمده ياندير ير اودتك
اؤنونده خدمت چون باغلارام كمر
من چانى، قلىبيده ائده رم قربان
او، ايسه دانيشمير ناز ائدير آنجا
دوستوم وار ديه ره ك سئوينيرم من
او، منى اولدورور «بير يوكدور» ديه

اونو ياد ائديرم من بير اوغول تک
 ۵۰۵ اگر ساچلارينا توخوندو مسامن
 ايسته ديم لبيندن دونن گنجه کام
 بئله جوشدو قومچون اوتوردوم درحال
 منيم درديمي چک، منم اهل غم
 بوراخما ليندن، مي جامي تاپسان
 ۵۱۰ ايگيد ليک داملاسي اومي، گرچک
 محوائله غم لري قدحله باري
 د بئله رند، سرخوش اولان اولامن
 سرخوشام، کيمسه نين سوزوندن نه غم؟!
 بيرقدح جا ميمدان منيم چک باشا
 ۵۱۵ مجلسين بومي له قيزيش سا، اينان
 ياراماز بيشميشه چئي باده وثرمک
 منيم بوجا ميمدان بيرقدرا يچسين
 اوحدي، بسوزون اوزاندي يامان
 نه بيرحال اهلي وار، آه، بوشهرده
 ۵۲۰ بيرليکده اوتوروب باده نوش اندک
 نيله مک! بوجامي تک ايچک گرک
 سوز ائتمه نوقولوم آز ديرسا اگر
 جنت سفره سنين نوقولو دوربو
 وارليقيم دوغولموش منيم يوخلوقدان
 ۵۲۵ دولدروب ايچميشم عشق جاميني من
 ايسته اوخشامني، ايسته ائت ستم
 دردسيزين ييمي دير سوايله چورک
 مني اوجالداراق اورک دايه سي
 اي بيزي ازمگه چالیشان وجود
 ۵۳۰ اگرديواري مي گورسن ده آچاق
 منزل قارائليقدير، وقت اؤتموش يامان

او، مني ترک اتسه، محواوللام، گرچک
 سرخوشدوم، بيلمه ديم، ايرادتوتما سن
 او، منه بونون چون اوزاندي بيرجام
 سانکه بوياده چون اوچوردوخيال
 اوندابيله رسن که، نه لرچکميشم
 اوزون ايچ، سن مسته وثرمه کل، آمان
 اولار مي هردونوق آداما وثرمک
 بيزيم پير يميز اول دولدور جاملاري
 يره قويا رام مي اوجامي الدن
 عاشقثر تهمت دن قورخما زيرجه دم
 ابدی سرخوش اول، سئوينجله ياشا
 هيچکسدن اوتانماز اوزون بيرجه آن
 چئي باده بيشميشين نه بينه گرک
 بيلرسن بيشميشم، يونخصا چي يم من
 گئجه پرده سينه بوروند وهر يان
 نه ده بيرهمدم وار هردورلو درده
 بير ليکده وجودو ترک ايديب گدگ
 اوزوموز بوجاما بيردون گيئديرک
 باخ «جمشيد جاميم» وار، بوناسال نظر
 حوري لرمحتاجدير منه دوغروسو
 منه بويو خصوللوق شاهليقدير، اينان.
 يخيليب دورارق گئديرم همن
 بيرمنم، بيرده عشق، ايله مهرم غم
 کيشنين قوه سي عشق اولسون گرک
 سود دگيل، ايچير يتميش او عشق باده سي
 بوجامي ايچه رک دوستلوق اوزتوت
 طعن ايله جا ميماداش ورما آنجاق
 گري دون، يول اوسته قوياوان، آمان

چالیش چاره یولون باشقا جور تاپماق
دولدور قدحینی بوجامدان همن

سوساسان، آرخ، قویو آختارما ناحاق
بوآخار چشمه نین سویوندان ایچ سن

کائناتین حقیقتی حقیقده سئوال

بویانچه سؤزلره اوزچویر بیرآن
منله اگری اوتور، دوزداینش آنجاق
نه دیر؟ هیچ اؤزونه دئمی سن می سن؟!
وارایدی، یایوخدان او، اولدو پیدای؟!
کیم بوخزینه نین آچاری اولدو؟
یئرینی یه حرکت ائتمیر، د، گورک؟
دیگری سویوقدور، تر پنمیر بیرآن؟
بویاش، ایستی، سویوق، قورونه دن دیر؟
نه دن کوک سالاراق بوتوم وئردی بار؟
سؤیله، بوای، گونش نه دن نورسایر
ائوی نئجه اولدو، باشجیسی نئجه؟
نئجه دیر اوغلانی، قیزی د مانا؟
کیمی تانی ییرسان بونویلمه سن
نفسین اؤزونه دیر، بس نه دیر اورک؟
بوردا ایشین نه دیر، یانه یه گلدین؟
بونوسن بیللمه سن کیم بیلله جکدیر؟
پرده نه، پرده دار کیمدیر، د گورک؟
آدام نه، آداملیق نه دیر، سؤیله بیر؟
کیم لردن لازمدیر نمونه آلماق!
آدی نه، هاردادیر او اصل مسکن؟
نه ایچون واجبدیرگری یه دونمک؟
یاخشیی پیس سورغوسوها را داگدیر؟
صون گونون دهشتی، حقی — حسابی؟
هارادان اورتایاچیخدی بوفرقلر؟

سن ای حقیقتی آختاران انسان!
۵۳۵ سن دن نه سوروش سام، گؤزومه دوزباخ
بویرکه اوستونده سالمیسان مسکن
اصلی ها راداندیر، نه دیر بوقایدا؟
هیچ لیکدن وجودا ایلکین نه گلدی
نه دن حرکتدن قالما ییز فلک؟
۵۴۰ نه دن بیری ایستی، گیرده، فیرلانان؟
بس بوتور پاق، هوا، اود، سونه دندیر؟
یئرینه یین اوستونده توتومشودورقرار؟
گئجه قارانلیقی د، هاردان آلیر؟
نه دن نئجه اولدو بوقلعه اوجا؟
۵۴۵ نئچه سی آتادیر، نئچه سی آنا؟
بس سن اوزون کیمسن، نه چی سن، نه سن
بوروحلا بو عقل، د نه دیر گورک؟
بوغریب شهره سن نییه گلدین؟
پیغمبر گوندرمک نه یه گرک دیر؟
۵۵۰ بوردادانه لردن چکینمک گرک
دوستلوق نه دئمکدیر، انسانلیق نه دیر؟
عمرو کچیرمه لی انسان نه سایاق؟
کیمدیر هرمنزلین آدمی دسن
باشیندان گئچه نی بیردایش گورک
۵۵۵ جئت ها را دادیر؟ جهنم نه دیر؟
نئجه دیر بدنین، جانین عذابی،
بیسر سؤزدن دگیلسه بویاشمیراگر

یاخشی بیل بواشلرد گیل او یونجاق
هرکس بیلمه یب سه سوچلودور اوزو
سن ده کیخسروتک آدچیخارت باری
بورداتور پاقلارباتیب قالارسان
اودا بیرحسابچون اولموش برقرار
هرشئی اوز یرینده گوزل گوچجگدی
دنیا دا عمرونو علمه وئره سن
عذابلارچکه سکن، آغری گوزره سن
فاسد آداملاری ترک ایئده سن سن
چالیشیب هرسری یاخشی بیل سنه!
آزلارچوخ گورونور نسبتله بیزه
آلقیش دیه جکسن باقی ملکه سن
علم سیز نفس آخی نه باجاراجاق؟

بواثوین ایشلری دگیل بوش، ناحاق
انسان بیلمه لی دیر بونلاری دوزو
۵۶۰ بوجامدان الده ائت بوتون بونلاری
بواینجه سوزلری بیلمه سن اینان
آخر، بوگلمه گین بیر مقصدی وار
یوخصاباش آغریسی نه یه گرگدی
سن بورا گلدین که، بیرایش گوزره سن
۵۶۵ هرشیئی گوزره رگ درک ایئده سن سن
ناموس نه دیر، بیلپ درک ایئده سن سن
اولوتانری بیلپ بخش ایشیش سنه
نه قدر کهنه ده یارانیر تزه
بوفانی عالمی ترک ایئده جکسن
۵۷۰ بونوسن بیلر سن علم ایله آنجاق

علم حقیقته

روحونو گویلره اودور قالدیران
باش بیلپک سیزاولسا، اولار بدگمان
نادان انسانلیقدان اوزاقدیر گرچک
او، سنی قالدیرسین ان یوکسک لره
بیلپک له آلهها گدیپ چاتارسان
بس دیر اوزونه گل، یوخودان آییل
«معلومات میوه دیر، علم ایسه بوداغ»
آنجاق بیلپک وئره انسانانجات
گوزلری ساقی نین اوزونده قالار
اوندا جبرئیل بولداش اولارسان
دین علمه سؤیکن سه مگر قوجالار؟!
بوسوزلر آیدین دیر، دوغروسو بودور
بیلپک یول لار یندا چراغ تک یانا،

بیلپک جان قوشونا قاناد دیر، اینان
بیلپک دیر اوره که بود نیاداجان
نورسوز گوزر کیمی دیر علم سیز اوره ک
علمین بایراقینی قالدیر گویلره
۵۷۵ بیلپک آرخا سینجا یورو هر زمان
نفسه یوخ، آلهها، عقله اول مایل
«یومات» دایاز یلمیش بوسوزلره باخ:
یوخدور بیلپک کیمی بیر آب حیات
بوسودان ایچن لر ابدی یاشار
۵۸۰ روحونا علم ایله کمک ائت هر آن
بیلپک له دینین ده آدی اوجالار
علم عقلین ضیاسی، بیلپک سه بیر نور
بیلپگین اولار سا، قالمازسان ناچار

الینده چراغین واردیر سا اگر
 ۵۸۵ بیلک اشیق لیق دیر، جهل قارنلیق
 دیر یلیک سویدور علمی انسانین
 کشف ایتک ایسته سن بیر سَری اگر
 نفسین مٹشه سینده کیم آرسایولو
 ائتمه اوزعلمینی عقل دن جدا
 ۵۹۰ بدنی عقل له یوغورماق گرک
 علم سنین اوزونویولا گتیره
 مادی یا معنوی اولسادا بیلیمک
 بیر اوج تور یاقدیر روحسوز بیر بدن
 بیلک او یاقلیقدیر، بیلمه مک یوخو
 ۵۹۵ بیلن روح کیسه ایله اولار سایولداش
 بوانگین گوئلرین سیرلرینی بیز
 علم ایله سولاردا اوزه ر گمی لر
 علم ایله دوست اولسان بودنیاداسن
 بیلن ایت آرتیق دیرنادان او کوزدن
 ۶۰۰ انسانی سست، تنبل اندر جهالت
 گوئلرین حرکت ائتمه سی ده بیر
 گوردوگون بوقدر ایشلر، پشه لر
 بیلک انسانلاری اوجالدار آیا
 علم ایله آچارسا اورک گؤزونو
 ۶۰۵ بیرکس اوزعلمینه اینانسا اگر
 غمله جوت یا شایار بیلک سیزانسان
 سانکه چور- چوب یانار قیزیش سانادان
 دلی نین بیلگی اولمازی زیان
 عالمین دولتی صونسوزدور، گرچک
 آپارا بیلملر علمی اوغرولا
 اونومحوایتمگی با جار ملازمان

قارنلیق گئجه دن قورخورسان هدر
 سن بو حقیقتی دوشون بیر آنلیق
 خوشبختدیر بوسوایچن، اینانین
 بیلک سیز مطلبه چاتارسان مگر؟!
 علمی قلیج اولور، عقل سه قولو
 بیله سن تا کیمدیر عقل و خدا
 بیلک له مَلکه دونسون قوی اورک
 سنه چراغ اولوب یارایتیره
 ینه بیلمه مکدن یاخشی دیر، بیشک!
 علم سیز بیر روحسا کولک دیرهم
 او، سنی گیزله در، آشکارا ثدربو
 بدن له گوئلره اوچار او بیر باش
 درک انده بیلمه ریک، بیل که علم سیز
 هم علمین گوجوایله گمی دوزه لر
 سودان کمی سیزده گئچه بیله رسن
 کچیشدیر شهرده کندی بو اوزدن
 بیلک قوه و ثره، همده جسارت
 علم ایله دگیل سه، بس نه ئیلن دیر؟!
 علم دن، فکردن دوغما میش مگر؟!
 نادانلیق کورایدهر سالار قویویا
 بیل که، یاردانا توتار اوزونو
 آمالی، عملی دائم یوکسله ر
 کلمی نیله یَزَات سیز بیر قازان؟!
 یانار، آلولانار کول اولارهمان
 الیندن یاخشی ایش گلمز بیر زمان
 توکنمز، محو اولماز قیامته تک
 نه اجل او ستونه بیر کولگه سالار
 نه ده سئل دن اونایتیر بیر زیان

بیلیک اؤزلوگونه قیز یلا بنذر
علم دیرنفسی ده خیره چاقیران
علمده هرشی دهن واجبدیر بی شک
نه قدر گهنلسه اولارتازه تر
بس علم بوندان آرتیق نیر، ای انسان!
انسان اوزذاتینی تانیسین گرک

بوگتایین مضمونو حقیته

۶۱۵ بوکتاب اولیاء کتابیدیر باخ!
بوالوان ناخیشلی کتابدا اولار
دونه نین، بوگونون، صاباحین سوزو
یاخشی نین صفتی، یامانین اوزو
بیرسوز آرتیرمادان یاز یلدی بیریر
۶۲۰ خیالین محصولو دگیل او، هیهات
نفس اوچون چوخ خیر وئرر بواثر
آدینی «جمشیدین جامی» قویدوم من
اگر کیم ایسته سه دنیانی گورمک
اوردان بيله رسن که، اوشاهار دادیر
۶۲۵ شاهین دشمن لری سنیر لارنه دهن؟
بوائو، بوقاپییا کیم تاپدی آچار؟
آددان آدلا ننانه قدر یولدور؟
مطلق نسبی دن آیرد ایدرسن
سنی آذریرماق چون دیوتا پاماز مجال
۶۳۰ گیزلی حيله لردن اولارسان اوزاق
آداملیق نه ده دیراو، دیر، اینان
اویونجاق ایله مزسنی هر آجاق
مالین اوغرو لاردان آماندا اولار
آچار گوزلرینی فکر قارتالین
۶۳۵ صاقنیا، صولونا کجمز هر نادان
سنین عبرت گوزون آچیلیر، بی شک،
اولماز شهرت بیلیب شهره آبارماق
جنت، جهنمیتن یولو آشکار
بونئیچه بیت ده یاز یلدی دوزو
اوغرونون حيله سی، دوغرونون سوزو
توتولماق بيلمه یین بیرآی کیمی دیر
اونو گتیرمیشدیر دینایا حیات
اونو کیم اوخوسام مقصده یتر
وارلیقین تصویرین اوندان گوزره رسن
کونلو ایسته ینی بوردان گوزره جک
منزلی، مکانی نه دیار دادیر
سرخوش نیه یاتیر اونو بیلرسن
بوائوده اولانی کیم گوردو آشکار
طلسمدن خزنه یه نه قدر اولور؟
اگری یولدان دونوب دوزله گذرسن
هم آتماز قویویا پالتارینی هال
اولمازسان حنفی قوموندان ایراق
نه دیر، نه دیتمکدیر انسانلیق، انسان
کیمسه دشمنسنه آرقین و آحقاق
علم ائدر کونلوندن شبهه نی کنار
یر گویوتیتره در روحون، خیالین
سن یاخشی بیلرسن اوز یریش اینان
باشقا ناخیشلاری رد ائدر اورک

اَللّٰه دان خواجه یه خوشبختلیک دیله
اوندا اوحدی ده ثوابا یتر
کتابین بولمه لری

گورسن که یارامیرمنی عفوائله
سن الله ائدرسن بیله بیر ظفر

قوی بیر مجلس قوروم بوجام ایله شن
چول دیدی، دالینجادوشدوم کولک تک
جام دولدور، قدحله باشلادی دوران
اونون چون اول دن حساب باشلاندی
مست اولسان تاپاسان یولوبیرتهز
من قایددا— قانوندان قالدیردیم بایراق
دیم، قوی ایچنلر دوشمه سین جور
غفلت یوخو سونوگوزلردن قاپار
قارشیندا دایانارینی بیرجهان
گوزوندن پرده لر گذر کنار
عقلین آگاه اولار هر سره هر آن
بوحالت منزله چاتدیرارسنی

سئوینجله قطع ائتدیم دونن گنج من
۶۴۰ ائوده سرخوش اولدو بومئی دن اورک
صحرا یاجاتاندا اوتوردوق شادان
بوباده تندایدی، آدام یخاندی
کیمی ایله ایچه سن، هاردا، نه قدر؟
منندن پرده لی لیک اولاندا اوزاق
۶۴۵ اونوباشلا نقیجدان بولدوم اوچ دوره
انسان ایلک دؤره دن سئوینج، نورتاپار
باشی سؤز— صحبت به باشلار بوزمان
بوردا یول تاپارسان امتحانلارا
۶۵۰ اوچونجو دوره نی نوش ائدن زمان
یاخشی باشاوورسان بواوچ دوره نی

بیرینجی فصل یارادیلشین باشلانقیجی

سؤیله نئجه کئچدی او یردن اورک
نه دیر بواوزاقلیق، نه دیر بوهجران؟!
او یره نک دینانین سرّیندان خبر
اگر بیلیمیرسن سه، قولاق آس باری
اساسی وارلیقلا یوخلو قدور آنجاق
ممکن دور، تور پاقدان دگیل می مگر؟
بئله اولمالیدیر ایستمه ثبوت^۲
او بیلمزنه؟ نئجه؟ یوخو ویمک
جهت سیز، سبب سیز کچه اوزاتدان
آللهین ذاتیدیر اونلاردان کنار
کرمه دولدور موش دنیانی اوزات
اونوردور پارلادی نورو گونش تک
اولدو یاخشلیقار حمتی پناه
بدن، جان، صورتی ایتدی پدیدار
اؤزونون اولی، صونویوخ آما
دؤنوب، کمالینا سالدی بیرنظر
اونوعقل گؤرچک، دیز چؤکدو همان
اؤزو بیه نیلدی، بوبیه نمکدن
اولدو یکی فرده اوچونجو جوهر

سحر دیر، ای حکیم، خبرور، گؤرک
بوگلمک نه چین دیر، بیرایله عیان
بیلک اولینی بوایشین مگر
۶۵۵ ممکن دور عیانی بیلک بونلاری
بوایلکین قسمتین، اؤزون یاخشی باخ!
بووارلیق هئچ^۱ لیگه دوشه رسه اگر
هئچ لیک بیل مه یرسه اگر اووجود
واجب الوجود دور، قادر، قدیم، تک
۶۶۰ اودور جهتلردن خارج هر زمان
بوتون عقله باتان، باتمایان نه وار
اوبوتون بونلاردان اوستوندور آزاد
ایسته دی تجلی، ذاتین گوستریمک
ذاتی کائناتا اولدو پادشاه
۶۶۵ یارادان گوجونواتمک چون آشکار
هرشئی ئین اولی، صونو اولونجا
او، اؤز قدرتینی حس ایتدی مگر
عقل کلّ یاراندی بوبیر باخیشدان
نفس کلّ یاراندی هم بونظردن
۶۷۰ اوچونجو حمله ده نفس آچدی شهر

۱- هنج لیک- فنا.

۲- ترک دیلیند: اضطراراً دال وت قافیه اولایلر

گۆیلرین وارلیقی اولدو پدیدار
گۆرسون تانری کیمدیر کیمدیرا، اۆزو
دانیشماق اؤیرندی چرخ هم ایشتمک
چونکه حکمت وئردی بومره قرار
ییدی شاه گۆروندو اون ایکی خانه
ایشیق پایلا یارلار اونلار بی آرام
هره بیر پرده ده عالم آچارلار
یرنورا بویاندی، یارانندی زمان
ییدی خط چکیلدی یرده ده بودم
هره بیر اولدوزا پسمانه گلدی
اولدوزلار ظفر چون آلدیلار فرمان
گون دوغان، گون باتان، گۆنی و قوزی
دۆرد عنصر یارانندی هره سی تک تک
حیاتا، اؤلومه سببیدیر اونلار
مشهور اوچ مولودو یاراتدی، دوزو
بیل اونلار معدن دیر، بیتگی دیر، حیوان
بیتگی لرتور پاقدان گۆیردیلر، باق
آللهین امری ایله گزه ر بیقرار
اونادا حاکم دیر یدی قات گۆیلر
گدیر وحدته دک بوقاید ایشله
وحدته چاتاندا قچارلارگری
نفسین گزمه گینه دئدی طبیعت
اندیر ترکیب لرله نقشلر اظهار
طبع ایله مزاج دان دوزه لمیش بوتون

بو اوچدن اوچ اولچو اولدو آشکار
نفس اۆز- اۆزونه باخدی که، دوزو
یاراندی عقل و نفس، بیرده که، فلک
صونرا دو ققوز فلک اولدو برقرار
صونرادا یارانندی سگیز کاشانه
۶۷۵
بو اغورلورخشین بئلین ده مدام
یومشاق خاصیتلی، ایتی قچارلار
چرخ دوره باشلادی اولاراق حیران
هم ده دؤرت فصیله بولوند و عالم
۶۸۰
ییدی اقلیم اۆزو بوردان دوزه لدی
گنجه- گوندوز اولان بودولا نمدان
صونرا دابونلار دان یارانندی دورت شئی
دوره با شلایاندان ایلک دفعه فلک
تورپاق، اود، سو، هواسنده دیر بونلار
۶۸۵
ال- اله وئره رک دؤرد عنصر اۆزو
سن بو اوچ مولود و یاخشی دوشون، قان
معدنین اوستونو اؤرتدوسه تورپاق
تورپاقدا، هوادا، سودا حیوانلار
بو اوچ، دؤرد عنصره تابع سه اگر
۶۹۰
چرخ نفسه محتاجدیر، نفس ایسه عقله
بئله فییرلا نسادا اونون هر بیر
روحوجوت اولانلار عقل له، البت
طبع ایله، مزاجین بیرلیگی آشکار
ایندی سن جور به جور ناخیش گؤردوگون

زمانین ایشلری یاراتدی بوردن
بودو ققوز مزاجی اودورد عنصردن

اوج موجودون سیرا ایله آشکارا چیخماسی

گونش فلک لرله بیرخیلی زامان
 قیزدیردی نور یله صویو، تور پاقلی
 بوزامان یوکسلدی، باخ ایکی بخار
 تور پاقدان اولان روح آغیر، غبارلی
 ۷۰۰ صورو حومعدن ده یوا سالاراق
 گون اونوقیز دیردی حرارتی ایله
 یوگسلیب صواوللو، دامدی آن به آن
 دایما یوکسلیب، هم انمگ ایله
 مطلق روح آد وئردی اونا بیردسته
 ۷۰۵ یرر وحو، معلومدور، توستوسوزاولماز
 اونوبیرمعدنده ایلله دی توسداق
 حرکت ایچینده اونو ساخلادی
 کئچدی بوقایدا ایلله بیرخیلی زامان
 نفس آدلاندیر دیلار اونو قدیملر
 ۷۱۰ اولدور و حلا نفسین سترلری آشکار
 روح، بدن، بیرده نفس چیخدی میدانا
 معدن ده ایستیدن ینه بوزامان
 مسکن آزاد اولدو یرسه دار یسقال
 بواوچ بیر- بیر ینه قووشان زامان
 ۷۱۵ چکیسی، مقداری اولسا برابر
 اوصوچور یلرسه بیردایا اکر
 جیوه آغیر اولسا چکی ده بیرآز
 بیرچکی، اولچوده بیرایکی بخار
 یارانان جسم اوزو آدلانار دمیر
 ۷۲۰ ظلمتدن ایشقادوشسه لر اکر
 هرمس قایداسیلا بوقار یشیقدان
 زی لر، ترش لار، دوزلار بونلاردان نه وار

دولاندی باشینا یرین دورمادان
 اولدلا صو، تور پاقلین اولدوقوناقی
 گوئیده ایکی روح تک اوچدولار اونلار
 صورو حولطیف دی اوجا، وقارلی
 اولدو اوزامانین حکم ایلله دوستاق
 صالیدی اضطرابه حرکتی ایلله
 یرده ایستی له نیب، چالخانندی یامان
 گاه مایع، گاه داکه، صلب اولدو بئله
 یاغ و جیوه دئدی بیرنیچه کس ده
 اوندا آغیر لیقدا گورونور بیرآز
 مدام حرکتله هی قورخو داراق
 چیخماق یوللارینی محکم باغلادی
 معدن ده گوگرد ده یارانندی اوندان
 حرمت بسله دیلر اونا حکیم لر
 معدن غباری ایلله بیرلشدی اونلار
 یارانندی تور پاقدان بئله کارخانا
 قیزدی بواوچ جزوون ارکانی یامان
 اُونَم بودوگونوار یتدی در حال
 دوستلوق ایله یرکن، باغلارکن پیمان
 جانی زلال اولار. بدنی صاف، تر
 وقت اوتر، تدریجاً قیزیلا دونه ر
 گموشه چور یلراو، قیزیل اولماز
 توزلاقاریش دیقدا در حال قارالار
 اونون یارانماسی اوزون مدت دیر
 اولچوده، چکی ده اوزاق دوشسه لر
 قالای، مس، قورقوشون توره نه رهمان
 بوترکیب، تاثیر ده ن توره نمیش اونلار

باشقانتیجه لـراولاجاق حاصل
اونلارا خلق زحمت چکمه میش آنجاق
سؤز سوز عبارتدیر بویکی روحدان
چرخ اولدوزلار یندان دوغومشلار آنجاق
آی دا آناسی دیر، دوزو، گوموشون
بونلار نور آلیرلار اونلاردان مدام
قورقوشوناز حل گوستریر تأثیر

باشقا اولچولرله، بیرلهش سه لر، بیل
دوز دور خزنه ایله دولودور تور باق
یراینجی لری نین اصلی بیگمان
ایستر یوکسک اولسون بونلار یا آجاق
بونلاردان قیز یلی دوغوموش قیزل گون
میسـه آتـازهره، دمیره بهرام
قالایامشتیری، جیوه یه ده تیر

بیتگی لرین و آقاجلارین یارانماسی

تمام بیر— بیرینه اونلار قار یشدی
اوزتوتسد واونلارا گدهن یول لارا
سکیزکس اونونده خدمتده دوردو
هضم ایتمک قوه سی پرهیز قوتی
عکس ایتمک گوجوايله بیرلشدی بونلار
بویکی بویا یلاچکدی مین اوزو
تپه لر، دره لر، چول لر، صحرالار
سارالدی، صونرا دا اوتخوم سالدی
یرینده تزه سی بیتیب گویه ره
آقاجلار بوی آتدی، آچدی چیچک لر
بعضی بارسیز اولدو، بعضی وئردی بار
اوزاندی، ان لندی، شویو، یار پاغی
آنجاق بداغیندا میوه یتیشدی
قورودو بارینی، یاقیشدان، قاردان
کسیلیب کوموره چور یلدی اونلار
قوروندو تیکاندان، داشدان هر زمان
باغ باغچا ایچینده یوکسک آدآلدی
او، یابیریم اولدو، درمان یا زهر

۷۳۰ ائله که دورد عنصر محکم سار یشدی
گوویه رن نفس اولدو تابع اونلارا
نفس اوز بساطینی ائله که قوردو
جاذبه قوه سی، دفع قدرتی
گویرمک، تورتکم، غیدالانماق وار
۷۳۵ ماهر بیرر سّام تک طبیعت، دوزو
رنگارنگ یاسمن، گولدن اولدودار
بیتگی لر گویردی، باشی اوجالدی
اوزامان کچد یکجه محوا ولسا اگر
آرتیب چوخالد یقچا بوبیر لشمه لر
۷۴۰ بؤ یودو، چوخالدی نوع— نوع آقاجلار
کوکوندن سواچدی قولو— بداغی
کوکوبوتور پاقدان آلیب سواچدی
قالخان دوزلده رک، او یار پاقلاردان
ایریجه بیتدیلر بار سیز اولانلار
۷۴۵ بُداعی میوه ایله یوکلنمیش اولان
بسلندی، شهرتی گویه اوجالدی
اونون قسمتینه بودوشدو بهر

حيوانلار ين يارانماسي

ينه دورد عنصرون مجاز يندا، باخ
اراده قوتی، هم حس قوتی
۷۵۰ بوايکی جسمه روح گوج وئرن زامان
گزدی صاقی - صولو، بیر بساط قوردو
بووقت ارکک، دیشی اولدو آشکار
ائله که، ارکک له دیشی گوروشدو
دولدور دودنیائی توره مه لری

قدرت و تعادل ایکی قات اولجاق
بیتگی نین روحونا وئردی قدرتی
اوحیات آتینا آتلاندی همان
یدی بیتگی لردن، یاتدی وودوردو
دیشی یه ارکک لرمفتون اولدولار
اونلار یاتیب، دورماق فکرینه دوشدو
توتدولار چول، چمن، داغ، دره لری

انسان جنسینین یارانماسی

۷۵۵ بوايکی روحون دا علاقه سی هم
بیلیجی نفس اونا باغلا ندی قلباً
بوندان دا دنیا دایاراندی انسان
بدنی باغلاندی روحا، عاقیلا
او، علمه، صنعته بیرصا حکار دیر
۷۶۰ انسان وجودونون اصلی بیگمان
یثمک لردوزه لدر اوندان انسلانلار
اوغذا بدن ده گئدر هر یانا
صونرا بوايشلردن کئچه بیرقدر
مزاج عادی حالدا اولان زاماندا
۷۶۵ بونا تخوم دپیر انسانلار، دوزو
او، بئل سوموگنده چوخا لیب آرتار
بئله دیشیلمه میش بیراینجی همان
بیرلیکده تاي ایله گوسترر هنر
قاندنین سوايله قار یشار بوآن
۷۷۰ یدی اولدوز بوواخت ایشه باشلایار
آلارلار دوره یسه اونو اورادا
چرخ اونون باقینی محکم باغلایار

آرتیب چوخالیدیقجا، اولدو قجام محکم
نور کولگه نی باسدی بورادا حکماً
قامتی دوزا ولدو باشندان - بینادان
قویمادی روح صونه، بدن داقیلا
چونکه بیر بدنین اوچ روحو وار دیر
بیتگی و حیواندان توره نمیش همان
اونلاری ییئه ره ک بؤیویور اونلار
ایستی دن هضم اولوب چور یلرقانا
همین قان بدنده روحلان بیرله شر
جیوه تک آغ رنگه دوشه ر او قاندا
بیرچوخ عنصر لردن یارانیر اوزو
اونون دابدن له بیرنسبتی وار
خلوت ده تایننا توش اولان زامان
تاگدر رجیمین آغزینا قدر
یول تاپار رحیمه بیر باشا اوردان
گئییدیرر اگنینه ادب دن پالتار
چور یلیب قان اولار، نهایت، اودا
اودا اوزیرینده برک توتارقرار

ادبيله — ارکانلا خدمتده دورار
 شکلینی، رنگینی دگیشه ره‌آن
 بوسویا بیللیک له «نطفه» آدقویار
 عقلی، بیللیک لی اولاجاق اوشاق
 خدمتده دایانار بیر مقصدایله
 اولار کمک چپسی، دوستو، یاوری
 ینی بیررنگ اولار او، دگیشه رک
 یونگول بیرتر په نیش، خوش بیرحرکت
 «ولد» چاغیر یرلار بوزامان اونو
 او، اوزاق اولار ساهر بیربلادان
 آلا اختیاری الینه تمام
 باشقا عضولرله باغلایار پیمان
 بوواختدان آدینا «جنین» دیرلر
 اوز، بدن چیزگیسی گورونه راوندا
 همده بدنینه روح توتار قرار
 اونا بیلجی لر دیرلر «اوشاق»
 باشیندا توک بیتیر، گدره بوقایدا
 عطار دحمایه اینله یه راونو
 یئتیشه کمالا هر عضوو عیان
 آی کیمی پارلایار یاناقی، اوزو
 یاشایار، بیرز یان توخونماز اونا
 دورار قوللوقوندا ینی دهن زحل
 یاشاماز، حیاتی تز صونا یتر
 اولار بوقور خولویولدا یاوری
 اوشاق داگوج، قوت اولار آشکار
 قورتار یرعذابدان، ذلت ده قالماز
 اوزو یونگول اولدو، آناقارنی داش
 یوردو بیر — بیرینی اونلارلاپ یامان

برنجی آی اونا زحل اولار یار
 همان اودار یسقال اوشاقلیقداقان
 ۷۷۵ هنرمیدا نیندا آدیم آتانلار
 بوزامان قوتلی اولسازحل باخ!
 یلّی سیاره نین هر بیرری بیله
 ایکنجی آی اولجاق گله ر مشتری
 قمرزی دون گئیهر اوداجگر تک
 ۷۸۰ گلرا و شاقلیقاهاوا، حرارت
 حکیم لر، بیلن لر قایدا — قانونو
 دگمه سه اوچونجو آیدا بیرز یان
 اولار کمکچیی سهیلنی بهرام
 اساس عضولری بدنن بوآن
 ۷۸۵ ولد بو حالته چاتار سا اگر
 گونشین گوجوایله دوردونجو آیدا
 گوجو، موجود لوقوا اولار آشکار
 بوزامان قاریندا تر په نرآنجاق
 زهره کشیک چکر بشینجی آیدا
 ۷۹۰ آلتینجی آییندا آچیب قونونو
 دوزه لر آغز یندادیلی بوزامان
 یلّینجی آییندا باخار آی اوزو
 بوآین باشیندا گلسه جهانا
 سگیزینجی آیدینه ال به ال
 ۷۹۵ بووقت دوغولار سا آنادان اگر
 دوققوز ونجوا آیدا گله ر مشتری
 خوش طالع بو بندین آجاری اولار
 باشینی آشاقی دونده ره رآز — آز
 ۸۰۰ بیرمدت دارلیقلا اولدو سایلوداش
 اوشاق دارلیق چکدی، آنا و نریدی قان

آنانی اینجیتدی اوتوروب — دورماق
خبر سیز یا شادی تمام دنیادان
اونا اوزوثره جک بیر باشقامحنت

اوزو دیزلرینده ال اوزده اوشاق
یمگی — ایچمکی آنجاق اولدوقان
خیلاص اولاندادا بوبندن البت

انسانین دوغومدان صورتا عمرنون آخرینا قدرکی ماجرالاری

دایه اختاراجاق، سودایسته یه جک
گاه از وای اوداجاق، گاه دابال آنجاق
باشقابیر شرایط آلا اوستونو
یاتیب دورما غینی اونودار انسان
هرشئی بیلمه گه اوجان آتا جاق.
هر اوجو آیر یلماز دؤرد اذیتدن
معلم، علم، ادب اویرتسین اونا
ایلانین، سیچانین دوشه رالینه
نئچه خانقاهدا او مسکن سالار
کدرلر، غم لره سالار قلبینی
وثریب با شقاسینا او، دوست قازانار.
یا شَهْرَة خطیب، یا اولارا مام
حیلله یه، کلگه، مکرهال آتار
چونکه خیردا چیلیق اولوب ایشلری
معنی گوهرینه اولماز مُلتمس
کُونلونه، بینینه بوحال اودوورار
آرشین دان، قیچی دن آد چکه ره رگون
چۆرک و سویونو گنج ییب — ایچر
قیزار، سویوقلوقو ترک ایدر اوندا
او حَیْ بلوغا چاتار، آشکار
نه قدر وثرسن ده او، دویمویا جاق
بیلیگه، صنعته هوس گوُسترمز
صونرادا یول آزیب اوغور لوق ائدر

۸۰۵ ایملک گوندن آغلاب ها رای چکه جک
گاه بشیک گۆره جک گاهدا که قوجاق
ائله که، قورتارار بشیک دورونو
قورخارود دان، صودان، آغلار هر زمان
ائله که صاق — صولوا و آنلایا جاق
۸۱۰ اوزاق اولما یا جاق اوچ وضعیتدن
یا مکتبه قویار آتا و آنا
بوردادا آغلایار، چیر پینارینه
نها یت بیر فقیه بیر عالم اولار
دوشونوب هفته نین آینُ خر جنیی
۸۱۵ وقفین چۆره گینیی محتاجدان دانار
صونرا داها میا درس دیز تمام
یا دارد اولاراق گدیب اون ساتار
آز چاتار مقصده بونلاردان بیر
هرکسین باشیندا اولماسا هوس
۸۲۰ یادا بیردکاندا گدیب اوتورار
بیر صنعت بیر پشه اویرنمک او چون
یمگی پیس اولار، روحو غم چکر
کیشیلیک حدینه کلیب چاتاندا
بینی یللی اولار، باشی بوش اولار
۸۲۵ آج گۆزلوگ الینده اولاجاق دوستاق
آتادان، آنادان او یود اُشیتمز
محو ائدر قیزیلی وارسانه قدر

سرخوش، آیق اولسون گیزلی آشکار
 چو خونون گونونو ایلله یرقارا
 ۸۳۰ محو اولار دنیا دا یوز بیلله لری
 بخت اونا کمچکی اولار سا اگر
 یا حرمت صاحبی بیر خواجه اولار
 یا بیر حاکم اولار عدالت قورار
 اندیب راحت لیقی اؤزونه حرام
 ۸۳۵ او، حاضر دا یا نار یللمز اوزونو
 یوکسلش اوغرون دا هر شیئی ائدر
 اوشاهدان، وز یردن گؤز مذمت
 عملی یان دیرار بیر نجه چراغ
 بیر نجه آت آلیب طویله یه سالار
 ۸۴۰ توتار اتگیندن اونلار ین غمی
 آر پا- سامان غمی، پالتار محنتی
 ایشچی نین چوره گی، مال- داوار حقی
 آه- اوف ایلمه سی قاچار سانوکر
 دشمن لرهنی اونا ائدر پا خیل لیق
 ۸۴۵ یوزانسان یوکونو دالینا آلا
 اونا قارقیش ایدر قلباً مظلوملار
 هر یان دان کؤنلونه اوزانار قارماق
 ایل لرله چالیشیر اونون بونون چون
 شادلیقلا اوتورا بیلمز بیرجه آن
 ۸۵۰ منصب اوز حالیندان چیخارار اونو
 گنجه لی، گوندوز لوقی ییلار کؤزو
 غافل دیر بیملیر که، آگاه اولانلار
 بویولدا محو ولار بوتو بیر جهان

الینه کئچنی چالیب آپارار
 آخر دا اؤزوده چکلیر دارا
 نهایت یتیش بیرهنروری
 آد- سان قازاناراق حرمت یته ر
 یا شهرت قازانار، باشی اوجالار
 یاوز یر، الیندن اولکه اودلانار
 عذا با قاتلا شار هر سحر آشام
 آلا اؤز قوینونا غم- کدر اونو
 کونلو سعادتله قهو ملوق دیر
 تا او خوه دغه دگه نهایت
 دگیرمان سال دیرار، بیر نچه ائو، باغ
 بیر گؤزل اوز لوده ن او مراد آلا
 طمع له آج گؤز لوک اولار همدی
 کند خرجی، ائو خرجی، یول اذیتی
 قاپیچی نین مزدو، چالو ادا ر حقی
 فریاد قوپار ماسی مال اولسه اگر
 دوستلار ماللی ایچون ائدر یاخین لیق
 جهتم او دونو جایینا جالار
 عقلنی دانارلار جانان محکوملار
 قاچار گؤز لر یندن یوخودا اوزاق
 تا که مشغول اولسون اوزو ایله بیرگون
 اولوم، آخرت ده چیخار یادیندان
 دنیا محبتی آلا رهوشونو
 گؤزو گؤر دوگونه بوزاردار اؤزو
 بیردن اولدو رورلر، ایسته سه اونلار
 تا چیخار ساحله بیر یی اونلار دان

سما جسملری نین وارلیق عالمینه تأثیری

کدر، غم ائوی دیر، بودنیا، سوز یوخ!
 راحت لیگی آردیر، زحمتی نه چوخ

۸۵۵ ایلک گوندن باشلا میش صون گنجه یه دک
 صانما که، عبث دیر چرخین گردیشی
 هر نه بین جسمی وار، جانی جهاندا
 بونا کؤلگه صالیر او، بیرایشیق تک
 اولسا یاخشی حالدا اوایشیق اگر
 ۸۶۰ اگر سست لوگ اولسابوندا آشکار
 او نورلا بوکؤلگه باغلیدیر تمام
 اونور بوکؤلگه دن اولار سا اوزاق
 بیز، گورن کیم له ریک؟ هامی میزنه نیک؟
 اونون چون اوزاقسان کؤلگه تک اوندان
 ۸۶۵ یاخین، لیق اوزاقلیق اصلاً عینی دیر
 بیزیم قار شمیزدا نور او لاندلاردا
 یدّی اولدوز باخار او بشش حسینه
 گناهدا، غربته هر آخشام سحر
 لاجورد گویلرین آلتدا بیرقدر
 ۸۷۰ بیرلیکده یاش. قوروسویوق، ایستی دیر
 بو ائودن او ائوه کؤچمک له ینه
 آی تو تولسا دنیا بلایه اوغرار
 بوتون ارکک دیشی هر سحر آخشام
 ثابت لر مزاج دا گور و نرسیار
 ۸۷۵ بیر یسی تنبل دیر، بیر چالیشقان
 بوتون بو ثابت لرهمده سیار لار
 خوشبخت خوشبخت ایله، نحس، نحس ایله
 گزه رکن بیر یرده بیرله شن اونلار
 هر بیر بیر یینی بلا توره در
 ۸۸۰ آی لاگون بیرله شیب آیر یلان دم ده
 یوکسک دن آشاغی انسه لر اگر
 هم بوبؤ لمه لرده گونش بیقرار

سنه غم وئر مک چون هئی پوسور فلک
 نفسینی جلولا، دوشون بوایشی
 اونون بیر صورتی وار آسماندا
 او، نورلا یا شاییر بوکؤلگه، گرچک
 بوکؤلگه سئوینجه، شن عمر سورهر
 اوندادا محکم لیک اولماز برقرار
 اونون گردشی ایله یاشار بو، مدام
 حیات بو وجود دان اولاجاق ایراق
 اگر نور دئیلیک، دئمک کؤلگه یک
 نورا او یوشمور سان کؤلگه تک بیر آن
 ها می میز کؤلگه یک نور سا بیردیر، بیر
 کؤلگه تک هجرانادو چاردیر بوردا
 گاه زهر، گاه شکر یدیر دزنسه
 سنی گاه قورو یار، گاه محوایدیرلر
 بش رخشین صاحبی ایکی حکمدار
 ملایم رفتارلی گاهدایتی دیر
 بو ویران دنیا دا قالخارمین فتنه
 هر کولون آلتیندان بیر شعله قالخار
 بیر دیگری نی ایزله یر مدام
 گز مه ین گزه نین یرینی توتار
 بیر یسی قارادیر، بیر آل الوان
 اولار بیر بیر ایله همدم، یولداش، یار
 بیرله شیب عینی رنگ آلا رلار بئله
 توره در دنیا دا دورلو او یونلار
 یادا قازاند یرار بیر یینی ظفر
 غریبه حال اولار بوتون عالم ده
 فتنه دنیزلری طغیانان گلهر
 اوندا اوچ یوز آتمیش گیزی صفت وار

یادا بیر مشکلو آجیب ائدر حل
اولدوزلار آلمشیدیرا و نودوره یه
بلادان قاچانلار خیلاص اولاجاق

اونلار دان هر بیرى توره درانگل
یرمنحوس بیر اولاق یارانمش ذیه
۸۸۵ اوایتی گؤز لردن اوخلاردان آنجاق

یوکسک لرین علامت لری

گونون ایستی سی ایله قالدیر یربخار
گلهر تالطمه اودم آسمان
بیلله بیر هوایا دیزلر کولک
اوندان کنار دگیل انسان و حیوان
او دور توختاق اولار اوندا بوبخار
آچیلار یسنی دن اومسامه لر
گاه صاقا، گاه صولا گرز کن اونلار
یربیر حصار اولار اونلار همان
بوزامان زلزله باش وئر گرچک
معدن ایستی اولوب، یاش اولسا بخار
معدنه، قیز یلا او، اولار مایا
بیلن لر بوایشه ائتمیر شبهه، شک
یا گویون او دونا اولاجاق دوچار
اودور کنار اولماز او، ایکی حالدان
یا گویده بولود، صو، دولویاقیش، قار
اونون وارلیقینا چاخنا شما دوشر
گویلری بورو یر ایلدیریم، شیمشک
گؤیدن ایلدیرمین سسی یوکسلر
صولا را چؤز یلمیش بخارد یر آنجاق
ایستی فصل لرده یاقیش تک یاقاد
گؤیدن دیر بویرده چوخ شئی یادگار
بویول لادرک ایدیه ره رشیی تمام

یردن، دنیز لردن گویلر بیقرار
بخار آسمانی دولدوران زامان
علم دن بهره سی اولانلار، گرچک
بوبخار تور پاقدار دیر هر زمان
۸۹۰ قیش دامسامه لر باغلی اولارلار
آنجاق بوزلاق دور و کچه رسه اگر
اوچ یر بولونریده کی بخار
حرکت ائندنه اوتلار دورمار دان
آلار قارشیسینی یولو کسه ره ک
۸۹۵ یرین دامارینا یول تاپسا اونلار
یوکسلیب آلیالب چور یله رصویا
بخارین گویله قالخانی، یوکسک
گدیب زمهریرده توتا جاق قرار
جسمین بوندان باشقا یولو یوخ، اینان
۹۰۰ یا اودار است گلیب بیر شهاب اولار
بولودون ایچینه یل دوشسه اگر
ایله که چار پیشار بولودلا کولک
کولک لر بولود و دشرسه اگر
بولو ددان آیریلان هردامجی یرباخ!
۹۰۵ صویوق فصل لرده اوصوا ولار قارا
گویلرین دنیا دا چوخ ایستلری وار
علم دن بهره سی اولان هر آدم

تمیز نفسین خاصه لری و بدن عضولری نین حرکت علامتلی

بونویا خشی بیلره هر آنلایان کس

دیلین دانیشما سی گوزون گوزمه سی

۹۱۰ اثیتمک حس اتمک ای له ییب بیلیمک

هامیسی بونفسین فیضیند نذیر باخ

حسی ایله، دو یغویلا گوزر گوزلری

بیر گوز، مهربان دیر سنه نه قدر

یاخشینی - یامانی سچمک چون هر آن

۹۱۵ تالایق ائدینجه اوزونه سنی

نور و بد نینند. اولار بیر ملک

هر ترپه نن دامارا و نون دلی دیر

باشین ترپه نرسه چاتارسان مالا

صاق گوزون آتارسانوینه جک سن

۹۲۰ جفا یا دوشه رسن صول گوز سیره سه

هر عضو آتما سنین بیر سببی وار

نبضین، دامارین داورما سی بئله

نبض توختاق و ورورسا، ضعیف سن گرچک

غافل بیر حادثه باش وئرسه اگر

۹۲۵ معرفت اهلی نین یاینندا، دوزو

بیلیر باشدان باشا هر ستری اولنار

اونلار گاه دانیشار گاه قولاق آسار

بوردا سهواتسن ده سن ورق ورق

هر بدن عضو و نون بیر حالتی وار

۹۳۰ اگر برون ایله، خاللی گوزاینان

بورون اوز شکلی ایله دیک اولسا اگر

اوزون بویون، ساقغال، بیرده بوی، آیاق

بئله بیر کارخانا هر آخشام سحر

نه اوزوره رسه بئله بیر بلا

دیلسیز بیر ناطق دیر بودنیادانفس

آیاقین یریشه کونول وئرمه سی

فکرین قا نادایله گوئیه یوکسلمک

اودو و یول گوسترن اولنارا آنجاق

رمز دیر، ایها مدیر بوتون سئوزلری

هرگون مین دیل ایله اوتعلیم وئر

او یول لار گوسته رر سنه یوز یاندان

چکمز اوزه ریندن نور کولگه سنی

آلنیندا اولانی خبر وئره جک

هرچکلیلن نفس اونون الی دیر

آیاق ترپه نننده چیخارسان یولا

آزاد لیق خبری آلا ر سان بیردن

یادشمن دانیشیر دالینجا نه سه

هر بیریری بیرایشه دلیل دیرا ونلار

باغلی دیر بحر انلار، عذابلار ایله

یا باشقا هوایا دوشموسن، دئمک

اوسنه خسته لیک توره ده بیلره

ممکن دور شرح ائتمک بیله بیر سوزو

قولاق آسنه دیر واقف اولنلار

دیل سینر سنین او چون چوخ سیرلار آچار

اونلار سهواتتمزلر. دیمزلر ناهق

بیلن لر اونلار لاچوخ سیرلار آچار

حیله گر اولماقی گوستریر همان

اوکس مغرور اولار، او جالیق سئوره

بوسایاق آداملار اولورلا آخماق

ایشله ییرسن ایسه غافل، بیخبر

البته اولار سان درده مبتلا

مکری نه اعتبار آیله یتن کیمدیر؟
عذاب غم چکمک دن اولماز یاشاما
بوتون نه لازمدیر هم وئریب لرکه،
صونرا ایشلرینه چاره قیلاسان
هرسری درک ایئدیب آگاه اولانلار
گئدیب کاهالاردیورد سالدی اونلار
حکمتده، بیلیک ده بیر ناصر خسرو
کاهها بوجاغیندا قالا بیلمزسن
اوایکی خسروان درس اویره ن باری
بیلیک له یوکسله ر دنیاا انسان
صورتی معنایا دونن ده تمام
نه ده کی یا خاندان یاپیشار فلک
دگیل بوباغلی لیق محکم، دایاقلی
هیچراخت بوپالچیقدا چیخا بیلمزسن
بوردا یاشاییرام هر سحر- آخشام
اوندان باشقاسینا ائدرمی هوس؟!

۹۳۵ دنیاا حق- حساب واردین کیمدیر؟
سئوینمه بش گونلوک دنیا دانا حق
سنی بودنیا یا گؤند یریب لرکه،
تاسن بیراونلارا نظر سالاسان
سرلری آنلایان زیرک انسالار
۹۴۰ تئز بوارالیقدا اولدولار کنار
سن دین ده، عدلده اولسان کیخسرو
اگرال اوزمه سن ایران ملکوندن
قبول ایتمه سن ده اگر بونلاری
آنجا اویرنمک له سن اوجالارسان
۹۴۵ یوکسک آسمان تک اولاندا آدام
نه تور پاق یولونو باغلایار، گرچک
چوخدان بوزنجیره اولساندا باغلی
ائله باغلانمیسان زمانه یه سن
من بوماغارا دا باش اوجالتمیشام
۹۵۰ بئله ماغارا داشن یاشایان کس

انسانین باشقایار انمیشلاردان شرفلی اولماسی حقیقده

سن که هئچ اوزونه کلمیرسن گرچک؟!
بلکه ده اوزونوتانیا سان بیر
هانسی زحمتلرله بئله یوکسدین
امیدین، پناهین نه دیار دادیر؟
سن اونون باغینی آچ تلسمه دن
نئجه باغلامیشلار اونلار پیمانی
آز- چوخ بیر نقطه ده دوشمه یب والله
اویره ن هیچ اولماسا، میندن یوزونو
یوخساسن محتشم کس سن، یاخشی باخ!
برواد ور یلمه یب سنه بی سبب

سن هاردان اولارسان لازم اولان تک
سن بومعنی لره بیر دقت یتیر
بیله سن نه او چون دنیا یا گلدین
سن کیم سن؟ نه چی سن؟ یواون هاردادیر؟
۹۵۵ حقیق باشی باغلی کتابی سان سن
بلکه ده گؤره سن ایکی دنیانی
بوردا هر شئی یاز میشدیر الله
باخ! ای آچیق کتاب، تانی اوزونو
حیف اوز قدرینی بیلیرسن آنجا!
۹۶۰ آدین خلف، اوزون خلیفه

قدسون طلسمی سن، اوزونوتانی
 حقین مظهری دیر گوج- قون سنین
 بدنین قافیندا اولموشد ور پنهان
 سن ایکی دنیسان کسیر سیز اوزون
 اوزرگین وارلیقا اولموش حکمران
 گوئلرین حکموایله یولداشدر سنه
 لیکن پالتارد اسن، آگاه دگیلسن
 ان گوزل خط لری یاز میشدی سن ده
 آیه الکرسی دیر، گنج دیر گوئلره
 نییه سیز، نجه سیز بیر یازی سان سن
 هم اودور حرفینی یازان بیگمان
 «یوخدور باشقا الله» سن ده آشکار
 محمدین آدی اولموشدور حاصل
 گوزلرین صادو ضاد دگیل بس نه دیر؟!
 ها ایسه لبین له آغزین دیر سنین
 بوندان قالانینی اوزون بیل آنجاق
 شیطانین شینینه حمله ایذیر سن
 کیم نجه دیر که، پس دوزلتمیشدیر
 یوخصا او، سجده دن ایله مزدی عار
 مژده یه، الهامالایق کسیدلین
 نفس ده آنا اولدو تا اوجالان سان
 ملک، مالک آرخان یولداشلارین دیر
 حق درگاهیندا دیر نفسین ده آنجاق
 اونلاری سن سایا آلیرسان گرچک
 قیدر گنجه سی سن، غفلتن او یان
 دوققوز عراض ایله سنه بشش جوهر
 اوچ مولود آدیندان حصه دیر آنجاق
 یل لرقاصدین دیر، سوز آپاران دیر

سن سن حق ذاتنین آدی، عنوانی
 اوزونده درج ائدیب حقّی بدنین
 دنیانین سرلاری سیمرغ تک اینان
 دوزایکی دنیا دان آرتیق هرتوکون
 ۹۶۵ سنین مسکنین دیر اوجا آسمان
 بیرنجه روح، ملک، فکر و ئرسنه
 بدنله الهی بیر قبه سن سن
 گوئلر بیر نقاش تک قلم چکنده
 طلسم، گوزتچیدیر بدنین یره
 ۹۷۰ خلقتین ان یوکسک نمونه سی سن
 بدنین خمیرین او دور یوغوران
 پنجه ن ده آلهین ناخیشلاری وار
 باشین، ال- آباقین، گوبه گین دن بیل
 قامتین الف دیر، قاشلارین ری دیر
 ۹۷۵ طاو زادیر بورنون، دیشلرین سین، شین
 گوبه گین میم دیر سه عین، غین دیر قولاغ
 باشین، ایکی گوزون آغزین ایله سن
 اونون دوزلدیگی صورته، دیر
 شیطانا اولمادی عقلین نورویار
 ۹۸۰ حقین ایسته گیله دنیا یا گلدین
 سنه آنا اولدو عقل اوجادان
 اولدوزلار، باجیلار، قارداشلارین دیر
 آلهی عالمدن گلیمش عقلین، باخ!
 سنینله یولداشدیر بوایکی ملک
 ۹۸۵ ملک، روح سنینله، سن یوخودا سان
 بوفانی دنیادا خدمت ائدیر لر
 جسمین دورد عنصر دن یوغرولموشدور، باخ!
 سوزلار سمین او چون یوک داشیان دیر

سنه آش بیشیر یر مطبخ ده اود، باخ!
 ۹۹۰ ائله قورومورکه، سنی دورد یاندان
 دنیانین مشکلون سن ائتدین آسان
 کولونگون آلتیندا داش مومادوندو
 سویدون در یسینی پلنگین، شیرین
 فیلی اوسونلایب ایدرسن اسیر
 ۹۹۵ سنین دیر دنیا دا گورون نه وار
 حیوانلار بیتگی لریمگین او چون!
 عقلین گونش دیرسه، روحون آی، اینان
 آسمان باشیندیر، عرش ده هوشوندور
 خوش خولقون جنتدیر، ملک صفتین
 ۱۰۰۰ پیس خولقون جهتم، غضیین اوجاق
 آغزنین، گوزونون سویودریا لار
 چیگینین، دالاقین، جگرین داغلار
 سوموک لر، عصبیلر، عضله، دامار
 ۱۰۰۵ داخل ده، خارج ده اوچ مینه قدر
 صنورا سکتیز دنه بیتگی قوه سی
 وورسان بیر بیرینه اونلاری، اینان
 دورور قوللوقداسنین، باخ، بونلار
 اولدوزلار لادو ققور فلک برابر
 ۱۰۱۰ جان گزدی دنیانی اخصامادی، باخ
 آتینی او ینادیب چاپسان اگر سن
 سن ده دالقاندی فلک لرلای-لای
 هوشون بیر شهاب دیر، باشین آسمان
 غضب ده، شوکت ده یاراندین بهرام
 ۱۰۱۵ جلالین، وقارین بیل مشتری دیر
 گونش فرمان وئریر، ائدیر سیاست
 تور پاق دفینه لرد و لوخزینه ن

بزه بیر سنین چون گونش باغچدا باغ
 هرساده، مرکب شئی دن قورخان سان
 قورخدو نفّسیندن چوللرده حیوان
 گوزونه دمیر ده سوتک گوروندو
 قارتالار، دورنا لار اولدواسیرین
 ۱ رکک شیر بوینونا سالارسان زنجیر
 سالدین باشلارنیا اوسار و چیدار
 یرآلتدان چیخانلار بزه گین او چون
 علمین نوح گمیی، جهلین سه طوفان
 سنه الهام وئر ن حس لرده اوندور
 یوکسک بیر قالدیر کرم، همتین
 حرصین، دلیلیگین اود- آودور، باخ!
 ساچلارین بیر میشه، گیزی گزن وار
 باشقاده لرده، تپه لرده وار.
 ات، خیر جمک ودری- باخ بوتون بونلار
 اعضاء توپلانمیش دیر سنده سربسر
 بیر عضوله بیر لشیب اونلار هره سی
 دوزایگر می دوردمین ایله یر همان
 سنین حصارینی اوجالدمیش اونلار
 قلبینده آسانجا یرلشه بیلر
 گو یلری گزمکدن دو یمادی آنجاق
 گو یلره گده رگ گری گله رسن
 اولدوز لار گزدیلر هی آلی- آلی
 زحل تک دوشونجن گوجلودور یامان
 زهره عشرتین چون یارانمیش تمام
 شعرینی، یازینی نظام لاییرتیر
 آی دا بویر وقونا ائده اطاعت
 صولار داگمی نی ایشله دیر همین

اگنینه تمیز لیک کؤینه گی پالتار
انسان بوقدرتله ها رادان اولار؟!
«منم آللهی» داسن دئدین آنجاق
محمودون قولوسان، اوزون بيله رسن
سن بنده گورور سن بونلاری مدام
اولومه بیر چاره تاپمادین آنجاق
سنله ایرا و جالیب گؤیلری کئچدی
سن اولدون باغلایان، بیل دوغروسونو
قالخسین بویکی لیک، تمام دنیادان
اومین بیرآدینسی ائدریم بیان
بوقدر بیلمه گین لاپ کفایتدیر
قورخورام سیچرایب «حقم» دیه سن
صونرا قالانینین دوش آرخاسینجا

باشیندا پیغمبر تاجی آشکار
گاه تخته چخییر سان، گاه گورور سن دار
۱۰۲۰ سن دئدین: «پالتاردامن دگیلم»، باخ!
سن گاه بیر معبودسان، گاه بیر کؤله سن
خواجه بوایشلردن گن گزیر تمام
دنیا دا هرشی یه چاره ائتدین، باخ!
سنله یارادیلش صونا یتیشیدی
۱۰۲۵ وارلیق حلقه سی نین ایکی اوجونو
اونا چالیشیرسان ایندی دورما دان
یاخشی که سرخوشام بوجاملاینان
آل ایچ بوشربتی که، صاف شربتدیر
اگر بوندان آرتیق ایکی سوز بیلسن
۱۰۳۰ هله لیک بونلاری بیل قایدا سینجا

بعضی ایها ملی سرلر

دئمیسن انسان دا اولموشدور پنهان
بعضی فکر لرده ایله دین بیان
که، وئرمیر هیچ بیر ی بیرخیر و ضرر
آشکاری، گیزلیسی آرتیق - اسکیک سیز
اگر بیلیرسن سه، دوزونو سؤیله
یوحضا بومیدانی ترک آیتمک گرک
بیلیمک ایسته ینه عیان ایله مک
من اونلار دیه نی ائدیرم تکرار
زحمته قاتلاشیب اونوکشف ائله
گل عشق نغمه سیله یول لان موسی تک
موسی نور و ناباخ، خلیل اودونا
داشی علاجی دیر هر دردین آنجاق
او، جاننا گیتردی شیشین روحونو

سن ده ن صور سالار که، بویکی جهان
توتاق، وئردین اوندان بیرنچه نشان
بس نچه مینلر له درمان و زهر
معدن گوهرلری، اودوققوز فلز
۱۰۳۵ بوضعیف بدن ده هار داندیر بؤیله
لازم دیر بوسؤزه دوز جواب وئرمک
ممکن دور بونلاری بیان ایله مک
حکیم لر بوسؤز وئرمیشلر آشکار
گیزلی خزینه وار دنیا دابئله
۱۰۴۰ سن ده بوسرلرین طور ونا گئتجک
ایسته سن بوجلال گورور سن سانا
سنین خمیرین ده وارائله بیرداغ
آدم گتیرمیشدیر جنتدن اونو

اژدها نفسی اوندان بیرنشان
 ۱۰۴۵ اولیایقینی دوزدور اونونلا
 خضره، الیاساصو، اودور گوستر
 کیم بیلره راونشجه اینجه دیر، دوزو
 گو یلرین باشینا گندیب یوکسلر
 بودوگون سنین چون دگیلدیر محال
 ۱۰۵۰ الینی قوینوندان چیخارسان اگر
 اگر قازان آسیب علمی بیشیرسن
 شرفده زمانین صاحبی سن سن
 کیچیک بیر داش گلدی بوکعبه یه باخ
 داشی ایش دوزلدن، چاره ائدن دیر
 ۱۰۵۵ داشیندا گوهرله دولموش حجره لر
 بیر دیر اونون اوچون قیزیل قورقوشون
 قالخ بیر بوکعبه نین باشینا دولان
 صافلاشدیرر و حونلا بدنی گو یچک
 بودوگون آچیلیب، حل اولسا، آشکار
 ۱۰۶۰ عیسی تک بویژه یتیشسن اگر
 بویولدا چوخلاری محو ولدولار، بس
 بوشونادگیلدیر بوضو، او یونجاق
 بوصویون ایذینی ایتیره ن آدم
 صوتک اوجوز یارین اول- اولاسن
 ۱۰۶۵ اونا چاتماقدیر ساسنین مرادین
 کونلونونادانا وئرمه ای اوره ک
 سهویولا گتمه یین انبیا لاردیر
 اعتراف ایله ییراینا نیر هرکس
 بلله بیر زهری اودسانسا اگر
 ۱۰۷۰ هم آغدان، ساری دان وئره جک نشان
 دوردمین خسته لیگه، درده، شبهه سیز

سخز باز کندیری بیرتو کدور اوندان
 پیغمبر لرظتی سست دور اونونلا
 اونونلانمر ودون آتشی گلشن
 بونشجه رمزدیر؟ هاردادیر اوزو؟
 ملکین بورنوندان اوچیخا بیلره
 سن بیر اوزحالینا یاخشی نظر سال
 شعیب عصاسی تک ایلان دوزه لر
 بویاقچی اولماقلا گونواوته رسن
 بدگمان اولورسان اوزوندن نه ده ن؟
 یانینسندازمزم ده اولدو بیر بولاغ
 زمزمی داش دکن داش اریدن دیر
 نورآلار نوروندان اولکر هر سحر
 آی لاگون اونونده باش اگر اونون
 اونون معجز ونو آنلا، قیل بیان
 بدن جان تک اولسون، جان دابدن تک
 زحلین ذروه سی منزلین اولار
 سنین بویر وقونا برجیس باش اگر
 دیر یلیک سویوناچاتمادی هرکس
 بوشهرت مجازی دگیل، یاخشی باخ!
 عمرونوتور یاقدا ایتیردی مدام
 نه دن صودان اوترو بلله اسیرسن
 امکان قاپیسینی نیه باغلادین
 اوز اقلاش اونلاردان اوزدونده ره رک
 بوش فکره او یمایان اولیا لاردیر
 بوسون، یثری- گویو توموشدور بیرسن
 بوتون موجود لاراچالارسان ظفر
 هم ایستی سویوقدا اولاجاق درمان
 داشلا علاج ایتمک اولارتر- تمیز

ترياق خيبر وثرمز، زهرسه ضرر
 سن بۇ يوك دنيادان دوغولموسان، باخ!
 دنيانين اوچونجو صورتى بودور
 بوندان دوزير جواب گورمه ديم آنجاق
 بيليجى يانيندا ممكن دوراودا
 «اول» امرى آتيني چاپار، بيگمان
 سلطنت اوستونه گولگه سالمازسان
 بيله رسن نه اوچون قالخديق يوخودان
 بودور سلطانليقن صون حدى، آشكار
 طاماحا، جينديرا توتماق نه گرگ؟
 خسيس سن، چكديگين بوش عذابلاردير
 بوقدر اوزونو كيچيلتمه انسان
 بوگوج، بوقدر تله بيرگور اوزونو
 يا ناقص، يا كامل، ياخشى، يا يامان
 من بيرنئچه سيني سؤيله ديم آنجاق
 بيله سن، ادراكين، عقلي حذيني
 بادا وثرميه سن عمرونوناخاق
 باخ بودور معناسى هم «من عرفين»
 غفلت پرده سينه بوكموشلر تكرار
 تمام آيدين لاشار اسرار بيگمان
 رياضت يولوايله ممكن دور آنجاق
 انسان رياضتله چاتار وصالا
 اويادا بيلمزسن بئله اوزونو
 گونش سن بونلاردا ذره لر يندير
 نه دن اولدوقونوتانى درك ائله
 اوزونو آلهى تانيمايرسان
 بئله جه خاطر دن اونوتماق اولماز
 تانى يارادانى، چاليش عقل ايله

اوابدى موجود ايسته سه اكر
 كيچيك دنيا دير سالقين، آنجاق
 بو اورتاعالمين خصلتى بودور
 ۱۰۷۵ چوخلارى باشيني وثرديسه ناحاق
 اونون تاپيلماسى چتين اولسادا
 دنيا ياراتماقا قدرتى چاتان
 سن بوآختار يشا اويسان، هيچ زمان
 بيله رسن وحدتين يولونو همان
 ۱۰۸۰ داها بوندان آرتيق نه شاهليق اولار
 خلقتين صونوسان، مخلوقا برك
 تور پاقل او يناما خزينه ن واردير
 سن بوكيچيك ليك له ايكي دنياسان
 عقليين وارديرسا، بيرگل آچ گورونو
 ۱۰۸۵ بوتون كائناتدا نه وارسا، اينان
 سن ده ها ميسنين نشانى وار، باخ!
 بلكه آنلاياسان سن اوز قدرينى
 پاك لارين سوزونه وثره سن قولاغ
 بودور نشانه سى، شائين، شرفين
 ۱۰۹۰ سنين چون دنيا دا چوخ چاليشميشلار
 اكر بو پرده نى اوزوندن آتسان
 بئله بيرگلزاردان ميوه توپلاماق
 كيمسه رياضت سيز چاتماز بو حالا
 شهوت، حرص پرده سى توتموش گورونو
 ۱۰۹۵ بوذاتين دگيل دير، صفتلر يندير
 سن كه جسم دگيل سن، چوخ ياتما بئله
 نادانليق اوجوندان اولوبسان حيران
 بونلارى وثره نى گل دوشون، بيرآر
 اونون و يرديك لر ين آنلا، شكرائله

۱۱۰۰ قابیقین فرقینی سیچمز سن نوردان
ظاهر چون دگیل دین بونویاخی بیل

بئله جه کورلارتک کنچیب گت بوردان
اگر بیله دیسه، اولازم دگیل

ایکینجی فصل بیرینجی باب دنیا اهلنین یاشایشی

بوگون اضطرابین، غمین صونودور
رحم ائتمک وقتیدیر بومسته زینهار!
گشچک بورالاردان گولسون قلبی میز
خرجلیک سیزیری مز ایشله ریرآن دا
بیرآن درد سردن اولمادی راحت
ائيله آدلارینی یاخشیلیقلا یاد
نه قدر باجارسان جهدائت باری سن
ینی بینوره قوی، باشلا تزه دن
هم اوز زحمتینله، یثیب، گیمه گه
عدله اوز توتاسان اول سن گرگ!
همین ملکه، مالا اودور حکمدار
بوندان بهره گورور اونلارهریری
بیل، ملکوا ثدرلر تمام تا رومار
اوزون وارلیقینا آرخا، پناهسان
گرک دوز لوگونو ثبوت ائده سن
بیل که، بو حسابی ائله یه جک لر
ملکونو ظلم ایله سن ائتمه ویران
خجالت چگرسن همدۀ اورادا

بوگون ایلک بهاردیر شادلیق گونودور
یاراولماق وقتیدیر، ال وئرین دوستلار
غم بیری اولسادا، غم چکمه یک بیز
۱۱۰۵ بوافسانه لرله دولوجهاندا
بویولواولجه گئذنلر هیهات
سنه بومنزلی وئر دیلر آباد
اونلاردان سن یا خشی ائده بیلمه سن
سن او گئذنلرین حالینی اویرن
۱۱۱۰ بورا گوزل یردیر، چالیش تیکمه گه
بوائوی عدل ایله تیکه سن گرگ!
هرکسین قدرینجه ملکو، مالی وار
شاه اولکه نی گوزلر ملک شهری
اگرایش گورمه سه عدل ایله اونلار
۱۱۱۵ سن ده اوز یور دوندا بیر پادشاهسان
حکمدار اولدوقون بوملکونده سن
حساب سیزلیق ائتمه، عقلین واراگر
کیمین که، یوخلامیر عدلی بیرجه آن
وقار سیزا ولارسان یوخصا بورادا

١١٢٠ إشیت اوحدى دن بو سۆز وبارى

اوندان باشقالارى بيلمير بونلارى.

پادشاهلارا عدالت حقیقنده نصیحت

ای اولکجه تختینه اولان حکمران
شاهلیق عدالت له اگر اولسایار
حاکم عادل اولوب، صونرا حکم اندر
علم سیز عدالت وثرمز اصلا بار
١١٢٥ تختین محکم لیکی عدل دیر آنجاق
عادل اولانلارا آه ائتمز اثر
شاهلیق عدالت له اولار پایدار
عدلیندن کسرانین طاقی قالدی صاق
عقلی آدمالار سئویلمیش بئله:
١١٣٠ شاه عدلی، انصافی ایله سه پئشه
پادشاه تانرین کؤلگه سی دیر باخ!
بدنی اولانین کؤلگه سی اولار
نور کل کؤلگه دن یاشایار اوزاق
اونورلا یول تاپیر، بیر باخ انسانلار
١١٣٥ اگر شاه یا تارسا، فتنه او یانار
اگر شاه دؤیوشه حاضر دا یانسا
دؤیوشمک سور ساتلا، آدملا اولار
قشونون او نونده گتسه عدالت
قشونو عدل ایله ساخلا ماق گرک
١١٤٠ سنه مُلک و یر دیرلر؛ باخ الدن— اله
بیرلشمک فکرینه دوشسه دشمنلر
چالیش هر بیرینی بیر بوجاقا آت.
قولوگو جلور له کین بسله مه سن
بیری تحقیر گؤروب اولار جاناوار
١١٤٥ پیسین حیلله سینى آچ دیلینی کس

حقدن آگاهسانسا، عدل ایله داوران
ظلم ایله عداوت اولماز پایدار
عدالت اولماسا حکم اولار هدر
حکم ده بونلار سیز فایدا سیز اولار
شاهین داقدرتی عدل دندیر، باخ!
عادلین جانینا یتیشمز خطر
شاهلیق— ظلم، کولک له چراغ دیر آشکار
اثوتیکسن، عادل اول هر شی دن قاباق
عدالت اکیز دیر اوزون عمر له
شاهلیقی کوک آتیب قالیر همیشه
ظلمکاری دگیل، عادلی آنجاق
سن نورادئمه کی، اوندا کؤلگه وار
نورون کؤلگه سیده نورا ولار آنجاق
همده او کؤلگه یه سیقینیر اونلار
یاتمیش پادشاهین بختیده یاتار
دشمن فرصت تاپمار هجوما اصلا
یونو یاخشی بیلین گرک حکمدار
او، شاهی ظفره چاتدیرار البت
غلبه چالارسا سن اوندا بیشک
اونو هر غافلله تاپشیرما، بئله
سنی محوائتمگه قالحنسالا راگر
بیر پاراسین اوخشا. صلح— صفا یارات
ضعیفه، مظلوما تور قورما، سڤ دڤ
بیری قصد ایله ییب سنی تئریخار
خبر سیز دئمه سین قوی سنه هیچکس

قولاقی رعیت ده، دنیا دا گۆزو
اونونچون بیر قاصد بس ائله رهمن
بیر قامچی ضربه سی ایشی حلّ ائدر
چالیش که، بوزمان قان تۆکمه یه سن
چونکه قور تارمازسان مکافاتیندان
یادیندان چیخماسین «کاظمین الغیظ»
آخردادؤ یوشدو دورد عنصر عیان
تانری نین سرلری اولدو آشکار
چوخ بؤیوک طلسمدیر بو ذات دوغروسو!
شبهه سیز گۆره جک آغیر بیر عذاب
قلینج لازهرله توتوب اۆلدور مه
بیر کسی اۆلدور مک بؤیوک ظلم اولار
بونوبیل، عدلدن اوزاق اولماسن
روحا و جتته چاتارسان بیر باش
اوره گین غیب دن نورلا نار بیشک
کؤلگه قالخیب گئدر، اوسن اولارسان
سن اوز ایسته گینه چاتارسان، سؤز سوز
بوتون آرز ولارا اوزون یته رسن
ساکت لیک دیله سن، فتنه یوخلایار
حکمونیه باش اگر هم چرخ- فلک
دنیا نی فتح ائده رطلسم بدنین
تختین قارشى سیندا دیز چوکر قدر
التفات ائتدیگین، تاپار ملک و مال
خیرینه گۆز دیکن گۆزجک زیان
دشمن اوز- اوزونه هم مغلوب اولار
بزه دی دنیا نی علم، عدالتله
او، اوروج توتاردی، قیلاردی نماز
تاجینی تول لایب، تختیندن قاچار

گرگ شاه عقل له یاشاسین اوزو
عدالت گلر سه شاهین الیندن
تؤ بجونو وئرمه یین اولسادورت نفر
جوشوب غضبله نیب، گوگرو ینده سن
۱۱۵۰ نه قدر باجارسان تۆکمه نا حق قان
قرآن دان کؤنلونه چاتار سایبر فیض
چالیشدی اولدوزلار، بیرده آسمان
ائله که، بوصورت اولدو بر قرار
آلله طلسمینین صورتیدیر بو
۱۱۵۵ سبب سیز کیم اونوا ئدرسه خراب
چپوق کفایتدیر ظلمه یول وئرمه
شریعت حکمونو وئرمه سه آشکار
ظلمت ظلمدن دیر، ایشیق عدلدن
روحون روحلارایله اولار سایولداش
۱۱۶۰ سنینله آشینا اولار ساملک
کؤلگه تک هر یانی گزیب آختارسان
سئوزون، قلبین، ایشین اگر اولسادوز
آلله دا ایسته یر، سن نه ایسته سن
اگر صوایسته سن، بولدولار یاقار
۱۱۶۵ سنه بیعت ائده رجن ایله ملک
سیله رغم- کدری، بیل آدین سنین
قضا سئوز لرینی تئز قبول ائدر
سنی گؤزنلره یتیشه رجلال
سنه کؤنول وئرن جان تاپار، اینان
۱۱۷۰ سنه قصدا ئله یین یولدا یورولار
کیخسرو اوجالدى، باخ بوصورتله
خلوت ساعتلاری گیه ره ک پالاز
الینی با غلاب، کمری آچار

دیل سوسار، اورک سه دانیشار گرچک
 باخار بودنیا یا وجده گلّه رگ
 حقّه یاخینلیقا ایلک نشان بودور
 اوجسیمن، کۆنلونوحساب ائدر جام
 او، روحلار، ملک لر اولایان اولار
 هرایکی دنیادا بوردا دیر آنجاق
 یوخصا کولگه دنده اوزاق اولار سی

اوزون یره سورتیر، قاینار قازان تک
 ۱۱۷۵ سزلاری سیرا ئدن بیرگؤزل اورک
 دنیانی گؤسترن جام همان بودور
 بئله بیر عقلی اولان هر آدم
 کیمین که، بیر بئله اوخو، یای وار
 خطبه ائله بودور، اوداسگه باخ
 ۱۱۸۰ اگر عادل اولسان، حق کولگه سی سن

کسرانین حکایه سی

گزدی هر طرفی آتلیلاری ایله
 گؤزل بیر قیز کیمی گؤیچک دی، روشن
 هر یار پاق آلتیندا یانیردی چراغ
 که بئله خوش عطری گؤزل رنگی وار
 شاهین جوا بیندا دئدی، حکمران!
 اودور کیمسه گورمز اونو ویرانا
 کیشی ده مالی ایله حرمتلی اولار
 آبادلیق گتیریر دائم عدالت
 خلقل بولود تک آپار اوزونو
 حکمونه گویلرده آچیلار قاناد.
 کند سیزده شهری محو ائدر خراج
 سن شاهدان وزیردن ایسته عدالت
 شاهلار عدالتچون یاشاسین آنجاق
 بودنیا اونلارا گتیرمیش پناه
 آی جانشین اولار یرین ده همان
 گؤز تچیلیگ ائدر، سحره قدر
 قیز یل، گموش اوچون اول سؤیلمه دی
 شاهلیقین اولدوزو تثر صونوب گذر
 اولکه نین هر زامان اولار سپری

کسری بیرگون چیخدی شهردن چوله
 گوردو اوزه گولن، تزه بیر گلشن
 دولوایدی نارنجلا نارایله او باغ
 دئدی: — هاردان ایچمیش صویوبو گلزار
 ۱۱۸۵ قیرا قدا دایانیب باخیردی باغبان
 سنین عدالتین صووترمیش اونا
 پادشاه عدل ایله کیشی ساییلار
 امنیت اولماسا، اولماز وار، دولت
 هئچ واخت آبادلیقدان یومما گؤزونو
 ۱۱۹۰ خزینه دولوبسا اولکه ده آباد.
 شهر سیز حکمدار هاردان آلا رباح
 اگر بیلمه سه ده تفسیر، نحو، حکمت
 سن نحوی عمروایله، گل زیده بوراخ
 اگر وزیر آی سا. بیرگونش دیر شاه
 ۱۱۹۵ گون گدیب پرده ده گیزلنن زامان
 ملکه یا خشی وزیرا وزون گئجه لر
 اونلارا ایش و ثریب حق، ایشله دئدی
 گؤزل بیر تدبیری اولما سا اگر
 وزیرین قلمی شاهین خنجری

۱۲۰۰ شاه عدالت گونو اولار سانکه باغ
ملکون دایا قیدیر یاخشی وزیرلر
قدرت مرکزین ده دوران بوجانلار
یوحضولون ایشینه دوز باخماسالار
یوزشهرین اهلی اولوب آوارا
۱۲۰۵ تیکیلیب یولونا اولارین مین گوز
سنه اوز چویر میش مینلرله اورگ
گرگ ایشلرینه وئره سن سهمان
خیرایشی یو باتماق د نه یه گرگ؟!
دنیا نین گوزوسن بوراخ غفلتی

فتنه ظلمتینده وزیر بیر چراغ
دولتسی اداره اولار ائدیرلر
قبول گو یلرینین آی دیر، آشکار
اونلار وزیر دگیل، گناهکار اولار
خواجه نی گزیرلر هی، صورا— صورا
خواجه دن اومورلار بخشش، یا خشی سوز
اونلارین قلبینی اوخشاما ق گرگ
دردلی اورک لره ائده سن درمان
خیرایشه تله سن خوشبخت دیر گرچک
سایق اول، الیندن وئرمه فرصتی

ظلمون ظلمتی حقینده

۱۲۱۰ ظلمون ظلمتیندن ظلمت اولار یول
ظالمترین ائوی چوخ چکمز، آشکار
یانیدیرار ائوینی اوره ک آهلاری
قلبسی قارا ائدر ظلم انسانلاری
ظلم اوزوانسانین کؤکونو کسه ر
۱۲۱۵ قطعی آچاقلقدیرقان ایچمک گئرچک
کسمک چون کؤکونوبئله دولتین
کاروانسارا تیکدین، سالدین باغچا، باغ
دول غاری باغیندان درمه میش چیچک
قارانلیق گئجه لرای ایبره رتک
۱۲۲۰ صونرا دابوظلمه دوچارا ولار، آه!
غاری گئجه یاری آه چکسه دوزو
وای بوقان ایچه رک یوخلو یانلارا!
گورموشم— دعایلا مظلوم بیر غاری
بیردن سن ظلم ائسن اثشیت بوسوزو

عدالت گرکدیر قوشوناصاق— صول
رسوایچی شکله اولار تارومار
محو ائدر عملی هر ظمکاری
عدل ایسه ایله یر آی داندآری!
آنجاق عدالتدیر بدنه چپه ر
خصوصاً عاجزین قانینی ایچمک
مظلومون دعاسی بالتادیر یقین
آنجاق یتیم لردن خراج یقاراق
میوه و اودونون آپارمیش سرهنگ
گوندوز لرقانی ایله قازانار چورک
اوزون قلنجی اول پیسلرین آلله!
آهیندان قارالار گو یلرین اوزو
خلقین گوز یاشیندان قورخما یانلارا!
قانا غلطان ائتمیش اوخ آتانلاری
اوندا بیر آر پایاد گمزسن، دوزو

اُولکه ن یاش سئلندن اولاجاق ویران
 شهر ی تالایار، کندلری چاپار
 توپلانسین بوایشه عدالتلی لر
 سن عدله آرخالان اونلار دان ال چک
 پوسقودا دورموشلار بیر سیچان کیمی
 مالینسی، ملکونو گیچیرر اله
 اصل مقصدینی دوشونمور بیر آن
 ایشی دیر یتیمی، یوخصولو سؤیماق
 سن دارغانی اُولدور، اوغرو تئز اُوله ر
 اوغرو نوآسماقین نه فایداسی وار
 دُونگه نی گُوْز له ییر دارغانین اُوْزو
 انتقام دیه رک قالخما ساخنجر
 تالایار اوغرو لار دول قادین لاری
 اوغرو توتان یوخدور، معاش آلان چوخ!
 اونا یاردیم ائتدی اُوْزودارغانین
 اونلار تئز اُوْزلرین حرمه سالار
 کند ده راحت لیقلا اولارمی یاتماق؟!
 دارغانیر قاش چاتسا ایشلردوزه له ر
 فتنه آزارینا درمان— اُولوم، دار
 دئمک قایدا— قانون پوز ولموش تمام
 کشیکچی گُوْز اول— دولته وارا
 اونوبوقایدا یلا ایلمه بر باد
 سؤیله نه اکمی سن تیکاندان غیری
 یوخصا بیر کلم له ایش آشماز بئله
 قالماز بومئشه ده هئچ آقاج، آمان!
 گونده طویوق یه دیر دارغالار بول— بول
 ار باب ال آچاراق سؤیلور وئرینه
 اوچات— چات اللره بیر ائله نظر

۱۲۲۵ اگر یاش تُوْکدور سن بیر گُوْز دن بیر آن
 ای شاه! ظالم لار اوئرمه اختیار
 سنه لازم اولسا کمکچی اگر
 حیله گر عامل لرنه یینه گرگ؟
 تاخمیش قولاقینا اونلار قلمی
 ۱۲۳۰ | یوحضولو محو ائدیب قلمی ایله
 خبری یوخدور که، کیمدیر یارادان
 چیقیر دیر، باغیر دیر، علمی وار آنجاق
 قانونون قلنجی سن ده سه اگر
 یول لاری اوغرو یا دیر دارغالار
 ۱۲۳۵ اوغرو دارغا ایله شریک سه، دوزو
 قایده— قانوندان گن اولسا شهر
 دهلیزه سوخولار کُرْد گنجه یاری
 ایلان، قاریشقا چوخ، عادل امیر یوخ!
 کُرْد کسدی یولونو کند کروانی نین
 ۱۲۴۰ اوغرونون اُوْزونه گولسه دارغالار
 رئیسین کمانی یای سیز اولسا، باخ!
 اگر گُوْز تچی سیز اولار سا شهر
 شاهین قلنجی دیر شَهْرَة حصار
 داراچکیللمه سه اوغرو بیر آدم
 ۱۲۴۵ یاخشی دیر اوغرو لار چکیل سه دارا
 سنه بو اُولگه نی وئرمیش لر آباد
 تور پاقین اُوْزونو دیدندن بری
 باغی بزه یرلر گول، میوه ایله
 هامی بالتا کیمی یونور دورمادان
 ۱۲۵۰ کندلی ایکی آی دات یه یر بیر یول
 کندلی نین اللری دُونموشدور گُوْنه
 چُوْزک ییه جکسسن بئله نقدر

چوللره دوشه رک ایکی اوچ آدام
 گئچه قورد الیندن ایله بیر فریاد
 ۱۲۵۵ سن ده داغار جیغادولدوروب کولک
 سن ای باشقاسینی جزالاندیران
 جزا وئره جکسن اؤزونه ها چان؟
 نفسینه غلبه چالا بیلمه یین
 شاهلیق قور و ماغدير اولکه نی دوزو
 ۱۲۶۰ خصوصی ملکوندور سن ده بوبدن
 بدنه شاهلیق دیر قایدا گؤزلمک
 شریعت، عقل له ائت اونا درمان
 اؤزونون جلال لی جوان چاقیندان
 باجار یب جسمینه غلبه چالسان
 ۱۲۶۵ ابدی بیر حیات تاپارسان اوندا
 چوخ آجی اولسادا دئمک حق سؤزو
 سؤز محکم و آجی اولماسا اگر
 فکروئرمه سن ده سؤزلریمه سن

ناخیر، سور و قو و ورهی سحر آغشام
 گؤندوز «خیشیم گئدر»^۲ دیه چکیر داد
 دیررسن یاغ— قورود گتیرین گورک
 اؤزگه اینه گینسی ساقان قورخمادان
 ناواخت اؤز ملکونه شاه اولا جاقسان؟!
 شاهلیق جرگه سیندن اوزاقدیر کؤکدن
 گرگ آیتی اولسون کؤنلو و گؤزو
 نجات تاپاقسان دوز شاهلیق اتسن
 وجدانین امرینی دوزگون ایزله مک
 یاراماز شئی لره گل او یما بیر آن
 پهلوان چاقیندان، اصلان چاقیندان
 هرگونو معنالی سن یولا سالسان
 دورون قهرمانی اولارسان اوندا
 حق گیزلتمک ده پیس ایش دیر، دوزو
 او، طالع یولونوهاردان گؤسته رر؟!
 گونوموز گنچه جک، خوش قالسین گنجن

شاهایاخین اولماق و اونا قوللوق ائتمه گین شرط لری.

شاهایاخین سانسا اگر ای اوغول
 ۱۲۷۰ سن بؤل حصه لره گئجه گوندوزو
 گئجه لراوچ ساعات ایله عبادت
 اولکه نین خیرینه چالیش اوچ ساعات
 عقلی، تدبیرلی کس سن سه دوزو
 حضور و نا گیرمه حرصلی سه سلطان
 ۱۲۷۵ دنیز طوفایندیر یا خینلیق شاهلا
 یانینا گدرکن هر سحر ازکن
 دوستونون اوستونه سن چکمه قلم

سهوائتمک یاراماز، چالیش آییق اول
 عمرو بوش گئچرمک یارا مازدوزو
 اوچ ساعات کتابا، یازی یا صرف ائت
 اوچ ساعات دادینجل چورک یه و یات
 بوسایاق بؤله رسن همده گؤندوزو
 اولوم پنجه سینه آتیلما، آمان
 اونلارین غضبی ناغافل بلا
 سن چالیش ادبله سلام وئره سن
 توتدو قورتبه په گؤزدیکمه بیردم

نہ دِسہ راضی اول، اثلہ قناعت
 اوزگہ یہ چوخ وئرسہ، پاخیل اولماسن
 چالیش دشمنی نین اثشیت شوزونو
 یاتمیش شخص، او یانیش دشمن دیر، کرچک
 وئرمہ فتنہ کاراقاپیسندایش
 یاخین لیق ایلمہ دشمنلری لہ
 جزا وئرایشینہ مانع اولانا
 دؤنمہ بویروقوندان، دؤیسہ دہ سنی
 چک ہر عذابینی، ایستہ سہ زحمت
 اونون ہر امرینی قارشیلار گولہ
 رتبہ سی بؤیویہ ربونا شبہہ یوخ
 سن اونون حرمتین ساخلاورہ کدن
 صوندا غلام نین النیدن اوپہر
 ایشلری ترسینہ چویرہ تمام
 حرصلنمہ سن ظفر چالماسان اگر
 یول وئرمہ اونلار، آرقین دیر اونلار
 اونوگورمہ مک چون اثلہ بیل کورسن
 اولکہ نین سرنی فاش ائتمہ، بیرباخ
 قوی دیلین سوسماقی اثلہ سین پشہ
 اولدورہ بیللمزسن، یورا بیللمزسن
 با جارسان البیراول اونولا ہلہ
 ہر شئی اوز عکسینی اوردا تاپاجاق
 یانینا اگر رسم اولماز آپارماق
 تانر یا خدمتہ لایق دگیل سن

شاہا عاصی اولما، گوئتر اطاعت
 پایینی آروئرسہ، چیخما اوزوندن
 ۱۲۸۰ یاخین دوستلارینا باخدیر گوزونو
 قورواودون ایلہ اؤد ساچان شمشک
 اونون ضرریندہ اختارما خیر
 شاہ کیمی اولدورسہ، راضیلیق اثلہ
 آرتیر خزینہ سین کؤتول وئراونا
 ۱۲۸۵ جانینا دعائت، بیل حرمتینی
 تزوئر آچارینی ایستہ سہ دولت
 اود، سوآرخا سینجا گوئدرسہ اگر
 یانینایول تاپسا کیم ہا میدان چوخ
 اونوبؤیودورسہ، کیچیک توتماسن
 ۱۲۹۰ کیم شاہین اوونا تور قورسا اگر
 اگر اینجیک دوشسہ سندن بیرغلام
 گوؤز دیکمہ باشقاسی چالار سا ظفر
 گوؤرسن شاہا قارشى ضد گڈن لروار
 کیمسہ نین عینى آشکار گوؤورسن
 ۱۲۹۵ چالیش کہ، ناکس لر، آچاقلار سایاق
 یاخشی ایش گوؤرمگہ چالیش ہمیشہ
 اوکس کہ، بیر یومروق ورا بیللمزسن
 سن چالیش اونولا خوش رفتار اثلہ
 شاہلارین اورہ گی گوؤز گودن پارلاق
 ۱۳۰۰ او بوتون رسملری دوز عکس اندیر باخ!
 اگر بوصفتلری یوخدور سن دہ، سن

مغورلوقون، یونگوللوگون ولوقالیقین پسلمہ سی

قوی ایتی گدہرک قیز ماسین اورہ ک
 کیم بیلیرنہ قدر او یاشایا جاق

ای اوغول! بویولو آستاگت گوؤرک
 نہ دیر لابالی بوصفت، بوراخ!

دیر سن دنیادان گتمه لی ییک بیز
 ۱۳۰۵ حسابا گلزمزن قالما سانداسن
 چاپیب تالاماقانه احتیاج وار؟!
 ناخلف سئوز ونه قولاق آسارق
 چالیش که، اوزونوبزه مه یه سن
 سنه گوژ دیکه رسه روزگار اگر
 ۱۳۱۰ اگر اوز حالینی دگیش سن آنجاق
 هوالی آیا قلار آلتدا قالا جاق
 نفسین شوخ لوق اتسه جزا وئراونا
 کف چکمک، می ایچمک آخشامین دگیل
 بوايشله دوستونو وئره رسن یله
 ۱۳۱۵ یونگول آداملاردان اوزاق اول اوزاق
 هئچ ایشتمه دیم که، توختاق بیر انسان
 تاپیلماز دنیادا ائله بیر خطر
 چوخ آتاهنره صاحب اولسادا
 ای شاهلا یاخین لیق ائله ین کس سن
 ۱۳۲۰ ایندی که گدیرسن آستا آد دیم آت
 حیف دیر بو عیشه چاتیب دنیادا
 شاهدان قورخورسانسا آغیر اول هر آن
 اگر دینمز اولسان شاه یولا گدر
 سنین امیرلیگین قوروما سادین
 ۱۳۲۵ گوسترمه پالتارلا، آتلا اوزونو
 یوکسک بیر آدا چون چالیش هر زمان
 چالیشما اؤتمگه اونو- بونوسن
 سنی یار اتدیلار هئچ یوخ ایکن سن
 آخر داینه ده هئچ اولاجاقسان
 ۱۳۳۰ یاراماز ایکی یول آراسیندا باخ!
 بوايکی یوخلوقون آراسیندا سن

گلین هئچ غمینی چکمه یک هرگز
 قالساندا هئچ زمان، عزت گورمزن
 اولوم قلینجی ایله او یا نماز نهار!
 مالینی واختینی ایتیرمه ناحاق
 ایشه یاراسان دا، قالان دگیل سن
 کونلون حیرصلمک له نیله یه ییله!
 پیس گوژ و اوزوندن انده رسن اوزاق
 می ایچن، تورباق، تک چوخ خوار اولاجاق
 او، جهل قلینجی دیر، قوی اونو قینا
 دنیانین آبررسی بوینوند ادر بیل
 قویما شادا و لماقادی شمنی بئله
 تزیباشی آشاقی یوورالا ناجاق
 اولسون عملیندن بیرگون پشیمان
 اولسون یونگول لوگدهن او داها بتر
 اولادی واریسنی تز ویره ر بادا
 یولوندا شوشه وارها را گدیرسن؟!
 چالیش که شوشه نی سیندیرما هیهات!
 صونرا یونگولدن وئره سن بادا
 شاهین سرکرینی سن ساخلا پنهان
 آنجاق شاهین سرتی سنی محوئده ر
 ملکون و یران اولار، کورقالاریقین
 آتما قولاقینا بازار سئوزونو
 هامیا خوش گلن بیر صفت قازان
 سن که، باشقا سیندان آرتیق دگیل سن!
 دانیشماق، انشیتیمک و یردیلر همین
 سن آت بوجندگی ایتلره باشندان
 اوتر بیر وارلیقا بئله مست اولماق
 اذیت یوکونو نیه چکیرسن!؟

اوزه کدن اولار لار چوخ تواضعکار
جواب ایستی یه جک سن دن یارادان
محتاجا ال توتور، یاشاتمیر هوس
اونون بو حالینا آغلاماق گرک
بونلارین دیوانین اوزون ائت آله
اون ایل لیک روزینی خرج ائمه هدر
راحتلیق بیلمه میش اویبرجه آن دا
تا امیر آپار سین او نوجبرایله!
دولدر سون طویوقلا، بئزله انباری
آه، نیه یاشینی اوزمه ییرفلک؟!
بیر سینان بیراها هاردان دوزه لهر؟!
اونوکسن ده ده باری بیردوشون
عذرون قبول ائدر عقل و دین بئله
باش وئرسه چتیندیر حق قازاندیرماق
بودیوین زهرینه اولموشدور درمان
سنین قولون اولار غضبيله شهوت
نه قدر ائیلچی لر قیریلدی آمان
آدین اوجا اولار، باشین یوخاری
یوخصا، بیردفعه لیک الدن گئدرسن

رتبه سی، منصبی یوکسک آداملار
هامی سنه باخیر، سن سه یاتمیسان
شاهلایا خینلیقلاایق دیراوکس
۱۳۳۵ کندلی حسابینا یاشارسا سرهنگ
صونرا قورو یوجو آدلانیرسان آه!
بیر آنلیق عیش اوچون چاشما بو قدر
قاری ایی اگیر میش آی ایشیقیندا
۱۳۴۰ یومور تا یقمیشدیر دؤزوم، صبرایله
قایقاناق ائتمک اوچون آلسین اونلاری
صونرا داوتور سون غره له نه ره ک
ظلمه اوره ک وئرمه، بیردن گوج گلر!
آقاجینا بالتاور ورسان نیچون؟
۱۳۴۵ غضب باش قالدیر سایلیک یولویله
پیسدیر، یاراماز دیراوغضب آنجاق
نه قدر علم، حکمت بیلیرسه جهان
اگر عقلین، جانین کامل دیرالبت
قووماق چون بویکی دیوی دنیادان
۱۳۵۰ سن آیاق آلتینا سالسان بونلاری
نادانلیق جامیندان مست اولما گل سن

شرابین، بنگین، سرخوشلوقون پیسنمه سی

اوزگه نی اوزونه گولدورمه بئله
آزایچ بوشرابی، آییل ای هوشیار
بنگ چکسن بیراوزون قبرستانادیر
عقلین وار، دیندیرمه، بویکی شیئ
ای لی دونوزاوتر، مردار ایته سن
یاشیل بنگ کلیمه بوکوب ییرقالار
کیشی سن بوآل دان، یاشیل دان ال چک

می ایجیب، عقلینی گل وئرمه یله
هوشونوایتیرمه، هوش ایله اول یار
منی ایچسن گلزارین اجاقخا نادیر
۱۳۵۵ داغار چیقدا بنگی، تولوقدا میئ
گل بودا غارجیقی، تولوقوهمن
آل شراب وارینی الیندن آلا
سارالار یاناقسلار، قارالار اوره گ

سنه بال گورونر تورشا میش ایران
 بیردیشی گنجینی سانارسان ملک
 بویاکی دلال دان توره نرعیان
 بنگ سنی زنجیرله قوجاقا چکه ر
 تمام ایسلانارسان اوسودان ال چک
 سنه بند اولموشلارنفس، روح سایاق
 عقلین دشمنی دیر اونلار، یاخشی باخ!
 غافل، اولسه خوشدور سرخوش اولماقدان
 عقلین باشینداسا، مستلیگی بوراخ!
 داهانه گوزله مک اولار سرخوشدان
 می یین فایداسی وارینه ده آز— چوخ

بنگ سنه اشتها وئرر بالاندان
 ۱۳۶۰ عقلینی باشیدان می آلا رگزرچک
 دنیادانه قدر گولونج وار اینان
 مویزین، انجیرین اولماسا اگر
 یاشیل اود، ایستی سو، آجیق آشکار
 ۱۳۶۵ اینلنمیش سوايله چوروموش تورپاق
 قورخولود شمندیر، اونلاری بوراخ
 خوشدور بت پرستلیک بواشدن، اینان
 سخاوت یاخشی دیر، مست دن یوخ آنجاق
 سرخوش آیسلاندا اولار پشیمان
 ۱۳۷۰ پیسیدیر هرایکیسی، بنون شبهه یوخ!

می ایچمه گین قایدالاری

چالیش چوخ اولماسین یولداشین دوردهن
 مطرب خوش آوازلی، ساقی خوش گورکم...
 قویما آیاقینی اثوین دن کنار
 صویوق، لوقا اولمادوستلارا بیرآن
 بویوک له حرمتله آپاراؤزونو
 آرتیق سنوز داینشما باشی آغری دار
 اوتن بلبل اولما مجلس ده گل سن
 صونرا چیگین لره یوک اولمایاسان
 ای خواجه ایچمگه دیل وورما، ال چک
 نهایت اولاسین اودا اووونو
 قانینی سفره یه تو کموش اولارسان
 گل حرام ایلمه آل، قارانی سن
 هرشئی آباریر، بونا قیل نظر
 حدسیز سنوینچ اوزوعارسیز لیقیدیر باخ!
 او، غمی کدیری نجه ترک ایڈه ر؟!

اگرناچار قالیب شراب ایچسن سن
 بیرز یرک خدمتچی، گوزل بیرهمدم
 نه قدرمی، نوقول، قیزیل، گوموش وار
 اوزگه نین اثوینده می ایچن زمان
 ۱۳۷۵ دوستون معشوقونا دیکمه گوزونو
 نوقولو آزیه که، اولارسان خمار
 هر دینلن سوزه چیخما اوزوندن
 آزیچ ایکی قدح، هم ایچن زمان
 اولماسا آرادا یاخشی بیریشمک
 ۱۳۸۰ قوی شراب اوزگه یه قورسون تورونو
 ایچکی یه یمگی قاتسان اسن اینان
 گناهی بوینونا آل می ایچرکن
 شراب غم آباریر دئمه بوقدر
 دو یقوسوز اولما قدیر کدر سیز اولماق
 ۱۳۸۵ کیم کدرله، غمله سنوینسه اگر

اودور گئجه گؤندوز سنینله همد...
 انوآیاق یولونا دؤنمه سین تمام
 ایستریئم لی دیر، ایسترا یچمه لی
 حلال یوخ، حرامدیرمست، خمار اولماق
 لازم سینر نفس ده حرامدیر آشکار
 اوحلال دگیلیدی، حرامدیر دوزو
 ساحله چاتسان دا ایچینه گتمه
 هم ده سامان آلتدان صوآخیداندير
 سن نادانلیق ائدیپ یاناشما اونا
 او، بیرارژدهادیر، تیمساحدیر، هیهات
 جوانلیق آووو بس دگیل سنه
 اودار است گله رسه گوگره ییب- جوشار
 اوزونده بیلمز سن نه لر توره در
 قازان تک قاینارسان بویکی اوددان
 ایکی اوددان باشقا اوندان اولار؟!
 قاباقدا چوخ بؤیوک بیراود اولاجاق
 گون گتدی، یوخودان بیرایل گؤره ک.
 اوزوندن بیخبر اولماقدان ال چک
 دنیا شرابیندان مست اولار مگر؟!
 یاخشیلار غروردان، واردان ایراقدیر
 اوزاقدیر دنیا دا بنگ دن، شرابدان
 دنیانین غمیننی چکمییه جکسن
 سنه او اولسادا گؤیلر اصلانی
 لوقالیق می ییندن مست اولما گل سن
 چالیش باشقا برده منزل سالماقا
 سنین کیم لیگینی بیلمه بیر انسان
 گل اوز خرابن له چوخ دا اولماشاد
 بوخیر ایشینله بؤیوک آدقازان

انسانا ان یاخشی دوستدور کدرغم
 مییی ایله ایچ که، اولماسین حرام
 مست ائدهن هر بیرشی حرامدیر، بلی
 واردان، گؤزلیکدن، رتبه دن ده، باخ
 ۱۳۹۰ ضروری اولار ساحلا لیدیر مردار
 مستلیک گتیرسه لاپ زمزم اوزو
 بوصویا گیر مگه گل جرأت ایتمه
 دوز دور غصه قووان، غم داغیداندير
 دایاز گؤرونسه ده اوصوانسانا
 ۱۳۹۵ او اودرنگلی صودان ایثله احتیاط
 بوقدر آلیشما شراب عشقینه
 شراب اود گورمه میش قاینایب داشار
 اودونو اودونا آتارسان اگر
 سیاوش اولساندا اگرسن، اینان
 ۱۴۰۰ شوینج گتیرمه یین بوکاساکه، وار
 بواود آزدا اولسا، چوخ دا گل بوراخ
 ای نفس اوزونه گل بوایشن ال چک
 نه قدر اولاجاق بویاتماق یشمک؟
 الست قد حیندن شراب ایچنلر
 ۱۴۰۵ تمیز لرمست لیکدن، کوپ دن اوزاقدیر
 اونون عشقی ایله مست اولان انسان
 بو «جمشید جامینی» آسان الیمدن
 سنه تاپشیر سادا طالع دنیانی
 چالیش هئچ بیر زمان چیخما اوزوندن
 ۱۴۱۰ صون قوی بوتالانچی صویا، تور پا قا
 گاه خرابلیق ائدیر، گاه مست اولورسان
 سن بیرخرا به نی ایتمه دین آباد
 بیدرور بو منزلی ایثله آبادان

اُوزگه نین ملکونده چوخ اولماراحات! بیراُوز ملکونده ده راحتلیگ یارات

اثوین و اشیاء لارین نظاما سالینماسی

عادتاً چوخ کندلر، شهرلر سالار هم ثواب قازانار، همده کی آد-سان آنجاق چوخلارنین ایشی دوزه له ر اولجه بوایشه پول قویسون گرک بوئوک بیرحصاردا چکدیر راورا گونئی توتماقاخرجلمه مالی ییلاق، قیشلاقی اولماسین اوزاق آت- ایشک اوچون ده اولسون یاخشی یول چولونده ائل- اوبا ایثله سین یقناق عقلی آداملار بئله ائله یر قاجیب سیقینما قاهم اوجادا غلار یاخشی اکین یئری، ایشک آداملار کهریزی، بولاغلی، باغلی- باغاتلی بولاغ یاخین اولسون دول قادینلارا اردولار یولوندان هم اولسون کنار هوندور بیر یئراولسون، چوخ محکم تورپاق یئراولسون کورو یوب قاری آتماقا مال اوچون طویله سی، سامانلیقلاری ائولردن اولماسین گرک کناردا کریم لر یانیندا یورد سالین کوچون

۱۴۱۵ خزیننه صاحبی اولان حکمدار عمومی بنالارتیکمک له همان دوزدوروار- دولتی بیرآز اسکیلر کیمین فکری وار سا شهرتیکدیر مک گؤزل بیر یر سئچیب بیه نر صورنا ۱۴۲۰ اگر آچیق اولسا شرقی، شمالی گرک ممکن اولسون کهریز، آرخ قازماق دوزو، گچی، گیلی، اودونوبول- بول یاخیندا چای اولسون، هم یاخشی اُلاق کند سالماق فکرینه دوشه رسه اگر ۱۴۲۵ ایثله یئر سچرکه صویو اولسون جار صویو شیرین اولسون، یئری محصولدار شهره یاخین اولسون، شیخی سوادلی میدان، خندق اولسون اوخ آتانلارا یئری هوندور اولسون یوخصاسئل باسار ۱۴۳۰ ائوتیکمک ایسته سن یرینه بیرباخ! هم ده یاخین اولسون تارلایا، باغا تورپاق یئری اولسون، بوغدا انباری مسجد ده، حمام دا، صودا، بازاردا قیزیلین یوخدورسا ائوتیکمک اوچون

ائوتیکمگین شرطلری

ائواوچون پول تئکمک بیل که، ناحاقدیر اونا قونشو اولوب ائوتیکدیره سن دوستلوق ائت، بیری اول، سن ده اونلارین

۱۴۳۵ قونشون بیلمه سن که، کیم اولاجاقدیر بیرمردوسینا نمیش قونشوتاب که سن یانیندا ائوتیکدیر بختیارلارین

پيس بيرايش گۆرسه لر، آقارتما، اونوت
 اۆزونو، اونلارى اينجيتمه ناحاق
 او، ائودشمنى دير، مطلق قورخ اوندان
 اۆزون آلچالارسان بونونلاينان
 سخاوت اتسن ده، سوزمه گۆزونو
 خلقه كمك ايله اولدوقجا امكان
 بيرى بورج ايسته سه، يوخ دئمه پولا
 دول لاراغضبيله دئمه سۆزونو
 دولون، يوخصولون داپايىنى گؤندر
 بيرسوسوز گۆزنده بولودكىمى ياق
 چاليش باقلاديقين عهدى پوزماسن
 قاباقلا اونلارى سلام دا بئله
 شهرلى سن اكر، ائوده يئرگؤستر
 تاحقى تانييان، بيلن اولاسان
 بيربورج ائله دن سه تزگرى قايتار
 قيزيلى آپاران ايسته سه يه ير
 بورجون ايسته ينه، زور- گوج ائلمه
 آرتيق دانيشمير سانه دير اينجيتمك؟!
 يوخصا ثروتينى بادا وئرسن
 وئرمه خنجرينى سرخوشا ناحاق
 اوزونوقايىق ساي، دوستوچ، اؤزه ك
 نمازقيلينمازسا، و يرانه دير، بيل
 خيراوولمايان ائاولاجاق برباد
 چاقيرجماعتى وئراورداچؤرك
 چاليش دشمنى ده اينجيتمه بيردم
 اونون دشمنينه دوست اولار فلک
 يوخصول لار پاي، بهره گۆرسونلر هردن
 احسانى گرگمز شويله مك آشكار

قونشوحق- ساينى دائم عز يزتوت
 قهومدان- قارداشدان چوخ دوشمه اوزاق
 ۱۴۴۰ حرمت ائت بيرقوهوم اولسادايمان
 قوهومو- قارداشى آلچالتما بيرآن
 پول لوسان، قوهوما اؤيمه اوزونو
 جماعت محتاجدير، گۆزلرنگران
 خسته يوخلا ماقدان يۇرولما اصلا
 ۱۴۴۵ يتيم لراوستوندن چكمه گۆزونو
 باغ، ميوه، اودونون واردير سااگر
 كيمسه دن وار يوخون گيژلتمه ناحق
 اكر بيردوست توتسان، گل وئرمه الدن
 اوخشاغريبلرى، حرمتلر ائله
 ۱۴۵۰ اوخشاغريبلرى، غريب سن اكر
 سن چاليش شكر ائله حقه هرزلمان
 و يژديگين وعدنده يوبانما زنه ار
 قيزيلى آپاران گوج ده ايله ير
 دوغرو سؤيلوينه آغير سؤز دئمه
 ۱۴۵۵ هرنه ائتديگينى دبير سه گئرجك
 اوزوندن گوجلوايله آل- وئرايتمه سن
 گوجه قيزيلىنى وئرمه بوساياق
 اوزوندن گيچيك له سن اول قارداش تك
 اصلان لارمسكنى اولان بيرمنزل
 ۱۴۶۰ طاعتله، خيرله ائاولار آباد
 ائوى مسجد ائله ياشابنده تك
 قوى دوستلار ائوينه باس سين لارقدم
 كيم باخابيلمه سه دشمنه دوست تك
 مقصديم بودوركه، شَهْزاهليندن
 ۱۴۶۵ يوخصا كه بنده ليك گيزلى خوش اولار

کیشی ایتمه لیدیر خیرایشی پشه
 ائوی عدالتله، دینله تیک آنجاق
 تا که ائوی، آدی قالسین همیشه
 یوخصا بینوره سی سودا اولاجاق

اسرافچیلیقین پیسنمه سی

ای قصرین یانیندا سارای تیکدیرن
 کؤنول اوخشا سادا بوسارا یلار، باخ
 ۱۴۷۰ ائله بیر نردووان دوزلت، چالیش سن
 او اوجا گؤیلره یوکسلسن، گئرجک
 کیمه بس ائدیرسه بیرجه ائواگر
 بیرنچه آداما بیرجه ائوبس دیر
 تانری بو یروقونا چؤیراوزونو
 ۱۴۷۵ خراجلا تیکیلیمیش بوسارایلاری
 سارایلار تیکدیریب مال توپلایان کس
 بئله مصیبتلی یولداد، گؤره ک
 چالیش اؤزمیلین له، بومال — دولتدن
 بورداقالاجاقسا بوسارای، ایوان
 ۱۴۸۰ کاروانسرا تیکدیر، قالخ، یاتما بسدیر
 واردولت آردینجا قاجدیق جاهرآن
 هیچ وقت بیر — بیر ابله راست گلمز بونلار
 بوائوی بوروموش طمع دن ال چک
 ائوین کاشی اولسون یاداکی چینی
 ۱۴۸۵ سئویله کیم آپاردی مالینی بوردان
 حرام کر پیچلردن نه دیر ائوقورماق؟!
 ایندی که حرام دیر ائو کیچیک گرک
 نه دیر بوائوقورماق قیریب ایلقاری
 اگر ائو چوخ اولسا سن نه اندرسن؟
 ۱۴۹۰ بیر ائو که آخردا اولاجاق ویران
 قویمادی حق کعبه تمیزدیر دیه

هیچ پیئی قویروقا آرتیر ما گل سن
 گؤیلره چاتمازلار، اوجالماز تور پاق
 اونونلا گؤیلره قالخابیله سن
 کاشی ایلله بزه نمیش ائو نه گرگ؟!
 ایکی ائوتیکدیرسه، چی دیر، بیخبر
 گؤیه داغ اوجالتماق شک سیزهوس دیر
 ائیت «اسرافیل لیک ائمه» سئوزونو
 داغیت، ظلم الینی سن قیسالت باری
 گناهلار قازانان آچاقدیر، ناکس
 بوسارای، بوئروت آخی نه گره ک؟!
 سئل لرین اؤنونده کؤر بوسال دیرسن
 عقلی یانیندانه یاخشی — یامان
 آچاق اوغرولارین یولونو کسدیر
 تانیمیا جاقسان حق هیچ زامان
 بونو کیم آرتیرسا، او، اسکیک اولار
 آرتیقین دالینجا قچماق نه گرک
 چوخ قالسان سیخاجاق برک — برک اوسنی
 یوزنه دیر، بیرینی یوخدور آپاران
 او ویران جئتت سه حرام اولاجاق
 بلکه کندلی سنه حلال ایده جک
 بیر یاندا بال دورور، بیر یاندا آری
 آریلانه سایاق سن یول گدرسین؟
 اونو آباد ائدن اولار پشیمان
 سلیمان کعبه نی آباد ایللیه

بیرقوش اولدوگو یچون اونون ایله
 حراملا تیکیلیمیش بیرمسجده باخ!
 لوقالیق نامیناسارای نه گرگ!
 ۱۴۹۵ مدینه مسجدین تیکن شخص دوزو
 آنجاق دوشونه رک اولقمان سایاق
 ائله بیرائو ایله ائتدی قناعت
 چالیش سؤزله قازان شهرتی — شانی
 اولماز ساریلارلا چوخ آرخالانماق
 ۱۵۰۰ قیز یلین، گموشون اصلی جیوه دیر
 قیزیل تور پاقدان دیر اوجالا بیلمز
 وئرسن، اوجنت ده ساریا دؤنه ر
 صویون، چورگیندن باشقانه بین وار
 باشقاسی ییه جک، اوزون یمه سن
 ۱۵۰۵ واری اولاد اوچون قویماق نه گرگ!
 اوغلون خوشبخت دیرسه، یوخدور قورخوسو
 دارغادان، قاضی دن قالسادا بیرآز
 بویول اوستونده کی ابوالقاسملار
 بونلاردان قالسادا بیرقدر آنجاق
 ۱۵۱۰ یانما مال حرصی ایله، یان دیرار سنی
 پاخیل لیق اوزوندن دئیلمیر بونلار
 کؤنلومده کیمسه نین یوخدور تیکانی
 دوز سئوز، اوزه ردیر آخری شکر
 بوسئوزون مغزینی قاییقدان سچن

اوقدر شوکت له هیچ اولدو ائله
 نهایت، ائشک لراوینیار آنجاق
 خصوصاً بیئله بیر زاماندا گئچرک
 ساریلار تیکردی ایسته سه اوزو
 بیئله لوقالیق دان تئز قاچدی اوزاق
 اونون قبله گاهی اولدو اطاعت
 ائله بیر سؤزله که توتسون دنیانی
 سن بوبنایه باخ، تئزاونو بوراخ
 اونونچون گاه صاقا، گاه صولا گئذیر
 تور پاقدا اولماسا اوقالا بیلمز
 یرین جهنمدیر وئرمه سن اگر
 پایلاهامیسینی، بیئله خوش اولار
 اونون چون نه بین واریه، هضم ایله سن
 بوقدر مال دولت ییقماق نه دئمک
 یوخصاخیری یوخدور، مالین دوغروسو
 اونادا او آرواد هئچ راضی اولماز
 خیردا اوشاقلاری ساریلار آشکار
 یتیم — یسیرلر بیل چاتمیا جاق
 اوزونه یوک ائتمه غمی، غصه نی
 عقلی سؤزلردیر، گرچک دیر اونلار
 کیم دن اینجیمه دیم گزدیم دنیانی
 اگری شوز آقاجی آجی بار وئیر
 بیله رکه، من دوستان یوخصا که دشمن

اؤلنمک وتورتمک حقنیده

وطن، منزل سئویر اودور هر زامان
 قایتی سیز، قادین سیز اولماز گنجینمک
 اونلاردان بیر اولاد دوغولور همن

۱۵۱۵ باشندان گؤزل لیگه عاشقدیر انسان
 وطنین، منزلین اولاندا گئچرک
 ائله که، بیر مدّت گئچر بو وقتدن

او، یوردا- یوایا گوژتجی اولار
 کیشی بیلیمه مالین دوستوییه جک
 ۱۵۲۰ حیاتین قایداسی بئله دیرهرآن
 ائولنمک ایسته سن ناچارقالاراق
 اصّلی، نسبلی ائله بیرقیزآل
 اوتورب- دورموشسا غیرى له البت
 پولو، وجاهتی اولسادا اگر
 ۱۵۲۵ قادیندا اساس شئی حیا، عصمتدیر
 ائله که ائولندین، اوخشا، عزیزله
 قاپینندان گیرنده وئرا اوناسلام
 چالیش اورده گینى آلاسان اله
 چالیش یاخشی اولسون پالتاری، دونو
 ۱۵۳۰ یاخشی صحبت ایله، شیرین دیل ایله
 گوردون عقلی دیر، اویود له همان
 بوراخما ائویینه اصلا یادلاری
 قویما اوز باشینا او آچدیر سین فال
 قووم- قارداشینین قیرماخطرینی
 ۱۵۳۵ اوندا بوحرمتدن اودا اوتانار
 قادنین لا اولما ایکی کیسه لی
 آروادین وارغیری سنه نه گرگ
 نه اکسن اونودا بیچه رسن اینان
 قادنین حقینی اوده ائولن سن
 ۱۵۴۰ ایلده آلتی جا آی سفرده اولسان
 دورد آیدا شهرده می ایچسن آنجاق
 بازارلاردا گزوقویسان قلبینی
 قادین گوزله سه ده گوند وزیولونو
 بئله بیرگناها کیم جواب ویره؟

بؤیویوب هرشئی الینه آلا
 دنیا دا غم چکمک نه یینه گرگ
 اولوم شربتیده بودور بیگمان
 باکره بیرقیز لائولن سن آنجاق
 آنجاق سنی گوروب سئوسین اومارال
 چتیندیر یتیر سین سنه محبت
 بئله بیرخوشبختلیک آزاله گلر
 بونلارقادین اوچون بؤیوک ثروتدیر
 ائوده ده باشینی سن اوجا ائله
 او، قاپیدان گیرسه گؤستر احترام
 خلوت ده یاخینلاش، ظرافت ائله
 جماعت ایچینده عزیزتوت اونو
 نمازه، اروجا اونوسوق ائله
 ییق ال- آیاقینی قابی- باجادان
 گلیمه سین اورا یابد عمل قاری
 یول تاپسین ائوینه مطرب یادلآل
 قایقی لا قارشیلان هر بیرینی
 ایسته نیلن کیمی ائله یز رفتار
 وارینی چکمک دن چالیش چک الی
 سن آسان، آرواد دا آنجاق بیشک
 خیرگور ممزسن زیانکار لیقدان
 کونلونو وئردین سه، بدن ده وئرسن
 ایکیجه آیی دا یوللار دا قالسان
 گئجه ایشین اولسا قوسماق، ساواشماق
 کهنه نی بورا خیب گزسن ینی نی
 گئجه یوزا تک یوخوآپارسا اونو
 بونوهانسی مذهب، د، روا گؤره

پوزقون ائوھ گلسه، لاپ یرینده دیر
شرابلا، غلام لا مشغول دور دوزو
اصل لازم اولان یوخدور دوغروسو
ائوینى الینه گل وئرمه بادا
تا گلیب میشه یه گیرمه سینچاققال
قادینا بوقدر ظلم ایلمه سن
گؤزل قادین بونابس ئیجه دوزه ر؟!
پامبیققدان اوزاق دوت بویاناراشامی
«یوسف وزلیخا» هاردان یارانار
تله ترپه شنده ائمه آه— آمان
بونلار آیر یلماز دیر دوشون سن بیرآز
خدمتچی، مال— دولت لازمدیر اونا
ائوھ خرج، خرجه ده قونا قلازگرگ.
او، نحوی، منطقى نه آتلا یاجاق؟!
آللّه دان داها چوخ گوسترر رغبت
اونلارال— آيا قابیر چیدار اولار
ظلمتده گل نوردان سن اوزال— اتک
گئجه لورقویما سین گؤزونه یوخو
خواجه آدلانساندا بنده سن آشکار
سن سه بنده لیگین زحمتینله شاد
دیوین زنجیری ایله، هال چاتماسی، باخ!
قادین حاجا قویوب، چیخار تمیزه
بئله خواجه لیگه فخرائتمک نه دیر؟!
تا گئجه قوجاسان سن اونوبرک— برک
باغلايا بیلیمزسن دوغوم یولونو
اونونچون ایکی قات آرتیق خرج گرک
قیزلاراقیز یل لا طوی ائت، سئویندیر

۱۵۴۵. موشدولوقچور ومدا، تاجر هندؤدیر
خواجه سفر وقتى کیف چکیرأوزو
قادنین یانیندا آنجاق چؤرک، صو
آی کیشی عدالت انصاف دیر بودا؟!
دوشون یاخشی— یاخشی بیرالله خیال
۱۵۵۰ سن اؤزون کیشی سن دوزه بیلیمرسن
خواجه اوزکیفینندن قالمیرسا اگر
حرمه یول وئرمه گؤزله غلامی
اونلار بوفتنه دن اولسایدی کنار
۱۵۵۵ سن تولکویانینا قویروق قویموسان
غیرت اولمایاندامذهب ده اولماز
منزل ایش گرکدیر آرواد آلانا
تور پاقا صولازم؛ کؤله یه چؤرک
چؤرک چون اغلاسا کورپه جه اوشاق
۱۵۶۰ فوزایله، مویزه اوشاقلارالبت
ائله که کوچ— کلفت آتیب چوخلار
گؤزله مجلس لردن، کیف لردن ال چک
گوندوز حقال کیمی داشی چؤرک، صو
بنده عذاب چکیب چؤرک قازانار
۱۵۶۵ خواجه راحت گزهر، یاشایار آزاد
احمقین بوینونیاشار آنجاق
اونواوغروکیمی چوکدوروب دیزه
آیاقیندا کونده، بؤینوندا زنجیر
گوندوز الله شیرسن تا آخشا مادک
۱۵۷۰ حامله اولدوساقادین، بیل بونو
دوغولاندان صونرا دیشی یا ارکک
شالدان اوغلانلارا پالتار گئییندیر

گن گزه بيلمز سن هيچ وقت، هيچ زلمان
بئله بير طالع له نه ارواد آلماق؟!
اينان كه قووار لارامير ليك اتسن

طوى نه دير، ياس نه دير دوست قاپيسيندان
بوخواجه ليگ دگيل بلادير آنجاق
۱۵۷۵ خواجه آدلانماق چون بنده ليك ائت سن

پيس قادينلارين عمل لری

چرکيندير ائويخان اولارسا اگر
عصمت سيز بيرقادين آفتدير آنجاق
ناموس سوز قاديندان آلچالار باشلار
چادرايا، چکمه يه ال آتارهمان
زورلا آلار، خوشلا وئرمه سن اگر
سنله بيرقابيقدا الپه تک اولار
رذ ائت، اوره گيني آغريتما گؤرک
اوزونواورتمه سه کفن گيئيندير
بوندانسا الينى تزا ئله قلم
کيشى قاراگيئسه ياخشى ديرايانان
وئردى قلمى ده کيشى يه دوزو
اله قلم آلسا اوندان گئچ آنجاق
قلم له گؤيلرى اوفتح ائيله يئر
دواتى مزار ائت، کاغذى کفن
گؤر يازماق اؤيرنسه اوندا ئيله ير
سن قلم چاليرسان بوبسدير آنجاق
«ويس ورامين» بيلمک اونانه گرگ؟!
شوڭ اولسا، بويوز سوز ايلاندير، فر ياد
سن اوندان نئچه گون اوزاقدادايان
ياتيب دورماق بيلير بيرده که، يمک
تاخما اوزوگونوبارماغيناسن
أوزونو گؤسترسه، چيخارت دؤنونو

قادين خوش گلسه ده گؤزه نه قدر
عصتملى قاديندير ائوه شمع، چراغ
ناموسلو قاديندان اوجالار باشلار
سفره نى، کوزه نى بوشالان زامان
۱۵۸۰ گذيب تئر قاضى دان باشليق ايسه يئر
تميز، سؤزه باخان قادين آشکار
عصمت سيز قاديندان آغري يارورک
قادين چئ اولارسا، سن اونوبيشير
پيس قادين اليه سن وئرمه قلم
۱۵۸۵ قادينين بير مکتوب قارالتماسيندان
قاديننا جهره نى وئردى حق اوزو
خوشدور عطارد اوز بير يارى اولماق
قادين خطاط اولسا بلقيس تک اگر
اوعلمه يازى يا ميل اتسه همن
۱۵۹۰ آدى باتيرير ساقلمسيز اگر
ائله هوسينى قلمدن اوزاق
دوزاوخويا بيلمير «الحمدي» گئرجک
زهرلى ايلاندير اخلاقسيز آرواد
سيندير بويوزونوبو ينوز لاهمان
۱۵۹۵ ائيله بيرقاديندان آير يلماق گرگ
بير زمان يول وئرمه ياتاقيناسن
گزه گن اولارسامحکم دؤى اونو

محوائله، اوزونه عاق اولسا اگر
 قادنین سئوز وایله حرکت اتسن
 ۱۶۰۰ ایسته سن اونونلا مشورت ائله
 آچما اوز سَرینی قادینا هئچوقت
 هئچوقت پیس قادینی اولماز گۆزله مک
 سؤیلمه اوزونه قادینی سئوسن
 پیس قادین اوزایشین گۆزه جک، بیشک
 ۱۶۰۵ پیس قادین ایلانیدیر توکه جک زهر
 ابللیسی جئت دن آپاران ایلان
 سن یوک له جئتیی نئجه گورسن
 چوخ اونو اوخشاما، ائتمه احترام
 اولسالار گورزه لربزک لی یومشاق
 ۱۶۱۰ دلیل له، اؤیودله اویولا گلمز
 نه آندا، ایلقارا بیرآن دوز چیخار
 نه قدرکه، وارسان قوجاقللیا جاق
 مالیندان خرجله سن بیر آر پاقدر
 قادنین گۆزه لی بیرشئی دگیل، باخ!
 ۱۶۱۵ اونونچون مالینی ائلمه هدر
 چالیش پیس قادیندان اولسان اوزاق
 او، روحابنده دیر، بدنه چیدار
 سن اؤز آروادینی دیو حساب ائله
 هال (آل) سنین ائوینه باسارما آباق

حکایت

باسدیر تور پاقلارا آبرینی تۆکر
 سن کییشی آدینا لایق دگیل سن
 آنجاق بیرایش گۆرمه بو یور وقوایله
 ائوی زندان قیلما اولماسین بدبخت
 یاخشی قادین ایسه کورلانماز، گترچک
 قورتا را بیلمز سن بیل حیله سیندن
 قارشئی سینی آلسان گیزیل آیده جک
 او، وورار، سن اونو وورما سان اگر
 سنین ده پایینی وئره جک اینان
 نئجه دوست اولورسان بوایلانلاسن
 اوزو گؤزل، ایچی زهردیر تمام
 آلدانما، اونلارین زهرینه باخ!
 گور مزگناهینی اعتراف بیلمز
 نه عهدده، پیمان اولار وفادار
 گوزدن ایراق اولدون، کؤتولدن ایراق
 دئدیسی — گودوسوایل لرله چکر
 چونکه اوایلان تک قیور یلار آنجاق
 او، هروقت ایسته سه سنی بند ائدر
 عذابدیر زهرین هر زلمان دادماق
 قاچما؛ آرخا سینجا بئله بیقرار
 اونا مفتون اولما بوقدر بئله
 بوینوندان آسیلار طفیلی سایاق

— منه ائولنمک چون شرایط یارات
 منه یوخ، بوایشده اؤزگه لره باخ
 چونکه او، چوخ توتوب، بوراخیب همان
 اوز باشینا اولسا، ایلمز نه لر!

۱۶۲۰ ددی آتاسینا بیرگون بیر اولاد:
 ددی: — گز، ائولمه، ای اوغول، آنجاق
 گزسن، دارغاتوتسا، بوراخارینان
 قادنین بوراخماز ائولن سن اگر

یاخشی آچ گۆزونو، بیرآز آییق اول
یونولدو باباسی ساققالی گئچک

سن مننه، آنانا باخما ای اوغول
۱۶۲۵ باخماکه، قالمادی ائوینده چۆرک

پیس قادیلارا نصیحت

اٹلمه دینینی عشوه ایله زای
یا آچما اوزونو اؤزگه لره سن
اؤزگه ایله یاشماق عیبیدیر، گئچک
اٹوی ترک ایله ییب نئچون گڈیرسن؟!
گنساه ایلله مزمی بدن بوسایاق؟!
سئوزسون، بوسه نی ده ائدرسن حلال
صبری، دوزوموده سن ایسته اوندان
جلف قادین ایت دن ده بتردیر البت
سنه حجاب کیمی یارانمیش تمام
قاپیندان ایشیگه قدم باسدین سن
گولدون ساققالینا دنیانین زنهار!
یاخشی دیر هوسدن اوزاقدادورماق
اَرین بویروقونا بویون اگ البت
یائیول بیقلارینی، جزاوتر درحال
اٹمه سین اؤزونو خجل، بیحرمت
ملکه دونرسن گۆزلرینده سن
توتوب ساققالیندان اٹمه حق — ناحاق
گئجه لرتوتورسان اونوخوش دیله
یاداتولکو کیمی یاشاوداوران
گناھلا دولدورماسن اٹوی بوتون
صبرائت، بیرگون سن ده دوغارسان اوشاق
باشی توراسالما، گل قاییت گری
یاماقلی داقارچیق اٹمه او اوزو
بیرگون سود وئرمگه برابر دگیل

ای شکر پارچاسی، سن ای گۆزل آی
یا کؤنلو نووئرمه، گئتمه اره سن
اَرچۆرگی یئیب هردم خیال تک
اؤزگه ایله گۆروشمک فکرین یوخصا، سن
۱۶۳۰ باش شوخلوق ایله ییر، رقص ائدیر آیاق
زلفونو بوردروب اوزه قویسان خال
سنه بوجمالی وئرمیش یارادان
بویوک اطاعتدیر قادینا عصمت
اوچادر، او پزده، او دیوار، اودام
۱۶۳۵ اٹله که ایشیگه چیخدین پرده دن
بیرداها پرده یه نه احتیاج وار؟
اول بواحتراصدان، شهوتدن اوزاق
سنه اَره گتمک اولار ساقسمت
سنه چۆره ک وئریر، اونوراضی سال
۱۶۴۰ سالماسین قادینا بیرده محبت
اگر بوگون اونوقوروسان غمدن
اَر اویود وئرنده اوزه اولماعاق
گوندوزلر آدایلا دانیشیب بئله
یا مدام آصلان تک غرورلادایان
۱۶۴۵ یا حلال یا حرام بیرشهوت اوچون
قیزیلی سئورسن یاخشی آس قولاق
سن یاریم ساعت لبق کام دان اوتری
قیزین یا اوغولون مالی ایچون دوزو
اوچ ایل کام وئرمگین، اونویاخشی بیل

سنین عوضینه اودوغماز آنجاق
 آخر سود وئره سن تا ایکی باتمان
 نمازلا، اوروجلا، اوقازاندی آد
 ارکک یوخ، یارانمیش بیردیشی آصلان
 کؤنلوپیس فکردن تمیز واوزاق
 هوسچون توتمادی کنشت ده مقام
 نفسی، اورگی ده پاک ایدی پارلاق
 امری ایله دینمه دی اوبیرجه آن دا
 آچدی سئوز اوشاقی خَطَرِ یَکْهٔ اینان
 دولدو نطق بالی ایلادیشی — دوداغی
 اوشاق سود امه رک، مست خراب اولدو
 چونکه سودله امیب بشیکده همن
 جوانلیق بیرداها گئری قایتماز
 دیش دوشه، پوزولاره دردورلوآیت
 حیرت، پشیمانلیق، غم قالمیش آنجاق
 کییشی ده اونودار شهوتین دادین
 گؤزل لیک یوخ اولار، سوداسه قالار
 آرتیق دیو چو والا گیرمز هئچ زامان

۱۶۵۰ باشقا سی سنین چون سود وئره ده باخ!
 نیئینه لازمدیر اون بادیا آیران
 آپریمیش قاری ایدی رابعه — آرواد
 هر قادین حيله گراولماز بیگمان
 مریم ده گؤزل دی، بکر ایدی آنجاق
 ۱۶۵۵ آرسیز لیک، ائتمه دن هیچ اونوبدنام
 آنا سکوتدایر، دانیشیر اوشاق
 اوچ گئجه خالدين، عمرین یانیندا
 آخر دولدو دوشو سود ایله عیان
 آری سفره سیننه دوندو یاتاقی
 ۱۶۶۰ بالی سوده دوندو، سود شراب اولدو
 تعجب ایئلمه اوبال سؤزه سن
 نه قدر جوانسان اؤرتون، قیل نماز
 اوگل دوداغلاردان گئدر طراوت
 جانور دریده، یوسف یوخدور، باخ
 ۱۶۶۵ ائله که، گون گئچر قوجالار قادین
 بدن ده پالتار تک سارالار، سولار
 داها بوندان صونرا چاره یوخ اینان

حکایت

یاخشی عمل لردن سؤز سؤیله یردی...
 سارای، باغ اولاجاق اونلارین یُری
 دئدی که، اُو یَرنَمک ایسته بیرم من
 دئدی: — اگلش، بلی اولاجاق، چوخ، چوخ!
 سنی ده باکره قویمازلار تمام
 هرماکنبذینه اولار قوز آتماق
 بوراخ بوچول لره گؤرمه سین سنی

واعظ حوریلری وصف ائله یردی
 هرکیشی آلاچاق ایگیرمی حوری
 ۱۶۷۰ بیرقاری آیاقا قالخاراق یُردن
 اوردا ارکک حوری اولاجاق یایوخ!
 اگر سن جننه گتسن ای عوام
 قادینا خرما سیزاؤ یودوئرمک، باخ
 چیخار داقار جیققدان یول آذوقه نی

شهوت آرخاسینجا آزگتمه گه ونسل تور تمکده احتیاطلی اولماقا دعوت

۱۶۷۵ چوخ نطفه ایشئلتمه ترقوجالارسان
 وارلیق باغچاسنین میوه سی اودور
 او اولماز ساچراغ صونر، گوزره
 بوقانلی ناوولچا قارشى سینداسن
 شهوت آتشینى چوخ یل لمه سن
 ۱۶۸۰ باشیندا کی عقین، اوزونده رنگین
 اصیلده اونداندير، فرعه اوندان
 اوزونون صویودور، بثلینین صویو
 گل سن بونطفه نی حرام ائلمه
 حرام بیر لقمه دن تورنسه نطفه
 ۱۶۸۵ پیس تخم یاخشيجا بهره وئرمنز
 فرجی سان بیرمزار، قوی لحدداشی
 شهوت آلتینی گل سالما اورا
 ایلله بیرمزاردان نه دوغولاجاق
 گل اوزدیری عضوون بوقبره قویما
 ۱۶۹۰ چالیش ها مار یولدا آتین چاپاسان
 سن نسیل تور تمک فکر بنده اولسان
 هر فرجه بوصویو توکمه دن چکین
 اولادین یاراماز، یا اوغرو اولار
 شیرویه پرو یزه ایلله یقن سایاق
 ۱۶۹۵ شیرویه تک حرام سود امن اوشاق
 بثلله بیراوغولدان اولان جنایت
 خلق اوندان عذابدا، اوسا اوزوندن
 نئلرسن وارینی آپارسا اگر
 بوقدر اوغلوندان اینجیمه ناحاق
 ۱۷۰۰ قند آجی اولوبسا سن قویدون نهاد
 پامبیق اکمیسن سه ماش گوزلمه سن

بوصویونه قدر گوزدن سالارسان؟!
 حیات چراغنین یاغی - نورودور
 دبزدن طاقست گذر، گوزلر بوزارار
 نه قدر دیز چوکوب، اگیله جکسن؟!
 بثلله بیر صویو گل یله وئرمه سن
 اوندان جلوه نیر، اوندان سان رنگین
 اکیلن محصولا صواودور اینان
 قلیج دیرالینده حیاتین بویو
 بیشمه میش چی شی دن طعام ائلمه
 توره مز فرج ده بیر دورلوتحفه
 پیس نطفه دن گوزل اولاد تورنمز
 اوزاقلاش سن اوندان، گوتورقاچ باشی
 اوزوده کفن سین، دیری، آوارا
 دوغولسا گوز اوندان نه لر اولاجاق
 اوزون اوزدرینی دیر ناقلا سئویما
 ایستگین، آزون نه وار چاتاسان
 عصمت سیز قادینلا ائولنمه دایان
 هئچ ده شورانلیق یز وئرمیشیدیرا کین؟!
 تخم پیس اکیلسه، پیسده وئر بار
 اوسنی پیس گونه بیرگون سالاجاق
 آتا سی قین اولار خنجرینه، باخ!
 آتانیین بوینوندا قالا جاق البت
 اوناقارقیش ائدهر آتاداهمن
 جاناوار بسله یین اوزگه نیله یر؟!
 اونا خطا صویون سن سپدین آنجاق
 قوزو قورد اولساداسنین دیر اولاد
 مرجی هاردان اولار سن آرا اکسن!

۱۶۷۵ چوخ نطفه ایشئلتمه ترقوجالارسان
 وارلیق باغچاسنین میوه سی اودور
 او اولماز ساچراغ صونر، گوزره
 بوقانلی ناوولچا قارشى سینداسن
 شهوت آتشینى چوخ یل لمه سن
 ۱۶۸۰ باشیندا کی عقین، اوزونده رنگین
 اصیلده اونداندير، فرعه اوندان
 اوزونون صویودور، بثلینین صویو
 گل سن بونطفه نی حرام ائلمه
 حرام بیر لقمه دن تورنسه نطفه
 ۱۶۸۵ پیس تخم یاخشيجا بهره وئرمنز
 فرجی سان بیرمزار، قوی لحدداشی
 شهوت آلتینی گل سالما اورا
 ایلله بیرمزاردان نه دوغولاجاق
 گل اوزدیری عضوون بوقبره قویما
 ۱۶۹۰ چالیش ها مار یولدا آتین چاپاسان
 سن نسیل تور تمک فکر بنده اولسان
 هر فرجه بوصویو توکمه دن چکین
 اولادین یاراماز، یا اوغرو اولار
 شیرویه پرو یزه ایلله یقن سایاق
 ۱۶۹۵ شیرویه تک حرام سود امن اوشاق
 بثلله بیراوغولدان اولان جنایت
 خلق اوندان عذابدا، اوسا اوزوندن
 نئلرسن وارینی آپارسا اگر
 بوقدر اوغلوندان اینجیمه ناحاق
 ۱۷۰۰ قند آجی اولوبسا سن قویدون نهاد
 پامبیق اکمیسن سه ماش گوزلمه سن

ھاردان وثر جکدیر گۆزل بیر محصول
 هیچ توستو بیر زمان آقلیق گۆستر
 انسان دا بیلده دیر، بئله دیر، زینھار
 بوسودھارانیندیر بیلده سن گرک
 پیس عمل قادنین سودوندان اوزاق!
 فعله یه مزدوئریر، استاتاپیرسان
 اله گتیریر سن آقاج، داش تورپاق
 بناتیکدیرمگه باشلاییرسان سن
 دقتله گۆرورسن سین بوایشلری
 گل پیس وسائطی رواگۆرمه سن
 بدنین بلاسی، جان یاخان اولار

سن اۆزون پیس اکدین تخموی اوغول!
 شوران یئر، پیس تخوم آخی نه وثر؟!
 یا آرپا، یابوغدا وثرمز اۆزگه بار
 ۱۷۰۵ بیر آزدوشونه سن، سودوئرسن گرک
 پیس سود شُر تخومو یارادار آنجاق
 سن بیراوتیکمه گه قصداذن زمان
 یاخشی بیر یئر سچیب، بیه نیرسن باخ!
 خوش بیر ساعت سچیب صونرا داهمن
 ۷۱۰ پالچیققدان سالینان ائودن اوتری
 اوغولا، قیزادا اساس قویارکن
 یوخصا که اولادین او یخان اولار

اولاد تربیه سی حقیقده

پیسی روا گۆرمه اونا هیچ زامان
 اونداسوئوش سوئین اولاجاق اودا
 اوداحیائدر، اوتانار اونداسوئوش
 اونوایش- گوجندنه ایلمه آزاد
 بومحنت، بو عذاب اونو محوادر
 اینجیت، باش آشاکی ایشینه گتسین
 چونکه سن قوچالیب، او گنجله شه جگ
 اگر کمر تاپسا، اسیر دیر همان
 اوداقالا ناجاق هجر یندن جگر
 هر لحظه ینی بیر خبر گله جک
 آنافراقی ایله گذهردنیادان
 قویسان، اولومونه راضی سان سن بس
 یایول کسن اولار، اولر اوغروتک
 اوسنین اکدیگین بلادیرکه، وار

ای آتا، بیر اوتان اوزاولادیندن
 اولادا پیس دئیب سوئومه دنیا
 ۱۷۱۵ آبیر- حیا گۆزله سئوزدانیشاندا
 نازلا بئو یومه سین قوی چوخدا اولاد
 صونرا چتین لیگه دوشرسه اگر
 ایش او یئرک که، سنه بنده لیک ائیسین
 پهلوان اولماقا بوراخما گثرچک
 ۱۷۲۰ او، اوخادونه جک سن آلسان کمان
 یانیندا دورمایب ائده جک سفر
 هر زمان ینی بیر خطر گۆزه جگ
 آناحسرتی ایله وثره جکدیر جان
 دویوشه، گولشه گۆسترسه هوس
 ۱۷۲۵ یاباشینی وثره حربه گذهرک
 اوغول سنین بارین اولسادا آشکار

حکایت

هم کمر باغلا تدی، هم تیکدی پاپاق
ایستندی مئشه ده اۆلدورسون اصلان
بیرگون قمیش لیگه اوز توتوب گئدی
اونا حمله ائتدی تتر گوروب اوغلان
پنجه سی آلتینا آلدی اونوشیر
اوز توتوب مئشه یه اوقاچدی بیردن
گۆردو پارچالانمیش هم قلب، هم پالتار
دیدی: — بوردا گناه دگیل دیرمنده
اۆزون گۆره ایشه نه ایله بیرسن؟!
بومئشه اصلانی اؤگرتدی آنجاق
تا که اولمایاسان داهاپشیمان
گل آقلا— قارانی قاتیپ قووشدور
اولاد معاش لانسین اوندان همیشه
بیرحلال قیز ایله طوی ائت اوغلونا
پیسلر صحبتیندن قوی اتسین نفرت
اوندانا مردلیگه اوز توتسا اگر
اونو ظلم الی اله اکمیشلر آنجاق
لازمیر باشقا بیرکوزه اختارماق
چونکه دلدور موشدور دنیانی بونلار
سوسوب بیرگوشه یه چکیلک گرک
تا که اونایوز یول ضربه ورمازلار
یاخشیی آدقازا نابیلمز دنیادا
بیزدن اوزاق اولسون هرزدو بلا
اوز عصمت پرده نی، آندوئر یرم من
حفظ ائله دنیا داهامینی آله.

بیر آتا اوغلونا اؤ یرتدی یاراق
اوغلانین پنجه سی گوجلہ نن زامان
گۆزون اوسرو بویلو اوغلان نه ائتدی
۱۷۳۰ بیردیشی شیر گۆر دونا گاه اوزاقدان
آنجاق اوخوشیره ایتمدی تاثیر
بوخبر آتایا گلیب چاتارکن
اوغول آتاسینی گۆرجک بیقرار
درین بیرآه چکدی اونون اؤنونده
۱۷۳۵ منه بو پسلیگی ایلیمسن سن
سن منه بیر پئشه اؤ یرتمه دین باخ!
ایندی اسیرگمه گۆجونو، آمان
ایندی سه ایلک بورجون، وظیفن بودور
ایکنجی وظیفن اوگرت بیر پئشه
۱۷۴۰ اوچونجو مال ایله کمک ائت اونا
یاخشیی انسانلارلا یاخینلیق اؤگرت
بوتون بوایشلری سن گۆر سربسر
بیل سندن، آله دان اوتانمایاراق
کوزه صویولوندان قایتما ساصاق
۱۷۴۵ محو اولموش، ایتیشلر قاید— قانونلار
انسانلار بونلار دیر، نه چاره ائدک؟!
ایگید لیک یولونا نظر سالمازلار
کیم که، اوز آدینی وئرمیشدیر بادا
پاک لارین خَطَرِ نَکَة بیزی باغیشلا
۱۷۵۰ آلماقوجا لیقدا، گنج لیکه بیزدن
قورتاز قورد اغز یندان بوسورونو، آه

تربيه نين تاثيرى و اوز باشينا بوى آتماقن نتيجه سى

اوغمدن اوز گه شتى گۆرمه دى ديدن
 اودوركه، هئچكسين خوشونا گلمز
 يا دا كه مئشه ده محاولوب گدهر
 اينجيب آرامير كيخ- كيخاباشلار
 اجاقدا ياندير ييب كمور ائدرلر
 غضب كوره سينه اونو آتارلار
 دميرين آغزىندا يانديرارلار، باخ!
 دميراودلار يىندان اري ييب گدر
 يوز يول چؤيره لرلر لهرى او يان- بويان
 دكان داكور لانار اونونلا، دوزو
 انسان دگيشه رك اولار اهرمن
 پولادتك بوته ده اودا ياخيلار
 حتى كولونوده قويماز لاره رگزر
 چركينى بواودلا ممكن دور يوماق...
 چونكه اوز با شينا بوى آتميسان سن
 تاكه، قارالاسان سن اؤزتوستوندن
 جهنم اودونا سالار لارسنى
 سنى گاه ياندير ييب، گاه اريدلر
 يورمورتا وئرمگه مجبور دورهمن
 اگر اوز وگلسه، قووارلار گدر
 گئجه قاريلار ين ائوينده قالار
 او ائوه، بوائوه قاچار دورمادان
 شهرلى غضبله قانينى تۇكر
 اؤزوا يچون يورد- يوا اودوزلتمدى
 گئجه اوياق قاليب چكه رر ياضت
 تخته، تاجا گنه لايق گؤرولر
 اون اوز آغيريندا اؤ اؤلوياجاق

كيم عذاب گۆرمه دى تربيه چيدن
 مئشه ميوه لرى باخ، بئجه ريلمز
 يا آيى ياچاققال أونوييم ائدر
 ۱۷۵۵ اونو آيى بئله يئزره ناچار
 آقاج دادوگونلو اگر يسه اگر
 شهره آپار ييب اونوساتارلار
 ينى دن قالارلار تزه بيراجاق
 داشلار ايستى سيندن آه- فرياد ائدر
 ۱۷۶۰ بدننى شيشلره چكىلر هرآن
 قارالار استادين الى و اوزو
 هردفعه كوره سى نفس چكركن
 ايل لر- آيلار بويو، اوخسته اولار
 يرده وجود وندان قويماز لار بيرايىز
 ۱۷۶۵ بيل كه، اوز باشينا بويوسن، آنجاق
 نه وقتدير اؤزونه گله بيلمير سن
 اودلار يا خيرلارسنى ديرى ايكن
 اؤلسن، اودنيا يا آلالارسنى
 جهنم آغزينا آتيب گدرلر
 ۱۷۷۰ باخ، طويوق ديارما، دن يديگيندن
 اصلا چاقيرمازالار گلسمه اگر
 گوندوز صاقدان- صولدان اوخلاورولار
 گزر پھين ليكده قورخويلا هرآن
 كندلى باشى اوسته آسارسا اگر
 ۱۷۷۵ ائله كه، دن، صويا او، ميل ائتمدى
 نئچه گون آه چكر، گؤرر اذيت
 امير، شاه اليه لايق گؤرولر
 اوشاه، قايقيسلا ياشاسا آنجاق

بس سنين نصيبين نولاجاق، آمان!
خيبر قايسيني بيرال له آتدى
يوخونسا گت، ايسته باشقالاريندان

بۇيوك لريانىندا بۇيوير انسان
۱۷۸۰ احمدين فزى كه، على يه چاتدى
باغلامايولونو وار ينسا امكان

اٹوخد متچيلر ينه فايقي بسله مك حقينده

دنيا بوقايدادا، بيل، قالمياجاق
سيندير ماقبلبلرين سن ناحق يره
سن- سن بوزمره يه باشچى، حكرمان
اوزون، بوغاز، شهوت قولوسان، بيرباخ!
قوى هم بندن اولسون، هم ثواب قازان
آنچاق عقل سيزلر اونو اولدورر
ايشه جان يانديرار اونداد اهاچوخ
جان عزيز نعمتدير، اينجيمه بيرآن
اينجيمه روزينى آلله ديروثرن
سنين شخصيتين نجه يوكسلەر؟!
او، «الف» اولموشدور، سن ايسه «نون» اول
بيرخشيبير گورمزسن، آنلادوزونو
زهرة بولاما قصداً اونلارى
بير سؤيله، بئله ايش خوش گذر كيمه؟!
قويما، شيرين جاني تورش اوز محوادر
چوخدا بنده لره ديكمه گوزونو
حقدن امانتدير سنه آشيكار
هامينين آقاسى آلله دير آنچاق
آياق اولاي بيلمز باشى يارادان
انسان اولادى دير بنده سى، دوزو
اونو ايكي گورسن شكيتن وارسين
خواجه نين آدينى او، اوجا ائدر
بنده ده ممكندوردونوب اولسون خاص

اى خواجه، غلاما ظلم ائتمه ناحق
گوجونو گؤسترمه خدمتچيلره
تعيين ائلميش لرسنى اورادان
۱۷۸۵ سن، تك خرجلزنيه وكيل سن آنچاق
بنده نى اينجيمه بيرآن ناحقادان
اونو ساتماق اولار پيسدير سه اگر
بنده نى گييم لى ساخلا، همده توخ
اگر چورك وئرسن، بنده وئرر جان
۱۷۹۰ اونلارا چؤره گى قيط ايلمه سن
اونلار ين بيريسى اسگيلسه اگر
سن وئر آرتيقي ايله شكر ائله بول- بول
اونلار ين ايچينده گورسن اوزونو
شربت توكمورسن سه قدحه بارى
۱۷۹۵ سندن، كيشى- آرواد غرق اولموش غمه
هندلى دگيل سن سه اى دوست سن اگر
سن چاليش دوشونمه تكجه اوزونو
سنين چؤره گينى يسه ده اونلار
آقادا، بنده ده عين شئى دير، باخ!
۱۸۰۰ خواجه بير آلله دير دنيا دا همان
خواجه ليك وئرميش سه انسانا اوزو
بيرجه دير آتاسى هرايكيسى نين
خوشدور پيس اولادان ياخشى بيرنوكر
خواجه آر حال لاردا اولورسا خلاص

۱۸۰۵ هرکس قیمتی ایله اولچولسه اگر اونوافلیج وردو چرکابدا، همن اگرسن بنده یه خزینه دارسان قویما یاش آخیتسین غلام گوزوندن مالکی مذهبه اولان بیرانسان ۱۸۱۰ قولاق آسمیر سانسا خواجه نه اگر اولسا بنده لیگین آخره قدر لیکن خواجه لیکدیر سن بیلن آنجاق اگر جانلی سانسا، گوزون وارسا سن سن نیه اونلاری سایرسان آشک ۱۸۱۵ دیلسیزین باشیناچوخ دؤگمه، دایان اونلاری یارادیب جان وثرن آنجاق آلهین عکسینه گتمیرسن اگر؟ دیللری سوسسادا ظاهرده، اینان

بیل که، چوخ خواجه لر اولار لارنؤکر سنه نؤکرایدی، نیه آتدین سن؟! اولومو، عذابى قوؤ اوندان هرآن پیس آدی اوزونه لایق گورمه سن بیله بیرگردا باگیرمه سین، آمان خواجه ساتان اولسا، اینجیمه نؤکر چرخ، اولدوز لارسنه اولار لار نؤکر سنده بوبنده لیک هاردان اولاجاق؟! هئچوقت بیرجانی، گل اینجیمه سن اونلار دانا ساندیر، بیرباخ، سنن تک بیر قورخ اودیللردن، اوددان، آلودان هیچ بیرین یوکلەیب، اولدورمدی، باخ! اونلار یوکلە داشی بوقدر داخلده جوشسالار سن غرق اولارسا

حکایت

بیراششکی وارمیش عیسی نین گوی رنگ ۱۸۲۰ اوزون گئجه لری، دیللر بیله بیر گئجه اوحسرت قالمیش یوخو یا هردفعه آپاریر، آشک ایچمیر صو گوره رک بونلاری هم صحابه لر دیدی: — دانیشمایر، دیلسیز دیر اولاغ ۱۸۲۵ یوکوموداشییان صوسوزسا اگر او، دینه بیلمه بیر صوسوز اولاندا خواجه لیک آلهها بنده اولماقدیر خسته اورک لره درمان ائتمکدیر بوماوی چادرین آلتیندا، زنهار ۱۸۳۰ هرکیم اوز دردینه گزیرسه درمان

گتمز میش اوچ گونده هیچ بیرجه فرسنگ نمازلا، دعا یلا مشغولکن ائله اونوایکی یوز یول آپارمیش صویا عیسی نین گوزونه گتمه بیر یوخو اوندان سوروشلار بوسری سحر اگر سوسوز اولسا، ممکن می، یاتماق؟ وقت گلر اوزو مون صویونو تؤکر صوایچیب، من نئجه یاتارام اوندا مخلوقا شفقته نظر سارما قدیر سنیقا مومیا اولماق دئمکدیر مین ده بیر آدمدا گورن گوز اولار دردینه بیر دوا ائده جک اینان

يولا حاضر لايار هر وقت اوزونو
 ياده قالانين اليندن توتار
 مظلوملار اؤنونده قوللوقا دورار
 هر دم اوره گينه بير سئودا سالماز
 بير كسى اينجيتمز اوڏره قدر
 بير پيس ايش گوږمه ميش آنلايار، البت
 زور، ظلوم يولوندان چكيلر گئري
 بيل كه، اؤز— اؤزونه ظلم ائتميسن سن
 پيغمبر آينسا لايق اولار، باخ!
 دورديار، دورداميري صاقدان وصولدان
 بعضى كؤلكه دنده دوشموشدو اوزاق
 اوصويو اولمايان بولودا بنزر
 محتاجا وئرمز لر هيچ بيرجه دم
 سخاوت ذاتيندان هيچ اولماز اوزاق
 منت سيز گتميشدير قافدان قافجان

دنيايا، وار ينسا توتماز اوزونو
 مندام يخیلانين اليندن توتار
 طمع، ظلم ايؤينه اوقفيل وورار
 هيچ كس دن هيچ زامان آرتيق شئ آلماز
 ۱۸۳۵ قايقيسيز يولونوتوتاراق گڏر
 او، بيلر يا خشيدير كرم، عدالت
 بيلر ظلمكار ين هاردا دير يئري
 اكر بوسؤز لري درك ائلمه سن
 بيل، بوبويونباغى ظميمجه آنجاق
 ۱۸۴۰ باخ، خواجه وايدى، تانرى حكمران
 باشقالار كؤلكه ديراونوردان آنجاق
 وارليدا سخاوت اولماسا اكر
 آلباق همت ليلر بيلمز لر كرم
 كرامت صاحبي تانرى دير آنجاق
 ۱۸۴۵ باخ، كرم اودوركه، سئوال اولمادان

باخيليقى و پاخيلارنى مذهب

وئرمز لر زهر سيز بيرتيكه بئله
 بئله بير چؤره گى كيم راحت يئير
 بئله بيرتيكه دن عار ائتىدى لقمان
 اوخوشدور يوز ساختا كرمدن اينان
 وئردىگى آيراندان داغلا ناراجگر
 يئمه اوچورگى، زكزيه، منجه
 بوقومدان آينميش ياغ اولار، اينان
 سندن خيبر چاتماز اصلا بيركسه
 آنجاق بيرجه ميوه اونا وئرمه دين
 هله جئت، حورى گوږله بيرسن، باخ!
 كرم قايپيسينى باغلاما، ناحاق

سفره بؤيويانلار اورك قانيله
 كاسالار دازهر، اوزلرده زهر
 سن تيكه ايستمه تيكه ساياندان
 بيركاسادوغراماج اتسن سؤقانلان
 ۱۸۵۰ الى شير ين شربت وئرسه ده اكر
 اؤزگه منتى ايله چؤرك يييين جه
 وئرسه بوخسيسين بيرى بيرقازان
 سنين اؤز باغينا بلاگلمه سه
 باخانانين گوږونون قانين آخيتدين
 ۱۸۵۵ بئله بير لطف ايله بدگوږدن اوزاق!
 بوبارلى آقاچلا، نادانلار ساياق

یادؤ یدور وار یندان آجی، یتیمی
 خراب اولماسیندان خوشدور یوزکره
 سن ده اوزقونشونا گل کؤلگه سال بیر
 اوزون نییه دوندو بنفشه سایاق؟!
 قاپینین اوستوندن اوطرفه آت
 قاپیننی باغلاماق زیان گیتیره
 دول آرواد زکاتدان بیر پای آپارار
 سندن عاری گلیر حتی خسیسن

گت کؤلگه لیگ دوزلت غریلر کیمی
 ایکسی اوچ آلمادا چاتسا بیزلره
 نه قدر میوه وارسن ده وثر خیر
 ۱۸۶۰ اوزومون قیزاردی، عتاب اولدو، باخ
 قاپی آچما ساند، بیر سالخیم قوپارت
 احسانا امکانشین واردیرسا اگر
 سن چالیش میوه وثر اولدو قاجابهار
 دین بونانه سایاق سخاوت دئسین

شعر بازارین رونق سیزلیکی و کسادلیقی حقیقده

یونان فلسفه سی، کورد ائوی دیر باخ!
 حیث طبعین چکن او اذیتنه
 مدح اوچون گوژوندن قان توکور اودا
 صونرادلان یازدیقین چبخارار اوزه
 بیر وعده جامی ایله اونومست ائدیر
 شعرینی اوخویوب بخشش گوده سن
 بیزی مدح اتمک چون دورلار دشمنین
 اوزکه وقت بوریا بیر سفرائله
 اوزونو غملره تسلیم ائدرسن
 قایدا ایله قلمی آخصادیرسان سن
 قاپسین داش کیمی باغلی گوژرسن
 آقچایله اوزونه ایسیندیررسن
 ممدوح قاپیچیا قاش- قاباق توکر
 مین دفعه دئدیگیم بویدو، د گوژرک؟!
 من ایشله مشغولام، بس بونه ایشدیر؟!
 حالین نه تهر دیر، نجه گلدین سن؟!
 اوچ خرواردان، بیرتای اودنسن، هیهات!
 یوزده ایگیرمیدن آرتیق وثرسن، باخ!

۱۸۶۵ آچاق قاپسیندا بیر شاعر اولماق
 حیث مدیحه اوچون گذن زحمته
 ممدوح آروادی ایله سرخوش یوخودا
 چالیشیر، گنجه نی چاتیب گوژدوزه
 قوچاق بیر راوی له اولاراق ال بیر
 ۱۸۷۰ تایانینا گدیب سلام وثره سن
 اوسنه دینه جک، گوژل دئمیسن
 گل قایت بیرایشله مشغول اول هله
 بوشوزو آشیدیب چیخیب گذرسن
 ینه فیریلدادیب بیر شعرده همن
 ۱۸۷۵ ائله که، وعده ایله ینه گلرسن
 یالواریب، یاخاریب قاپیچیا سن
 او، سنی سارا یا آپارسا اگر
 — بویدو قراریمیز ای احمق اشک
 سن گوژوش وثرمسن، بونه گوژر وشدور؟!
 ۱۸۸۰ صونرا سوروشمادان، آتا، نجه سن؟
 سنین چون بیر یره یازار بیر بارات
 بوگون عامل لردن هانسیدیر آنجاق

بشی ده یولدا جاراوی نین اولار
ایگیرمین اون اولار، اونون بش البت
اولماز قاپیچینین باشین باغلاماق
بیل یری صو اوسته قورموش یارادان
میخ کیمی تور پاقا چالما، گل اونو
اؤرکدن گلنی روحا وئردرحال
دئمشدیر، آرتیق دیر شاعر دن کتاس
او اوجا آداوچون چالیشان ارلر
اوستون ساییر دیلار شاعری اونلار
اونلاردا مدح دئین اولاردی، آشکار
بئله بیر دنیا یاسیقماق نه سایاق؟!
آتیپ چۆرک لرین، داش ییهرم من
ایتمیرم دنیادان اصلا شکایت
پسته تک گوله رم اوزونه گنه
محکم لیک اولایدی اوندایر
که، اوندان اوره گیم سینما سین بئله

اونداندان اونونو سلمجی آلا
قالارسنین ایچون بیر آلیق زحمت
۱۸۸۵ امیر سرخوش اولسا، اونولا آجاق
ای فاضل! آبرینی تۆکمه ناحق دن
سئوز گۆیدن گل میشدیر یاخشی بیل بونو
عقل صاحبینه وئر علم و کمال
انوری بویول لاندهرک قیاس
۱۸۹۰ بوندان خیلی اولان سرورلر
هنرده اولسادا ایره لی اونلار
شاعره خزینه باغیشلا دیلار
منیم سه یریمدیر بوخلوت بوجاق!
چوخ طعنه گۆر موشم من بودسته دن
۱۸۹۵ طمع دن ایتمیرم منکه، حکایت
او، آریا چوره گی وئرسه ده منه
کاش دوستوم اولایدی منیم بیرنفر
دنیا دا بیرجه دوست گلمه دی اله

وفا و دوستلوقون شرطلری

بیر قایق ایچیند، جوت لپه کیمی
اونا امین اولماز هیچ زامان اورک
ایکی اوزلولوک وار آرادا اوندان
یارسیزیش آشما بیر دنیا دا گۆچک
اینانما یار اولسون، اونداسنه یار
اؤزگه یوخ، اؤزونه زیان وورارسان
یئرسیز ایراد توتما اونا هیچ زامان
محبت یولوندان دوشموشلر کنار
چۆرک چون، آش اوچون الدن گڈیرلر
دوست اولار، تزجه ده دو یارلار اونلار

دوستلوقدا دوست ایله بیر اول، صمیمی!
۱۹۰۰ دوستلوق دین یولوندا اولماسا، گۆچک
بیر فرق گۆر و نوره دوست آراسیندا
بواشیدیار اولماق، دوست اولماق گرک!
نه قدر مقصدین، بیر تمئان وار
نه قدر اؤز آرزون دالینجا قاجسان
۱۹۰۵ دوستا اؤیودلر وئر، اؤیودال اوندان
شهرین شهرتی اولان بودوستلار
اونلار قیرخماق اوچون دوستلوق ائدیرلر
دارگونده سنین له گئج دوست اولارلار

اونلار واردوستودور اولسالار اگر
 ۱۹۱۰ درمین اولارسا، دوستون اولاجاق
 یم وئرسن گؤزلی اولاجاق سنده
 دوستلوق اعتباردان، وفادن تۇرر
 بومجازی دوستلار سنه، آشکار
 بودوستلوقدامحکم اولماسا هرکس
 ۱۹۱۵ ظاهرین باطنین دوزاولسون گرک
 بنده لیک ائله ییب الست گونوسن
 کونلوندن نه کئچسه اودوستدان کنار
 ایلک عهده وفادار اولاسان گرک
 تا اونا وئردیگین او وعده نی سن
 ۱۹۲۰ بوعهده سن وفا ایتمه سن دوزو
 «ای انسان وفا ائت عهده» دئدی حق
 کیم عهده یوز دوسا آشیتسین بونو:
 ایت وفا یولونا دوشدوسه اگر
 وفادا ایت آتدان یارانمیش اوستون
 ۱۹۲۵ وفا سیز بیرایت دیر هنر سیزانسان
 وفایه جوت اولان تمیز انسانلار

حکایت

سن اگر محو اولسان، بیر غم چکمز لر
 بویول لا درمی سندن آلاجاق
 حرص لیب جوشا جاق یم وئرمینده
 نه دوستلوق اعتبار اولماسا اگر؟!
 حقیقی سرلارین اوزونو آچار
 او، دوستلوق یولوندا منزله گتمز
 عهده یوزمایاسان تا آخره دک
 دوست وئرن قذحی گوتوروب ایچسن
 بوندان صونرا تانرین ائله او، اولار
 صونرا چالیشاسان صرف ایدیپ امک
 چالیشیب یئرینه دوزیتیره سن
 صفا قبله سینه چویرمه اوزو
 انسان ایشیتمدی بوسوزو ناحق
 -«قایا دؤشه دی ایتلر قولونو»
 بلعام دا دریدن خرقة گئیئر
 آتدان سئچیلمشدیر باخ بونون اوچون
 اوهم قذح اولماز همای لا بیر آن
 وفانی عصمتدن اوستون توتارلار

دئیللر عقلی بیراستاد وارمیش
 ایللرله قاتلا شیب هر اذیته
 آخر علم اویره نیب، اولدو او عالم
 ۱۹۳۰ او جالدی رتبه سی، آرتدی دولتی
 آنجاق خلقتینده یوخ ایدی وفا
 استادین زحمتی لاپ تلف اولدو
 تمیز لروفا دا اولار لار تمام

نا اهل بیر شاگرده درس اوخودارمیش
 دؤزدو چوخ عذابا، چوخ مصیبت
 قدرتلی بیرناطق، گؤزل بیر حکیم
 شاهها یاخین لاشدی، قالخدی شهرتی
 اودورکه، استادین سالمادی یادا
 چونکه اوگر تدیکی ناخلف اولدو
 بد گوهر یاراماز، چنی اولار مدام

کیم وفایولونا مردانه گلدی اوردان جومر دلیک له قالخیب یوکسلدی

جومر دلیک، کیش لیک وانسانلیق حقینده

انسانلیق نه شی دیر، نه بیلمه جه دیر
آدام اوکس دیرکه، او، کیشی اولار
انسانلیق یولونا یاخین اولمازسان
کیشی لیک یولونا باخ علی گذر
قاییدی بویولودوز گوردو گوزو!
آی کیمی نورلاندی اوزو هرزامان
آدلانان، مقدس آدلار دیر آشکار
انسان بوآدلارلا اوجالار گویه
اونلار درد اهلی ایدی، درمان ایدیلر
بیرلشدی جومر دلیک یارانندی بئله
دوزو، اگر یلیکدن اولمالی اوزاق
باخماسین طمع له یا شهوت ایله
قووسون حیاسیزی قاپیدان همان
هئچ وقت اینا نمازلار او اوزون اویسه
خلقه کمک اتسین قوه سی قدر
چورکه، درمه اولسون ظلمکار
غریب اورک لرده اولسون هر زلمان
»دارا دوشنلره یاردیم ایلیمک!«
مدام آرخا اولماق دولا، محتاجا
باشقانی سَرینه یول آختار ماما
پیس ایش یاخین دوشمز هئچ خیالینا
آنجا انسانلیق دیر اونون یولداشی
اونونلاممکن دور آماندا اولماق
اوندا هر پیغمبردن بیرجه صفت وار
اریشدیر، آرقا دیر جسمینه عفت

۱۹۳۵ اوگرن انسانلاردان کیشیلیک نه دیر
انسانلیق اولمالی انسانا شعار
اگر سن اولماسان کیشی و انسان
یوخدور پیغمبر تک بیر انسان پرور
بوایکی انسانا کیم باخدی دوزو
۱۹۴۰ هر کیمه باخدیس بوایکی انسان
توحید خزنه سینه طلسم دیر یونلار
بوطلسم چاتدیرار اوخزینه یه
اونلار اصل کیشی، انسان ایدیلر
کیشلیک، انسانلیق بیر- بیر ایله
۱۹۴۵ بئله جومر دلیگین رمزی ده آنجا
أوزگه یه باخماسین خیانت ایله
او، دیکسین باشینی یئره حیادان
اوندان آشیتمه سین آرتیق شوز کیمسه
یاتمیشا کشیکچی اولسون گئجه لر
۱۹۵۰ وورسون اوزنفسینه صبردن چیدار
فلبأ خسته لره ایله سین درمان
دیلی نین ازبری بواولسون گرگ:-
هرواخت پای آیرماق یتیمه، آجا
أوزگه نین عیمینه گوز یوماق آنجا
۱۹۵۵ بیر پیسلیک یول تاهاز اونون حالینا
پرهیز کارلیق اولار دوستو سرداشی
اودور سئچیلیمیشی زامانین بیر باخ!
اوندا هر اوره کدن بیر معرفت وار
اونون بدنینه حصار دیر عصمت

۱۹۹۰ بىندە نى بېيىن سە عشق اۋزو ا اگر
دوستونا چۇيرر اوره ك اوزونو
دۇنمزقلىچ ايله ورسان دا ا اگر
او، عيىب اۋرتن دىر، آزاد، حىالى
ايش گۇرر، ايشينه اومزد ايستمز
۱۹۹۵ اوهروقت نفسىنى سىندىرماق اوچون
يوز عذاب چكسه ده دونمز هيچ اوزو
اۋزونو اپارار عىدمه قدر
بودور، خوشبختليگه دنيا دانا شان!
كىمده تاپا بىلسن بو صفتى سن
۱۹۷۰ نفس آردينجا گتسن دونوقسان، دىمك
عيىب دىر، بويىب - ياتما قى بوراخ!

اونا ئايىله خدمت نصيب ايله يَز
نفسىندن قورو يار اونون اۋزونو
شكر جواب و يتره ردىن ده زهر
خيرخواه، سۇندىر علمى، كمالى
اۋيونمز، هميده آلچاقلىق ايتمز
گۇزل نه گرر دىر ايله يَز بوتون
وئرر چۇره گىنى دادامامىش اۋزو
اجلى چاتما مىش اۋله ده بىلر
بودور قهرمانلىق، ايگيد ليك همان
چاليش كه، اوندان اوزدۇندرميه سن
نفسىنى اولدورسن، كيشى سن گۇرچك
سن يمه، يدىرت كه هنر بودور باخ!

ساختا جومرد ليك گۇسترنلر حقدە

بىئله ايمىش انسانلىق يىزلردن قاباق
ايندى قالما مىش دىر بونلاردان بىرايز
هر يىز تور قورانلا، خائىنله دولو
۱۹۷۵ باش دا اگلە شهرك سۈيله يَز صدىم
يۇرتا پىماز زىلى نىن اوسته دۈشه نر
اوزادار صاق - صولا بىغ - صاقتالينى
باشىنا توپلا يار يارامازلارى
اونلارها مىسى رند، چىخمش درى دن
۱۹۸۰ هامىسى شهوتين اينده قالمىش
گوندوز يىيب - ياتماز گدېب چاليشار
اوچ گونده آلدىقى مزدو، بىرآن دا
رندلرله دلبرله يقىشار بىئله

بويىموش جومرد ليگىن قايداسى آنچاق
آدلارى دىلله ده گللمه بىر هرگز
قورور لارهر زامان بىر حيله تورو
باشىنا توپلا يىب بىرنىچە بىغم
آز قالا لىنكرين ميخينا دۈنر
جرعه دن، حشيش دن پوزار حالينى
دوز باقينا صف - صف اونلارى
قاچمىشلار استادىن اۋيودلرىندن
هامىسى معشوقون فكرينه دالمىش
گىجە پىس ايشلرىن آردينجا قاجار
خرجله يريارنىن او، قارشى سىندا
زندانا دوشلرلر قورد يوسف ايله

بیری قاتیق آلا، بیری هیوا، نار
 ۱۹۸۵ منزل چالقیلارلا، قابلازلا دولو
 سفره ده چۆرک بول، قازاندا خۆرک
 اونلار قولتوق ورا، سینه دۆگرلر
 شهری بور و موش قیشقیر یق، کوی، سس
 آچمیش لنگری نین قاپسین اخی
 ۱۹۹۰ سفره سی دولودور نقول— شربتله
 بیر یاندا کتّاده سسی اوچالار
 اوخ آتماق، او یناماق، هم چپیک چالماق
 آتا داکورا اولوب گۆرمور او یونو
 آتا سی ابله دیر اوغولسا ساده
 ۱۹۹۵ اوغول عائله ده دۆیولور ناحاق
 ائوی یاد ایله مز، دگیل که، آتماق
 هئچ آتار او، لاغی، زا را فاتلاری
 گتمز عذاب گۆرسون آتا— آنادان
 اصلینده ادبلی سایق اولانلار
 ۲۰۰۰ هنراؤگره دنی گۆر مه سه اوزو
 اخی دکاننین گۆلوجواولماز
 مفتخور، تسلیم چی، یاراماز، آچاق
 اونو حلال سایار، بیغی بور مالار
 بیر یسی یای وئیر او بیری کمر
 ۲۰۰۵ اونون پیس ایشینی یاخشی دیر دیز
 گئجه غافل اولار، نادانلیق ائدر
 گوئدوز بو مجلسلر صونا چا تاندا
 هره اوزایشی نین دالینجا گدر
 گنه گئجه گلرتازادان تکرار
 ۲۰۱۰ اوزون زامان گئچر ائله بوسایاق
 ساققالی گۆیه رر، قارالار اوزو

بونلاری توایلایب مجلس قورالار
 نرد، شاهمات، قد حلر شرابلا دولو
 آقا کیشی لیکدن اوزاقدیر اورک
 گۆیدن واولدوزدان تمام بیخبر
 هره بیر گوچک له اولموش هم نفس...
 ائله سخا وتلی تاپیلماز دخی
 مجلسی چال— چاقیر، سۆزله صحیته
 مهمینرین سسیندن قولاق توتولار
 اولماز اولانلاری حسابا آتماق
 اؤزالی ایله قویور قبره اوغلونو
 رندلر کام آتماق چون حاضر آماده
 اوردا گۆز اوستونده اوتورار آنجاق
 اؤیود، نصیحته او، آسماز قولاق
 کبابی، چمنی، باغ— باغاتلاری
 آج قالیب گۆزوندن صوتو کسون هرآن
 زیرک، دوز، گۆزوتوخ، کیش انسانلار
 کمال اوگره دنی بیلمسه، دوزو
 اخی نعمتینه او طمع سالماز
 دؤیسنده اورا دان گئتمزلر آنجاق
 سلسبیل صویوتک اوندان ذوق آلا
 تا اوزون حریفه او تسلیم ائدر
 اونون هر عیبینی هنر گۆستره
 اویاق قالماقدا نسیاوخویا گئدر
 سفره لر بو شالیب اخی یا تاندا
 آتا اوز اوغلونو ایندی یاداندر
 همین هنگامه لر، ایشلر باشلا نار
 کیمسه نین سۆزونوا یشتیمز اوشاق
 گدر گۆزل لیگی، یوخ اولار دوزو

چنه دن لاله سی اوزولموش اولار
او کباب ایسته یر قاتیقدا اولماز
مٹشه دن قوو ولموش ایت کیمی اولار
۲۰۱۵ اوره گی درد غمله، دوشونر بونو:-
توستو سوا و لمایان حلوانی بوراخ
جهلیندن اوزونه پيس ليک ایتدین سن

بوخاقدان آلماسی در یلمیش اولا
کمیسه نازین چکمز، قیدینه قالماز
کیمسه اونا باخار، نه نظر سالار
آرتیق اودوز مو شدور نرد او یونو
بوزهر ایچمکدیر، خیری یوخ آنجاق
آه اوزون ایتد یکین یارا ماز ایشدن

اولادی ناتمیزلرین شَریندن قوروماق حَقینده

اوزون اکدیگینه، ای آتا، اینان
لازیمسا باغچانی، ائوی گوزلمک
۲۰۲۰ سن اؤیود وئرونا بیللیگین نه وار
باغدا بوداغ سینسا غم چکمز باخان
وئرمه اوزنقدینی کیمسه یه آمان
هئچ دایه آناتک تربیه ائدر؟
تانری دنیا سیندنگلمیشدیر اوشاق
۲۰۲۵ گلمیش اودنیادان معصومدور اوشاق
اوبیرخزینه دیر، قوروسان اگر
سنین دیر گل اولسون او، یا خود تیکان
قویما اولادینی کمانخانایا
او یای دوزلتسه ده ایکی یوز باتمان
۲۰۳۰ کمان باشقاشی دیر، بوا یسه اودوندور
دشمنله اوز به اوز گلدیگی زمان
آتیجی اللردن باشقا هئچ بیرکس
سن بودور باتمانلیق یایلا اوخونو
اوغرو یایول کسن دگیل سن، ناحاق
۲۰۳۵ چوخ کمان چکن لر آتیلدی چؤله
«اوخ آتین» پیغمبر یورسادا، بیل
کیریش بارماقینی ایلگمیش یارا
شیشیب بادماجانا دونموش او بارماق
توتوملوا ولما سابیر بارماق اینان

یاخشی اولار اوزون اولاسان باغبان
یاددان ائشک باشی یاخشدیر، گرچک
بیرجه قالان اودور سندن یادگار
اونون دردوغمین بیل چکر باغبان
آخردا اولار سان اوزون پشیمان
ککلیک یومورتا سین یاخشی گیزله در
یئزسیزروا دگیل اونو کورلماق
اودامین قوشودور، بوائوه چراغ
یوخصا زحمتلرین اولاجاق هدر
اوزون اکدیگینی خوارا ئتمه، انسان
اوز بوینون الینله گئچیرمه یایا
اوغلون اولمایاجاق سنین اوخ آتان
بالتالا الینله تز اونو سیندیر
دؤیوشراودونلا هانسی پهلوان؟!
دشمنی قوماقا ایدنمز هوس
نئجه آجاقسان، بیردوشون بونو
قویما که، ایلش سین بوینونا قیرماق
چیگنینی اوخ یددی چیخمامیش هله
بوچاخماق داشیندان یای ائتمک دگیل
بیرباخ یارا— یارا اوبار ماقلارا؟!
اونونلا اولار می هدفه وورماق
اله الماق اولماز یقین که کمان

سیناقدان چیخماسا، گۆرمه سه دؤ یوش
 انجاق داش قویارلار بومانجا ناقا
 تول لا بوکمانی گل قایت هله
 بس نیجه آتارسان بیر سؤیله بونو
 یوخصا که، قلنج لا اویناما، هیهات!
 هر اوخ اوز اورگین دشه رک کچر
 کمانا او یماقدان یاخی دیر بیشک'...
 اونو اوز باشینا بوراخما البت
 پشه کار دوزیول لا گذه همیشه

۲۰۴۰ یومشاق، ظریف اولان چگین ایله دؤش
 گذریونگول یای لا اووخ آتماقا!
 اوخ آتماق یاراماز بوقوه ایله
 سن که، هیچ آپارا بیلیمیرسن اونو
 قوتلی قول گرک، بیرده یاخی آت
 ۲۰۴۵ یاخشیجا بیر آتین اولماسا اگر
 قاپازلار یئسه ده بیل اوغلون گرچک
 سن اونا علم اوگرت، بیر پشه اوگرت
 آنلاسان، ان بویوک نعمتدیر پشه

دوز عمل لی پشه صاحبلی حقیقده

قانعیدیر دنیانین آری— چوخونا
 باشینی سالاراق ایشینه گذر
 کئچمیش قصور وندان ائدر استغفار
 نورون حاضر سایار هر یرده اینان
 آتادان، استاددان سیله لریئمیش
 مزد و ایله گئچمیشین ایدین ایتیرر
 آلهها تاپشیرار اودا اوزونو
 الیندن گلمزدیر اونون خیانت
 یالواردان— یاخاردان اصلا اوتانماز
 ائتدیگی طاعتچون او یونمز بیر آن
 قویار حق وثره نی بیر آرشام یثیر
 روزی وثره نینه شکره باشلایار
 یوخصولا، عاجزه اوگؤنده ره چک
 اوره گی بویوک لربونلا ردیر آنجاق
 جئت گلشنی دیریئری بونلارین
 هر نظام پشه دن، هنردن اولار
 آنجاق پیس پشه ده پیس اولار اینان

احسن، او پشه کار یوخصول انسانا
 ۲۰۵۰ او، اوز روزی سینه قناعت ائدر
 اوز عاجز لیگینی بوینونا آلا
 چبخار ماز کؤنلوندن حق بیرجه آن
 پشه اویرنمک چون نچه ایل یاز قیش
 زحمتله کوتله دن بهره گوئورر
 ۲۰۵۵ غلبه توتاندا اونا اوزونو
 قلبینده نور ساچار وفا امانت
 واختیندا اوقیلار بش دفعه نماز
 اوزونده گؤرونمز غروردان نشان
 گئجه لراوز توتوب ائوینه گذر
 ۲۰۶۰ ایله که، یمکدن ایچمکدن دویار
 پاینسدان آیری ب بیر قدر چورک
 دوز دور هنر لیدیر چوخ آدم بیر باخ!
 وارلیقین رمزی دیر فکری بونلارین
 دنیانی نظاما پشه کار سالار
 ۲۰۶۵ ایش خوشدور کیشی چون ایش سیز اولماقدان

بیرآلله دگیلدیرانسان محتاجی
 خسته یه درماندیر، قاجانا زهر
 آنجاق اوانده نی ائده بیلمز سن
 اوندان اینجیک دوشمور اصلا بیر اورک
 انسان اینجیدن ده ایمان دا اولماز
 قوی یاخشی میوه لر گؤروب دره سن
 «پشه اکین- تیکین، علم ایسه ایشدیر»
 زاهد ۰ عوام، امام همده کی دبیر
 هامیسی آختاریر چورک، یمک، صو
 اونون دا وارینی وئریر بولود، گون
 علم سیز گچیرتمه عمرونوناق
 وارلیق تندیرین ده یاناجاق همین

انسانین انساناوار احتیاجی
 سرهنگ قهرآلتنی اولسادا اگر
 دوزدو کتاسادا خور باخیرسان سن
 او شخصین پشه سی یاخشیدیر گترچک
 ۲۰۷۰ اینجیک لیک اولماسا عصیا ندا اولماز
 علم اوگرن یاخشیلیق تخوموسپ سن
 بوشوزو سؤیله یین یاخشی دئیشدیر:
 پادشاه، سرکرده، اردو و وزیر
 هامی دن آردینجا قاجیر، دوغروسو
 ۲۰۷۵ اکینجی یدیر دیرهامینی بوتون
 ان ایشیقلی گؤنش علم دیر آجاق
 چراغ یاندیر ماسان اگر علمدن

علم اوگر نمک و عالمترین شرفی حقیقده

بوتون لذت لردن اللرینی چک
 اؤیره نه بیلمز سن علمی دوزو
 لاپ چیننه قدرده گده سن گرک
 او خومادولتدن، یامالدان اؤترو
 یاخشی آدگتیر مزا و سنه دیبدن
 بیللیگی خییردن، ضرردن اؤترو
 اهلی نا اهل دن سئچمز آشکار
 علمی ده اوزو ایله گورایول آلا
 علمی ده یوخ ائدر اونا حق ئیره
 اوگریب بیلدیگی آرخا داقالار
 کؤنلوندن بیللیگی سیلینریقین
 اونانه وئر میشلر، قایتارار، گری
 جاهی دوز یولا گتیرر یقین
 صوسوز اورک لره بولود کیمی یاق

اگر سن ایسته سن بیر علم اویر نمک
 گئجه لر اود ماسان چراغ توسوسو
 ۲۰۸۰ علم و دین دالینجار لازمسا گئتمک
 علم او خودنیادا کمالدان اؤترو
 علمی وارلنماق چون اؤیرنه گل سن
 علمی اؤیره نیرسه کیم زردن اؤترو
 یا جاهل بیر کندینخطیبی اولار
 ۲۰۸۵ شلوق بیر محله یه یا ادیب اولار
 یاداکه، قورشانار وعظه، آل وئره
 یا دابیر قاضیه معاون اولار
 بودوردن هر هانسی ایدیلسه تعین
 ناحق اولدو قویچون اونون ایشلری
 ۲۰۹۰ عالمین باشینی اوجا ائدر دین
 علمینی کیمسه دن گیزلتمه ناحق

چالیش که واریندان بیر پای وئره سن
 باخماز مال — دولته هیچ زامان گۆزو
 مال ایله دولاردی دجله آشکارا
 اودورابدی دیر آدی. دو غروسو
 دونسون قیزیل اوچون دؤ یونن اورک
 یئری دیر بوسۆزو ائشیتیمک مندن:
 بیرده یاردیم اتسین اولدوز لوفلک
 چوخلو ثروت گرک، عمر ایسه گورشاد
 او اولار دنیادا ایشیق ساچان شمع
 ریاضت، شکنجه، اذیت گرگ!
 علم ده، فضل ده او اولسون تمام
 یُوزو رُق بیلسه ده کورد جاهل اولار
 اوزون ساققا للیقدیر، هم قا نمازلیقدیر.
 خرقه ولی اتمز هیچکسی دوزو
 علی یه باغلاما اونو هیچ زامان

کمال سوراغیندا اولانلارا سن
 عالم عدالتیه میل اتسه اؤزو،
 طمع گؤستر سئیدی شافعی وارا
 ۲۰۹۵ دینی یایماق ایدی آنجاق آرزوسو
 او، علمی نه ایله دی، نأیلییه جک؟
 علم اوچون بیر شئی گرک بیله سن
 دو غرو بیر ایستک له تمیز بیر اورک
 آزاد بیر نفیس گرک، مهربان استاد
 ۲۱۰۰ هرکس ده توپلانس بونلار اولسا جمع
 ایلرله مین عذاب، مین زحمت گرگ!
 تا که، بوآرادان چیخسین بیر آدام
 ترکمن شیخ اولسادا آرشین بئر آلاز
 بوشیخ لیک دگیلدیر، اوتانماز لیقدير
 ۲۱۰۵ خرقه نی وئرسه ده علی نین اؤزو
 علم ده علی تک اولماسا انسان

حکایت

گؤزونویوما راق هی دانیشاردی
 توکدوم آبریسینی، ائيله دیم ذلیل
 حرصله نیب قیشقیردی: «دیممه بوراباخ
 جبرئیل بیلیرکه، نجه دیر فلک
 دجل لیک ائدیرسن اودور مدرسه»
 دینمه دیم، سئوزوموتئزگری آلدیم
 ناحاقدان ساققالیم گذردی یله

بوش بغاز ولوقا بیر شیخ واریدی
 دئدیگی حدیثه سؤروشدم دلیل
 تئز، مرید لریندن بیر اوزون قولاق
 ۲۱۱۰ او، اؤزودلیلدیر، دلیل نه گرگ!
 اورک قولاقیلا ائشیت نه دیسه
 تا که، اوجدله من نظر سالدیم
 تسيلم اولما سایدیم اگر من بئله

علم اوگرتمک حقینده

اوره گی، جانیدا وئرلردینه
 توکئل ائله ییب عمر سوره ندیر

احسن، او اورکلی دین ارلرینه
 ۲۱۱۵ اونلار خلقه یاخین، اوزاق گؤرندیر

قانی دین یولوندا ائدرلر نشار
یوخوسوز گۆزلری یاش دولوهرآن
گشچمیش علملردن قالان بیرورق
دوزلوگو سئونلر، حیلہ گر اولماز
۲۱۲۰ قانعیدیر بیر پارچاقورو چۆره گه
سُفره ده چۆره ک یوخ، غازانداخۆره ک
اصل علم آختاران عالمیدیر اونلار
علم عقله یولداشدیر، سیرداشدیر جانا
یوخلاسان باشیندا او او یاق دورار
۲۱۲۵ سن یشمک ایسته سن اولاردگیرمان
جوهری صولارداچورو ین دگیل
یول گتسن قلبینه او یولداش اولار
هشچکس تور پاقلاردا گیزله ده بیلمز
شاه، سرهنگ ده کسمز اونون یولونو
۲۱۳۰ بئله بیر خزنه نی قویوب هر زمان

علم ایله دنیادا فقط یاشارلار
هر انسا نجیقازی ایڈر لر انسان
قیز یلیدیر اونلار چون سانکه بیرطبق
هیچ بیرری در یادا باتماز بوغولماز
بنزر نفسلری مشک لونافه یه
کیشی لیک کیسه سی دولودو گثرجک
اونلار دیر اصلینده خوشبخت اولنلار
هر یئرده حصار دیر سنین روحونا
اؤلسن وارلیقینا اودور یادگار
یول گوسترن اولار یول گذن زامان
اودلار ین ایچینده اری ین دگیل
اوتورسان روحوندان اولار خبردار
اونو طوفانلار دا محوئده بیلمز
اوغرو دا باجار ماز آپار سین اونو
سن دُن آر خاسینجا هی قاقماقداسان

آلچاق فقیه لر ین مذمتی

ای بئله اؤزوندون چوخ راضی اولان
چو یرمه بدعته، فضوللوقا اوز
گوئیون کتابیدا دوزلوگو سئویر
حیلہ ایله کیم یازدی کتاب یا دفتر؟
۲۱۳۵ دوز، دوغرو سوزلری کنارا آتماق
جاهلی، نادانی لوقا ائدر بیل
اؤزونو گوسترمه سودا سیز اولسان
گتمه عالم سن سه امیره قوناق
چکمه آیاقیندا، چادرا باشیندا
۲۱۴۰ کیشی یه چکمه ایله چادرانه گرگ
اودور تورک قشونو، تیکه لرحرام

اؤزگه لریانیندا عالم ساییلان
آلله و پیغمبر نه دئییب، ائت دوز
ای غافل پیس یولدان تر اول اوز چویر
ریا ایله کیم پوزدو بولمه، فصل لر؟
چرکین مقصد لر ین آردینجا یورتماق
نجیبلر بواشدن شوینن دگیل
قویما باشقالاری دانیش سین یالان
بونئجه گتمکدیر؟ اؤل، گتمه آنجاق!
اود، صوتک دولانما چوخ بوجهاندا
بئله یاشاماق دان یاخشی دیر اولمک
خواجه نین یانینا گتمیشدیر امام

بونونئجه ذهنه عقيله سيقماق
مدرسه گۆرمه يير طلبه اوزو
هر كند ده بير قابى ندير گۆزلمك؟!
گۆزلىرىن باغلانار توتما بويولو
فقيهين قلبينى آپارماق ندير؟!
سنى اوز اؤنوننده اوباش اگدير
اوزون مفتونلوقدان ساخليا بيلمز
چوخونون اوره گى گتميشدير الدن
عيسى تك صليب دن آسيلمىش اونلار
بىركافر آردينجاننه يوگورورسن?
خيمه نى پالچىقا سالدى باخ، اوبت
باشينين اوستونده اسير سؤيودتك
بىرگونده كؤكوندن قاز ييب توكر
بىرواخت چيدارلادى خيمه ميخى تك
يوخونو گۆزومدن اوزا قلاشديرديم
اؤلومدن صونراجان اونلاقالاجاق
يَم اوچون بو عذاب نه دير دي گورك؟!
فضوللوق ائله مك، اولماق بوش بوغاز
بلكه بىرى ديه بُوَاهِلْدِيَر، باخ!
طاماح قويو سوندان اؤزونوقورو
محكمه تختينه چاتمىش بيل، بئله

ايگيرمى مولايا بىر چادر قورماق
باخ بولسوقلارين اليندن دوزو
مفتى بىر اولكه نى قورويان گرگ!
۲۱۴۵ چادرلار جان آلان بتلرله دولو
اوبت چون اولدورمك ياقيرماق نه دير؟!
چادرانين يانينى آچارسا اكر
اوخمار گۆزلىرىن اؤنوننده هيچكس
اوزو- زيورلى نين اؤنوننده همن
۲۱۵۰ ايجينده بت واردير، چولونده زئار
أشيتد يگين بوتون آرخا سينجا سن
پرده نين قلبينه چكدى داغ اوبت
اونلار اؤزجانينى باداوترهرك
خيمه تك توروناكيم دوشسه اكر
۲۱۵۵ اوخيمه ده كى بت منى ده گترچك
آنچاق تئزقاچارق كندىرى قيرديم
علمين خلاصه سى باخ بودور آنچاق
بوارتيق مال- دولت، دى، نيه گرگ؟!
هنر دفتريندن او خويوب بىراز
۲۱۶۰ جاهل لراونونده اؤزوندن چيخماق
علمى گل ايلمه مال، منصب تورو
هر بير عذا بادوز، ياخشىليق ائله

حاکم لرو محکمه لرین وضعیتى

ياراماز ايشلره راضى اولماگل
مشكل محكمه ده اولاجاق بلا
حقلى اولدو غونوشويلا سه اكر
سن هرايكيسينه بىر كؤزايلا باخ
كمك چيلره ده سن بىر دقت ائت

چاليش محكمه يه سن باغلا مابئل
خواجه بىر مشكله اولسا مبتلا
۲۱۶۵ اوز- اوزه دايانيب باخ ايكي نفر
شاهد سيز ميل ايتمه بير يانانا حاق
اؤزون آليرسان سا كورك آلتى، رشوت

قوی سنین عدلیندن چکینیپ اونلار
 عدلین دوز یولوندان اگیلسه اگر
 ۲۱۷۰ آی تک پارلا ساداسنین ایشلرین
 سنین حاکم لیگین نه قدر اولار؟!
 قانون آیاق آلتدا، باشیندا کولک
 خواجه اگری یولا گتسه حیف اولار
 شرعین چوخ اینجه بیر چیقیری واردیر
 ۲۱۷۵ حاکم قازانمالی حکموایله اینام
 دینده اجتهادایتیشمه سن سن
 نفسی چرکین لیکدن پاک اولسون هرآن
 آنجاق پیسیلیک قالدی بو محکمه دن
 داراییب ساققالی نئچه حیلہ گر
 ۲۱۸۰ آخصاقین اللری قوینوندا قالمیش
 کر یوه کوردوتک یولدادر. گؤزو
 گلیب قادینینی کیم بوشایاجاق
 باش دا اوتورداجاق بؤیوک لری دوز
 یانینا یول تاپار رشوت گتیرن
 ۲۱۸۵ توپو آپارارسان قیزیل وئرسن سن
 بیر قاضی اولموشدو قالدی یوزباغی
 باغلارالدن گتدی، آنجاق داغ قالدی
 بوندان اول اولان دین سرور لری
 بئله دوران سورموش اونلارسا اگر
 ۲۱۹۰ نردی بومیداندا اوینامالی دوز
 کیمین که قلبیده دینین دردی وار

اوزگه نین آتینی آپارماسینلار
 چوخ چکمز عدالت آرادان گذر
 پیس وکیل اونلاری کورلو یار یقین
 بیل که، فلگین ده محکمه سی وار
 گناه آپارارسان سن قبره بی شک!
 چونکه جهتمی اوساتین آلا
 گؤز لرقارا نلیقدیر کوچه سه داردیر
 بوناچالیشمالی اوسحر- آخسام
 هئچکسه دوز جواب یازابیلمزسن
 آمان بوچرکابلارالیندن آمان!
 یاخشی- یامان نه دیر محو اولدو دیدن
 قانونالرده اویونجاق ائدر
 محتاجلار قمچی دن باشقانه آلمیش
 گؤرسون کیم گله جک یانینا دوزو
 کیمی بوغاجقدیر حوناق نه سایاق
 اوزو آئی اولاجاق، اونلارسا اولدوز
 اهن السده ایلہ یراونابش وئرن
 الی بوش قالارسان، بیرشتی وئرمه سن
 اورک ده درد گتدی، جگر ده داغی
 بیرداغ دا جنت یوخ، جهتم اولدی
 اولموشلار هرايشده دینین رهبری
 سلمانین، بودزین باغینی گؤستر؟!
 خلقلین ایشلرینه باخمالی شوز سوز
 آلتیندا انصافدان نشانه اولار

حکایت

قاضی نین یانینا چاتدیردی ایشی
 قاضی ده اونلارا سالدی بیرنظر

دؤیدو آروادینی داشلا بیرکیشی
 دئدی احوالاتی اونا بیرتهر

چادراسی سوروشدو، گوروندو اوزو شیرین دانیشیقین اشییدیب گئرچک — آروادی بوسایاق دؤیموسن نه؟ او، یامان سئویله دی، یرینده دؤیدوم کیم داشلا سیندیرار بئله گوهری اگر سئومیرسن سه، اونوبوشا گل سئویله دی قاضی یه قادین دؤنهرک: اودورکه، بوشادی، منه صاحب دور اونایوخ، گل منه، دعا ائله سن افتخار ساییلدی دین، عقل بوتون بؤیوک یاردیمیله اوعزوجلین ماراغلاقضا سی یوکسله بئله دوز شئی هم اظهار ایلیمک گرگ! گونشین فیضی ده خوشدور همیشه بیر یول ماراغانی یاداسالاسان آخی او یئرده ده سوسوزلار واردير دیل آجیب نصیحت یا اؤیود دیم یاخشی ایشلر ایله مشغولدور اؤزو

قادین شکایتیه باشلارکن اؤزو ۲۱۹۵ قاضی اوجمالی، اوحسنو گورچک اوزونوتوتاراق دئدی کیشی یه: دئدی: — سؤیومنی، باخ من ده دؤیدوم قاضی اونادئدی: — کس اوال لری کؤنلونه یاتمیرسا اگر بوگوؤل ۲۲۰۰ اونوبوشایا راق کیشی قالدی تک — او، آرقین سئومیردی منی دوغردور بورا گلمیشم که: قدير بيله سن بلکه علمین باشی اوجالدى بيرگون بوقيتليق ايلينده علمين عملين ۲۲۰۵ بوايكي قاضيلر قاضيسي ايله سئوز یرنیده اولسا سئویله مک گرگ وزیر کمالی له بنذر گونشه نه اولار دادلارایتیشن زامان اورادابیرکرم یاقیشی یاقدير ۲۲۱۰ من بیر سئوز اهلی یم، کیم، نهچیم نصیحت اوکسه یاراشار دوزو

نصیحت ائتمه گین قایدالاری

اوتا نمیر آقا جدان نه ده منبردن واعظ حیا سیزدیر، هم اصیل نادان فضوللوق یولواييله اولماز اوجالماخ عشه ناز ائتمگی اونودسون تمام نفسی خاطرینه آياق چالماسين عملی، علمی دوز بیر انسان اولسون کؤنلونده اولماسين نه مال نه شهوت سسی اوجالماسين اونون بيرجه آن

داد! بومنبر دؤین بوش واعظ لردن! نصیحت انسانی اتسه پریشان پیغمبریئرینه منبره هئچواخ ۲۲۱۵ او را قدم باسار آنجاق او آدم شهوتله، غضبيله نفس آلماسين خلقيله خیرخواه، مهربان اولسون ائتمه سین دنیا دا حارامارغبت ریاضت کوره سی اود ساچان زامان

۲۲۲۰ خولقو عطر ساچسین مشک کیمی گرگ
 دو غرو و حق اولسون اونون هر سئوزو
 هر علم اوگر نیش سه اوز استادیندان
 یئر لوقالیقلا باسما سین قدم
 کیمه قسمت اولسا علمده بومقام
 ۲۲۲۵ عالمی آچا لیدی خوار ایله زناحق
 خاصلار ین سهویدیر کوتله یه آفت
 ایله دئدیگینی واعظ سن اگر!
 پیغمبر یئرینی نیه توتموسان؟
 باشی آشاقی سال، الینی یانا
 ۲۲۳۰ گوستر یوخوسوز لوق تحفه لرینی
 صادقلر قلبینده جنت تخمونی
 ایکی - اوچ دونوغا حرارت یتیر
 دانیش عوملار احلال، حرامدان
 بوغورور گتیرن سئوزلردن ال چک
 ۲۲۳۵ بیرگه اکلشدیرمه کیشی، قادینی
 عصمتدن، حیادان دانیش قادینا
 جوان، گوژل قادین آچیق - آشکار
 اونون مجلس لرده دینه ایشی وار
 شیخ منبرده دیر، قادین باغچادا
 ۲۲۴۰ قادین اؤز مطاعین چیخارا رتاختا
 او، اؤز قاش - گوژونودولتسه اگر
 الینی گوسترسه الدن گذرسن
 او یاز یق واعظ ده منبر باشیندان
 اوگنجه صبحه دگ اولوب بیقرار
 ۲۲۴۵ قرآن اوخویانا حسرتله باخار
 قرآنی واسطه سالار هر زمان
 بیر یاندان قرآن دا پاپاق دون گیهر

نور یایسین عالمه باشی گوئش تک
 اصلا غم یمه سین قیز یل چون اؤزو
 اوگرند یکی حدیث چیخما سین یاددان
 دینی اونوتما سین عمرونده بیردم
 اولا یقیدیر اولسون مرشد یا امام
 دینا سئوگی سیله وارسا عشقی باخ
 خاملیقیدیر آرقین لیق بیلین نهایت
 یوخصا باش آغریسی وئردیگین یتەر!
 قالخ، بیر آیاقینین اوستونده دایان
 یاش تۆک، قوی اورگین گل سین طغیانا
 گوستر یاتماقین بهره لرینی
 بویاشلا آکرسن، اونوتما بونو
 ایکی برک جانلینی بیر آرزو مشالت بیر
 سن سئویله خاصلارا حدیث، کلامدان
 بدن او دواوسته قرآن صویوتوک
 آل اکلش سه لرده، قارشیلارینی
 ناموس زینت اولار قادین آدینا
 اینجه، شیرین اولار، جان آلان اولار
 گلسه جوانلارا، گنجلره باخار
 بیر قلم چکمیشدیر هر شیء یه اودا
 قادین اوسته اولسا، کیشی سه آلتا
 اونا طاعت، نماز داها نیله یر؟!
 بیر دفعه گوژ وور سامست لیک ائدرسن
 اوعنبر ساچلاری گوژرسه اینان
 «یاعزیز یایحیی» چاقیرار تکرار
 یعقوب تک آهلاری داغ - داشی یاخار
 «یوسف» سوره سینی اوخورا و جادان
 بیر یاندان عشقی ایله خلقی محو ائدر

بیلر ساوالی دا، کاشانلی داباخ
 دین گتدی باغ، مینه نه یینه گرگ
 ۲۲۵۰ ناسقیلدان، کتابدان دئمه بوقدر
 اوزگه نین فکرینی سن تکرار ائمه
 سن اوز طینتین له اولسان بیر اصلان
 بو علم، بوفضیلت بوش روایتدیر
 گوستر طینتینده اولانی آنجاق
 ۲۲۵۵ بوندان اول اولموش کامل انسانلار
 کسب ائدی، بیلدیگی هنری بوتون
 سن ای بیه نیلمیش خوش طالع انسان؟!
 سئوزون دوزلو کوندیر ایشده ده دوز اول

بوناز و غمزه دیر وعظ دگیل آنجاق
 دورد آرشین عماقه سنه نه گرگ
 زحمتله تاپدیقین بیلدیگی گوستر
 آچیلیمیش جیقیرین آردینجا گتمه
 آنجاق اوز علمین له اوجالمالسان
 اوزگه — سئوزون نه دیر، بونه عاد تدیر
 اوزگه پالتار یله بزئمه ناحاق
 سؤزله معجزه لر گوستریمیش اونلار
 یادگار قویدولار نسل لراو چون
 اوزوندون نه قویوب گئدیر سن نشان
 دوزلرین سئوز نوگل ائله قبول

دوزلوک حقیقده

هامیدان گوچلودور بیل دوزانسانلار
 بیشمه میس، چی اولار اگری گڈنلر
 دوزلوک ائت، بخت اؤزوتوسون سنه اوز
 پیس ال دوزاتکه نیلر دوغروسو؟!
 یوسف دوز گؤرمه دی یوخونو مگر؟!
 او یاقلیق آچاری اولدو یوخوسو
 اودور ملک اولدو مصر بوسبوتون
 گؤزلره نور وئرر معجزله گئرچک
 قورد — کافتار در یسین سویار، پارچالار
 بوسایاق تأثیر لراوندن گؤررسن
 اوعزیز اولمادی هئچ ده بوش یئر
 اودورد یلک لری اولدو حقیقت
 یتمسه ده کؤینگه یتیش، اینان
 وار منصب گوردوسه، حیرت ائمه سن
 شاهین کتابیندا آدی توتدو یئر

دوزلوک ائت که دوزلر نجات تاپارلار
 ۲۲۶۰ یاخشی آدقازانار دوزایش گؤرنلر
 یوسف دوزلو گویله تخته چاتدی دوز
 توتسا اتکیندن پیس، یوخ قورخوسو
 دوزدانیشان آدام دوز یوخو گؤرر
 دوزلوک اولدوقو او یچون اوند، دوغروسو
 ۲۲۶۵ جیر یلدی گؤینه گی دوز لوگو او چون
 بئله بیر مقاماچاتان بیر کؤینک
 کیمین که، بئله بیر کؤینکی اولار
 ال چکسه بیر اتک هوا — هوسدن
 اوز به اوز گلمه یئن چتین لیک لره
 ۲۲۷۰ ائتمدی دوستوناو که خیانت
 تمیز اوره ک لیه یتیشمز زیان
 گل ایکی قویودان قوردان اینجی یئن
 اولسینجی قورددا یوخایدی تقصیر

ایکینجی جانوار رسوایچی ایدی
 ۲۲۷۵ بیر قول عزیز اولوب شاه اولسا اگر
 جانی اولسا شاهین عزیزی آنجاق
 اگر دوز اولماسا سئوزونله ایشین
 کور، کاردگیلسن سه قورخما قویودان
 محکم اول، ایگید اول، شجاعتلی اول
 ۲۲۸۰ دینین کؤله سی اول، روزی ییئه نی
 شریعت عقلی معبده چکر
 روحوندا صداقت اولارسا محکم
 صدق دیر صون یاری اولیا لارین
 کیم بو صداقتدن وورا بیلسه دم
 ۲۲۸۵ اولما سابا طنله ظاهر دوز اگر
 یارار صداقتین گتیرسه کدر
 تانری صادقلره آدوئردی کیشی
 صداقت گؤز گودور عکس اندیر سنی
 دؤنمه صداقتدن وارا ولدوق جاسن
 ۲۲۹۰ صداقت اولچو دور اولان ایشلره
 اگر صادق سن سه ابوبکر تک
 دوزلوک انت، صونرا سن قورتولوشاباخ
 آت حقدن غیرینی اگر صادق سن
 اگر قورخورسانسا، یولونوگت دوز
 ۲۲۹۵ اگر حکیم سن سه دانیشما یالان

آلله دا آدینسی اوسایاق دئدی
 نه عجب! گناهسیز اولان یوکسلره
 اصل تعجبلو بیرایش بودور، باخ!
 بوش بیر کؤپوکجو کدور ائندیگین سنین
 دوز اول! امیر شاهدان قورخما هیچ زامان
 شریعت یولوندا شیر طینتلی اول
 اونوتما سن شرعین پله لرینی
 اوقورخا قلیقی دایاخشی — پس ائدر
 ظننن ده تردد ایتمزسن بیردم
 صدق دیر ایلک ایشی انبیا لارین
 اولیایولونا اوباسار قدم
 صداقتین عطری هارادان گلر؟
 سن صبیرلی اولسان اودا دوزه لر
 خوشبخت اوکس دیر که صدق اولدو ایشی
 سنین کمالینی، سنین نفسینی
 چیخما دوغرولارین دایره سیندن
 پرده لر آلتیندا گیزلنمیش لره
 حقی، پیغمبری، اونوتما گئرچک
 سن خلقه یاراولسان، او، یاراولاجاق
 هریاخشی — یامانی حقه بوراخ سن
 اگر قورخورسانسا، هوش سوزسان سئوز سوز
 اگری ایله یالانلا یار اولما بیر آن

حکمت حقینده

دینی گؤزله مکدن گوج آلا رکمت
 قلب حقین ذاتینی اثبات ائله ییر
 هئچده قبول ائتمیر حکمتین اوزو

دوز گؤرن فکر دن یارانار حکمت
 حقین صفا تینا سالما قدیر نظر
 سنین اوز قلبنیه یاتمایان سئوزو

لاپ یونان حکمتین بیلیمسه آچاقلار
 ۲۳۰۰ حکیمین اولجه عملینه باخ!
 حکیم دانیشما ییب سوس سادا اگر
 پیغمبر سؤیله دی محض بونون اوچون
 کتابدان، قایدان گن دوشسه حکمت
 کیمین که، یوکونده بئله ما تاح وار
 ۲۳۰۵ اونون باخیشلاری حکمتدیر بوتون
 حکیم صحبتیندن تانینار اؤزو
 هوسدن، مجاز دان سؤز آچماز بیردم
 هوانی - هوسی عقله تاپشیرار
 حیلله نین، ریانین یولونوباقلار
 ۲۳۱۰ اونون بیللیک لرین اونوتماق اولماز
 اؤزونو آپارار گتمیشلر کیمی
 آرزو یا ائسیت باغلاماز بیرآن
 بوش یئرہ صرف ائتمز او بیرجه دمی
 او، کئچن گؤنلرین چکر غمینی
 ۲۳۱۵ قوجایا، جوانا گؤسترر شفقت
 کیمسه نین اوره گی اینجیمیز اوندان
 یاریمچیق بیللیک دن لاپ عاری گلر
 چوخ یئییب یاتماقا ائینه مزه هوس
 حکمت صاحبینین سیرتی بودور
 ۲۳۲۰ سؤیله نیلن کیمی اولماسا اگر
 حکمت اؤیره نه رک نور الدہ ائله
 بیل آتلی اولارسان حکمتہ یتن

اونا حکیم دئمہ هیچ زامان، زینهار!
 صونرا دندیگینه اونون آس قولاق
 حکمت دیر هرایشی اونون سربسر
 «مندن ایشی نیزه اولگو گؤتورون»
 اوندانه نوراولار، نه ده کرامت
 سؤز وایله عملی اونون بیراولار
 سؤزو بیررحمتدیر خاص، عوام اوچون
 دوز اولچولو اولار اونون هر سؤزو
 آرزولار آردینجا او، باسماز قدم
 عقل ده آلچالدار اونلاری آشکار
 او، اؤز ناموسونو شرفله ساخلار
 اونون دئدیک لرین قلم گؤتور یاز!
 آنجاق صداقتدیر اونون همدمی
 گؤزو اؤنونده دیر اجل هر زامان
 یقین اونمایانی یازماز قلمی
 درم دن اؤتُرئ سیخماز قلبینی
 وارلیا، یوخصولا ائدرمرؤت
 اینجیبیسه، تئزاله گیتیر هامان
 چالیشار هر شئی مکمل بیلر
 غرور لا کیمسه یه اوسالماز نفس
 حکیم اولانلارین صفتی بودور
 کیم هر یارامازا حکیم سؤیله یز!
 کونلونو بونورا قووشدور بئله
 منتقدار اولار سان حکیم لره سن

بیر نئچه واجب حق - سایین

یرینه یتیر یلمه سی حقیقنده

باری بیرعبرت آل بو اولنلردن
 بو هجران استاددیر سنه آشکار

چوخمو باخا جاقسان اونا - بوناسن!
 سنه بیراؤ بودور اولدو گجه دوستلار

۲۳۲۵ اولسا اوره گيئنده اولوم فكري، سن
اگرؤير ميسن سه فرصتى الدن
اولومو- ايتيمى اونودما بئله
ايستر بير يولچا اول، ايسترامير اول
عَقْلَه گلمه دين آتان وئردى جان
۲۳۳۰ گۆردون اولادداغى، دوست هجرىنى چوخ
بودمير اورك له، جانكه سنده وار
بير اولوم قورتارارسنى بوغمدن
سن اونا چاليش كه تور پاق اولاسان
سن كه، آتان كيمى گذه بيلمير سن
۲۳۳۵ آتان دوزلتيده باغ- باغچا گلشن
توتاق عذر لوسن، باغ دوزلتمه سن
اكмир سن، سڤ ميرسن، اوز كيفنيه باخ!
سن كه، آخشام سرخوش، سحر خمارسان
اوندان قالان ارثى نيله بيرسن سن
۲۳۴۰ قالخ اونون يئرینه بيرايش گۆر بوگون
يمه دى، قويمازدى يوخصا بو قدر
اوسنين چون قويدو، كورلا ما بئله
مگر اود گيلدير سنى بؤيودن؟!
گل يانديررو حونا اونون بير چراغ!
۲۳۴۵ آلتى بورج واجبدير هر بير انسانا
صونرادا بورجلو دور آتا- آنايا
اگر بور بور جلارى اوده سن، اينان
اونلارين حقيتنى اونوتما بيرآن!
اونلارى سئومك له باش لارا وچالار
۲۳۵۰ اؤلن لر ين اوچون ياتاقدير تور پاق
ال اوز بوچؤللرين ياشيلليقيندان
بوگوؤل قالانين آلتيندا بير باخ!

بوواردان، دولتدن هيچ سئو ينمزسن
اؤزونچون فاتحه اوخو اونداسن
مزارى، لحدى، دوشون يادائله
اولومدن قاقماقا تاپيلماز بير يول
گۆزون آچيلمادى تا اؤلدو آنان
گنه گۆز لر ينده بيردامچى ياش يوخ
اونو آنجاق اولدا دوزلتمك اولار
اوسنى آيىرار هر بير المدن
بلكه بوسو چلاردان ايراق اولاسان
آتانين آدى ايله نه فخر ائدير سن؟!
سن چاليش اونلارى، ييه بيله سن
بارى بوجلالي ويران ائتمه سن!
آتانين آدينى كورلا ما آنجاق
آتانين يوردو ناهاجان باخارسان
او، ايكي گئجه ليك خرچينديرهم
اؤزو گۆر مه ييب سه، سن گۆر اونونچون
بير بئله اكمزدى، يسيئدى اكر
اصيل اولاد سانس اونا دا خرچله
بئله باجار يقلى ديرى باش ائدن؟!
اونون حق و سايين اولماز اونوتماق
اولجه بورجلو دور او، يارادانا
شاه، معلومه، هم انبيا
سن گدئب آلتها ياخين اولارسان
خوشبختلر بو ايشى درك ائدرهمان
كين بسله ينلرين اؤزو آلچالار
گل اونون اوتونوسن بيچمه ناحاق
ال چك بوجسمدن قوى چيخسين بوجان
تزكلى چالدير گۆردوگون تور پاق

بلکه اورک کامین الده ائده سن
دی عزیز لرینه: «باخین سیرائین»

بورا دورماق یئری دگیل، بیرتر پین
بوناجاتما بیرسا گوجون، قوتین

سفر ائتمگین فایدا و فایدا - قانونلاری

باری یئرا اوزونه بیرائله گذر
أشیت او قدرتین آیدین سسینی
بوتور پاق آلتیندا مسکین یاتانلار
ایسندی مزار لاری اوسته گزیرسن
ملکوبراخیدیلار گتدیلر، بیرباخ!
أوزوارلیق یوردو نابیر سفرائله
نه ایله مشغولسان، هارداسان، نه سن
نوح کیمی دنیا یابیر سفر ایله
یارامازا وتورماق ائوده بوقدر
فایدا لار گؤررسن گل سفرائله
کیمسه چالیشما ساقازانماز ظفر
درویشلر نقدینه یئتمز بیرانسان
دولان قاپی - قاپی عاجز لر کیمی
الده ایللیه سن سن ده بیر گوهر
اجرومزد آلاسان حال سفرینده
هرکنندین بیرقایدا بیرعادت یار
بوخوش باخیشلاری گؤره بیلمز
کیم سنه بیرادب اؤیره ده بیلر؟!
دنیز تک اینجی ایله دولارسان اینان
هم بیر تماشا دیر هر باخیش دوزو
سنه یول گؤسترن، هم پناه اودور
قلبلره یول تاپیب گؤره سن حرمت
اوغورلو دور اونا توکل ائسن
یولوندا ان یاخشی بلدچین اولار

۲۳۵۵ ائده بیلیمیر سن سه اوزوندن سفر
گورتانری گوجونون نشانه سینی
ای اوغول گوردوگون بو حکمرانلار
گوج ده آرتیق ایدی ها میسی سندن
اجل گلن کیمی عاجز قالاراق
۲۳۶۰ بوسرخوش چاقیندا گل یاتما بئله
بلکه بیله سن که، کیمسن نه چی سن
سفر ائدممه سن روح آیا قیله
بیر ائودن چوله چیخ ای کان هنر
خانقاه توستو سواودما چوخ بئله
۲۳۶۵ کیشی پخته لشمز ایتسمه سفر
درویش قاپیسیندا یولچو اولمادان
آیا قلا یوخ: باشلا گز بو عالمی
بلکه اوزه رینه دوشه بیر نظر
اوغرو قورخوسو وارمال سفرینده
۲۳۷۰ هر یئرین اوزونون سعادت یار
اولدوزلار گز مه ییب دورسالار اگر
سفر دن بیرخیر گؤرمه سن اگر
اگر طلبینده پاک آزاد اولسان
بیل که امتحان دیر هر نفس اوزو
۲۳۷۵ ادبله یئری که، خیر خواه اودور
تواضعکار اولوب، ایلله قناعت
سن یولو آشکاردا، گیزی ده گتسن
سنین اورگین له عقل اولسایار

تانیش اولماد یقین بیر یئرده اینان
 ۲۳۸۰ سفرده دن یییب، صوابچسن ده سن
 سست آتما آدیمین یری ین زامان
 «تئز اولسون» آردینجا چالیش گئتمه سن
 سفرده قارنینی گودسن اگرسن
 یمک قولو اولما قلندر لرتک
 ۲۳۸۵ غم یمه باش، آیاق اولسادا یالین
 ایگلنمیش قلندر بیلسین نه سایاق
 دولدورسان آغزینا سن اونون شکر
 نه فایدا بئله سی ایله سه سفر
 یول گئندنلر اولموش بونداندا قاباق
 ۲۳۹۰ اونلار حق یولوا یله گتمیشلر هرآن
 یولداش سئو نیردی خوش سئوزلری ایله
 اونلارلا کیم سالسا بیر یئرده منزل
 ائتدیکجه تور پاقین اوسته حرکت
 دونلو یالانچیلار آرتاندان بری
 ۲۳۹۵ آچیلدی آخرداهر کلک لری
 آخر حیلل لری او یئره چاتدی
 اونلار اولدو قویچون ایشده گنھکار
 اونلار ین ایتدیگی رسوا یچلیقدان
 اولدو طریقتین ایشی پریشان
 ۲۴۰۰ کیمسه مسافردن گؤزله میرادب
 بیر نیچه بؤته هَر کچل — کوچل وار
 ایستر جیندیر گیئن، ایستمال یئن
 ساچینی اوزاتمیشدیر کلک گله رک
 گوندوز لر صومسونور، هر یئری ایل
 ۲۴۰۵ هامیسی رند، رقاص، ایلان توتاندیر
 او، پولو پاقا تیکیب گیزله بیر

عقلیندیر ایشقلی چراغ هر زامان
 ادبسیزلیک اتسن سیلله یئرسن
 تاصودان کوزه نی صاق قایتاراسان
 سن اونا چالیش که، خیر گؤره سن
 بئله احتشاما هاردان یئترسن؟!
 الی چومچه اتمه، بیر قارنینی چک
 دنیانی داغیداردولماسا قارین
 او، کوئوک آپاریر جهنمه باخ!
 اوشکر آغزیندا اولاجاق زهر
 او، اوزباش — آیاقین آغزیدار هدر
 پاک عشقین بنده سی اولموشلار آحاق
 قاپی دؤ یمه میشر پای چوئ میچ زامان
 روح غید الانیردی نفسلری ایله
 شاد اولار اونلار ین نفسیندن بیل
 توکور آیا قلاری یوز — یوز برکت
 خر مهره یه گئچدی گوهر ین یئری
 حقّه باز لیقلا را حق دئمک لری
 اونلار بیر چؤره گه اون معجز ساتدی
 جماعت یانیندا لاپ اولدولار خوار
 اولدو پاک درویشلر قانلار اغلطان
 مجرد اولاندان بوشالدى جهان
 اودور قاپی — قاپی گرمک دگیل دب
 گولور ساققا لینا دینانین بونلار
 مئشه آر یسی تک آوارا گه زه ن
 چیگنینه آتمیشدیر اونو ایلان تک
 گئجه خور — خوروندان تیره یر گؤ یر
 هامیسی حینه گر، سؤز او ینا داندیر
 خالقا سادنیانی ترک ایله ڈییر

گونده دوز بئش دفعه يه يئئر خورک
 هامیسی ائویشخان، اولدا او نیایان
 اولار مشک اندرمی تور باقی، هر گیز؟!
 ۲۴۱۰ شهوته بوقدر نه دیر قول اولماق؟!
 نفسین بوایشلردن هاچان درس آلا؟!
 حقه دولو معجون، باشین دولویل
 شوز چونخودور بونلاری شویله دیم آنجاق
 بیل، اوز قیز یلینی ایلمه تلف
 ۲۴۱۵ بیر- ایکی دوغرونو اوخشاسان اگر
 تا خجل گتیه سین عمل لر یندن
 آچاق و حيله گر اولسادا، آشکار
 اونونلا کرامت گلیمه سه ده دوز
 اولار یین سوچونال آتدیمسا من
 ۲۴۲۰ قارایچی وئرن مشک جیه قویولماز
 بو خطا اوندان یوخ، سندندیر، اینان
 ترکمن ساده لوحدور، آلیجیلار چوخ
 بیل که دکا نچیدیر حيله گر اوزو
 شیخیمیز ولی دیر- دیر بیر یسی
 ۲۴۲۵ بیر یسی دئیر کی، یمه ز، یاتماز او
 - مگه ده قیلیمیشدی نمازی دونن
 هی آلیب، ساتارلار اونو بوسایاق
 یئریدیر دیریم من ده بوسئوزو
 شیرین اولماسادا شکر تک اگر
 ۲۴۳۰ دوز شوز دئییلنده ایشتمک گرگ!

یه یئر لرقاب، قاچاق بوشالا ناده ک
 اوز طاماح اودونو صئوندور مور بیر آن
 دنیزه گیرسه لرقور و یار دنیز
 نه قدر بوغاز یین قیدینه قالماق؟!
 ال چک بوشهوتدن چالیش، نه اولار؟!
 شیطانین تحفه سی سنه بودور بیل
 حيله، ریا اهلی یامان چونخودور، باخ!
 سنی جذب ائمه سین قوی بواوت- علف
 بؤیوک اولدوقونو بوایش گؤسترر
 کؤنول شیخیلما سین تحفه لر یندن
 اولارلا بیر شئی وئر، خیردا چیدیلار
 سن اگلن اولارلا، روادیر سئوز سوز
 عذر ایسته مه لی یم بونونچون نه دن؟
 کندلی اونو آلسا، بویاخی اولماز
 خطا ایلیمیشدیر، آخی او، هاچان
 بیره دورد آلازلار، اوندا شبهه یوخ!
 مریدی تصدیقلر او، دین سئوزو
 علی دن آرتیق دیر، سؤیله ر بیر یسی
 بیر دئیهر: - یوخدور چؤره کی، صویو
 - شاما گذیب گلیمیش ایندیجه، همن
 آلیربو آششک لر اونونشجه، باخ!
 آجی اولسادا حق دیریم دوزو
 آجی دگیلدیر که، آخربنگ تک
 بعضاً آجینی دانوش ائمک گرک

اورگین حضور و نفسین احترامی

کیشی نین صفتی ثباتدیر اینان!

چوخ تردّد ائتمه، اولما سرگردان

أوزونو ساخلايان، دوز، وفالی اول!
 سن يثره دوزلوک له قدم باس آنجاق
 چالیش که، حضور سوز چکمه سن نفس
 ۲۴۳۵ آستا، ملايم اول يثر یسن اگر
 اگر بیرقار یشقا اینجیسه سن دن
 بؤیوکه، کیچیگه یوخدور براثت
 سنین هیچ سایدیقین خیردا جانقصان
 گل خلقی اینجیتمه قبرستا ناباخ!
 ۲۴۴۰ قار یشقا ضعیف دیر سلیمان ییلر
 قار یشقا گوجسوز دور، اینجیتمه ناحاق
 ضعیفه گوج دئمک دگیل دیر روا
 حساب وئرمه لی دیر حتّی ذره لر
 بیرقوشادن وئرمک دیندن دیر اوزو
 ۲۴۴۵ ای جوان بانیندا دورور قوجالار
 کیلمسه گئچنلری یاداتسه اگر
 حیایلا بومشالار اورک وبدن
 سننی اورگین له او، چار پیشدیرار
 هرکس که حیادان اوزاقدا قالار
 ۱۴۵۰ اگر حیان اولسا، لوقا اولمازسان
 حیادان کیشی نین قیزارار اوزو
 عثمان دا ایماندان بیرده حیادان
 کیم حاضر ساییر سا اللهی مدام
 عقیل بگنمه یین ایشلری گورمه ز
 ۲۴۵۵ حیا، اوزاقلاری گورمکدن دوغار
 انسانلیق، دی نه دیر؟ عیب لری اورتکم

سنی ایزله ییرلر، هرطرف صاق، صول
 گؤیلر ده گؤز آچیپ سنه باخیر باخ!
 بونسوز آیا قلاماتور پاکی ای کس!
 قوی تور پاقدان کیلار اینجیسه سینلر
 محشر ده گرکدیر حساب وئره سن
 اوشاقکن دوزلوکه سن ائله عادت
 سننی سئوال واختی غرق ایذر، اینان
 قار یشقان اشدن سلیماننا باخ!
 ضعیفلر سؤزونو گؤجلو دینلی یر
 بونویوخولولار درک ائمز آنجاق
 ایستر چکیرتگه دیر، ایستر قار یشقا
 اوندان قار یشقادان امیر دوزه لر
 عقل اوچون «قوش دیلی» باخ بودو دوزو
 ادبله یثری که، سهوتوتار اونلار
 اوتانیب اوزوندن، عدالت ایستر
 حیا آلا بیزی «بیز» دن و «من» دن
 سننی آد آردینجا چکیب آپارار
 عفت پرده لری اونون ییترتیلار
 معنا سیز سؤزلره رغبت سالمازسان
 انسانین خلقلونو خوش ائدر دوزو
 وحیه کاتب اولدو، ذوالنورین اینان
 گؤزلری حیایلا آچیلار تمام
 باطلین قاپیسین باقلایار، دؤیمه ز
 ایشلرین صونونا وارماقدان دوغار
 ایگیدلیک؟ خیرایشین آردینجا گتمک

نصیحت یولوايله بیرنجه سۆز

عاجز لیک گونونو یادینا سال بیر دنیا دا قسمتدن آرتیق کیم ییئر کین غضب پاسینی سیل اورگیندن شاهلیق؟ خییر ایله نفس آلماقین بیل قافدان قافاچان ملکوندوسنین قافادان او یونمک معنا سیز اولار نه بیلسن اوزگه دن سؤیله مه آنجاق بیر چراغ یاندیرسان، کمک دیر اوزو چاتدیر الدن اله، باشقالار سن یامان اولماسادا ظلمدرور دئییرلر عاقل لر بویاشه دئییر عدالت هیچوقت آلقاقلار لا اوز- اوزه گلمز عیب آختارماق لیک عیب دیر اوزو خیر ایشله مشغول اول اگر باجارسان دوستلوقو آزالدار آنجاق تورش صفت بیر خولق بوندان آرتیق داها نیلّه ییر؟! آرتیرسان پیسلیک له قوتارار صونو شهوتین آپارار ایلیک لرینی گیزله دن سنین چون ایلاندر، ایلان هئچواخت اخلاقسیزا سرتا خلادئمه بیشمیش سن سه گن گز بیر نیچه خامدان ال آتیب پنجه نی بولاما باری اونون میدانیندا خیر توپوور اوزات اللرینی سعادتله سن بذل و بخشش ائدر اولدوقجا درم ستایش ائدرلر دوداغلا اونو اونو خلق کوتله سی هرگورن زامان

گل بوجوانلیقی طاعت ده کئچیر او یما اولما یا نا عاقل سن اگر قلبین ده یئر وئرمه پاخیللیقاسن ۲۴۶۰ سلطانلیق دی نه دیر؟ سا قلام اولماقین بیر آرزو واری وارسا، راحت ده قلبین باغلیدیر همیشه زحمت ایله وار سن چالیش گئری به ایره لی به باخ ائولر قا را نلیقدیر، گؤزلر کوردوزو ۲۴۶۵ اوزگه لر یانیندانه او گرنمیسن یئرینده اولماسایا خشیلیق اگر یئرینده ائدیلسه بیر پیسلیک البت کیچیک ایستمسه اوزونو هر کس چونکه یاخشی - یامان بیر سردیر دوزو ۲۴۷۰ نیکی عادت اتسن، ایله اولارسان هر خوش خاصیت دن آرتار محبت خوش اخلاق هر کسی مفتون ایله ییر مزاحدیر اوزلرین توکن صویونو جانانا دل وئرمه، محوائدر سنی ۲۴۷۵ کیم دئسه عیبینی دوستوندور اینان درم اسیریندن دوستلوق گؤزلمه گئچ اگر خواجه سن نیچه غلامدان اولدوقجا ایشلر ده الی یوخاری سنه تابع اولموش فلک لر بودور ۲۴۸۰ سؤز ونده عادت ائت عدالته سن گؤیلرین آیی داگوئستریب کرم اودور گوئستریرلر بارما غلا اونو اوکس که، آیی دیر تور پاقین اینان

اڏدر گئجه — گوندوز سايسيز دعا لار
۲۴۸۵ یمکدن، یاتماقدان، دورما قدان کنار
صو، هوا دگیشیب کورلانساک گئرجک
منصب حيله سیندن، شهرت توروندان
آچیلار، باقلانار ایشله نرتدبیر
بوسئوزه قولاق آس، شاهلیق ائله سن
۲۴۹۰ گونلرین سزینی بیلمه گیمه باخ
معنی صورماساندا. گوندوزلر هرگز
گوندوز آمان وئرمیرمنه فتنه لر
منیم های — کویومه نه احتیاج وار؟!
دنیا دا وفادان یوخ اثر بئله

ایل لر، آیلار بویو مدح و ثنلار
کیشی نین بیر یولو، بیر مقصدی وار
یمکدن — ایچمکدن چکیمک گرک
مرادی ترک اتسه، قورتار ارانسان
بئله نه دورموسان، دوزلت بیرا کسیر
بیزکه، گنده سی یک، ائت نه دیله سن
عبرت آل گئجه لرقالیرام او یاق
من اوزون گئجه لردگیلم سن سیز
یوخ اولوب ایشله رم اوزون گئجه لر
بوسؤزلر شاهد دیر حالیم، آشکار
دولدورما باشینی دنیا یلی ایله

ایکنجی فصل ایکنجی باب

دنیا نین وفاسیز لیقی و قضائین حکمونه شاد اولماق حقه ده

۲۴۹۵ دنیا نین ایشلری بوش بیر خیال دیر!
ازلندن نه وارسا ویران دنیا دا
سن باخ بونلار یدا گؤرورسن صودا
یوخودا یاس گؤرمک، شادلیق دئمکدیر
چینی گؤردوگونوزنجی بیل گینن
۲۵۰۰ زنجی نین اوزوو یوخ، اوره گنیه باخ
زنجی نین حيله سیز قلبی بیگمان
نه دیر آق — قارایلا بولوقالانماق؟!
بئله یاشاد یقجایوخوداسان سن
کیم اوله بیله رسه اجلدن قاباق
۲۵۰۵ عقله سو یکنمه یین نه وارسا تمام
جان غیداسی آختار جانسان سا اگر
بومی دن چوخ ایچسن، سرخوش اولارسن
کیم عقل یولوندان چیخار سا کنار

بیراونا نظر سال گؤر بیرنه حال دیر
ترسینه گؤرورسن شکلینی صودا
یادا که، گؤرورسن آنجاق ییخودا
گولمک آغلاماقدیر، کدرکولمکدیر
چونکه سن اونلاری دیشده گؤرورسن
هرکسه ایشله قیمت وئر آنجاق
یاخشیدیر اوقارا اوزلردن اینان
هر شئی ده ایشیق گور، سن اصلینه باخ!
اولنده هر شئی درک ائده جکسن
او، بئله سزله بیر یول تاپاجاق
بیلیجی یانیندا بوش یل دیر مدام
اگر بدن سن سه، صوچورک یتهر
یوخولو، بیخبر الده صولارسان
یاتار آششک کیمی، اوکوزتک تیخار

ایلانی گونده بیر یووادا یاتار
 طاما حدان بئلی ده ایکی قات اولار
 آخسر بورد له ده کوچر دنیادان
 یی دیر آدلار یینی بیلمه سه انسان
 سن اصل یارلبقی گویلرده آختار
 پوزقوندا خرابه، بیردهلیز گورر
 بوتون باداگتمیش مالی، ناموسو
 ایش یئیپ یاتماقلا بیتمه یردوزو
 هیچ زامان گؤسترمز بوسرسنه اوز
 سنی جلب ائده جک غضب، عداوت
 کین، غضب محوئدر جانینی، ناحاق
 شهوت تباه ائدر جانین اوزونو
 سنه جان گلینی کام وئرسین هرآن
 سنین بیر پار چاندیر، اوجوز وئرمی سن
 گؤزل بیر اولاد ایقین چؤریلر
 دوغوم وقتی گلر چیخاراو، اوردان
 محکم قورو یارلار اودایله صودان
 عقلی، کمالی بیر انسان اولار
 آروادا، اوشاقا اسیر اولاجاق
 اوزوندن دوزلدیر یینی «من» «بیز»
 شهوتی سیچانی چووالا سالار
 قوجا یاشینادک گذر بویولو
 آقینا اوزون چیدار ووردیر
 وئرر او، اوغلونا، قیزینا زحمت
 جانینا، مالینا می صوسویار
 بوفانی دنیانی ترک ائدر بئله
 قبره آپار یرلار اودم بوسایاق
 مالینا گؤز تیکر اولار هر بیر

گونده بیر بوداغا او ال اوزادار
 ۲۵۱۰ اونون چراغینین یاغی آزلار
 یینی بیر دلبره و ورولار هرآن
 باخ اولوم یاخشیدیر بئله حیاتدان
 پوزقون بیر دلبرده نه وفا اولار؟!
 یاردان انسان آنجاق آجی سؤز گورر
 ۲۵۱۵ کیشی کئاس اولموش، سؤزون دوغروسو
 کمالا دوغروساگر عقلین اوزو
 نه قدر سؤزونله ایشین دگیل دوز
 سنینله سس — سسه وئردیگجه شهوت
 غضب وارلیقینی اودایا خاجاق
 ۲۵۲۰ قارالدار کین، غضب قلبین اوزونو
 غضبی، شهوتی قالدیر آرادان
 بئلین قوه سی اونطفه نی سن
 سن اُونُور حِمّه توکسن سن اگر
 قالار مشیمه ده بیرنچه زامان
 ۲۵۲۵ نازلا بسله یرلر اونوبلادان
 تاکه سرو بویلو بیر جوان اولار
 اونون داجانینی شهوت یاخاجاق
 اودا صیقال وئر یب باش — گؤزه شک سیز
 غضبی خلق اوچون آغیر یوک اولار
 ۲۵۳۰ زنجیره باغلانمیش ایتلر کیمی او
 آلتیشدا ضعیف لیک اولادور، دیر
 بوسایاق گون سورر گئنه بیرمدت
 آروادی اوشاقی اوندان لاپ دو یار
 اوزونون، اوزگه نین دعالری ایله
 ۲۵۳۵ اونوبیر تخته نین اوسته قویاراق
 تورپاقا تاپشیر یب دونر لرگری

اىوى تالاما قاباشلارلا رهمن
چوخ عذاب گۆرموشم سؤيله يىرى
اىو عقربله دولار، ايلان لاقبىر
۲۵۴۰ باشى نين اوستونو تشزالار ملك
سورقو— سئال باشلار، او عاجز قالار
صونرا ياندىرلارار غضب اودونو
گشدر بوقايدا ايله محشره قدر
بوحيات، بوگشمك نيه گر كدير؟!
۲۵۴۵ چورك آرخاسينجا قاجدى نادانلار
بىرشى كە، قالاجاق بورا دايكسر
قوش، بالغ ديلنى بيلمىر سن سه سن
قىزىلا محبت سالما بوقدر!
بىرباخ اطرافينا هاردا دير غمخور
۲۵۵۰ عاجزىن قلبىنى چاليش اله آل
هله ليك دئديگيم سؤزلردن كنار
بونلار اولار ساداعنعنه، عادت
هركس عادت اتسه بونلار اگر
ايلك اول بويولوگده نلر اينان
۲۵۵۵ گور نئجه گتديلر بىراونلار باخ!
ايزله آدديم— آدديم اونلارى، پرى
رياضت و فنا يولودور بويون
بوسوزدن اورگين قورخارسا اگر

بىرگونده يوخ اولار هرشى كؤكوندن
نشچون تش اولمه دى ديز دىگري
خواجه تورادوشموش، صحبت كيف دندير
تانرين كيم اولموشدور— سؤيلر— دى گورك؟!
ملك لراؤنونده او، خجيل اولار
ائله ايلك گئجه ده ياخارلار اونو
يالوارماقا بئله وئرمزلىر مفر
او، نيه لازمدير، بونه دئمكدير؟!
ايتيردى دنيايچون دين لرين اونلار
اونونچون بو عذاب نه دير بوقدر؟!
اونلارى معبده نشچون چكىرسن
بيل اوندان دائىما باش آغرى چكر
سن بىرايش گؤرنده اول غمينه يار
ظلمكار اولانا هر دم ظفر چال
سنه ديبيله سى بىرسوزوم ده وار
بونلار باغليديرينه سعادت
اوحقلى اولاراق سعادت گؤر
بويولوسنين چون ائتميشلر آسان
دنيا دان كوچدولر اونلار نه ساياق
ياتما، گئجه گوندوز ايره لى يور
بوردا زحمت ده وار عذاب دابول— بول
دنيانى ترك ائله، ايشين دوزه لهر

حيات و آخرت حقينده

هرچتين ليگ اوچون يولدان دؤنمه گت
خشيير عالمينه روحو قووشدور
آر تير قيمتىنى بئله دورمادان
ائله بوردا قازان اؤزونه حرمت

آختاريجيسانسا منصبى ترك ائت
۲۵۶۰ فكرين قاناديله گؤيلره باش وور
سن او پاك روحلارى ياد ائيله هرآن
سن اؤزمنزلىنى بوردا اوچا ائت

سنه تابع اولار جن لر، ملک لر
 اؤزونه مسکن سئج جئت باغینی
 عقلین ده آرخاصی، دایاقی بودور
 بیر یئر یتمه میس کیم آیاق آتار؟!
 عمرون آددیمی دیر هر گذن نفس
 بثیله حقیر سانما اؤزونوانسان
 او یونجاق دگیلدير، بیل که بوحالت
 آلدی جان ایپینی الینه بدن
 دین ایسه عمل له، علم له اوجالار
 بوایشه ها رادان اولارسان رهبر؟!
 قوی گوئیة اوجالسین دینین بایراقی
 معنا عالمینه دوندر گؤزونو
 تاگژیپ چاتاسان صفتینه سن
 ایشلردوزه له رک یولونادوشر
 هم بو اوجالیق که، آچاقلیقیندیر
 قارین قولولوقدابیرحد یوخ مگر؟
 بوردابیر مدت ده ایش گؤزمک گرک
 سن سه یوخلامیسان، دی، نه عذرون وارا
 عذرایسته یه جکسن بونا صورنا سن
 دوشمه امید سیزلیک یولونا اصلا
 بدن ده بیر دامار قالینجا بیرآن
 اوخلاوور سالاردا، گتسن، قایتما
 بیر یئر چاتارسان، سن نه بیلرسن

میلین اوزتوتسادا گویلره اگر
 یئرین پالچیقیندان چک آیاقینی
 ۲۵۶۵ باخ روحون رفرفی، براقی بودور
 کیم یولو گتمه میس بیر یئر چاتار؟!
 یولوندا بیرتور دور هر ایستک هوس
 سن بوکیچیک لیکده ایکی دنیا سان
 مجازی دگیلدير بثله بیرعات
 ۲۵۷۰ سن اوز دوستلارینی ترک ایتدین نه دن؟
 دولتدن، منصبدن بدن کوچ آلا
 باش، پاپاق آرینجا قاجسان سن اگر
 سن جان اوزه رینه چک ایمان داغی
 بوفانی دنیا دان چویر اوزونو
 ۲۵۷۵ اونوجانلاتانی، اگر دیری سن
 تمیز نفس چاتارسا کا مینا اگر
 تاپماقا قویمایان اوزو ارلیقیندیر
 اگر یول، ناخلف اولماق نه قدر؟
 اوزو قارالیق دان بیراوتان ال چک
 ۲۵۸۰ بثله بیرایش یئر الینده آشکار
 ایشین دوز گتیرمز تنبل ایک اتسن
 پیسلیگی اوزونه گؤرسن ده روا
 اختاریش قازانین سالما قایناق دان
 بیلن سن بوش شی ئین آرینجا یوزتما
 ۲۵۸۵ سورسن آستا— آستا آشکینی سن

حکایت

معنا عالمینده بیرملک تاپاراق
 یوخ لوق گزدی وئردی وارلیقی الدن
 بیرایز تاپمایاراق دؤندو لر گری

اونوبیلیر سن که، گیخسرو بیر چاق
 بوختین ایشینی بوراخدی بیردن
 گزدیلر تاپالار شاهی هر یئر

او عقل، او بیلک، او علم ایله باخ!
گتدی ما غارا یادنیا تختیندن
بوگوئی مونجوقلاری سیندیرا بیلمز
أوزونو گۆزلردن ائله گیزله در
دین یولوگدیلر قلب له، بیل بونو
هیچواخت بوقویودان چیخا بیلمزسن
کۆکؤلما هنردن اولارسان اوزاق
سنین یول یولداشین اولار لار اولار
سن آدا، ناموساچویر اوزونو
او آچیسین قاپانمیش گۆزون یوخودان
یولوناجلد، قوچاق بیر یولداش تاپ سن
منزلین هاردادیر، سنه دئسین دوز
نئچه چتین منزل قاباقی، دالی
اورتادایم - پالتار فیرلا دیراونو
اؤلوم قاپیسینی دؤیمه لیدیراو
بیر آلهها سیقین، خالقلچک نفس
تاکه جا ممیزدان بیرذوق آلسان
هیچ یاشایار روحو؟ اولار مقدس؟!
سن بوگوردو کلرین دگیل سن گرچک
مقبول لار ایچینده منزل سال آنجاق
بیرآن فارغ اولما، آخر دوزه لر
تئزگذن آیاقاکیم دایان دیر

ائله بیرقدرتلی سلطان اوسایاق
۲۵۹۰ او یون یوخ، یول لاندی ایشچون اوهمن
اصیل جواهری تاپمایان بیرکس
کیمسه که، هنرین آردینجا گذر
آت ایله گتمز لر معنایولونو
هر یاراماز کؤکدن آسانسانسان
۲۵۹۵ خیالین نه قدر کوللوگ اولاجاق؟
آه، بوشعور سوز، نادان انسانلار
بیر آزاد انسانا باغلا اوزونو
اوسنی چیخار سین قوی بوگردابدان
ائله که، بوائوی ترک ایده جکسن
۲۶۰۰ دوغرو جواب وئرسین صوروش سان بیرسوز
بو بیرکار وانسرا، حجره سی، مالی
اؤلی بشیکدن تابوتدور صونو
هر دوغولان صوندا اؤلمه لیدیراو
ایستر جیندیر گئین، ایستره اطلس
۲۶۰۵ حضور سوز، شوقسوز اولما هیچ زامان
تمیز ساخلاماسا نفسینی هرکس
ساققالدان، بوروندان، بوبیقدان ال چک
گزمه قاپی - قاپی احمق لر سایاق
یئرینده اولماسا ایشلرین اگر
۲۶۱۰ باشین آختارماق باشلاسا اگر

مرشد ورهبر آختارماق حقیقده

گمان جیقیریندان بیرکناره قاچ
گۆزگه، نه دیر آتماق، نه دیر هوش، کمال
هر سؤزه اینا نمانسن بیرآد تاپسان
یوززندیق الیننی نیه اؤپورسن

گل حیرت یولولایله گتمه، گۆزون آچ
الینده جام واردیرا اونا نظر سال
واختیمنی بوش یره صرف ائتمه دایان
آنجاق بیر صدیقین خاطرینه من

۲۶۱۵ من دوز گۆستر یرم صدیق یولونو
 دنیا بو پاک لاردان دگیل دیر خالی
 خزینه گیز لشمیش بوردا هر بوجاق
 دوز اول که دوزلره چاتا بیله سن
 های- کوی دور، او یوندور سنین صنعتین
 ۲۶۲۰ اگر سربیلمه گه حاضر سا انسان
 اگر خیبرایشلر باش وئرسه سندن
 گتمکه آباقین وارسادور یری
 او اولو که اوندا وار دیر بودوا
 امید سیز یاشاماز هیچواخت آختاران
 ۲۶۲۵ آختاران غالب دیر، تاپان هریاندا
 لایق آختاریجی، حق آریان دوز
 یولدا بیر توتولما اولما سا اگر
 آزماق توتولما سی یوخدور سا سن ده
 آختارمادان نئجه توردا دوشه ر اؤ؟
 ۲۶۳۰ آختارماق شرطینی بیلیر سن سه سن
 نه آختارد یقینی اگر بیلمه سن
 هرکس که، بویولو علم سیز گذر
 معلوم اولمایانی گزمز بیر انسان
 بومستلیک چاقیندا بیر رهبر گرک
 ۲۶۳۵ بولداش سیز بول گتمک، دوست سوزایش گۆرمک
 فاید اگزیر سن سه گن قاچ زیاندان
 لازم دیر تاپاسان بیر یول گۆستر
 اونون بویور وقونا باش آتمک گرک
 اونون هر سوزونه تز قولاق آسماق
 ۲۶۴۰ دوستلارین همتی فایدالی اولار
 شیطان اوز شریندن قالما بیریر آن
 گۆرتجی سیز اولسا اگر بیر انسان

بیر اؤگرن هاردادیر چالیش گؤراونو
 سن نه یاسلی لارتک پوزموسان حالی؟
 بیرجه سنین پاپین یوخ بوردا آنجا
 تورپاق اول چاتاسان آستانیا سن
 سزینی بیلمز سن بوسعادتین
 او، هر آرزو سوناتز چاتار، آسان
 مراد آچارینا یترسن بیردن
 ال آت هر طرفه آختار هر یئری
 بودردی هیچ سنه گۆر می روا؟
 درد آختاران آدم صادقسه، اینان
 بهانه گتیرمه آختارمایاندا
 مطلق آی- گونشدیر هر گنجه گوندوز
 آیدان اوز نورونو گون نئجه چکهر؟
 سن هر نه ایسته سن توپلا نارسن ده
 آختارمادان نه جوراله کئچر اؤ؟
 آششکین پالچیق نئجه سورور سن؟
 بیرنه گزدیگیسنی یاخشيجا اوگرن
 اونون فرمانینا کیم اورک وئر؟
 نقصان علمینده دیر اگر آختارسان
 اوسئچسین آلچاقی اوجانی گرک
 آییق لاریانیندا یاراماز بیشک
 تابشیرایش بیله نه ایشینی همان
 اونون کؤلگه سینده اوتوراسان سن
 اونون مرادی ایله مرادی گۆرمک
 حاجتین دیله ییب، اؤنونده سوسماق
 خصوصاً یوکسک سه او همت، ایثار
 یولداش سیز کیم اؤنودفع ائدر آسان؟
 او، نئجه قوتارار خطا، زیاندان

بیلسه قیزدیراجاق، هئچ یمه زاوشاق
 اوزون گوروب سن که، اونون حالینی
 دوپ- دوزا و اوشاقین حالینا بنزر
 چاتسان بئله سینه اونا ال اوزات
 بوچتین لیک لردن اولما بی خبر
 بوگردابدان خلاص بیرکیمسه اولماز
 جهدائله آیر یلما اوندان ممکن سه
 چونکه تمکینی نین جدی گیزی دیر
 اوندان ولایتدن نشانه گرگ
 سورویه اونئجه چوبانلیق ائدر؟!
 اوزونده نشانلار اولاجاق سؤز سوز

خرما شیرین، دادلی اولسا دا آنجاق
 او، قیز دیرمانی یوخ، گوردودادینی
 ۲۶۴۵ دنیایلا، اوزونه سالسان بیرنظر
 سنین چون واجبدیر عقلی ییزدات
 هله آرخادادیر چوخ چتین لیک لر
 بو یولدامرشد سیزهئچ بیرایش آشماز
 اوزه گی ولی سیزفتح ایتمز کیمسه
 ۲۶۵۰ ولی سئچن زامان گوز سهوده ائدیر
 سئچیلن مرشدون یگانه گرک
 اوندان کرامتدن ایز یوخصا اگر
 بو پالتار هرکسه اولار اگر دوز

شیخین و مریدین صفتلری حقیقده

بیرده که، دوز، ساقلام، متین بیرهقت
 قورولوقدان اوزاق باش، بئین، اورک
 جسور، قورخماز اولسون دئینده سؤزو
 عذابدان، بلادان قاچماسین کنار
 باش اگسین استادی نه اتسه فرمان
 نفّسینی اولدوروب، قان اودموش اولسون
 آیه، دلیل سترین بیلیمش اولسون او
 بطنیدن انسانی تانیسین همان
 هم نور عالمینه یاخین اولسون، باخ!
 ولایت تختینده اوتورسون بئله
 نه قبول اتسه لراؤزونو اؤتسون
 بَرَکّه بوش سؤیله سین، پسلیگه احسان
 نه اولسون سؤزونده قیر یقلیق، دوگون
 آختاران کس لره متت سیز اولار
 هر شئی یئرینده گتیرر دیله

دین علمی لازم دیر شیخه، شریعت
 ۲۶۵۵ تمیز مشک عطری بیر نفّس گرک
 خاطری ایناملی، توخ اولسون گوزو
 ایشله مشغول اولسون گیزی، آشکار
 بیر مرشد حکمونده اولسون بیر زامان
 کونولوقان ایله بسلنمیش اولسون
 ۲۶۶۰ نفّسین عهده سیندن گلیمش اولسون او
 حجت دن، اولچودن گن اولسون هر آن
 او، معنی یولوايله آددیم لیباراق
 اگلشسین اوز علمی اوز بیلگی ایله
 نه نادان رّد اتسه قلبی اینجی سین
 ۲۶۶۵ اویوب صبرلی کؤنول هر زامان
 نه غیری ایشلیسین بیر آن اوزو یچون
 قانونلا، کتابلا اولموشدور او، یار
 آللهین ایستهین، اراده سیله

سنه اوز وئرسه بیر مشکل اگر
 ۲۶۷۰ بدنی زنداندا، روحو گؤیده دیر
 مالی آز اولسادا او، شاد اولاجاق
 دیندن اوتری دیر اونا بوجهان
 تمیز ایشلری ایله قازانمیش شهرت
 اورگی ر ی ا د ا ن ی ا ل ا ن د ا ن ا و ز ا ق
 ۲۶۷۵ نه آرزو ایله سه اوزو یچون دوزو
 سئونیج دیر شادلیق دیرایشی همیشه
 اونونچون نه آلت لازم سااگر
 حقیقت رمزی دیر، حقین نشانی
 باخیشی — دوروشو خوشبختلیکه فال
 ۲۶۸۰ چهره سی توره دیر هئیت و قاری
 عطری میسه دگسه قیزیلا دونه ر
 اونونلا اوتوران شاهاتای اولار
 بیرمرشد ایسته سن دنیا دااگر
 سلطان لار الینده طرلان دیر بونلار
 ۲۶۸۵ باخ! بئله بیر پیره ال وئرمک گرک

در حال چاره تاپیب، اونو حلّ ایدر
 اوزوندهن — گؤزوندهن نور سپه له نیر
 مال — دولت اونونچون بیر یئل دیر آنجاق
 سنبل ییقانلار چون خرمنی میدان
 عقل، دین وئرمیشدیر قولونا قوت
 نور وحقّ نور وندان توره نمیش آنجاق
 در حال حاضر ایله رفلیک لر اوزو
 تعلیمی، حضور و ایله میش پشه
 تانری اوندان اوترو آماده ائله ر
 خلقین کمک ی دیر، هم مهر بانی
 سؤروب، یاد ائتمه سی سعادتلی حال
 لطف دور، شفقت دیر خَلْقُونُون باری
 چور — چوبه گؤز سالسا اولار صاف گوهر
 کیسم اونا یتیشه ر پارلاق آی اولار
 بئله سین ی ایسته، سنه بس ائلر
 باشقالاری آنجاق میلچک قووانلار
 گنجی اسیر لیکدن قوتارماق گرک

توبه حقیقده

توبه ایلمه گه هر وقت امکان وار
 بیل، توبه صویوایله ممکن دور یوماق
 توبه، هم یاغیدیر دین شمعلری نین
 سن پیس ایشلرین دن پشیمان اولاسان
 یولوندا دین سیزلیک قایاسی دورار
 ال وئردین، اوره ک سه وئرمه دین آنجاق
 اوره ک سیز بیر توبه هئچ قبول اولماز
 قالدیقجا گئجه یوخ، گؤندوز یاخاجاق
 باشقا ایشلرده ده آتلی دیر تمام

اولدوقجا غضبله شهوت سنه یار
 جاندا، بدنده کی ظلمتی آنجاق
 توبه، صابونو دور جان پالتاری نین
 توبه ایئتمک اولار آنجاق اوزمان
 ۱۶۹۰ نقدر که قلبینده اوندان غیری وار
 ال وئردین، سؤیله دین: «توبه ائتدیم باخ!»
 بدنین توبه سی نماز ساییلماز
 تمیز یاندیرا ندیر توبه اودو باخ!
 توبه ده ثباتلی اولان بیر آدم

۲۶۹۵ تَرکِ — عادت دگیل خواجه یه عادت
بیرلذت گورنده تئوئرمه بادا
بیرشئی قویمایسان نه آختار یرسان؟
سنین قالیقلازا سالدیقین نظر
توبه ایله گناهدان سن اولسان آزاد
۲۷۰۰ توبه سیز اطاعت اولماز برقرار
چی اولار، توبه نی سن اوزون اتسن
گناهدان توبه ائت، طاعتی بوراخ!
توبه حیلله لردن اولارسا اوزاق
ایلکین منزلی دیر توبه بویولون
۲۷۰۵ کیشی بیر منزلده دوز اولسا اگر
توبه بوقایدا ایله ائدیلن زامان
پرهیز قایدا سیندا اولما سامدام
اگر درمان ایچسن بئله زاماندا
اگر ائوقارانلیق، قاراسادیوار
۲۷۱۰ کیم یترده داش — تیکان قویارسا اگر
غیری آلداتماق چون توبه اتسن سن
سن حق پرست سن سه باخما اوزگه یه
خرقه گئیندینسه، عادتی ترک ائت
ترک ائت بوتوبه نی، خوشدور می ایچمک
۲۷۱۵ پلو، قوورمانین مریدی سن سن
توبه یه اوز توتسان اگر گناهدان
هوی و هوس دن دوندر اوزونو
یوخصا گناهلاردان توبه ائدن تک
دئمه توبه اتدیم نه دردیم منیم
۲۷۲۰ باشیندا چالماوار، یادا که پاپاق
آرزو کُهْلَنِیْنَه آتلانیدیق جاسن
بونلار چیخما ینجاسنین باشیندان

هر هوس قولوندا هانی ارادت؟!
اوتوب گتسه الدهن هیچ سالما یادا
بوردا اوشا قلیق دیر اولماق پشیمان
بوتون اکین لری کوکدن محو ائدر
ظاهرین باطنین نورا بویانار
نفس تمیز لنمه سه نه ایشه یارار؟
توبه کامل اولار حق وئرسه بیردن
آنجا ق او طاعت که، ریا اولاجاق
قلبه محبتدن نورلار دولاجاق
شاهها محبت دیر صونودا اونون
بوتون منزل لری بئله دوز گذر
سن اونو پرهیز سای، ایشینه درمان
یارایتیشمه میش، درمان اولسا خام،
اوزونه قبیر قاز حصار دالیندا
اوردا شکل چکسن شک سیز، زای اولار
نه سایاق اوردا او، تخوم اکر؟!
سیرده یولودوز گدّه بیلیمزن
کعبه نی گوردونسه، گتمه کیسه یه
یوخصا خرقه گئیمه، سرخوشلوقا گت
قوسوب، قوسدوقونو یئمکدن ال چک!
سن توبه یولونو هاردان بیلرسن؟!
آذوقه حاضرلا کدردهن، آهدان
بیرداها آرخایا توتما گوزونو
دولماسین پاپاقین یئل ایله گرچک
آرتیق جهنمده یانماز بدنیم
قیز یل دیر، گوموشدور قلبیده آنجا ق
ایتدیگین توبه نی بَیْنَمَه رَم من
باشین گتمه ینجه، گتمه هئچ زامان!

وثر پیمان الینی بوانسانلار
اونلارین عهدینی سیندیر امارینهار
۲۷۲۵ بیل که، شیخ اصلان دیریانینا گتمه
پیرسنه نه وثرسه قالخاندیراینان
بیرقاری اولسادا پیرین ای هوشیار!
احسانلا دولودورگر شیخین الی
هرکس که بویولدان بیرگون دونه جک
۲۷۳۰ بیرشیخین اورکدن یوخصا خبری
اوره گی اولنا توبه وثر آنجاق
اوره ک سیز مریده ال وثرمه، زینهار
گل آلما اوجونا خسته الینی
چوخلاری تقلیدله توبه ائتدیلر
۲۷۳۵ اگر قیزدیرانا خرما وثرسن سن

اگرال وثردین سه اولما آوارا
بوعهدی سیندیران اوزو محو اولار
جگرین یوخدورسا، جسارت ایتمه
سن اونوتوللا سان اوخلا ناجاقسان
قارا اورک لیری اولایان اولار
آنجاق ثبات سیزا بلادیر، بلی!
توبه قاپیسینا گتمه سین گرک
وثردیگی توبه نین اولما اثری
یوخصا صاباح سنی اوتاندیراجاق
مستدن، اوره ک سیزدن قلم ده قاچار
سن که یوخلا میرسان اونون نبضینی
رندلیک له، مستلیگه باتیب گتدیلر
یوز لرله انسانی محوایده جک سن

خرقه وثرمک قایداسی

ملکه یاخین اولمازا وغرونوقویماق
دایانیب دوراندا حالی پریشان
اوبیرینچی حکیم سؤیله یر بئله:
گیروسوز ای خواجه، آماندیر، زینهار
۲۷۴۰ دیری یه توبه وثر، جانی وار، دوزو
چؤره ک خاطرینه توبه ائدن کس
اولماز دیوی یولا گتیرمک اورتاق!
بیر کندلی قاجمیش سادونن دره دن
باشی گلمیه جک دوز یولا اونون
۲۷۴۵ پوزقون، لوقا، ناکس بیرشخص اوچون سن
هانی فراستین مؤمن سن اگر؟!
مؤمن لیک چوخ اوزاق گؤره ن اولماقدیر
عالم نه اؤگره نیب بیلسه دفتردن

عقلین وار، آیی یا گل وثرمه پاپاق
ساجینی آکینا داغیدان زامان
«اؤل دوشون، صونرا گئت عمل ائله»
ترکه جبه وثرمه، کرده ده دستار
اولوتوبه ائتمیش هر شیئی دن اوزو
هئچ زامان اورکدن توبه ائله مز
کیم قویار دلی نین باشینا پایاق؟
توبه وثرمه، قاجمیش مصادره دن
قوی اونون مأمورلار توتسونلار قولون
سلطانین حقینی باطل ائدیرسن
اینا نیلمیش سانس، قورخورسان مگر؟
بویزیم تقویم دن، فالدان اوزاقدیر
مؤمن اونو اوزده ن اوخویار همین

مؤمن اونو آیدین، نورانی گؤره
هرشی دوز عکس اولار اورادادائما
پرده آرخاسیندانه واز گؤره جک
دین ده علمه چالیش ای اوغول قورتار
بویول لاوثره جک ایمان سنه ال
هم فیکیر بیراولسا ایکیسی دوست تک
ایمان محکم اولار باخ بو اوچوندن
بوتون عضولری دولار نورایله
او، گیزلی سیرلری چوخ تترکشف ائدر
«یمانی» ایمانلی دگیلک اینان
ایمانلایمنه آپارمادی بس؟
الی ایله کمالا چاتدی ایمان، دین
غنچه تک آچیلدی بیرآن ایچینده
یوخدو احتیاجی اونا هیچ زامان
چیخدی امتحاندان صاف، قیزیل سایاق
اوره ک لی لیک ائتدی خرقه ایسته دی
خرقه الهه ائتدی همده اولدوتوخ
هم ده شهرلی نین یقینی آرتدی
ینی عهد چون سؤزه باشلاندی همن
بوسایاق بیر مقصد، بیر قاصد گرگ
یوخصا که، جوشما، گت خرقه ن آلتد اگیر
خرقه، مزد، متت ده گنده جک دوغرو
آخی نیله مه لی، سن پیس حکیم سن
قابل انسان تاپ که، ائله سین قبول
قووما اوز یانیندان بودور ملتسم
گؤزله مقامینی، باخ، هریری نین
بوش صحبتته گرک قوشماسین نفس
وثرمه بودنی که آچاقدیر اونلار

هرنه یی دومانلی گؤرسه خلق اگر
۲۷۵۰ مؤمنین اوره گی تمیز بیرآینا
گؤزو حق نور وایله گؤره ن بیر اورک
علم سیز یقینه قلب ها چان چاتار؟!
جانان علم طلب ائت. بدن دن عمل
بونو تصدیق اتسه دیل ایله اورک
۲۷۵۵ دوز یول آرخاسینجا یوروسه بدن
هرکس بومقاما چاتار سا بئله
معنائورو نوفوذ ایئله سه اگر
یوخدور کوئلو موزده باشقا بیرایمان
مصطفی خرقه سین قرنی اوویس
۲۷۶۰ باخ، او ایکی خرقه، حال صاحبی نین
گلو گیزله دیلرتیکان ایچینده
یوخ ایدی قلبینده ذره جه گمان
او، کندلی دگیلدی، کنده گئندی باخ!
وثردی امتحانی، قوچاقسان دئدی
۲۷۶۵ هدفه دگنده ایمان آتان اوخ
یمن لی بونولا مقصده چاتدی
قلم چکدیلر سه عهد اوزه ریندن
لازم سه سترینی دینین کشف ائتمک
خرقه وثریرسن سه بئله سینه وثر
۲۷۷۰ اوزون قاضی اولسان، مریدین اوغرو
خلقی محو ائدیرسن نادانلیق لاسن
بو، گیرمز هرقلبه، ائله مزنزول
صحبتته، حضورالایق سه هرکسی
سن قیام اهلی ایله خدمت اهلی نین
۲۷۷۵ نامازا، اوروجالایقسه هرکس
کیم که، بوقسمدن اولار ساکنار

باشقابیر پای وئرمه اونلارا امان
اوندادین، عمامه، پالتارلا گئدر
صونرا خلقا گوستر اگرایسته سن
سنله نئجه چاتار حقّه آختاران؟
چاتدیر مخلص لیگه بیرینی باری
اؤکوز تک پالچیقدا قالارسن بیردن
اگر افیون وئرسن، جانین ساق اولسون!
میلچک قواجاقسان قیش زامانی سن

نامازدان، سئتدن، فرضدن، زکاتدان
سن عمامه وئرسن هرکسه اکر
اولجه بیر یوخلا اؤز نقدینی سن
۲۷۸۰ هاردادیر بیلمه سن، سن یاخشی یامان
نه لازم، آختارما خام خیال لاری
دوه نی آت ایله یاناشی سورسن
خسته یه درمان وئر، ایچسین ساقالسین
اگر هرگله نی مرید ائله سن

حکایت

او، کامل بیر شیخین یانینا گتدی
آتیلدی میدانا او، دوشونمه دن
اوچ گئجه بیننی نی قازیدی دؤزو
او کندلی خرقه دن دو یدو بوسبوتون
شیخ اونو یومشالدا بیلمه دی، ناچار
چوله قاچدی، شیخ ده قورتاردی غمدن
هرکسین بئلینه یوک چاتماق اولماز
علم سیز بیر اوره ک یول تاپان دگیل

۲۷۸۵ کئنددن عوام بیر تورک شهره یئدی
سفره، ذکر حلقه سی گوژه رک همن
او، اؤزوندن عالم، بیلمه دن اؤزو
بیرآز گئچ گلرکن آش دوردونجوگون
اونوقیزدیر دیساذکر ایله تکرار
۲۷۹۰ چچی اولدوقواو چون چیخدی حلقه دن
بیل که بوبازار دادوشونسن بیرآز
«یوخدور حقدن باشقابیرتانی» یابیل

ذکرین تلقینی حقیقته

عشق سیز اورک ده پوک گوژکیمیدير
بوشبو غاز اولماقین یاخار هرکسی
سس اوجا، یا آلقاق عینی دیر، گرچک
ایستبرک دن دانیش، آستاچک نفس
دیل سیز، دانیشیق سیز قاناچاق سنی
هر یئرده حاضر بیل، عبادت بودور
بیلیمرسن، بس کیمی چاغیریرسان، سن؟!
ستایش ائدیر سن هانسی دیل ایله؟!

عمل سیز بیر علم دیر فکر سیز ذکیر
اؤره ک حلقه سی دیر ذکرین حلقه سی
۲۷۹۵ ذکر یئر تاپاراق اگله شن اؤره ک
ائشیدیر هر سؤزو آدچکدیگین کس
اوکس که سؤزلرین بیلیر سرتینی
شکر ائده بیلمه سن، مصلحت بودور
سن لال، کر اولسان دابونوبیلیرسن
۲۸۰۰ تانیش اولما دیقین بیرکسه بئله

نادانین اوره گی ایش ده سست اولار
سن که هیچ بیلیرسن اوزون کیمه دیر
غایب اولان اوره ک هایامحتاجدیر
اگر بیر اولما سادیل ایله اوره ک
۲۸۰۵ دیل ایله اوره گین دوست اولان زامان
قلبینه دولوسا هوس، حیل، رنگ
اؤره گینه آس—کس سالمیشدیر تالان
هرکس دوشونمه دن بیرسؤز سؤیله بیر
اگر سن هامینی ذکرینه قوشان

علم دن دانیش سان او، درست اولار
بویرسیز اوزوندن چیخماقین نه دیر؟!
حاضر اول بیلسه بوبیر معراجدیر
اصلینده یارا ماز ذکره جهد ائتمک
اونون پاک آدینا لایق اولارسان
دیلده نه سؤیله سن هدر گذه جگ
پیرین تلقینینه اودور محتاجسان
ذکره کیم لایقدیر یاخشی بیلیرپیر
قورتا را بیلمزسن پشیمانلیقیندان

شهادت کلمه سی نین سرتی حقیقده

۲۸۱۰ آلهی اولدن تانیماسان سن
الفبا هیکللی تانیمیراینان
توحید خزنه سیننه بویکی آددان
بئله بیر صفت مالک اولان سؤز
اونلارین قدرینی بیلمه سن اگر
بواون دورد دنه نین هر بیر آشکار
اصلا بوبیر لیگه یوخدور شبهه شک
کلامین صورتین باشی، صونو، بیل
آین دا منزلی بو حرفلردیر، باخ!
بیر سؤز کنار دگیل بیل بو حرفلردن
۲۸۲۰ آله دان کنار دانه وارسا آنجاق
«لا» سیندا یرلشمیش توبه بوسؤزون
اؤزگه نشانه لر کیمده که اولار
اگر او اؤزگه نی آتماسان تمیز
بو توبه دالیندا بویوک توبه وار
۲۸۲۵ او توبه آریمک، آزادیاتماقدیر
طریقت ده دوردیار ائله بودور باخ!

هیچوقت دوغو چیخماز شهادت کلمه ن
یاخشی شی بویکی تصدیق انکار دان
داهی یاخشی طلسم تانیمر انسان
چتینین آچاری اولاجاق، سؤز سوز
ایکی بدر بویکی اون دورد دوشه ر
دورد دیشدیر، بیرده کی، اون دنه آچار
ایکی قسم، هر بیر عینی دیر، گر چک
بویاگیرمی سککیز حرفدن گن دگیل
ائله یول، منزل ده بونلاردیر آنجاق
بیزیم سؤز و موزدن ای دوست کچمه سن
اونو شهادتین «لا» سیندا بوراخ!
نجه ده کم خرجدیر بوسؤز، باخ، اوزون
اونو ایستمگین نه فایداسی وار؟
نین شهادتین دوز اولماز هر گیز
آنجاق اوندان نفسی اولدور مک اولار
خلق دن اوزاق اولماق، سکوت ائتمکدیر
هم بودور ایشلرین چاره سی آنجاق

صونرادا دکانا گلهر گوهري
 اؤز مراديندان دا اوزا قاقاچار
 اوهر بير ايش گؤرسه، اونلار منيم سر
 خوش گلر يقين كه، بوايش هر كسه
 ادب مقاميندا يوردسالار اؤزو
 گؤره اون كيشي نين ايشيني آشكار
 تئز حاضر ائله ييب، بودور آل، دئئز
 شيخ سؤز سؤيلمه كه گؤرمز احتياج
 قلبى پاك، روحودا ايشقيلى اولار
 خلوت ده حضورالايق گؤرونه ر

اونون بوبوته ده صاف اولار زرى
 او، گؤز- قولاقينى بيرمذت آچار
 بَيَّه نَز عاقل لرنه دئسه اكر
 ۲۸۳۰ عالم دئديگينه عمل ائله سه
 ائله كه دوز اولار ايشى ايله سؤزو
 ائله كه ايش بيلن، يتيشميش اولار
 پيرين اوره گيندن نه كچسه اكر
 اصلا بويوروقا اولماز اومحتاج
 ۲۸۳۵ اولسا بونشانلار اوندا آشكار
 اؤزو، اراده سى نور اچؤز ييله ر

خلوتين معناسى

خلوت ده يانينا اذن آلمالى
 صو، چؤره ك سؤزونو آتماسين بيرآن
 واختين ايشلرينى گؤزله سين آجاق
 الستة اؤز توتسون اوره گى گرچك
 بدننى اؤلومون اولسون يولداسى
 تحفه سين چيخارسين ساحله همان
 ميلينى گؤسترسين اودوالجلالا
 گؤزو خاص كس لر ين باخسين گؤرونه
 رذاتسين آلله دان باشقا هر نه وار
 سرخوش تك قلينجا توتسون اوزونو
 اونون سّرلرينه اول خزينه دار
 دولدورسون قلبينى اؤز عزّتى ايله
 اوندان باشقانه وار هيچ دير هيچ اينان
 «بوخدور حقدن باشقا بير آلله» آجاق
 اولار بو قايدا ايله چله ساخلا ماق؟!
 چله ده تك، آزاد اولاييله رسن:

انسان هر عايق ده ن اوزاق اولمالى
 هانى او اوره كلى قورخماسين جانان
 يولوگؤسترنه نه تسليم اولاراق
 ۲۸۴۰ اووجونا آلاق جاني تحفه تك
 «بوخدور» دريا سينا قويلاسين باشى
 اونا سعادت اوز گؤسترن زامان
 ايشقلى بير فكر، ايتى بير هوشلا
 قاپينى باغلا سين هوس اوزونه
 ۲۸۴۵ ترك اتسين چوخلوقو، سايبى بيقار
 رستم تك ميدانا وورسون اوزونو
 اونويادا ئندنه، سن يالوار- يا خار
 اورك ده اثبات ائت ديبلده نفى ائله
 صولدان هاى وورانداس گل سين صاقدان
 ۲۸۵۰ ديليندن قلبينه يول لار آجاق
 تاخيل چالاددير، سور وچولده باخ
 قيرخ يامان خصلتى ترك ائله سن سن

تَكْبَر، مَنْ لِيك، اَوْزُونو چككمك،
 ترّدد، پاخیل ليق، كَلَه كَ، تورقورماق
 ۲۸۵۵ شهوت، ناز، يونگوللوک، لوقالیق ائتمک
 اسراف، بهتانچیلیق، بیرده فتنه، لاق
 طاماح، ایکی اؤز لولک، آج گۆزلوک، حسد
 هرنه سۆيله دیمسه اوندان قاچ اوزاق
 صونرادا خلوت ده اؤتوروب آغلا
 ۲۸۶۰ بُونَايِيَّة لَه نِيْب اونلاردان قاچان
 كُونُلُو مَلِك لَرِيْن دفتري اولار
 چله ائله بودور، باخ بودور خلوت!
 بوشالمايان اوره ک اولار بير بازار
 سنه بويور موشلار چله ساخلاماق
 ۲۸۶۵ قَلْبِيْنْدَه شَبْهَه يَه يَشْرُوْرْمَه هرگز
 «قُلْ اَعُوْذُ» سوره سين اوخوسان اگر
 قلبين قوت آلا رغيب عالميندن
 همت قارتالي داحال ائويندن، باق!
 مريده غيبدن وئرسه لرخبير
 ۲۸۷۰ شِيخِيْنَه اِيْنَامِي دوزچيخان زامان
 چكديكي زحمته آلا مڪافات
 كؤنلونه باخيشي شېخين نورچيله
 سوساراق دورماقدان ذهني ده گرجك
 اوره گي هر سؤزه خزينه اولار
 ۲۸۷۵ بئله بير يوخلوقلا وار اولان زامان
 آتارنيسيه سيني، نقديني، دوزو
 صدق ايله قلب لردن تا آگاه اولار
 اونون اوره گيندن نه گئچسه اگر
 اونونلا شفقتلي اولار مهربان
 ۲۸۸۰ سماع، صحبت، يثمک، ياتماقدان البت

غافل ليک، سرخوشلوق، حيله، غضب، شک
 يالانچي، وفاسيز ساختا کار اولماق
 پوزقونلوق، نان کورلوق، آدام اينجيتمک
 فير يلداق، قان ايچمک، ر يا و نفاق
 جوروجفا، نفرت، خطا، پيس مقصد
 اونلار ين عكسي ايله مشغول اول آنجا
 قاپيني باغلايب سن چله ساخلا
 اولکه يه ولي دير، هم والي اينان
 باشقا حرف لرايله آدي يازيلار
 بودور عارفله ياراشان صفت!
 قالخ، اونوبوشالت که، بوياخشي اولار!
 حرامدير، اخلاصلا ائتمه سن آنجا
 شيطان غروروندان اورداقويما ايز
 «قُلْ هُوَ اللّٰه» ي ده ائله سن ازبر
 تشز الده ائدرسن هرنه ايسته سن
 وجودون اوستونه کؤلگه سالاجاق
 بوخالدا عيب يوخدور بير ذره قدر
 اولار رياضت له امين، اويانان
 چاتار اوخزينه، دستگاها، هيها
 اؤرک سترلريني رمزلردن بيله
 دولار سؤزلرايله خالص گوهر تک
 كؤنلونده اولاني ديلينه آلا
 اوره گي مست اولار فقر جاميندان
 يول گؤستره ائدر صدقيني اؤزو
 قلبلردن قلبينه يوللار آچيلار
 شيخ اگر اونلاردان توتارسا خبر
 اونونلا دوست اولار اوره کدن، جانان
 ممکن اولانلاري گؤره مصلحت

مرید لیگین شرطلری

بیرینجی آددیمدا مرادین دیراو
او، قورو یور اونویامانلیقلاردان
چتینلر اونینچون تشر آسان اولار
پس خَلْقُو، عادتیی آتماقدیر آنجاق
بیر یول لوق الین اوزهر اختیاردان
دیریلیک صویونا اولماز دسترس
که نفس نین باشین آشاقی سالار
اوزقدرین بیلپ سن قازانیب سان آد
او، اؤز وارلیقینا باغلار دروازا
عادوتمود صانار عقل اونو، فاسد
تکبّر دیو ائدر هم سلیمانی
هیل سالار لوقالیق سنی گؤزلردن
آت بولوقالیقی ای ملک صفت
ال چک لوقالیقدان، گل اولماگبیر
اصحاب کھف ایتی یاخشی دیراوندان
مین ایل لیک نمازی هئچ ائدیر آرتیق
تواضعکارلیقدان یاخشی بیرشی یوخ!

ایسته گین اولارسادوزگون ودوغرو
حق بنده نی یولاگتیره زامان
اولارسا بنده یه اؤغورلولوق یار
ارادت یتیرمک باشلانقیجی باخ!
۲۸۸۵ شیخ سنه یانیندا یئر وئرن زامان
بوغما سانفسینی مرید اولان کس
اوزامان کیشی نین باشی اوجالار
سن دوستون قدرینی بیلسن ای آزاد
اگر قووشار ساکنهنه یه تازا
۲۸۹۰ اگر لوقالیق یول وئرسه مرشد
لوقالیق گبّز ائدر بیل مسلمانی
گرسن لوقالیقدان آد— سان ایسته سن
دیو سجده ائتمه دی، لوقایدی البت
لوقالیق ائله سن اولارسا بعبیر
۲۸۹۵ بلعا مانظر سال لوقالیقیندان
سیر تره زیسینده بیردهن لوقالیق
گور دوم بودنیادا، سیرائله دیم چوخ

حکایت

مریدلرایچینده قو بدو قیامت
دشمنی آردینجا قاجیب گشتدیلر
هنرلر صاحبی کفایت قدر
اصلا تر پنمه دی یئریندن بئله
اونون بو حالینی هئچ بینمه دی
آنجاق بئله گوئده ایشه یارایار!
دیدمه قلبیمیزی بئله ناحاقدان
او، اون ایل اؤدو موضوندورموش تمام

بیرمرشده بیر یول چاتدی ملامت
اونلار انتقاما پیمان ائتدیلر
۲۹۰۰ آنجاق مرید لردن قانان بیرنفر
بوتو اولدوقویچون دؤزوموایله
مرید لردن بیر صبر سیزایدی
دئدی که، ائدیلن یاخشلیق که وار
مرید جواب وئردی، بیرتوختا، دایان
۲۹۰۵ او، اذین وئرمه سه یومروق وورمارام

دېممه سم اينجيمزاو، مندن دوزو
هئچده دون ائده رم بيرده خرقيه نى
اوندا مريد لرله نيليه بيله ر؟!
بئله صحبتلر، لايق گورونمز
دنيا نين يوكونو آتاسان گرک
دؤنه ر علمه طرف قلمين بيردن
چاليش ادب گوزله بودور ملتسم

بئله ايش گوزله ميرمندن شيخ اوزو
نئجه باداوئر يم زحمتلرينى
شيخ فتنه تخوموسپيرسه اگر؟!
دوغرو، دوز، ثباتلى اولمايان بيرکس
۲۹۱۰ دينين ايشلرينى ايسته سن گورمک
من ليک لوحه سيندن ناخيشى سيل سن
سنى انکار اتسه ادب سيز بيرکس

سالکين ترک وتجريدی

بودور ايلک آديمى عاشقين اينان
بوينوندا زنجيردير، يولداها، آنجاق
پيس واردان يوخصولوق ياخشيدير اينان
او شاهين ائوى دير قويمادوشسون لک
اگر دين قوشوسان گل آختارمادان
سنين له مشغولدور گؤيلر، اولدوزلار
-«چوخ دابئل باغلامادنيا ملکونه»
بودنيسا ملکونو جاهل لره وئر
ازلى ابده وور، قورتارهمان
اگر عاشق سن سه، مئشه نه اودوور
سن نئچه گدره سن اورا بوگونده
سندن دوستاقدردر چوخ اوزون يول وار
بو او جسوز دنيزه باش وورابيلسين
هله بت پرست سن، شېهه سيز بيشک
اودور، غرق اولموسان ظلمته اوزون
او، نئجه گذيلر آششک له بئله؟!
اونو بيرکند کيمى خراب ائدرسن
اورا قيز يل قويمما، قيز يل قوخو يار
ايت دن، قوردان باشقا اوکيمه گرک

فکرين ده دين وارسا، درم سيز دولان
او آرواد، او اوشاق، او کند، باغچا — باغ
۲۹۱۵ دوز اولار بوهاالى، زنجيرى آتسان
وحدت ساراي دير بو يولدا اوره ک
اوزونودوندرمه اويگانه دن
چکير حسابينى سنين داش، ديوار
هر ذره ديل آچيپ سؤيله ييرسنة:
۲۹۲۰ دوزله دین ملکونون ايشلرينى بير
نه قدر وار يوخدان دانيسجا جاقسان
سن اوز کولونگونون اودوايله، بودور
ائششک يده گينده، ايگنه جييينده
شوشه دن اولدوقجا يوکون، آشکار
۲۹۲۵ دنيا دا ائله بير دوستون تاپيلسين
سن اوز وارليقيني دو يدوقجا، دئمک
او نور عالمينى گورمه بير گوزون
بير يول که، گذيلر جان آياقى ايله
کوتلونده داش، تور پاق، صويابر وئرسن
۲۹۳۰ ائو قاپيسين قازما، قاپى باغلایار
قيز يل اوزونه دير؟ موردار بيرچندک!

اٹودہ بیرشی یوخصا قابی نہ وثر؟
 اؤرہ ک ایستہ مکملکہ اوزلر قارالاد
 آللہ ولی سینہ نہ یوک، نہ اُششک؟!
 کسند ده فضول لارا بوراخدیم اونو
 سنده لیگ بورجونو اؤده مز، اینان
 ناسوت عالمینی ترک ایتمک گرک
 آزادلیق خطینی گل بونلاریانا
 هاچان قار یشقاسی بیر ائودولدهر؟!
 بیزیم یوکوموزده عشوه ناز اولماز
 آلچاقلا، یاراماز یول تاپماز اورا
 اوهانسی بوجاقدایثرله شه بیلہر؟!
 ریاضتله اولار بوباغاجاتماق
 دوز یولا سالکہ رهبر دیر البت
 ابدالاً حالت دیر، یوخصولا بزه ک

خواجہ ده بخت یوخصا. نہ یہ گرک زر؟
 کیشی بزه نمکله عیبہ جُراولار
 تانری عارفینہ قیزیل نہ گرک؟!
 ۲۹۳۵ ساتدیم اوزکندیمی، دوشوندم صونو
 بودنیا قیدیندن آزاد اولمایان
 لاهوت عالمیندن اولان ای اورک!
 سنی یورمادیمی بوئنقر، ایاز؟
 هاچان اونون قوشو یورد— یوواتیکہر؟
 ۲۹۴۰ بیزیم ماغارا یا باشقاسی سقماز
 پلنک منزلی دیر بیزیم ماغارا
 کیمین بودنیادیثری یوخ، اگر
 صوسوزلار یتیشہ ربوصویا آنجاق
 آجلیق، یوخوسوز لوق، سکوتلا عزلت
 ۲۹۴۵ کمالین یولوندا بودورد شئی گرک

آجلیقین فایداسی

بدنہ گوج وثرر صوایله چؤرہ ک
 بدن بوش اولاندا، ایشیق، نور وثرر
 جان طلب ائله سن، جسارتله گت
 قلبین قارالماسین بدنین سایاق
 نفسی بسله مکدیر عقلین بلاسی
 اوروجون سزینی هم اؤیرتمیشلر
 خللیلین اودو دا ائله بودور بیل
 سفرہنی، یمہ گی تزترک ائتدیرر
 اورا آزیمک لہ چاتا بیلہ رسن
 یمکدن اوتہری بوغم نہ گرک؟
 خوش سسدیرایچلری بوش اولدوقوندان
 بیر دیر خرہ اولسا صوایله تور پاق

روح ایله عقلدن گوج آلا اورک
 ائوخالی اولاندا، اوحضور وثرر
 اگر علم آختارسان توخلوقوترک ائت
 تیکان اوجونویہ، خوار اولما آنجاق
 ۲۹۵۰ آنجاق آزیمکدیر نفسین جیلاسی
 خلقی نماز اوچون دعوت ائتمیشلر
 باخ بودور آجلیقا ان یاخشی دلیل
 بیر اودکہ، یاز آچارلالہ بتیرر
 او ملکہ قایتماق آرزولاسان سن
 ۲۹۵۵ عقلہ ایشیق ساچار بیل کہ آزیمک
 ہریاناسس سالان چنک، عودوکمان
 قارنی یکہ ایسہ نہ ساز، نہ اولاغ؟!

سن صوت الحمارین عیین بیلیرسن
 قارننین دولوا ولسایاراناربخار
 ۲۹۶۰ ملک لرقاچارلارسننین یانیندان
 آری لطیف شی لرید یگیچون، باق
 حیوان قانی ایچمه، محو اولارسان سن
 آنجاق علم ده گه ز حیات صویونو
 قارین بوش یاخشیدیر بویمک لردن
 ۲۹۶۵ یل ایله دولاندا قارین، باغیرساق
 بیتگی ده ماده لر آز اولدوقوندان
 آنجاق حیوانلاردا چوخدور ماده لر
 تزه ک نجس لیک دن آرائی لی اولار
 اوزگه دلیل یوخدور بونادوشون سن
 ۲۹۷۰ پاک لیقلا سئچیلر بویوک کیچیک دن
 طاماحلا دوست اولسان اگر دنیا دا
 بو آغیرشی لره اویما بوقدر
 سن که گلمه می سن تکجه یمگه
 قلبی اولن بنده ایش گورمز، آشکار
 ۲۹۷۵ تر پنمک اوچوندور بودنیا بوتون
 سنی نه مست اتسه شرابین اودور
 مست اولار چوخ یه سه انسان چوره گی
 حلالی حرامه چویرسه خورک
 بوغدا، ات بدن ده دونوب اولارقان
 ۲۹۸۰ شهوت آلولاری باشلارطغیانا
 سنده اوتانمازلیق او یاغدان اولار
 خرقه صابینلی دیر، نفس چرکلی، دوزو
 اوروج توت، اوزگه بهیدیرت سن چوره ک
 بیر آیللیق اوروجا دوزه بیلیمیرسن
 ۲۹۸۵ عارفلر بیر آیی چویرر ایله

آششکی سفره به نی به سورورسن
 پیس- پیس قوخولار لادماغین دلار
 دیولر هال لارگیره ر اوند ا قاپیندان
 اونون میوه سی ده بال اولدو آنجاق
 دیر یلیک صویو ایچ که، دیر یله سن
 چالیش دویونجا ایچ، تاپاندا اونو
 آریمک یاخشیدیر، بیل چوخ یمکدن
 باشیندا اؤد توتوب اولدانا رپاق
 اوند ا توللانتی دا آزالار، اینان
 اونلار بونا گوره آرخوشا گدر
 چونکه مال یم ییه ر انسان قان اودار
 تور پاق یمک ری دیر بئله یمکدن
 اودور، نبات، حیوان پیس دیر معدن دن
 چوخ آرتاجا قاسان یقین مرادا
 چالیش بو آرادن قورتار بیر تهز
 گلمیسن که، بوردا بیرایش گورمگه
 دیر یل، سنین ایتین قوی اتین شکار
 آنجاق یارانمایب او، یاتماق اوچون
 بی خبر ایله یین سنی یوخود دور
 بلادان قاجماقچون، ای خواجه آزیه
 نئجه میل ائله یر اونا، د، اوره ک؟!
 قان توخوم، توخوم دایاغ اولار صوندان
 بو اودان فتنه لر دوشه ر هریانا
 صابونچونون قانی بوینوندا قالار
 باخ بو، چوخ بیلیمکدیر، حیل دیر اوزو
 قارننین پارتلاینجا یشک نه گرک!
 هرآن آه چکی رسن اوره گینده سن
 گئجه لر وصالا چاتارلار بئله

چئی ۛ گۆسترمزلر وصلین اوزونو
خوره گی آله دان وئر یلن بیرکس
سن هم شام یه بیرسن، همه اوباشدان
بئله یمک ایله، گه بیرمک له سن
۲۹۹۰ گئجه حددن آرتیق یشمکدن، سۆزسوز
قدر گئجه سینده عارفین اوزو
سن هلال اولورسان بیرگون یمه سن
سن قار ینقولوسان، سست سان اودور باخ
هرکسین پشه سی کوکلمک اولار
۲۹۹۵ بدن قانا دؤنوب آغیر لاشاندا
بدن ده پیس یل لر اویناشان زامان
اوچراغ اوستونه اسن کولک تک
روحونو دیر یلت که، اؤز باغین اودور
بو بوش شی له دولوقارین نه گرک؟!
۳۰۰۰ گوج وئر اینام ایله قلبه جگره
آنجا قازیاتماقلا، آزیمک له سن

بیشمیشه حلال دیر بو، بیل دوزونو
سنین تک گئجه ده ایکی یول یشمز
بوسایاق آزوننا نئجه چاتارسان؟!
روحونو عتیوقانئجه چکه رسن؟!
دولو بیرتولوقادونرسن گوندوز
نور ساچار آی کیمی اوروجدان، دوزو
بیرجه آی یمه سن ساپادونه رسن
جان و اوره ک اول که اولسان قوچاق
قارنی بوشالاندا، اودا بوشالار
اوره ک تنگه کله ربویوکدن اوندا
حیات چراغینی صوندورر، اینان
هر زامان بورنونا قو خووثره جک
عقلینی او یات که، چراغین اؤدور
بوروق باغیر ساقلارنه ینه گرک؟!
دین ده، کیشی لیک ده دون شیرنه
بئله بیر دولته چاتا بئله رسن

یوخوسوز قالماقین اوستونلوگو

قرآنین «یاتانلار قالخین» سۆزوندن
دیلده سۆز بولاغی قاینادار تمام
ایشین یاتماق اولسا اولموش کیمی سن
باش آشاقی اولار یاتیب قالانلار
اؤلویه چویره دیری انسانی
فقط بوقارانلیق گئجه دیر البت
بو حیات چشمه سی چاقلاماز اؤزو
آغلاماق، یالوارماق مدام پشه میز
او اورک اوخشیان یاراتوت اوزو
بیز گئجه غمده بیک سن ایسه خوش یات

آنلا یاتماقین شرفینی سن
اویاق قالماق ایله، گۆز یاشی مدام
یوخویلا اؤلومو قارداش دئمیسن
۳۰۰۵ قلباً دیری اولار اویاق اولانلار
چوخ یاتماق کورلایار بدن ده قانی
اودیر یلیک صویوتا پیلان ظلمت
ارکن دورانلار ین اولماسا گۆزو
اوزوندور قارانلیق بیز یم گئجه میز
۳۰۱۰ دوستسانسا بیر لشدیر گئجه— گۆندوزو
یوخصا بیز یم عودو آلاوسته آت

اگر دوست او یاقسا یاتماق دوزد گیل
فرصتی الیندن بوراخما ناحاق
سنین دوست بیلدیگین اصیل دشمندیر
آچ گۆزببه گینی سن روحون باری
او یاقلار قازانار بئله بیر ظفر
اونا او یاقلیقلا چاتا بیلر سن
عزلت، فکر، حضور قاپیسندان باخ!

سنین آختار دیقین آلیجیدیر، بیل
دشمن یوخودا دیر، دوست ایسه او یاق
بوجسمانی حسلرانکار ائده ندیر
۳۰۱۵ قالدخ، قالدخ یوخویا وئر تئزجه بونلاری
روح خزنه سی تاپار گوشه نشین لر
آلیجی سی سانسو او گوهرین سن
گۆزونه نور گلیر کیم قالسا او یاق

بیر بوجا قاچکیلمه گین خصوصیتی حقیقده

اونا قوشما قا عاشیق آتیرجان
عصمتلی تانیندی تاقافدان- قافا
قولودوست بیثلینه دولایا بیلمه ز
دؤندرادی اوزونو، گۆز و نواوندان
باشینا بلادیر بو علاقه لر
بو پرده آلتیندا آرام توتاراق
عذاب، اذیتدیر هر زامان پئشه ن
آزاد، بوینو باغلی قولدور البت ده
بیر شی که، قو یودادیو اولور همن
بو ایله قویو یا، گل دوشمه زینهار
فکرینده یئر وئرمه وارا- دولته
مسکینی حری دا اولدو بیر بوجاق
سؤینجه، عشرته او وئرمه دی تن
جماعت داملاردان اونو آختارار
عزلتین خیری ده اولار سکوتدان

اوزونو نقدر اؤرتسه ده جانان
۳۰۲۰ اوزاقلیق، عزلت له یقین که عنقا
اگر چکیلمه سه عزلته هر کس
خوش بخت اوکس دیر که قاچدی انساندان
ایشین اولاجاقسا آله لا اگر
معنا اوشاقیدا بؤیویه ر آنجاق
۳۰۲۵ جماعت ایچینده دولاندیق جاسن
قلبی خلق یانیندا، اؤز خلوت ده
ای اوغول، اوره ک بوخ بیردو ل سؤیله سن
محکم لیکی اولماز ایپ دیر دولت- وار
آزا ولسون، چوخ اولسون، گئشن خلوته
۳۰۳۰ پیغمبر آل- وئردن اولاراق اوزاق
گیرد ی مغاره یه چیخیب شهر دن
بیر گئجه لیک آیا قایی باغلانار
هئچ بیر کس عزلتن گۆرمه دی زیان

سوسماق حقیقده

کلیسیایا، مریم، زکریا، باخ!
بو بیری عیسیایا، او، یوحنا یا

سوسماقلا، سیرایله چاتدی لار آنجاق
۳۰۳۵ امینه سیز یاشایب دؤزوب آنا یا

صدف ده آغزینی یومماقلا بئله
 غنچه ده آغزینی یوماراق اوچ گون
 سورقویا آرزواب وئرسه هرکس
 لوقالیق گرکمز کیشی یه صنعت
 ۳۰۴۰ اولسا بودورد صفت هرکسده بئله
 بونلارین جمعیدیرا صلینده خلوت
 بودورد له اؤزو نواولدور مه سن سن
 دار یسقال مزاردیر خلوت، ای کیشی!
 کیم از برائله سه بودوردو، اینان
 ۳۰۴۵ اوزونو بودورده توتسا نفس اگر

دورایله، گوهرله اولدو حامله
 دنیانی بزه یه ر گل لرله بوتون
 مشک عطری ساچاجاق اوندکی نفس
 سوسماقدیر دنیا دان بؤیوک نعمت
 بویولدا چاتاجاق مطلق منزله
 اودورکه، قازانمیش او بئله حرمت
 هیچوقت اوزنفسینی اولدورم مزمن
 مزارادیری نین برک اولارایشی
 اونایاخین گلزمز حیلله گر شیطان
 تئز معنا بوداغی زهد باری وئر

زهدون سجه سی

زهدون او اولارکه، ای طالع گزنه
 آللهین فضلینه توتوب اوزونو
 آنجاق یونخو للوقدان قالدیری بایراق
 چیلله، خلوت اهلی اولان بیر انسان
 ۳۰۵۰ کیم زهدو اؤزونه ائله سه چهر
 زهدسنی قورو یان قالدیر آنجاق
 قالایاقایی یوخ، اول حصارچک
 اونونچون خوش گلیر خلوت انسانا
 بوینون اینجه لرسه زهددن اگر
 ۳۰۵۵ قورو اوندان بوندان اوزونو هرآن
 واخت اوچون حاضر اول، غیره غایب اول
 راضیلیق پاقایی گشینن زامان
 زهدده دوز، محکم اولان بیر اوره ک
 واجب هنر اولان ایکی زهدوار
 ۳۰۶۰ واجب زهد حرامدان چکمکدیر گؤزو
 بوگون ممکن دگیل بیر حلال تاپماق

سن دنیا مالیندان اوزودؤندر رسن
 بویالانجی واردان دؤندهر گؤزونو
 اوندان دوزلده سن پاپاق و باشماق
 باشقارنگ تانیماز زهددن، اینان
 اوناشیطان اوخونیئلییه بیله ر؟!
 حس لرینه سنین قفسدیر بیر باخ!
 خسته لیک یوخدور سادرم انه گرک!
 اودور احتراصی سالان زندانا
 اوندا او، خلوتی داها نییله یر؟!
 صونرا گت بازاردا چیلله توت همان
 اولاسان دوز سمته سیرله مشغول
 بنده لیک بئل باقی باغلا یا جاقسان
 عبادت یولونو دوز گذهر گرچک
 بونلار لاندیانی ترک ایتمک اولار
 هنر زهد حلالدان کچمکدن اؤزو
 اودور که، زهد اؤزو خیالیدیر آنجاق

زاهد حلالی دا آزیه سین گرک
هرکیمه زهد پرده توتارسا اگر
عطارد اولموشدو عثمانا قلم
۳۰۶۵ زاهد لبق منصبی، مالی آماقدیر
بویوکسک پاپا قامیلین واراگر
حیله گر اولمایب دوز باخسا هرکس
خالص دور لازمیدیر تاجلارا بیر باخ!

چوخ واخت حلالیدایشمه سین گرک
او، آلهی وحیه محرم کسیلهر
زهد ائتمیشدی اونو دنیا یا علم
بوآتما چوخ اولسا باشا پاپاقدیر
باغلابنده لیک چون، طاعت چون کمر
اصلا بوپاپاقی، اوتاجدان سئچمز
بوتاجین دُور زُوسنه اخلاصدیر آنجاق

اخلاص حقیقده

ریای لاتانری یادوتما اوزونو
۳۰۷۰ حیله یه ال آتسا بویولدا هرکس
ایستر باشقالاری اولسون، اولماسین
گوردوگون ایش اوسته چالیش داش توکمه
گُروب- توتدوقلارین سنه خوش گلیر
او یا قوت دئدیگین شوشه دیر آنجاق
۳۰۷۵ گیزلی دیر بیر نچه شیئر سنین چون
یولون او سهولردن اولارساتمیز
گیزلت طاعتینی خلقین گوزوندن
گناه دیر طاعته نظریتیرمک
قلبینه اوزگه یه یول وئرمه ناحاق
۳۰۸۰ اوردا باشقاسیندان گوزرسه اثر
اخلاص یارادانی گوزمکدیر مدام
اگر او گره نرسه طاعته بدن
اخلاص نشانه سی اولاندا آشکار
حق یی یاد ائتمه دن چکمز بیر نفس
۳۰۸۵ یئرلرده، گویلرده نه گوزسه اگر
هر شیئ آلله وئردیگی اوچون
اوزوندن، اوزگه دن قورتاران بدن

حیله ایله آریا آتما اوزونو
طاعتی، نمازی بیرچؤپه دگمز
قوی دشمن اوزونه شاهد دورماسین
ریادان اوستونه گل بویاچکمه
چونکه گوزمورسن که، قازانچین نه دیر؟!
زرگر چوخ ماهر دیر، اولماز آلدادماق
اودور که، ایشینه دوشموشدور دوگون
فتنه گر دیوسنی آلداتماز هرگز
اونونلا او یونمه، چالیش آرتیق ائت
عاشقلر اوزونوگوزمه سین گرک
یارادان اورا یا نظر سالاجاق
صلحون آیاقینی کونلوندن کسر
ایش گوزمک، اوایشی گوزمه مک تمام
اخلاص سالاجاقدیر اوره کده مسکن
صداقت نورودا اورتایاچیخار
آلله امر ایتسمه دانیشماز بیرکس
اونلاردا آلهی بیر قدرت گوره ر
اوزگه نی گوزمکی رد ائتمیش بوتون
ولار بویولدا او، خاص بنده لردن

وفا سیز اولانی لاپ هئچ سایار او
جهدسیز بوظفر الدہ ائدیلمز
هر بیر اعدادان لاف دان ال اوزه
بوتون باشندان باشایل اولار البت
آنجا ق ساختالیق دیر، نه دئسن اگر!

صفا مسکنی ایله آدیملایار او
هر کس بومقاما یتیشه بیلمز
۳۰۹۰ کیم که، بودؤ یوشه قلاب گیریشه
ریا اوزه رنیزه قورولسا طاعت
سن ده ریا اولسا بیرجه توک قدر

ایکی اوزلولوگو، ساختار کارلیقی و بو صفتلره صاحب اولانلاری مذمت

عقل اوندان اوتروب حشه گیریشمز
بیر نفس چکمزسن آل ایشلمه دن
حرام تیکه لردن اوزاق قالماقین
گئجه یاتماقین یاد اولسا اگر
گاهدا ابدال لاردان سؤزدانیشماقین
آللهی سؤیرسن دوزیثری زنه ار!
بیلیرسن، نه اوچون اولمورسان بس لال؟!
اوهاردان بیله جک غیبی هارادان؟!
چونکه یونوب ابدال دوزلدیر سن سن
بئله مشهور ائتمه او دنیوی اوزون
بس دیوی ملک دن نئجه سئچرسن
من سندن دؤنمه رم، صاقام نقدر
تیز چیخ بورادان گت قازانچ گؤرسن
تورقوروب دن سپیب سن حیلہ ایله
نئچون عالمیری هی اینجیدیر سن؟!
گؤیه سؤز آتیرسان، آغزی اوسته دیر
طبیعت له عنصر، مزدور اولموشلار!
نه حقدن اوتانان بیر اوز وارسن ده
بومیسی گموشه توتماق نه گرک؟!
کاتب بارماقیندان، خط دن سؤیله یز
امیر قشون، سلاح، آت دان سؤز آچار

معامله اوچون اولماسا بیر سؤز
بیر آدیم آتمازسان حیلہ ائتمه دن
۳۰۹۵ بواوزون- اوز ایدی نماز قیلماقین
گوندوزیمه مه گین دویانا قدر
گاه قیرخ بنده لردن صحبت آچماقین
زرق وریا دگیل، بس نه دیر بونلار؟!
سن هئچ بیلیرسن که کیملر دیر ابدال
۳۱۰۰ کیم آنجا ق گؤروروسه عیب، یا نقصان
سن ابدالدان یاخشی اول بیلیرسن
اوزاقدان گؤر دوگون دیو دیر سنین چون
سئچمیرسن یارمانی اریشته دن سن
نه دیر اوجومداکی سؤیله سن اگر
۳۱۰۵ گل چوخ توستولمه بواجاقی سن
امیر، شاه یولونون اوستونده بئله
اوچ بازار اهلی ایله اوتورا راق سن
یثره لاق ائدیرسن، اسیر، خسته دیر
نه دیر اولدوز، فلک، مجبور اولموشلار!
۳۱۱۰ علم ایله یومشالماز اوره ک سینن ده
بومعنا سیز سؤزلرنه یینه گرک!
تاجر منقعتدن، زیاندان دیز
وزیر خوش فکردن شاهدان دانیشار

بیر دفعه سۆز سوردوم سالوس بیر پیردن
 ۳۱۱۵ اونادان سۆزوندن اودلاندیم گئرجک
 آنجاق بیر یول گۆردو پیغمبر اونو
 ائششک تک اوتلایان بوشیخ جیک نه دن
 بئله اذعانین نه معناسی وار؟!
 بونولایق گۆن اؤزونه انسان
 ۳۱۲۰ شهرین امامی اولساندا اگر
 دم وورما رابعه مقامیندان سن
 آرواد کیشی لردن اودویدور بیر باخ!
 یقمیسان درمی درم اوسته سن
 آئی، ایلی سچمیرسن هائی— کویدن دوزو
 ۳۱۲۵ بیز سن ده اولانی آتمیشیق کنار
 دئییر یک دنیا دا بیز آراز قویاق
 اگر بیزیم کیمی قوجالساندا سن
 ولی نین شاه ایله، د، نه ایشی وار؟!
 امیر چماقینا سن ده اعتماد
 ۳۱۳۰ بیر شیخین آرخاسی اولسا حکمدار
 درویشین قلینجی— آله قلینجی!
 نفس یولون آرمیشدیر، اونویولا سال
 اگر قامچی مظلوم الینه کئچر
 اثرها اولما میش تاسنین عصان
 ۳۱۳۵ کیمه حق کمکی اولارسا بایراق
 داد، بوشیطان پرست ابله لردن، داد!
 گیزلی ساخلا ساندا اؤز سرینی سن
 بودور دایانمیشام بوردا سو ساراق
 بیر سهو بوراخارسا بوردا باشقا کس
 ۳۱۴۰ باشین بیزیمکی تک آقاران زامان
 جاناوار چؤلده دیر مئشه دیر شیر

دئدی که، آلهی چوخ گۆرموشم من
 سن یاخشی آنلا که دئدیم ای اوره ک
 موسی داسیر ائتدی نورو اودونو
 بوقدر آرتیق دیر پیغمبر لردن
 بدنین جان ایله نه ایشی اولار؟!
 اؤزونه گولدوره رهامینی اینان
 سالما تکبرله هر یانا نظر
 ای آرواد دان اسکیک اؤیونه هئچدن
 هرکس اؤز ایشی نین مزدون آلا جاق
 بیز اوز چویر میشیک آرتیق— اسکیکدن
 بیز سوسوب بیلیمیشیک گئجه— گوندوزو
 اوندان اوتانمیشیق سن ده هر نه وار
 سنی سه جلب ائدیر ایوان، طاق آنجاق
 ینه امیرلره تعظیم ائدیرسن
 قارتالدا هئچ دوروب میلچک اولایار؟!
 آلهها اینامدان آرتیق دیر، شیاد!
 اونون خمیریندن الی چک کنار
 دارغایا یاراشار سلطان قلینجی!
 کچل اوزونچو دور، پاپاقینی آل
 اوندا قیصر باشی قویویا دوشه ر
 کیمسه یه بیر یاردیم ایلمه زدوعان
 اونا شاه بایراقی حامی اولاجاق
 شیطانلیق جالمیندان مستلردن، فریاد!
 بُوشَه رَدَه اینان سؤیله مه رم من
 میدانین کنجوندن آسیرام قولاق
 همان دم سؤیله رم سالام های کوی سر
 سن اوره ک، جان اول که، آله اولاسان
 هامیسی حرفه ده صنعتده بیر دیر

قیشقییرما اوستومه منیم بیقرار
 بوغضب، بوحدت بس نیه گرک
 صاقلالین گدرسه دِ نه یین قالار؟
 گرک عشق غمی ایله یاشاسین انسان
 اودور بلاداسان، زنجیرده سن، سن
 او هرنه وئریسه، ائله قناعت
 آلماق چون بوحیله، ریا نه گرک؟!
 امیره، خواجه یه سیقینیرسان سن

نه منیم ملکوم وار، نه سن ده پول وار
 بیزکه، نقطه سیزیک سنله الف تک
 سنی مشهور ائتمیش صاقلالا پالتار
 ۳۱۴۵ بوراخ سوژ- صحبتی، قالسادا بیرآن
 حقیقین تقدیرینه سن شاد دگیل سن
 اگر بنده سن سه سن ائله طاعت
 خالددن، بکیدن ایکیجه چورک
 آلهها توکل ائتمه دیگیندن

توکل حقینده

«کمک ایسته بیر یک سندن» بودور بیل
 نئچون اوخو یورسان «الحمدی» هر آن؟!
 اودوستدان هیچ بیرکس بیر زیان گورمز
 اوزونو اوناتوت، غیره باخما سن
 بعضی خزینه یه چا تمیشدیر بئله
 اونا شکر ائله که، کفا یتدیر او
 توکل یتیرر هم ریاضته
 دائم توکلدن دوشه جک اوزاق
 وارا اوره ک وئرن اونا شک ائدر
 توکله سیقین دنیا دا هر آن
 چالیش که سرینی اوزگه یه آچما
 بنده لیک یوکونو سن چکه نمرسن
 بنده لیک زحمتدیر، هم یوک داشیماق
 یا یاخشی اولماقین هاردان، نده دیر؟!
 اونون خزینه سی درمان دا وئرن
 آنجا ق دوست کمک دیر دوستونامد
 آله دان اوزگه یه آپارما پناه
 اگر مسلمانسان آشیت بوسئوزو

۳۱۵۰ حقدن با شقاسیندان کمک دین دگیل
 بیلیمیر سن بوسری بیر ائیلله بیان
 دوستا عاشق اولان چورک دوشونمز
 اوزگه دن دانیشما، توکل اتسن
 چوخو زحمتده دیر توکل ایله
 ۳۱۵۵ اوهرنه وئردیسه نهایتدیر او
 کفایت آپارار سنی جنتته
 هرکس مغرور اولسا وار یله نا حاق
 توکل ایلیمین بیر سبب گورور
 وار- دولتدن اوتر اولما سرگردان
 ۳۱۶۰ باش اگ غضبیه هر یا ناقاچما
 باشینی دیک توتسان بیه نیلزم سن
 خواجه لیک، جمال دیر، خوشلوقدور آنجا ق
 سن نه بیلیرسن که، فایدان نده دیر؟!
 غضبی در دلره سبب سه اگر
 ۳۱۶۵ هرکس اوزایشینه آراییر انجام
 خنجره، قشونا گونمه، ای واه!
 چتین لیکه دوشسن قورتارار اوزو

آختار یولداشلیقی یول گؤسترندن
دَبْلَقَّة، زرهی اطاعتدن ائت
صفا دان دادوزلت چراغ و مشعل
یویور ایره لی یه ائتمه دن وحشت
اخلاص مکتوبوایله تاپ سعادت
عاجزو کوردورلار قالانلار آنجاق
معناذو قونوده روحا کمیشلر

یولدا توگلدور بلدچین همن
سلاحی، آتینی طهارتدن ائت
۳۱۷۰ وفادان کمرائت عصمتدن هیکل
آیه الکرسی دن بیر نیزه دوزلت
گؤندر دیله مکچون هر بیر حاجتی
بومذعا اهلی صبیحالدیر باخ
تسلیم با شلارینی یُره دیکمیشلر

صبر و تسلیم حقیقته

بلایلا گنا هدان هم پاک اولدولار
بلا اوندان گلیر، بلایه خوش اول
اونسو دوچار ائدر اوز بلا سینا
محنت بیر گوز گودور، یاتما آماندیر
هانسی پله ده سن عشقه گرفتار
هئچ بیریش گورمه یب گدنده اوشاق؟
عادلین هرایشی اولار عدالت
انساندا اوچ آددا ن ایراق دگیلدیر
بونلاری بیر اولوم با شاجاتدیرار
اوردامسکن سالدی یاخشی ا یله یامان
هره نین ایشیقلی بیر ائوی اولار
باشقا بیر منزله گذر ائتمز لر
اوردان سالا چاقدیر بیر منزل، مکان
بیریسی دانیشار او بیری گوله ر
اولاندا تانری نین فرمانی پیدا
اونوندا منزلی قالماز بوشونا
بو قدرت کاملدیر از لدن تمام
های- کویه فریادا یوخدور احتیاج
سالما اوز باشینی سن قالما قالا

۳۱۷۵ بیر زُمره بلادان هلاک اولدولار
سن ده عاشقسن سه گل بلاکش اول
اوکیمی اوزونه اتسه آشینا
بو بلا سنین چون بیرا متحاندیر
بیلیمک ایسته ییرکه، مایاندانه وار
۳۱۸۰ نه دیر بوشکایت اولنده اوشاق؟
سؤز سوز که بوایشده واردیر بیر حکمت
عمر اوچ حصه دن قیراق دگیلدیر
اوشاقلیق، گنج لیکدیر، قوجالیق بونلار
ایکی سارای تیکدی بیر باخ، یارادان
۳۱۸۵ جانندان آیریلاندا بئله قوجالار
اوردان اوز گه یئره سفر ائتمز لر
بوجور گنج لرینده ارواحی اینان
قاریشماق اوچون یاشلی لار، گنج لر
گنج لر قوجالار تک اوشاقلاری دا
۳۱۹۰ آپارار، هئچ باخماز انون یاشینا
آللهین ایشلری بئله دیر مدام
بو ملک علاوه یه دگیلدیر محتاج
چوخ وئرمه کؤنلونو قیزا، اوغولا

اولادا اوقدر ائتمه اعتبار
 ۳۱۹۵ گل، ای اوز بئیلینده تخوم گردین
 سن صاحب اولساندا، تخوما گرچک
 اولدورور، ساخلاییر، او، اوزوبیله
 اگر باغبانسانسا اوز حقیینی آل
 صاحبی باغینی ائده رسه ویران
 ۳۲۰۰ حکمو قارشی سیندا هرایکی جهان
 بیلیمیرسن کیم روزی وئردی اوشاقا
 سودو دار یول لارلا آنادوشوندن
 او، اوشاق داوئرر گئری ده آلا
 اولاد فراقی ایله دنیادا کیمسه
 ۳۲۰۵ او دنیادا تانری آلا کؤئلونو
 اوشاقین آتایا شفا عتی، بو
 دشمنلر ائدرلر بلایه نفرت
 بونا له کیمدن دیر، اودور سا وئرن؟
 یاخیر بلا لارا خاصلاری اوزو
 ۳۲۱۰ گؤرسونلر بنده لیک نه سایاق اولار
 ایکی یول توره نیر بلادان آنجاق
 قند ایله نبات داهره لذت وار
 سئوینجدن اوینایار بلانی گؤرچک
 هئچ بیر شئی اونوردان گیزلی دگیل باخ؟
 ۳۲۱۵ یاخشیلیق، یامانلیق اندرا وسنه

بیلیمیرسن نه قدر اونون عمرو وار
 اونون حرفلرینه ال اوزاتماسن
 یارادا بیلیمز سن حتّی بیر میلچک
 یاخشی— پیس سرتینی اوزو درک ایله
 چالیش باغ— باغچانی بیر سهماناسال
 نه حقله دیلله نیر بوایشه باغبان؟
 دوغرو سو، بیرآر پاقدیر دیر همان
 یا او نه دن اولدو گئتدی تور پاقا
 کیمدیر استاد لیقلا سوزوب گئچیردن؟
 کیمسه آنجاق بیلیمز نه دیر بوا سرار
 اولارا یانیب سا، داغلار چکیب سه
 جهتم اودو نایاندیر مازاونو
 آنا سینا خیری، بضاعتی، بو
 اوندان گن قاچارلار ائدیپ شکایت
 هر نه اولور— اولسون اونا قاتلان سن
 عوملار بوایشدن درس آلسین دوزو
 بودر ده نه کیمی نمونه لر وار
 بیر طاعت، بیر گناهدیر، بیر باخ!
 عارفلر بلادا، چیداردا اتاپار
 یوخصا بنده لیکن ناقص دیر دئمک
 آنجاق اولما ماق چون عدل دن اوزاق
 دوز گون قیمت وئرر عمل لرینه

سئوینج و رضا اهلی نین تعریفی

باخ، پارا— پارادیر جانی، پالتاری
 آز لیقلا اوزونه او، نظر سالمیش
 ابدیت ده دیر او دور کوچلری
 هریانا مشک ساچیر نفسی اودور

وارا و لسون او یوخصول سرگردانلاری
 آرتیق لیق غمینی اوره کدن سیلمیش
 بدنلری اولو قلبلری دیری
 نَمَلِی دیر گؤزلری، دو داغ قورو دور

۳۲۲۰ قلب لری هم سینیق، همده گولش دیر
 کیم دو ستون سئوزونو ساخلا ساپنهان
 سَرین اوزلریندهن گیزله دنلربیل
 قلبلری لاله تک سینه داغلیدیر
 اوره گی درد لیدیر، اوز توتמוש چوله
 ۳۲۲۵ تورشوتمازاوزو نوایچه ده زهر
 غضب عالمیندن گلسه بیر بلا
 اگر اریسه ده خوش اولار حیات
 انسان اوزاق اولسا علاقه لردن
 قالار خرابه ده بیرخزیننه تک
 ۳۲۳۰ یانینداهای- کویه کیم ائدر جرات
 حکمه باش ایه ره ک دور موشدورهای
 کیمسه دانیشما غایله سه رغبت
 باسمیش عارفلرین دیلرینه داغ
 حکمتی نه؟ نئجه؟ یولونو بآشدان
 ۳۲۳۵ خاصلار دو داغیندا سکوت مهر وار
 سنه یول وئرسه لر حضورا اگر
 ایها ملا دئییلسین سئوز بوردا اگرک

دیلین دیشله سه ده اوز وگونش دیر
 شکایت ائدرمی هیچ اوزدو ستوندان؟
 اوزگه یه بوسری فاش ائدن دگیل
 ناله دن غنچه تک آغزی باغلیدیر
 باغلامیش دالیناروزو سون بئله
 پیس دئمه ز، مین آجی گورسه ده اگر
 بیئریننی بلا چون گوز دیکریولا
 در دین چوخلو قوندان اولماز ناراحت
 خطری، راحتی آیسیر ماز بدن
 یوز بلا جامینی نوش ائله یه ره ک
 آه- ناله ائتمگه کیمده وار قدرت
 دئییب دانیشمادان سوسموشدورهای
 باغلایار دیلینی اونداکی هیبت
 هر بیرا فسانه دن ائتمیشدیر ایراغ
 باغلامیش هر نادان، جاهله اینان
 بوش- بوش دانیشیرسان سان سن سه بیقرار
 ادب قایدالارین گوزله بیر قدر
 گوردوگون دئمه مک لازم گله جک

مخلصلرین بؤیوک لوکو بنده لیک قایدالارین وواختین اینجه لیک و حق
 سینا ماق

احتیاط ائدیرلر ایشین صونوندان
 مخلصلر دو یاللار بونو، و آسلام
 اولجه باغلا یار گوز له دیلینی
 غضب قلینجینی آرخادان چکه ر
 حذتی اوئونده یئر- گوی نه ائدر
 کیمسه اوز عدلیله مغرور لوق ائدر؟!
 هریاندا یوخلوقو گوز ونله گورسن

مخلصلر فیکیره دالمیشلار یامان
 اونون غضبینه دوزمز بیر آدم
 ۳۲۴۰ غضبله اولدور سه اگر بیرینی
 کناهکارین اوزون وفا یلا اورتیه ر
 غضبی اوئونده دین، کفر نیله یه ر
 قالسا غضبیندن بیر ذره قدر
 هیچ لیک له یار اولسان، بیل که اگر سن

۳۲۴۵ اوند ا گناهینا او نظر سالار
 صلح گونو هوسله سنی مدح ائدر
 کیم سنی مدح اتسه، بونا مجبور دور
 سئوینمه هی سنی تعریفله سه لر
 او، بلکه یوخلاییر سن نه بیلیر سن
 ۳۲۵۰ اینجه لیگی چوخدور اونون حسنونون
 بوایکی اؤلچوایله سینا یار سنی
 اوز گه تعریفی ایله مست اولدو قجاسن
 لوقالیکا او یماز عار فلر آنجاق
 بوایشی اونلا راگوردورن اودور
 ۳۲۵۵ بیرگون بو مقامایتسن اگر سن
 ایش گوزمگ، گوزدوگون ایشی گوزمه مک
 یا او قوریم- قوریم ساچلارا باخما
 اوحدی سن غمه دشمن سن، ناچار
 یار قلبی اینجه دیر عذابینی چک
 ۳۲۶۰ قووسا، گت، بورادا علاجین نه دیر
 ایسته رصاقدان قووسون، ایسته راوصلدان
 یاخشیدیر ادبله ظلم اتسه سنه
 سنی شاه دائدر غضبيله نه رک
 عضبی آهسته اولارهم پنهان
 ۳۲۶۵ تانی غضبینی احتیاطلی اول

غضبلنسه سنی قویویا توللار
 غضب گئجه سینده ایکی یه بوله ر
 کیم سنی قدح اتسه اودا معذور دور
 هیچده غضبلنمه یا مان دئسه لر
 سئوزاونون سئوز و دور نه ائشیدیر سن
 گلیر دردلری ده بیر مقصدا و چون
 اولچهر سست لوقونو، محکم لیگینی
 دشمنک چوخ مغرور سان طبیعتیندن
 لطفوده، دردیده گوزره ربیر سایاق
 پریشان قلبلری گولدورن اودور
 هئچ خبرین وارمی نه اولار چارن
 او یاردان اوزگه یه گوزیتیرمه مک
 یادایوم گوزونو یاندیریب یاخما
 عشقیله یاندیریر سنی اونگار
 گول درس، تیکا نا هم دوزم گرک
 اگر چاقیر ساگل، فرمان بیله دیر
 اونون ایسته گیلده داوران هر زمان
 عضبيله خزینه وئرمک دن ینه
 قویویادا سالارا وزدؤنده رک
 بلکه حیا ائدیب بیراوتاناسان
 تنبیه ده ائدرسه شکرالله بول- بول

مثال

غم ایله، شمع کیمی سنی یاندیرار
 سنی بیرجه توکدن آسار او، بعضاً
 با شینی بیر ایشله گاه قاتار گرچک
 سنه شهرت وئره آد- سان وئره
 ۳۲۷۰ گاه بال سفره سینه اوتور دارسنی

ضوندورر، گاهدا که آلولاندیرار
 او اوزه سو اوزه فیروایار ایضاً
 دولانار باشینا گاه پروانه تک
 گاهدا بیر کندیر له او، دارا چکه ر
 گاهدا گوزل لرله دوست ائدر سنی

اولن لریانیندا بعضاً اولارسان
 بعضاً دوشونه رک چکه رسن قاه— قاه
 سن گاه اوجالارسان، گاه آچالارسان
 گاه قیزیب باشینی او یوناقویار
 ۳۲۷۵ گاه زهر و یرلرسنه، گاه شکر
 گاه اود، گاه قیز دیرماتوتار بدن
 گۆرسه آرتیق— اسکیک دانیشمیرسان سن
 یمه ییب، اوزگه یه خیر وئر یسن
 بعضاً پرده ده سن حیا ائده رک
 ۳۲۸۰ گاه قلب یا نقی سیندان ائدیرسن فریاد
 ایل بویوزیانی، خیر بیلیرسن
 ایشین آزدانیشماق، او یاق قالما قدير
 سنده کی هرناخیش گۆزه لدير مدام
 تکسن مؤمنلره رهبر اولماقا
 ۳۲۸۵ سینن آلولانیر چکمیرسن بیر آه
 گۆرنده جسورسان، مدرک سن بئله
 ایشی نین اوستوندن پرده نی آتار
 صاقیندا، صولوندا عشق ائدر جولان
 سنه او علم لر و بال ساییلار
 ۳۲۹۰ باشقا بیر گوهره دؤنه رسن اوزون
 غیرتی یویاراق تمیز لرسنی
 یویار، وجود وندان سیلینر چوخو
 ائله که، سنده کی، سنی محو ائده ر
 قالماز داها بوردا، رفتار حرکت
 ۳۲۹۵ نه سن بو حال نه دیر دیه بیلر رسن
 نه بیر آدام سنی سیرا ئده بیلر
 کیم گۆرسه اوزونو، او، خمار اولار
 یثره آباق باس سان سمایه دؤنه ر

گاهدا دونمو شلار لامجلس قرار سان
 گۆز یاشی آخیدیب، آغلارسان گاه— گاه
 گاه یوخصول، گاهدا که، وارلی اولارسان
 گاهدا قیز یلینی اؤزگه لرسؤ یار
 گاه ناطق اولارسان، گاهدالال و کر
 گاه مجلس، گاه مسجد اولار مسکینی
 اوندان، گۆز یاشیندان ناله ایتیمیر سن
 یاتماییب، یا تمیشی او یادیرسان سن
 گاه دوران پرده سین یر تیرسان شیر تک
 صبحه دک یا تماییب، دیله یرا مداد
 دائما خرقة یه بورو نورسن، سن
 پشه بخشش ائتمک، گوهر ساچماق دیر
 لطف و جاذبه ده مشهورسان تمام
 تکسن کافر لری او داسالماقا
 گۆزلرین یاش توکور، ائتمه میش گناه
 دوغرو یول گۆستره ر سنه لطف و ایل
 اؤره ک اؤز— اؤزونه باشقایول توتار
 عقلینین یوردونو اوچورار همان
 بوتون عمل لرین پایمال اولار
 مس یوخ، چور یله رسن قیز یلا بوتون
 باشقا بیر عطرله یویار بدنی
 قالماز وجود وندان سندن بیر قوخو
 ایکینجی نشأ یه سنی یتیره ر
 اولماز داها بوردا، نه سؤزونه صحبت
 نه بو حس سیز لیکدن خلاص اولارسان
 نه کیمسه سسینی اُشیده بیلر
 کیم عطرینی دو یسادر حال وار اولار
 بیر میلچکه باخسان همایه دؤنه ر

ذاتینداتو پلانار باخ بونلار بوتون
 ۳۳۰۰ تور پاقداء، قورودا، سودا، زامان دا
 سن هارا اوز توتسان اوردان عشق یاقار
 امیر، صاحب الامر اولارسان تمام
 بعضاً ده عصبلی، حرصلی اولارسان
 سنی اینجیتدیه، عشق، ظلمت و نور
 ۳۳۰۵ اوز ونون نور وندان هیچلیک باغیشلار
 قوی بشله بیر دوستا تحفه اولسون جان
 بونون عهده سیندن گله بیلسن سن
 سن شکرو صبر ائله دوست، یولداش ائله

نئجه که، ذره ده آشکارا لارگون
 خلافت گوررسن، سنه باخاندا
 روحانی علمیندن هنر لردو غار
 گاه گیزی اولارسان گاه آشکار مدام
 بعضاً مرحمتلی، ساکت، مهربان
 دوغرو لوق یولودان چیخما دین، اودور
 سنی گوئتش اوزو محو اندر آشکار
 اورک دن شکر ائله اونا هر زمان
 شکرون عهده سیندن نئجه گله رسن
 بزه گه، زینته چاتاسان بشله

شکرا تمک حقیقده

آغزی شیرین لیک چون، گل شکر ائله سن
 ۳۳۱۰ شکرون صون حدی دیر، دنیا دا بیلیمک
 شکرو موز گو یلری کچسه ده، هرگز
 وئردیگی نعمته شکرائت بیقرار
 شکره، دیانته میل ائله یین کس
 اگر شکرائتیمگه چالیشماسان سن
 ۳۳۱۵ هم چالیش گوجلندیر شکرو بدنده
 قلبین شکر و رحمت، راضیلیق، وفا
 بدن شکر و خدمت، صبر، دوز مکدیر
 اورگین، بدنین شکرو اولسا دوز
 قبول قاپیسینی عقل له دویسن
 ۳۳۲۰ شکر بایرا قینی توتموش باشقالار
 کیم نعمت وئره نه تیکرسه گؤزو
 هرکس نعمتیندن دوشمه سه اوزاق
 اونا تابع اتسن اوزو نو اگر
 بو یروق اشدنسه سینن ده اورک

ناشکر لوک ائتمه، غضبیه نه رسن
 بیر شکرون حقیقینی وئره بیلیمک
 بخششی اوئوننده داش قویا بیلیمز
 اوندان آرتیق ایسته، هم اونا یالوار
 باشقا ایستک لره اولماز ملتسم
 آرتیق، شرا بیندان ایچه بیلیمز سن
 هم شکرائت بووا را سن اورگینده
 عجز ایله شکر اتمک قادر آلله
 جبر و اختیارلا ایشلر گؤز مکدیر
 بونا عذرا یستمک لازمدیر سؤز سوز
 دوتارسان پیغمبر اتگیندن سن
 خواجه نین الینده حمد بایراقی وار
 جانی حمد نغمه سی اوخویار، دوزو
 اونا شکر اتمک چون دیلله نر آنجاق
 اوسنین سسینی هر آن دینله یر
 هر زمان ینی بیر بو یروق گؤزه جک

چاتماز قولا قینا بویرو قلار کوکدن
اوندا تشز قاپارسان سر معدنینه
اگر آنلامیرسان، صحبتی بوراق
آنجا آچققد یلار درک ائدن او چون
چونکه هال بارماغی گن دگیل اوندان
آیاق و باشینی کمنده سالار
اخلاصلا، توفیق له اولار قورتارماق
تا اوز عملیندن اوتانمیا سان
قلبین آردینجا گت، صونرا ایشه باق
علم ده قالدیرار جانی گوئی ده دک

۳۳۲۵ وئرمه سن کوئلونو پیغمبره سن
اگر باشادوش سن اونون دیلینه
بوسئوز آنلایانادیلسیر آنجا
پاکلارین سترلی با قلیدیر بوتون
احمقه گریشمز شیطان هیچ زمان
۳۳۳۰ آنجا بیلن لری او، بنده سالار
بیل که، بونهنگین آغزیندان آنجا
او را آیاق باسما اوره ک سیزیر آن
بو پرده دالینا قلب گدەر آنجا
بیلیک، علم اوگره در عقیله اوره ک

عقلین و جانین مرتبه سی

دنیا دا دیو، ملک اولموشدور آنجا
ملک سجده ایتدی اُونونده همن
دیز چو کدو اُونونده سجده ائده رک
اوقدر گوئی جسمی — یانار اولدوز لاز
باشقا شکیل آلیر، اونلار بیگمان
او دور که، گوئیله گتمه دی یردن
آتش ده تور پاقدما محوا ولار — دئی
گوزونه دگمه دی اوندکی گونش
او، اوزو آستاردان سئچه بیمله دی
ملک لر، پری لرجر گه سینده سن
سنین له اکیز دیر بودیولر، گرچک
نفسین ده گلمشیر شاه درگاهیندان
دقتله ا و نلارا نظر سال گورک
یوخدور عقل قدر بیر باشقایوگن
عقل سئوینج وئردی سنه، گاه کدر
گلیر لر عقل ایله، بیر ده جان او چون

۳۳۳۵ بیل که، انسانلیقدان، انساندان قابق
کرم دنیا سیندان آدم گله رکن
اونون روحایله منسوبدو ملک
گوئیلرده، نه قدر ملک، پری وار
یریندن آشاقی دوشه رکن او آن
۳۳۴۰ اوددان، هوادان شیرابلیس از لدن
آدمی گوزره رک سجده ائتمه دی
اوندا تور پاق گوژدو اوزونده آتش
اودور باشی لعنت یومرو قویشدی
بوایتی عقلینله، پاک نفسینله سن
۳۳۴۵ غضبین آتشدیر، شهوتین کولک
علوی عالم دیر بو عقلین اینان
سنین له یولداشدیر بو ایکی ملک
سنین بدنینه دقت ائله سن
روملونو هندیودان سئچه نه قدر
۳۳۵۰ گویدن یثره گلن آدلار بوسوتون

چونکہ جواب وئرن عقلدیر آنجاق
 بدن ییر تیجیدیر، روح قوزو یانڈیر
 وارلیق پالتارینا بایراق عقلدیر
 عقله وئرسن جانی، بدنی تمام
 ۳۳۵۵ علم قدرت وئرربیل کمالینا
 قاجماقاییول یوخدور چونکہ دنیادان
 ای عقل گوز و ایلہ ہرشی گوزن!
 ایگ لنتیش بیر صودان کیم سؤیلہ دوزو
 روحا پردہ اولان بدنی ہمن
 ۳۳۶۰ اونو او دوز لتمیش گوزلدیرا ودور
 ایشلہ ییر روح ایلہ بیر نچہ ملک
 تا سن بازارینی قیزیشدیراسان
 دایانمیر ایشیندن اونلار بیر آن دا
 عقل و جان ہا را دا سالار سامسکن
 ۳۳۶۵ بوقدر دار یسقال دامارلار کہ وار
 اوردا کیم ایش گوزراولماسا بس جان؟
 جان آردینجا گت کہ ایش گوزن او دور
 قوشونون یوکونو چاتارسا اگر
 اگر مجرد دیر ملکین، تمیز
 ۳۳۷۰ عقل ایسہ شمع دیر، علم او یاقلیق
 ہیچ بیر کس تا نیماز عقلی اورک تک

خطابا، بویرو قالایق اودور، باخ!
 عقل سہ او نلارا بیر پاسبان دیر
 روح لوحہ، قلم سہ آنجاق عقلدیر
 قویما آباق باسسین اورا یاد آدام
 عقل جواب وئرر ہر سئوآلینا
 ان یاخشی کومکچین عقل دیراینان
 سئویلہ یارادانا ہر زلمان احسن
 یارادا بیلہ ردی اوقاشی گوزو
 روحودوز لتمہ سی، آلتی سای سن
 بواونون سئوزو دور بوسئوزدو غرودور
 یاتساندا او یاقدیراونلار گونش تک
 گدہ سن، گلہ سن، یا تیب دوراسان
 اونلار یور و لمورلارسن یورولاندا
 اوردانہ ایش گوزہ، نیئلہ ییر بدن؟
 ظلمت بیر عالم دیر، گیریش یولودار
 کیم اوز سز لرینی ائلہ یربیان
 بیچارہ بدن سہ بویروق قولودور
 عقل تئز حق — حساب یولونو کسہر
 تارلانا بیر زیان یتیشمز ہرگز
 نفس یوخو، احتراض تمام قارائلیق
 روحودا ان یاخشی تانییار اورک

اورہ گین معناسی

بیل رحمانین عرشی اورہ کدیر گترچک
 حق نورنا ائودیر او اورہ ک مدام
 اگر اوزون یثرہ یخیلسان گویدن
 ۳۳۷۵ ہر کسین قلبی وار، بیل اودور رہبر
 سیمرغو او لا سا اگر بیر اورہ ک
 فانی اولانی یوخ، ابدی اورہ ک
 فنا بو اورہ کدن اوزا قدیر تمام
 قلبی ایتیر مکدن یاخشی دیر، بیل سن!
 اوزو پیغام آلان، اورہ ک پیغمبر
 خوار ائدہ بیلرمی اونو بوفلک؟

دوز یڈی پرده ده گیزلی، پنھاندیر
سن باشدادستارلا لوقالانیرسان
«من آله ایلہیم» اوره ک سئوز و دور
بیلیر سن جان بنودؤئیکه بیلمه دی
بوسئوز و دیمگه قدرت یوخ اوند
جان، اوره ک اولماسا نیله یه بیلهر
اوره ک اولما یاندا، فیض اولمازایانان
اوره ک طلب ائت که بونلاردا اولار
قلبی اله گتیر آله لیق ائت سن
اوره ک دیرخلیلی هم عشق اودونون
او دورچالیدی ظفرهریشرده شیرتک
اوره که اوره ک وئر، اوره ک باچارار
بدن داغینغدیر، اورک سه جمعدیر
اوره گین اوزوسه آنجاق یارادیر
حضور دان آیریلسا، اوتراوله جک
تعجب ایلمه، دیودن ائدیر عار
اونوپالچیقلا ماز، ییل، گونش او دور
هال اولوب او سنی یولدان آزدیرار
جانین قالیدیر، دینین وطنی
اوند ایمان نورو، هارایانهر
قلب تصدیق ائتمه سه هیچ اولار حتماً

اوره ک گلینی که آدی ایماندیر
اوره ک شادلیق ائدیر معنادان هر آن
«دوندامن دگلم» اوره ک سئوز و دور
۳۳۸۰ یا آله سس له نن محض اوره ک ایدی
بدن زنجیری وارجان آیا قیندا
اوره گی یوخدورساجاننه ایش گوره ر؟!
گتمه زحقین فیضی اوره کدن بیر آن
اوره گین ایشیدیر، حالیدیر بونلار
۳۳۸۵ آیریل اوزجانیندن، اوز بدنیندن
اوره ک دیر رهبری تحقیق یولون
علی یه یارا یدی عشق ایله اوره ک
خیبر قایسینی ال له کیم آتار؟!
جان بیر پروانه دیر، اوره ک سه شمعدیر
۳۳۹۰ بدنده هر قاپی بیر بازارا دیر
حضوردان غیر ینی بگه نمزاوره ک
بیراوره ک گوئلردن اولار سابیزار
قلبه شکیل چکمه، اوصاف بیرصودور
بیر آلهدان باشقا قلبینده نه وار
۳۳۹۵ عارفین قلبیدیرایمان مسکنی
قلب قبول ائتمه سه اولجه اگر
ایمانین مرکب سرلری اصلاً

طریقت اهلین مذهبنه گؤره نفسین واوره گین تحقیقی

روحون داسئودیگی بیرجه اودور تک
اصل اورگیندیر گرک بیلهر سن
بویاکی یه سبب اوره کدیر، البت
بوییری هرشی دن ظلومدن آزاد
اوده بؤیوین کس یاشارنازایله

سئچمه اولادی دیر عقلین اوره ک
انسانی روح ایلله ناطق نفسین، سن
۳۴۰۰ او ایکی یه سبب حقه کی قدرت
اوایکی دو غومدان— اولومدن آزاد
اوره ک ناز ائله ییر، اولمالی بیله

سره گوز تجیدیر، پرده یه محرم
 آتاین، آنانین قلبی، اوره گی
 ۳۴۰۵ بیرینجی، ایکینجی، او چونجو اودور
 تر ساتک آوارا ائتمه اوزونو
 سنین اوره گیندیر علوی روح بئله
 اوره ک دوغولموشدور جانلا عقلدن
 خلاص اولماد یقجا اگریلیکیدن نفس
 ۳۴۱۰ صلیبه سؤیکه نن اور کدیرسن ده
 دانیشیب دیللندی اوشاکن اوره ک
 بدن انششگیدیر، قلب عیسی اوزو
 عیسی نین ال آتدی گوئی اوره گی
 مریم قور خوب قاچمازایدن هیچ زامان
 ۳۴۱۵ ملکی گویلهر آپاریدلار، باخ!
 حقیقین سئوزو، ذکری اولماسیقین
 باشینا بوراخسان اوره گی اگر
 بئله قلبی آسان ایت یه مزگر جک
 آشیت سن دوزونویلمک ایسته سن
 ۳۴۲۰ سنین اورگینین بیت اللحمی باخ
 معنی ده، صورت ده او قورولان دار
 پالچیق عیسی ایدی دارا چکیلن
 سیراو خوشلوقلا آچاندا قانباد
 آللهین رو خونو مقدس مریم
 ۳۴۲۵ بکارت حمایل اولدواونونچون
 فرجینه بوسایاق کیم چکسه حصار
 اوزگه ایله یا شاماق ایستمدی او
 بیر بدن بو فتنه یتیش سه اگر
 چونکه او اولمادی اوزگه یه هدف
 ۳۴۳۰ نفسه یول گوستریدی بوزامان اوره ک

پرده ده بؤیوموش چونکه او صنم
 صلاحدان یوغرولموش، خوشدور دیله گی
 یاخشی بیلمه لی سن هر نه وار بودور
 دؤندُر او جلوک لردن اینام اوزونو
 آتا- آنا سیدیر روح عقل ایله
 قلبه معلمدیر اونلار از لدن
 خاصلار درگاهینا اولماز ملتس
 اوره ک بلبولوندور، باخ بوگلشن ده
 آللهین یا نینا گتدی عیسی تک
 گل حیل، فیر یلداق صانما بوسئوزو
 کندیردن آسیلاقالدی آششکی
 عیسی پرهیز ائتمز علوی سمدان
 مریمه امر اولدو قاتما توخوماق
 بو اوره ک مسکنی اولماز کیمسه نین
 پیشیک دیر ناقله اونو محو ائدر
 ائله قلبه حسد آپارار ملک
 باشقا ائوین یوخدور بو ائ هیکلدن
 اودایله، آلا لایق دیر آنجاق
 عیسی چار میخینا بنزه بیر آشکار
 اوره ک عیسی سیدی گویلهر گدن
 ملک لرم لکونو او ائله دی یاد
 تور پاق رحیمینده بسله دی محکم
 رحیمی گونشله دولدو اونونچون
 اودا ملک لرله قول بویون اولار
 اَوْفَرُو لْدُو فَرْجِیْنِہِ اَللّٰہِیْنِ رُوحُو
 اتکی بئله بیر روح قبول ائدر
 روحلا او فورولد واونداکی صدف
 اونو اولاد ائتدی حکم وئره رک

اونو نلا دیر یله ربو اولوتور پاق
رحیم اوشاق وئر، دوش ده سودوئر
حقین امرینه ده بئله باخ شک سیز
روحا صفدر اولدو بوسبوتون بئله
اوره ک صدفینی قبول ائله یز
اوزونو دیری ایکن با سدیرما بئله
بوسئوزون حکمتین قانا بیلمه زسن
بوناعشق دیئلر، عشق خالدیر اوزو

بنده نین عصاسی اورکدیر آنجاق
تانی نین بویر و قوالار سا اکر
بوردا صواصیل دیر، توره ین کو کسوز
نفسی تا نینمیشدی عصمتی ايله
۳۴۳۵ قطره حقدن نزول ایله سه اکر
ای اولواوره ک لی، عذاب، گوج ايله
اوره گی، حقینی بیلمه دیکجه سن
کمالادوشه رکن اوره گین گوزو

عشق حقیقنده

عقل ايله جان اونون اولموش حصاری
عشق اوردان آیاقین باسماز قیراقا
هرقید دن جانی دا عقل ائدر آزاد
عقیلی قاپیدا قویارلار گمان
کیم عاشق اولدوسا، او، چچ قالمادی
عشقین آردینجا گت، ایش بودور دوزو
عشق آردینجا گتسن کیشی اولارسان
معنائین میلی سه عشقه دیر البت
اونو آیاقلامیش دلی عشق آنجاق
عقل ایسه منطقه نحو عالمینه
نفسینی چرکابدان چکیب چیخارار
ریاخر منینی یاخان عشقدیر
تمام اولدوقواو یچون یاخار هر نه وار
کیمده عشق یوخدور ساتور پاقدیر دوزو
دوز گنده بیللمز سن عشق یولوایله
اوخو عشق دفترین فصاحتیه باخ!
گل دن عطر آلا ر او پالچیق بئله
عشق سوزونیه نین باشقادیر سوزو

بیر دیر عشقین، قلبین هراختیاری
۳۴۴۰ عقل آستانادان گتمه ز قاباقا
دئمه لی عشقدیر اوره گه قاناد
بیل که ده لی عشقی چاقیران زامان
عاشق اولمایاندا، کامل اولمادی
عشقه یولداش اول که بودور یار اوزو
۳۴۴۵ عقیل له ایشله سن، ایشدن قالارسان
شهونه، شهرته میل ائدیر صورت
عقیل بومنزله ده یانان بیر چراغ
عشق سنی سوق ائدر محو عالمینه
عشق بیرتار کوکسون آتش ده یاخار
۳۴۵۰ کبر یا نور وندان ساچان عشقدیر
عشق، کامی یانیدیران شیمشکه اوخشار
هلاکه دوغرو دور بیل عشقین اوزو
قالساوار لیقیندن بیر ذره بئله
زحمتیه بنده اول سعادتیه باخ!
۳۴۵۵ عشق اهلی عشق ايله گلیمشیدیر دیله
بوش جرو بحث ایتک آیر یدیر اوزو

صورتدن او یانا هوس کچمیز
 عشقی سن هوسدن سئجه بیلمه سن
 سکونت آختارار عقل هر زمان
 ۳۴۶۰ اونو گۆزه بیلمز کیسه نین گۆزو
 گۆیلری گزیر لر آنجاق عشق ایله
 جام ایله، شرا بین عشق اولسا بسدیر
 اگر بو کوره دن صاف چیخسانسان
 او دو عشق دن ایسته اگر کیشی سن
 ۳۴۶۵ اوز، چنه عشقینی سؤیلمیرم من
 گۆیلر لای - لای چالان اوبت لره باخ!
 اؤزونه بیر یارتاپ قولاول همان
 بیر جام داقالغ بیزیم الیمیزدن آل
 دامیم گؤرونسه ده گؤزونه آچاق
 ۳۴۷۰ واخت اؤتوب کنجمشدیر بویول ایسه دار
 وئرمه جامیمیزی بدمستلره سن
 عشقین وار گتمگه آیاقین داوار
 عشق ده ایستی یه صویوقا انسان
 حال ایله سؤینه نرعا شقین سئوزو
 ۳۴۷۵ هر بیر سئوز دییلن، یاز یلان زامان
 سن دئمه اوره گدن اوره گه یول وار
 آتسا اؤز نالیینی او دلار اوره ک
 عاشقه کمند دیر قلبین همئی
 قالخ ای اوره ک قوشوبیرده گۆیلره
 ۳۴۸۰ اؤر تو لودئمه لی اولان بیر سئوزو
 گؤز یاشی، آه وارسا دئمک نه گرک
 بسدیر سؤیله دیگین دوست دشمن، من بیز
 شوشه نی سیندیرین دئمه بوقدر
 ایسته سه قوشوسون یارا بیر آدم

عشق هرایکیسنه نظر ایدمیز
 دئمه لی بشروهند سن اوخو یورسان
 عشق، جهالتدن قاچار دورمادان
 فقط گۆزه بیلره ردلی عشق اوزو
 دوشمو شلر بو درده اولدوزلار بئله
 محنتین، عذابین عشق اولسا بسدیر
 جهنم اودوندان اوزاقدیر اینان
 نقدر صویوقدور عشقه دوشمه ی!
 سنه قاردان، بوزدان سؤز دئمیرم من
 اونلارین عشقینی دئیرم آنجاق
 بیروادیاندر یراق اوزه رلیک تک یان
 بلکه بوخوش واختدا گؤزدون بیر جمال
 انت طعنه داشینی جامیدان اوزاق
 گئری دؤن یولونون اوسته قویو وار
 پیس ال جام وئره رسه آلمان الیندن
 دورما، یارالینی دوت ای بختیار
 دؤزمه سه مرد اولماز اصلا هیچ زامان
 اوچیقیر - باقیرا چویرمه زاوزو
 یاداللا رورتایا گلیر لر ها ردان
 اوره گی اولانلار اولار خبردار
 تلاطمه گله ربوقوجا فلک
 عاشقه چیدار دیر معشوق حسرتی
 قاییت، نه دالمیسان دوشونجه لره
 نئجه دئمک اولار هر نیرده، دوزو
 بسدیرایکی شاهد عشق اوچون گرچک
 او دور هر نه وار سابییل ای خبر سیز
 شراب ایچن آدم مست اولماز مگر
 او، گرک جهادیله چالیش سین مدام

۳۴۸۵ اختار مادیقیندان محروم اولموسان
عاشق اختار ما سانه ایش گؤره جک؟
تویوقلا، دن ایله نه ایشیمیزوار؟
جمالا اوز توتسا اوره گین گؤزو
عشقدن بیر صفحه اوخوماسان سن

اوز باشینا بیتیب پارسیز قالمیسان
کیشی کیشی کیمین ایشله سین گرک
عاشق صو، چؤره که اولماز گرفتار
بونا عشق دئییلر، حالدير عشق اوزو
وجدینه، حالینا چاتا بیلمز سن

سماعین معناسی

۳۴۹۰ بیر عاشق که اوندان آشیده سؤزو
اوندان باشقانه وار آتسان اگر سن
دف الده بوقدر دو یولسون نه دن
وای- وای دثمک او چون سن هرله نه رک
اگر واصل سن سه وصلین نه ده دیر؟
۳۴۹۵ سعی اثمک، چالیشماق، بیر حالت گرک!
بو فرق چی لراو چون قویو لموش تمام
نی کیمی ایچی بوش اولار سایبرکس
اونو حال دلی ایله وصف اثمک اولار
دوستون حقیقتین گؤستره اوزون
۳۵۰۰ سرخوش بیر دوه یه علف نه گرک
اونلارین حالتی دائمی دیر باخ!
سَرینی، هوشونو هر یئرده قولاق
نجدین خوش عطرینی اگر داش آلا
اودوست ترجما نسینز سؤزونو دیر
۳۵۰۵ هرکس دوداغیندان آشیتسه بیر سؤز
سیندیردین دینی خواننده نین سن
یانینا دوز موسن شرابی آشی
اؤزون سور و شمورسان بس بونه مالدير
گؤزونو یوماراق یاش آخیدیرسان
سنین چون شمع، قندیل، نی، دف گرکدیر

یاخشی آشیده جک هرشیی، دوزو
اوزمان باشیندان گشچه بیلر سن
نی ده عذاب گؤرسون مدام نفسدن
ال- آياق چالماق چون باشی کسیک تک
اگر حال اهلی سن بس حیلن نه دیر؟
بونونچون واسطه، هم آلت گرک
بیشمیشه بیر نفس یه تروالسلام
اٹله بیر صورتی وصف اٹده بیلمز
نی لرقامیش اتسه دائم آه وزار
دف کیمی درینی بیر تارسان اؤزون
عاشقه چنگ، نی، یادف نه گرک
سوسما قدیر اونلار چون اصل دانیشماق
اوره گه وئرمیشدیر آچمادان دوداغ
بوعطرین وجدیندن او، گله رحالا
دوداغی دیل سینرده سؤزلر سؤیله یر
قاینا قا گله جک ابدی، سؤز سوز
نئچون آتیلیرسان، دی نه گؤرموسن؟!
نه دیر اوزونده کی کدر گؤز یاشی
هارداندیر، حرام دیر، یوخصا حالدير
هوایا چیخا راق ایدیر سن فغان
قیزار دیلمیش جوجه دورد صف گرکدیر

اونون جمالیینی خاطرلایاسان
 اوزاقی، یدِیگین هضم اولار بیر آز
 قرآنا قولاق آس باری بیر قدر
 اوندان باشقا سینا میل ائله مزسن
 نفیس چئی سئوز دئسه، سن سوسدور همان
 سانجی، قولونج وئر چئی میوه البت
 اوزگه نین نفسی گوئندوز یانان شام
 روح کیمی انسانین خوشونا گلر
 بیلمه میس آدینی، هم صفتینی
 بیله سن، پالکیق چون نه لازم، دوزو
 شکی رذ ایتمگی هم با جارما دان
 گوئور- قوی ائله ییب بیلمه دن آلم
 مُرید وجده گلر بئله نه سایاق؟!
 بیزجه مانعه دیربو، سعاده
 آچیلما ز قولاقین اوسماع اوچون
 دنیا سماع سینا میل ائتمز بیشک
 قالار حرکتدن ال- آساق یامان
 صونداسا سماعین اوزوده قالماز
 حرکت ائتمکه گوئستر مزهوس
 اونو حساب ائدر درد لره دوا
 کئوچونو خلوتدن چیخاران زامان
 کئوللو او عذابلار کدره سالار
 سینار اوزو جودون غمدن، غصّه دن
 اونا کدر، قورخو عذاب وئر جک
 او، سئوزه صحبت سماع ائله یر
 قلبی بو حصورلا شاد ائله یراو
 سنه نه وجد وئر بوسماع، نه حال؟!
 سماعدان بیر صفت الّه ایلّه یر

تا دوشک اوستونه یاستیق قویاسان
 بئله بیر سماعدان اصلا ایش آشماز
 شعره قولاق آس دین بوقدر، یتّر
 تابیر شر قاناسان هر نقطه سیندن
 ۳۵۱۵ بیشمیش سئوزلر آختار، قولاق آس هر آن
 بیشمیش میوه یه که، چکمه اذیت
 عاشقین نفسی یانار بی آرام
 درد اهلی هر زمان نه دئسه اگر
 آنلا مامیش ذاتین حقیقتینی
 ۳۵۲۰ نه دیر قد سیئتین شعاری، سئوزو
 بیلمه دن الهامین اصلینی، اینان
 اولدن صوناجان ایشینی تمام
 شهرت عالمیندن کیم اولار اوزاق؟!
 سماع چور یلیشیدیر عادی عاده
 ۳۵۲۵ سن ده شهوت، طمع اولمه سه بوتون
 بدن غیدا سیندان قور تارسا اورک
 روح حق جمالینا قو ووشان زامان
 اولده دوغروسو، سماع پیس اولماز
 وصال باده سیندن مست اولسا هر کس
 ۳۵۳۰ هر کس بوسماعنی گوئرسه روا
 چتین ریاضته روزوب آختاران
 کئچن واقعه لر دها آز اولار
 اوزون ذکر لردن یورولار بدن
 حالی دکیشدیکجه او، بوزوشه جک
 ۳۵۳۵ راضیلیق وئر رسه مرشد و اگر
 بئله جه وارلیقی یاد ائله یراو
 سن زلف عاشقی سن، بیرده قاراخال
 هر کس بو خبری بیله رسه اگر

اولار ساھر کسین نفسی ملک تک
 ۳۵۴۰ نفسین بیر میلی وار، او، اوجالما قدیر
 بئله بیر حالتده باشی ترک ائتمک
 نفسین اراده سی اوز توتساها را
 قید سیزلر بونلارا نظر سالمازلار
 هاردا که، اوخوماق، شیرین صحبت، ساز
 ۳۵۴۵ گؤزه ل بیراوا اولار جوروجور انسان
 بویانار قادینلار قاپی — باجادان
 باشلاری آشاقی سالار بوایشلر
 بو حالدان دوغروسودگیل لر اوزاق
 مکانین، زامانین یاخشی بیلمه سن
 ۳۵۵۰ عارفه حلالدیر بو سماع آنجاق

فیرلانار گؤیلرده چرخ فلک تک
 دنیانین، اهلیندن خلاص اولماقدیر
 تانریدان باشقاسین نفی ائتمک کرک
 انساندا اوزونو دوندەر راورا
 بو حالین سرّ یندن آگاه اولمازلار
 چال — چاقیر، دف، کمان اولار، خوش آواز
 گنج، قوجا، زند، زاهد، ایچن، اوینویان
 یوردا قور و آدوار آنجاق یسماعدان
 آنجاق وجده گلر اوندان درویشلر
 نه قادین نه ده کی کوچه ده اوشاق
 بئله بیر سماعنی روا گئورمه سن
 اوایشین اصلیندن خبر دardیر، باخ!

عرفان و عارفلرین صفتلری

دؤندرمه معرفت قاپیسیندن اوز
 بیل که، بوشهرده چوخ شهسواروار
 حقدن اما نئله خبر گتیره
 اونیو حق قورو یور حمایتینده
 ۳۵۵۵ حقی یادائتمه دن چکمز بیر نفس
 اونلارین حصاری اولموشد ور عصمت
 کچسه خیالیندن دوستدان اؤزگه کس
 اوندان باشقا سینا سالار سانظر
 دوزگدن اولموشلار ادبلرایله
 ۳۵۶۰ آتیب بودنیانی سایمیشلارهمان
 آج — سوسوز مسکندیر اونا بیر بوجاق
 دردلرین درمانی، او، اورک آلان
 گؤزلر خوش خبرلر چکه رانتظار
 دنیایا، دنیانین آرزولارینا

عرفان قاپیسیندا گز کامی، سؤز سوز
 آللههین علمینه خزینه دار وار
 اونون سؤزلرینی خالقاً یتیره
 حق لطفودرج اولموش گل صورتینده
 امر سیز هیچ شیْ یه گؤسترمز هوس
 اونلار اوئرمیشلر روح ایله رحمت
 دریسی سویولار اوچکمز نفس
 اوطاعت ده اولسا، گناه بیلرلر
 اوزاق گورئدیملر کمال لابئله
 اودنیانی فایدا، بونوسا زیان
 روحوتسلیم ائتمش اولومدن قاباق
 اوزلری سارالتیش، یاشی ائتمیش قان
 قولاقدر گؤزه ییررمزین بیقرار
 فاتحه اوخویار، میل ائتمز اونا

اولموشدور، فلکدن، اولدوزدان اوزاق
 وارلاری یوخلوقدان دوغارهرزامان
 دنیانی، عقبانی ترک ائتمیش دوزو
 سندن نازلآلار، وئرسن ده شکر
 نه ایشی دوزلسه اولار خوش احوال
 اگر یلیکدن اوزاق، دوزلوک ایله یار
 اصلینی، فرعینی دینلرلر سۆز
 اوجئتده اولسا قویار لارقیراق
 دنیا سئومه ینی اونلار بگه نه ر
 وصال رتبه سیننه یتیشر مدام
 سئچیلیمیش بیرخلعت گئین دیرلر
 دلار اورک لره اونون هیبتی
 آنجاق اوزا ایشینه باخمازو بیرآن
 اولجه اونلارین کؤئلوندن کچر
 کؤئلونه غیبدن قاپیلار آچار
 طالبه اوگره درباشیلا جانندان
 نه دئسه آلهها چویرر اوزو
 تئزجه حضور وناآپارار اونو
 خلقین اوره گینه یول تاپسا، اینان
 او، یول گدنلرین اولار رهبری
 اونو باشقالار چون تکرار ائیلیر
 قلبی اجازه سیز چکمز بیرنفس
 تابیلسین عاقل لرکیم اولدوقونو
 منکر لراوزونو گۆرمه سین شویله ر
 قویمازر یا اونو کورلا سین هدر
 فتنه قاپیسنا او اولار آچار
 اونون هر بیرایشی یاخشی اولاجاق
 ایشلرین باشینا اوباشچی اولار

۳۵۶۵ اونون صفتینه نظر سالاراق
 اونلار آباد اولار ویران اولماقدان
 ساچلار داغینا قدیر، غبار دیراوزو
 تئزایچه، دوست اونا وئرسه ده زهر
 نه منصب گولدورراونلاری، نه مال
 ۳۵۷۰ هامیسی نشان سیزا توروب، دورار
 شریعت یولوندان دؤندرملر اوز
 اونلاری نه دوستدان ائدرسه اوزاق
 اوجا بیر منزلدن سالارلار نظر
 چاتسا بومقاما اگر بیرآدام
 ۳۵۷۵ اونا ابدی لیک جامی وئرلر
 ایستر حاضر، ایستر غایب صورتی
 حق ایشی اوغروندا چالیشارهرآن
 گؤیلردن نه ظاهر اولار سا اگر
 اونون عمل لری آچیق - آشکار
 ۳۵۸۰ هر نه اوگره نرسه فیض رحماندان
 او برک ده، یابوشدا شویله سه شوزو
 گؤررسه بیرکسین دوزا ولدوقونو
 هر شئی یین یرینی بیله رسه انسان
 یولون جبرئیلی اولار، سَرورئ
 ۳۵۸۵ حقّه ارادتدن نه بیلسه اگر
 بیلجی اولسادا، اوبوش شوزدئمه ز
 آله گاه هر یئرده گؤسته رراونو
 گاهدا باشقالاردان اونو گیزله یه ر
 گاه اونوا ویدار، انتباه ائدر
 ۳۵۹۰ شرک اؤزوریدان توره نه ره آرتار
 بیرنفس دین سیزلیکدن اولار سا اوزاق
 اوزامان که، باشی نورایله دلار

اونندان تعلیم آلاز ذکر دایه سی
 حقی سیرایتمگه یارایارانسان
 باشی آیاق اولار، آیاقی باش تک
 باشقا صفتلردن دانیشار سؤزو
 واحدن غیرینه اوسالماز نظر
 یاخشیدان— یاماندان اصلا ایز قالماز
 پار یلدایان نوردان اوزگه شی بیلمز
 یاییلار سؤزلری بوتون جهاننا
 بخششی، تحفه نی ایلله یز کنار
 اوندا شک— شبه دن قالماز ایز بئله
 هر شی گؤرسن آنجاق سوساندا
 بو بوش های— کویلی هاردان ائشیدر؟!
 گؤروب سیرا اتمیشلر اینجه لیک لری
 او دنیانی خییر، بونوسازیان
 طبل، بایراق یوکوداشیماز بیردم
 یادنیا هیچ دوشنمر امیر، پادشاه، تخت
 کؤنلونده اوزگه یه یئروئره بیلمز
 سنین کلیمینه بورونمز هرگز
 موسایلا چووالا گیررمی، هیهات؟!
 نه نظر،؟! التفات ائسه بس ایلله
 اوزونو اونلارین پناهینا آت
 شیلتاقی، طمع ی چبخار قلبیدن
 تاج وئرن، پاپا قسیر اولان بونلار دیر
 سؤگی اتگیننی بوراخمالدن
 نیله ییر یاد ائده آلچاق دنیانی
 چونکه یاخین لیق دان بیرخنجری وار
 باشقا بیر پالتارا نه احتیاجی
 خلوته چکیلیب، ذکر ائده بیلمز

نورساچار قلبینه ذکر مایه سی
 بوجور چالیشاراق اورک بیرزلمان
 ۳۵۹۵ اونورا غرق اولار جلوه له نه رک
 اوندان صفتلری او، یویار اوزو
 قلبینه هر گلن ایلله مزگذر
 او یئره چاتارکه، اوزوده اولماز
 ابدی حضوردان اوزگه شی بیلمز
 ۳۶۰۰ اونون باشلا نقیجی یتیشر صونا
 کهنه پرده لری قالدیریپ آتار
 ایککی باش بیرله شریوقایدا ایلله
 ایککی لیک گؤزلردن اوزاقلا شاندا
 کیشی نین اوره گی گؤز اولسا اگر
 ۳۶۰۵ باخ! بو حقیقتی اورک ارلری
 دنیانی آتاراق، سایمیشیلار هر آن
 کیسمه اوز اوستونه چکرسه قلم
 حق پرست بیرکسین کؤنلوندن هیچوقت
 اولویارادانا باغلانسا هرکس
 ۳۶۱۰ اوکس که، کلیم دن ایلله یر پرهیز
 «ای موسی آیر یلماق بودور» دین ذات
 یوکسکدن بیرنظر یئسه بس ائلله
 نه بین وار اونلارین آیا قینا آت
 اونلارین یانینا نیاز لاگت سن
 ۳۶۱۵ باخ بنده آدلانان سلطان بونلار دیر
 وئرمه جاملاریننی آلچاق مسته سن
 اونلار لار زنگین دیر عارفین جانی
 عزت باده سیندن او، اولار خمار
 اونون هم تختی وار، همده که، تاجی
 ۳۶۲۰ کیمین بوایشلره باشی اگیل مز

توحیدین سرّینی بونلاردان اؤگرن
یاگزقایی - قایی آواراتک سن

توحید حقّنده

عرفانین اولی - اونون بیلمه سی
اونو تانیما قاهیچ امکان تاپماز
بی نیاز اولماقدیر، خالق، یارادان
یوخدور بیرهمدی، همیشه لیکدیر
نورلا شرح اولونار او، اوزو آنجاق
اوبئله اولماسا هئچ آله اولماز
باشدا کی گؤزیله نجه گؤره رسن؟!
اونون صفاتیندا بیرنقصان اولماز
گور رسن هر نه وار اوزودور هرمن
وار یب صفتینه گوردولر بونو
معرفت صاحبی ستایش ایلر
اونون صفاتیندان، ذاتیندان اولار
صفتی خزینه، طلسم دیر انسان
خلقین ذاتین صفاتیدیر یارادان
کور اولموش بیر گؤره بنده ییر آنجاق
شرابسز نه سایاق مست اولماق اولار؟!
بور یاجاتدینسا داها یول یوخدور
چونکه نه گیزلی دیر نه ده که، پیدا
باطن ده قالدی که، اونایشمه سن
جان گورمز اوفرین نهایتینی
صفتی ده بوتون گور ونمز هیهات
گمانلا الله شیر اونلار بیگمان
بیر صفته، ذاته بنزه مز اوزو
ذاتی صفتی ایله دائم اولموشدور
حسابدا اومین بیر بیرجه دیر آشکار

عرفانین غایه سی - اونون گورمه سی
کیمسه صفتینی گزیب، آختارماز
تک، واحد اولماقدیر ذاتینانسان
۳۶۲۵ صایی یوخ، او، اوزو اصلینده تکدیر
صفتی، ذات دان آیرماق اولماز
او بوندان، بو اوندان اصلا آیر یلماز
ذاتینی صفتدن خار جده ده سن
اونون صفتینه بیرتای تاپیلماز
۳۶۳۰ تمیز گؤزله باخسان صفاتیناسن
گؤزلولر بوسایاق گوردولر اونو
کیমে صفاتیندان ایز اولسا اگر
هارا داسؤز - صحبت اولسا آشکار
اونون صفتی جان، جسمدیر انسان
۳۶۳۵ انسانا صفاتی، ذاتی وئریر جان
کیمسه صفاتیندان اولار سا چیلپاق
هاردا قدرت وارسا، اورد اقدار وار
هاردا گؤزل لیک چوخ، غوغا دا چوخدور
عالم جمالینا اولموشدور شیدا
۳۶۴۰ ظاهره چیخدی که، کوئول وئر نه سن
قلب بیلمز حالینی حقیقتینی
آدینندان او یانا گور ونمز اودات
دوزدو جان و دلدن هامی آتیر جان
قدیم دیر صفتی هم ذاتی دوزو
۳۶۴۵ بودنیا اونونلا قائم اولموشدور
صفتی اؤنونده مین بیر پرده وار

گرک ایللر بویوچکه سن زحمت
 ذاتی درک اییدیلمز اولمادان اؤزو
 فکرله بیلینر صفتی گرچک
 ۳۶۵۰ نئجه ندیم اولار قدیمه ینی
 ذاتی نئجه اؤرتیر غیری، دوغروسو
 گونش گؤیدن یئره نور ساچان زامان
 نه وقتله، نه یئرله، کیم تاپار اونو؟
 او، تکدیر، واحد دیر، سایجا یوخ آنجاق
 ۳۶۵۵ او، عقلی، ادراکی یاراتمیش اؤزو
 اونو گؤرمک اولماز گؤزله هیچ زامان
 نور صونئوسوز لوقئولا اگر اولسا تک
 اونورلا یولونو آزمیشین گؤزو
 یوخ! یوخ! نه سؤیله دیم، نه دیر بوسؤزلر
 ۳۶۶۰ سنن گؤرمه گنین یوخدور بیر خیری
 گؤررسن دقتله باخسان بیرجه آن
 عشقین سؤزلرینه یوخدور خریدار
 بوسؤزون محصولو باخ اودور، دوزو
 اونون وحدتیندن سرخوش اولماسان
 ۳۶۶۵ بویاشین اصلینی بیلن انسانلار
 آشنا اولمادان سؤیله نه سایاق
 نورو قاهر اولوب، یاخاندیر مدام
 لیکن سن یاندیران او اود اواجاق
 گوجو آلدیقی ایچون هر شئی اونوردان
 ۳۶۷۰ سن همزنگ اولماسان او پری ایله
 قیزیل اولدوقو یچون، نور رنگلی، پارلاق

تامیندن برینه یته بو همت
 تقلیدله، بوش سؤزله ایش آشمازدوزو
 بو حقه انسانا فکر ائتمک گرک
 ینی اؤرته بیلر سؤیله کهنه نی؟!
 قازانی قاینادا بیلر رمی هیچ صو؟!
 باخانین گؤزلری قاماشار همان
 چک آیاقین بوردان، پیس اولار صونو
 واحد دیر، حدود دان هم سایدان اوزاق
 عقله ده گؤز وئریر اونون اؤز گؤزو
 گؤزه وئر یلمه میس بو حال بنادان
 اونو اولدو قوتک اولار می گؤرمک؟!
 گونله یاراسانی آندیریر، دوزو
 دوست آشکار دادیر آچیفدیر گؤزلر
 یوخصا کائناتدا یوخ اوندان غیری
 دنیادا بیر ذره گن دگیل اوندان
 یوخصا که معشوقه دورور آشکار
 هامی اونا محتاج، هر شئی دیر اؤزو
 وصال مقامینا هاردان چاتارسان
 بونا اصل اولماق دئییلر اونلار
 بیر مخلوق چؤریلیب خالق اولاجاق؟
 اونوردان نور آلیرنورلاردا تمام
 یاش ایله قورونو یاندیرار آنجاق
 نه وار اوزرنگینه سالمیش یارادان
 قورتارا بیللمزسن فنadan بئله
 بدنی هلاکدان اولموشدور اوزاق

قبرلری زیارت ائتمگین معناسی

بیر رنگده اولسادا نورلا جان اگر
 ینه بدن له ده یاخینلیق ائدر

او بونورا دوغرو هی آدیملا بیر
 سوموگون آدینی هارادان چکه ر؟
 گن دگیل آلهین مرحمتیندن
 خوش عطر ساجدیقیندان آتمازلا اوزاق
 صونرادا باش یویار، سنبله دونه ر
 آق پالتار گشینیدی بیر گۆزله سایاق
 اونا گوستریرلر بو احترامی
 ایلرله معبودا قیلیمیشدیر سجود
 دوز چیخیش اورک له، جانلا یمانی
 تور باقی دنیایا قبله دیر اینان
 هرکسی کامینا یتتیرر اوجان
 بس نییه دیرینی هیچ گزیه بیرسن
 اقرار ائت واصیلین هر معجزونو

اوشی که، خلق اونوز یارت ساییر
 جماعت بونوردان گۆزله سه اثر
 ۳۶۷۵ جانندان آیر یلسادا تمیز بیر بدن
 نافه نین مشکونو توکسه لرده باخ!
 دوروب- اوتورماقلا گیل، گۆله دونه ر
 صدف ده دُر ایلله صحبت آچاراق
 نماز قیلدیقی او یچون مسجده هامی
 ۳۶۸۰ نیازلا، یقین له اگر بیر وجود
 عقلینین اولموشدور بنده فرمانی
 بیله سی گۆزلردن اولسادا پنهان
 روحوبیلیجیدیر، حاضر دیر هر آن
 اولولر حقینده بئله دییرسن
 ۳۶۸۵ ایش گۆر رهبر توتوب عارف سۆزونو

اولیلارین کرامتلرینی تصدیق ائتمک حقیقده

کرامت، معجز دور اولی آشکار
 کشف و کرامت ده اولار اوقدر
 وارین نور اچبخار اوندا ظلمتدن
 وقتی حضور ایلله بیله رسن آنجاق
 اوندا حرکتین دوز، دوغرو اولار
 آنجاق حکم ائتمسه، نفس چکمزسن
 سن یوخ، اوسا سندن راضی قالاچاق
 باشند آیا قاتک فنا اولماسان
 هاردان تاپاچاقسان ولایتینی
 گاهدان اوزوئره جک سنه بیر بلا
 ولی اولماینجا قورخووار آنجاق
 هیئت قاپیلاری سنه آچیلار
 یاخشیلیق گۆزه جک اوره گین اوندان

نفسین قوتنیین مقاملاری وار
 نفس یوکسک اولارسانه قدر اگر
 قلبین اوزاق اولسا هرکدورتدن
 سن غیبی نور ایلله بیله رسن آنجاق
 ۳۶۹۰ ایئله که اوره گین نورد یوردسالار
 وجودا، عدمه حکم ائدرسن سن
 خواهشین اونونچون اولارسا آنجاق
 اگر سن روحانی صفت آلماسان
 شاه قویماز هیچ زامان یاخیناسنی
 ۳۶۹۵ اگر محبتله اولسان مبتلا
 ولایت سیز اولماز قورخودان قاچماق
 تا اوره گین ولی آدینی آلا ر
 سئوایلمک حدینه یتیشن زامان

صورتین ملک لر صورتی اولار
 ۳۷۰۰ صولارین اوستوایله راحت گذرسن
 هرآن نظر لردن اولارسان نهان
 یارادان اجازه وئرمز لطف ایله
 سن شک سیز شبهه اولارسان سلطان
 قربت گهله نینه قویارسان یهر

بویثرآیاقینین آلتیندا قالار
 غیب بیلیم، غیبدن خبر وئرسن
 سنه بیرره برتک گؤز تیکر جهان
 سنه مانع اولسون بیرجه شی بئله
 هردن بیراینجیدیر، گاه اوخشیو یارسان
 هردعان قبولا گدر یتیشه ر

دعانین قبول اولماسنین حقیقتی حقیقنده

۳۷۰۵ قبول اولونسایدی بوتون دعالار
 دعانین گونونو دوز بیلیمه سن سن
 غیبه یول تاپماسا اوره گین اگر
 اورک حاضر ایسه، نورلوسا بدن
 قبولا یتیشه ر آنجاق اونفس
 ۳۷۱۰ ظن ائتمه سن اوزون اورا گدرسن
 یاخین اودور، یونخصا سن سن چوخ اوزاق
 یاخین لیق یولونا اولماسا اوزو
 سن بویاخینلیقدا محو اولان زامان
 آلمازسان دنیادان بیرداها لذت
 ۳۷۱۵ بوحوالدان چاتارسان محبتنه سن
 او، سنه گؤز اولار همده کی قولاق
 او، الین، قیلینجین اولاجاق همن
 اونون نفسی سنله همصحبیت اولار
 غیب سنین قلبینه سؤزلر سؤیله یه ر
 ۳۷۲۰ آنجاق حافظه ن ده نقصان وار، دین
 اوخ یایدان چیخاندا سست چیخسا اگر
 سنین که، گناه سیز قولون یوخدور، باخ!
 نه قدر اژدها اولمامیش عصان
 بشر دعا سیندان دگیلسن آگاه

یثر اوزو اولاردی هرآن تارومار
 اصلا مرادینا چاتابیلیمز سن
 احتیاج الینی اوزاتما هدر
 یثری وار بوحوالداهرنه ایسته سن
 آله دان، اؤزگه سین اولماز ملتمس
 اگر چاقیرما ساھارا گدرسن؟!
 او حاضر دیر، سن سه حضور سوز، اورتاق!
 سنه «من یاخینام» دئمزدی اؤزو
 ییقیدین صورتینی تمام آرادان
 اولماز ازلی سر تهیچ سندن خلوت
 غربت ده دوشمزن مشقته سن
 اوسنه یول اولار، همده رهبر، باخ!
 سندن اسیرگه مزهرنه ایسته سن
 هر دعان مستجاب اولار آشکار
 آچار قاپیلاری سنده کی نظر
 غیبین سؤزلرینی ائشتمه بیر سن
 اوھاردان هدفه دوز گدیب دیر؟!
 شاهین بخششی دیر، قالخنین آنجاق
 کیمسه نی قورتار ماز بلادان دوعان
 سورمه باتلاقلیقا ائششگین ناگاه

۳۷۲۵ گۆز قبول ائدیرمی بیر سنی تانری
اونون عالمینده اولانلار بوتون
هرکسین قدری نین درجه سی وار
قرآنین دیلی ایله آلماسانفس
هر بیررند بیلسه ده اگر دانیشماق
۳۷۳۰ اگر بونکته یه دقت وئرمه سن
کیمین اوقاپیلان تمناسی وار
خسته نین آرزو سونه دیر؟ ساقالماق
قوش یاصودان، دن دن، اوتدان سۆز آچار
قار یشقا دانیشار آیاقدان، صودان
۳۷۳۵ سنین ده سۆزلرین بئله سه اگر
اسم اعظمی ده بیلهر او انسان
بیلدیه آدینی اونون بیرآدام
اوز حالینا اَوْقُوتْ دئمسه سن سۆزو
لازم اولان قدر ایستمک گرک
۳۷۴۰ او، سنین دگیلدیر، چوخ وئرسه اگر
سنین قیز یلین وار، درهم دیله رسن
ایکی ائوتیکمیسن ایله مه بیرس
آشاقی باخمیرسان، اوجالتسا اگر
ینه احتیاجدان هی توکورسن دیل
۳۷۴۵ بویوک ده، کیچیک ه آغلایار آنجاق
اگر شکروئر سن، بال وئرسؤنله یز
سس-کویوبوسایاق حدین آشاندا
بو حساب ها را یا گذه جک دئسن

صونرا اللرینی قالدیر یوخاری
آلکیش وشکر ائدیر هر دم اونچون
اوز حدین کمچه سین بیرکیمسه زینهار
اونالا یقینه شکر ائتمز بیرکس
اوناشکر ائتمگی اوبیلهر آنجاق
«قوش دیلی» سزینه یول تاپمازسان سن
حالینا گۆزه ده بیل، دیلی اولار
یوخصولون دیله گی چۆرکدیر آنجاق
یادا اوخدان، داشدان، شاهیندن قاچار
آرپایا، بسوغدا یا اولان آرزودان
قاچماز فرمانیندان اصلا بیرنفر
که بیردیر دیلی ایله قلبی هر زمان
بوتون احتیاجی اودندی تمام
ایسته گین قبولا یتیشمز دوزو
بیرده ممکن اولسون آرزو یاپیتمک
آنجاق آز یاخشیدیر، آزدان نه ضرر
اوزوده آزدگیل، چوخ ایسته بیرسن
دُردُونوتیکمه گه ائدیرسن هوس
گۆزلرین دویماییر، وئرسه نه قدر
بیرده یاخینینا قویماز سنی بیل
سنین له عینی دیر بیرباخ، او اوشاق
سن اوناسود وئرسن، شربت ایسته یر
آغزینا و وارسان، تئز سوسار اوندا
آخی او گرنمیرسن بیلن لردن سن

پیرین مریدینه یول گؤستره سی

اوندا باش آغریسی چکمز بیرانسان
اودا اوزو ایشینده بیر استاد اولار

استاد تاپ، صونرا دادوردش هر زمان
۳۷۵۰ کیشی یه استادی اگر اولسایار

نوروايله ايشيق لار ساچار گۆزونه
باشينا كمالدان كۆلگه لرسالار
سۆزاييله روحونا او، وئرر قوت
قورويار نقصاندان هم صفاتيني
معناً اوزو كيمي گۆزل لشديرر
دين له، شريعتله بوقايداتمام
اونافيض باغيشلار معنادان هرآن
كۆلگه دن چاتديرار اونوتتزنورا
اؤزگه خزنه لره هم اولار رهبر
باشقا بير وجودلايني دن دوغار
روحونو آرخايبين ائله يربئله
اونون صون ائوينده اومسكن توتار
شيخ ده بوبورجوندان تنز اولار آزاد
انكشاف، دگيشمه اولار بو قرار
بئله بير طبیب له ساقالار آنجاق
سنی بومنزلدن قيراقا چكەر
روحون چراغينا، باخ، او ياغ اولار
نئجه بومنزله چاتار آختاران؟!
يا اونا ال وئرسه بئله بيرمقام
سن نسلى تۆزتمك دیرسن آنجاق
آنجاق تور پاق آلتدا تاپيلار، اينان

عزت قاپيسيني آچار اوزونه
اونو قانادی نين آلتينا آلا
بدن غيداسيني آزالدار البت
پرده ده ساخلاماز اونون ذاتيني
۳۷۵۵ ثبات لاقلبينه گوج، قوت وئر
تربيه ايله يَز هر سحر آخشام
كسمز نظريني اوندان هئچ زامان
آن به آن اوجالدار آسيما نلارا
بوزحمتله ياخشي اولار سا اگر
۳۷۶۰ گئيئرر اگنينه اؤزگه بير پالتار
جسمي محكم له نرر ياضت ايله
نفسی صداقتين حذبينه چاتار
او، لاپ خسته دوشر، بوسا اولار شاد
رهبر، يول گوشتنر باخ بئله اولار
۳۷۶۵ هوس آزار يندان نفس اوشاقی، باخ
سنه كُتك اولسا بئله بير رهبر
هرنه كه، بدن چون بير درد، داغ اولار
بدن ده سعی، قبلده تقوی اولمادان
نفس بئله بير حالا چاتار سا تمام
۳۷۷۰ ايکينجي نشانين سري بودور باخ!
بیزيم زمانه ده بئله پاک انسان

حيله وريا صاحبلری نين حالين شرحی

هانی انسانلاردا بيرليک، اتفاق؟!
كهنه نئچه قبير، بيرجه ده قرآن
قرآنين سَريني كيمسه بيلمه بير
گتدی حقیقتين نقدی آرادان
ياخشيلار يانيندا بودور قیامت

بوتون يئر اوزونو بودور وودو نفاق
نئچه كورالينده قالميشدير چوخدان
سۆز آچيب دانيشما زکيمسه ايله قبير
۳۷۷۵ قرآنين روحونو چکدی آسمان
دنیا دا پيس گونه بودور علامت

یوخدور بودنیادا درد اهلی بیرکس
یوخدور شریعتی وارث بیرآدام
دنسانین اوزونوبورودو یالان
۳۷۸۰ نفاقچی، حیلل گرال بیر اولاراق
دوزلوکدن قالما دی هیچ بیرنشانه
اولموش معنا اهلی هامیدان اوزاق
یاتمیش صداقتین، اخلاصین گوزو
خطر سیزدگیلیدیر سیر ائتمک بوگون
۳۷۸۵ مکر اهلی چالیشیب بیلن دوزونو
بوشبو قازلیق اولموش صداقت سوزو
چالیش، گوز، قولاقل اول یاتما ای اوره ک!
یولوندا هر یئرده دن وار، تله وار
هامی آغیز آچمیش تمساح تک یامان
۳۷۹۰ قوی تمساح کامینا چکمه سین سنی
اورادن سپمیشدیر فیر یلداقچی پیر
ساققالی داراییب صونرا بورموشدور
دوزلتمیش بش، آلتی ذکر حلقه سی
تاگورسون قاپیدان کیم ائوه گیر
۳۷۹۵ او آغزینی یومار بیرکلمه دئمز
قیزیل آزا اولارساء آلماز یادان
هیچ بیر شی آلمیرام دسه ده اوزو
کیم قلدن بودرده اولموش سادوچار
بندده سی اولماقاهانی بیر دیری
۳۸۰۰ داد! بودرد سیزلرین های— کو یوندن داد!
کیشی لر رنگینه سالمیش اوزونو
گوی پالتار گیمیشدیر آسمان سایاق
ظاهر ده صابونلا یویولموش پالتار
ظاهر ده خرقه یه بورونموش اونلار

بیر نفر ر یاسیز چکمه بیرنفس
کئچمیش عننه لر محو اولموش تمام
حیلل دیر، ریادیر قافدان قافاجان
آخیتدی دوزلرین قانینی ناحاق
یاد اولدودوزلوکه بوتون زمانه
پرده یه بورونوب سوسموشدور آنجاق
پرده ده قالمیشدیر انسانین اوزو
بوگون خیر یوخدو، صاباحی دوشون
اؤرتدور یا ایله دینین اوزونو
دین قافا توتوموشدور سیمرغ تک اوزو
بونلار لاهوش ایله داوران ای اوره ک!
هر یئرده یولونو کسمیش قویولار
گوی خرقه آلتیندا اولموشلار پنهان
دیو توراسالماسین، گوزله الینی
نئچه یارامازلا اولموشدور البیر
گویرتی، چوره گه سیرکه وورموشدور
فکره غرق اولموشدور هیچ چیخمرسی
کیم اونا قوورما، دوگو گتیر
قیزیل سیز، دایانیر دیمز، سؤیلمز
چوخ اولساجیبینه تئز قویار خندان
نه وئرسن آلاچاق، قایتارماز، دوزو
رهبر تاپمالیدیر اوزونه ناچار
باش اگک امرینه دؤنمه یک گئری
آه! بونا کیشی لرالیندن فریاد!
طاعتله اؤرتوموشدور سوچون اوزونو
او وون جاناواری بونلار دیر آنجاق
اما باطنینده یوزمین چرکاب وار
باطن ده ثروته حریص اولانلار

عادت عنعنە يە باشلايارھمان
 قلبيندن مال عشقين گویا چىخارار
 تا او يىمىك لردن اوتانسین مگر
 ای اوغول! فرصتی ایتیرمه، آمان!
 اگریونخوندور ساترک ائت میدانی
 چالیشیب ایندینی غنیمت بیل سن
 اونلار تورسا لار عوامی بئله
 یول گذر باشینی یئره دیکه رک
 گزر قاپی- قاپی پول ییقار اوزو
 پیرایله، زندلره آش وئرر بئله
 او، شیخی ائوینه آپار یرمهمان
 صوفیلر سفره نی آچارلار بایاق
 هاردان گتیر ییدیر، سورمازلار، نه دن
 قان یمک یاخشیدیر تاکه بئله آش
 توسئویه آلدودردئمه بوقدر
 گؤزلر کور اولموشدور، اوندایوخ گناه
 گئجه نی گؤندوزه مگر دؤندهر؟!
 قوی اوندان درس آلسین هامی گؤره رک
 نیه او گرنمیرسن اوجئت لیکن
 فیل یوکودرهمه صوآلدى، صوندان
 شاه کیش سؤیلوین دیلنه باخ سن!
 بوقوردلار، تولکولردگیل لر، هرگز
 بیر قلعه فتح ائله، دورما آوارا
 آریقی اؤلدورمه، مردار دیر اونلار
 سنین ده حیلنه نه چوخدور اینانان
 قویارلار قارشینا گاه یاغلی چورک
 گاه سنی حضورا چاقیتدیر ارشاه
 الیندن گلدی کجه عزت، حرمت، ائت

۳۸۰۵ ینى بیر مریده راست گلن زامان
 اگنینه ریادان گئیینر پالتار
 اونواییکی- اوچ یول قوناق دائدر
 صونرا دا آییلدار اونویوخودان
 اگر مریدسن سه آش، سفرن هانی؟
 ۳۸۱۰ سفرن بوش اولارسا، غم یئمه گل سن
 حیلە ایلە، کلک له، بیرده دن ایلە
 درویش بوآرادان چیخار سوجلوتک
 او، آدا، ناموسا چویسرر اوزو
 سفره حاضر لایار ییقدیقى ایلە
 ۳۸۱۵ سیرتیق مرید لرله بیرلیکده همان
 ایکی قول لارینی چیرما لایاراق
 فرض سایب یه یرلر صون تیکه یه جن
 آتا بورجادوشموش، آج باجی قارداش
 یوخصو للوق رمزی دیر سولقون بنیزلر
 ۳۸۲۰ عائله چیلپاقدیر، منزل بوشدور، آه
 محرابی، منبری یاخان بیرنفر
 شیخ قیزیل- گموشویان دیر سین گرک
 درم یان دیر ماقی بیلیمیرسن سه سن
 یازدی عمرو بویو ائله بیرداستان
 ۳۸۲۵ درویشین مات ائدن فیلنه باخ سن!
 ائله بوئوک لردیر بیزیم شیخیمیز
 صاحبکار اولدونسابیر چیخ شکارا
 سنین که، بئله کؤک اؤکوزلرین وار
 سن ای حیلە لره او یوب، آلدانان
 ۳۸۳۰ گاه ال- آیاقینی اؤپر گله رک
 دعوت ائله یرلر ائوه، باغاگاه
 خواجه خسته لندی، گؤروشونه گت

اگر که، گلدیسه، گورسوزونه دیر
 یاخین دور اللری سنه توخونسون
 مدح سؤیلویورلرکه، مغرور اولاسن
 رقص اتسن اویئونه رگوره انسانلار
 او، سفره گدیر، دورما، یولاسال
 قوللوقدا دورارلار، اگر سن گتسن
 دوستلارینلا بیرگه آپارسا مهمان
 آله سن دوستوموئیتیر دییرسن
 اسیری اولموسان اولارین، بیر باخ!
 هارادان اولارسان سن خدا ایله؟!
 یشمه دُن لرینی که تور دور مطلق
 اگر کامل سن سه، اولماناتمام
 صونرا اوینادا جاق بیرگنچی سایاق
 بیر خطا باش وئرسه سنی ده دؤگر
 ایش بونونلا بیتدی ائدیرسن گمان
 کر پیجی قیزیلدان ائولر وئر دیر
 ان دادلی میوه لر، تویوق و کباب
 یوخصا گولونج اولما، بو آرادان قاچ
 خلقی صافدان - صولدان نه سله ییرسن؟!
 هئچ قیزیل کر پیچه چاتار قدرتین؟!
 لاپ دریندن سورسام خجل اولارسان
 قلبینه ائتدیگی گمان باشقادیر
 هر نه یی آختارسان، وئرسن فرمان
 کیمی قبول اتسن خوشبختدیر آشکار
 ایشین آه چکمکدیر اورکدن سؤز سوز
 یوخصا بیر آقچایا ساتارلار اینان
 نه دیر بوش سؤزلره اویماق بو قدر؟!
 منصبی، شوکتی، جمالی، مالی

اگر او گلمه سه، گت گورنجه دیر
 الینی اوزاد که جماعت او پسون
 ۳۸۳۵ شعر اوخویورلار که، شوره گله سن
 سن رقصه گلمه سن سویویار اولار
 بو، سفردن گلیمش، گت سور حال - احوال
 قاپیندان گذر لر، اگر گتمه سن
 اگر بیر دوست سنی، گیزلجه، پنهان
 ۳۸۴۰ اوردا گورمه ینده بیر مریدی سن
 اوسارادوشموسن، سن دوه سایاق
 اولسان گنجه گوندوز بویلا ایله
 خاص لاری یانینا بوراخما ناحق
 عوامی هئچ قووما، گل اولما عوام
 ۳۸۴۵ بیر قویون کسه رک سفره آچاجاق
 دوشونه دویسه ده سنین چون اگر
 یدین، ایچدین، دئمک قورتاردی یاخان
 بوجماعت سندن جنت ایسته ییر
 ایسته ییر سود آرخی، قلمان و شراب
 ۳۸۵۰ اگر باجار ییر سان بودوگونو آچ
 جنت هارادادیر بیلیمیرسن سه سن
 بیر کور پوتیکمگه یوخصا قوتین
 سندن بیر سؤز سورسام باتیب قالارسان
 خلقین سنه ظنتی اینان باشقادیر
 ۳۸۵۵ چونکه سن آلاه لاشوز دانی شیر سان
 کیمی رد ایله سن، اوبد بخت اولار
 یمه گین، یاتماقین یوخ گنجه گوندوز
 سنی محرم بیلیم حقّه آتیر جان
 یه نیب، تورتمکدیر فقرایسه مگر؟!
 ۳۸۶۰ سن دن چوخ یاخشیدیر هاینین حالی

گت اۈزجىندىر يىنا ياماق سال بارى
بىلە بىردوگونون نە خىرى واردىر
مىرىدى مرادا اودور يىتىرن
او بوتەرىف ايله رسواى اولدو، بىل
قازانى قايرىسان تا آش ايچە سن
نە ايشىق دوشە جک يادچراغىندان؟!
قونشواو دونونا باخما بوقدر!
همار حيله گره، اوترکماناسن
جنىشە نە ساياق آپارارسنى؟!
هيچ دوستو اوزونە ايشىق سالاربس؟!
سن بىلماق باغلاما بىل اولسا چىلپاق
هاى- كويده صلوات چكمكىدور دوزو
سن ياخشى- پىس اولسان نە كارەيم من
آللە وئره سنىن جزانى مگر!
اۋرتورسن اوستونو آدى نىن همىن
اۈلكەن دە احترام صاحىبى اولار
يىداداكى روزونو ايليندن آلا
آنچاق تقيلىدچىلر شىخ بيله راينان

اى خواجە بىردوشون بوراخ بونلارى
تاپديقىن خزىنە بىر زهرماردىر
ديير سن مرشد ليک فايدالى دىرسن
سنىن تعريقىنە اومحتاج دگىل
۳۸۹۵ ساتيرسان، يثە سن، بهاسىنى سن
چوخمو ئيە جكسن اۈزگە باغىندان؟!
انسانلىق آدىنى ياخما بوقدر!
بو وضيعتىنلە چوخ بنزه بىرسن
قووابىلمە يىنلر اۈزو ميلچە گىنى
۳۸۷۰ دشمن غضبىندن اۈزو يا نان كس
زورلا وئرمە اونا بوآدى ناحاق
بىزىم يا نىمىزدا بوكتاب اۈزو
ياخشى اولمايىرسان نصيحتلە سن
دولموش آفتىن لہ سنىن كند، شهر
۳۸۷۵ قاينادىب قازانىن هنر اهللى نىن
او، بىردن يوكسگله قالخار، اوجالار
شهر ياندىر ماقىن اوستو آچىلار
مرشد آدلاندىرما زىنى بىرانسان

تقليد دن چكىنمك حقينده

دۈ يىمك هر قاپىنى گوجسوز لوكدور باخ!
تۈرۈم، دنىم دە وار آچىق- آشكار
گونشنى سجده يە گتيره رم من
اۈسۈنلا يىوادان افعى ايلانى
آچىق گۈز لردندىر قورخوم منىم، باخ!
بويلا نىماصاق- صولا، ايره لى- گرى
اۈياقلىق نورونا بىرآن سال نظر
قولدور فضول لاردان چاليش قاچ اوزاق

تقليده قورشانماق كورلوقدور آنچاق
۳۸۸۰ منىم بو كوچه دە بىر منزلیم وار
تور قورسام رىايله اكر بوردا من
چكىب چىخارا رام حيله زلمانى
دوزو ستر اهليندن قور خورام آنچاق
گۈزلىر گۈزىدىلر ابدى يئرى
۳۸۸۵ اى قارداش عقل لہ يارسان سا اكر
تۈكمە آياقلارا نقدىنى ناحاق

نیاز قبله سینه چویر اوزونو
 هنگامه قالدیرماق آخی نه گرک
 بیر آدام اولما قاجهد ائله همن
 قوؤ اونو، اوکندی ایله یر ویران
 نادانا او یما که محو ائدر تمام
 درده علاج گزمه اوندان هیچ زامان
 قلبی ده، جانیدا یامان اینجیدر
 اولدورر، محو ائدر انسان روحونو
 سن سؤز آنلامیرسان آنجاق اوناندیر
 چینمیش سؤز لری کیم دینله یه جک؟!
 شعریمه قیزیل وئر، ایستیرسن سه آد
 چونکه قیمتینی یاخشی بیلیرسن
 اودور، او ینادیقین غلط دیر مدام
 آنجاق جبرئیلدن صور بوسری سن
 دنیانی سئودیرن سنه دشمندیر
 تجریددن اولسایدی اوندا علامت
 سنی قاپی سینا قویماردی زینهار
 آللهین دوستوانه یوک، نه ائششک؟!
 کدخدا یولو ایله یئری سن آنجاق
 بئله ابله لره اولموشلار شکار
 بوینونداز ینقرو، مۇنجوق گؤرسه لر
 گؤیلر آیاقینین آلتی دیر تمام
 بویولدا اول دن چوخ ایچدی زهر
 اونلارین جلدینه گیر دیلر همن
 کاش هیچ آدلار یدا، اولمایا، هارائی!
 فاش اولدو حیلله لر بوتون جهاننا
 دئدیم ای روزگار منله ده بئله؟!
 دئدی: ای اوحدی تلسسمه دوزو

سن بو مغرور لوقدان قوتاراؤزونو
 معنا سیزشی لره سن وئرمه اوره ک
 باش اگمه بوقدر هر آلچا قاسن
 ۳۸۹۰ قویما یاخین گلکین بوکنده شیطان
 یئری دیر نه دئسه عقلی آدام
 شاه حرمت اتسه ده کاهنه، اینان
 گؤزل لرین عشقی اولسادا شکر
 قارنی نه جذب اتسه یاخشی بیل بونو
 ۳۸۹۵ باخماکه، سؤزوموز بیزیم پنهاندیر
 دگمه میش میوه لرنه اینه گرک؟!
 سن ایچ بوکوزه دن ایسته سن مراد
 دریا یاجومورسان بیر در او چون سن
 سن سهوتانیمسان قلب اهلین تمام
 ۳۹۰۰ آللهین سزینی صورما چرچیدن
 کیم یئسه مالینی سنین بند ندیر
 اوندا اولسا ایدی اگر کرامت
 قاپینا گلیمکدن ائله یردی عار
 حقیق عارفیه قیزیل نه گرک؟
 ۳۹۰۵ هرگلن بیرسسه سن آسماقولا
 بیزیم زمانه ده امیر اولانلار
 بیر یورغون زنجینی گؤرسه لر اگر
 دئیللر منزلی گؤیلر دیر مدام
 کیم فقر قازانینی قایناتدی اگر
 ۳۹۱۰ آنجاق بیر چوخلاری قاجیب ایش- گوجدن
 اونلارین آدینی بونلار ائتدی زائی
 ائله که رذیل لر گیردی بودونا
 قلبیم دیله گلدی غیرت حسی ایله
 گؤروب یوماجاییق نه قدر گؤزو؟!
 گؤروب یوماجاییق نه قدر گؤزو?!

۳۹۱۵ يامانلىق چوخ قالمازدنيادا سۆز سوز
 بويول پىغمبر لر، يارلار يولودور
 بويولدان اؤزگه سى نه وارسا اگر
 حيله گر، رياكار خجل قالاجاق
 هر كس اوقايدان دؤنده ررسه اوز
 ۳۹۲۰ صديقين يولونو گؤستهر يرم من
 يارلار، صحابه لر دؤرونده اينان
 نه سماع وار يدى، اوندانه خرقه
 بير كؤينگ رگيه زدى اوندان قيرخ آدم
 دنيانين يولونو ايتيرميشديلر
 ۳۹۲۵ قوملارلا اؤرته ردى اونلار بدننى
 كيشى بير يول توتسون گر ك اوزو يچون
 مندن طلب اتسن ساققال، يادارق
 پىغمبر سز يندن اولسان خبردار
 نشانسيز اولماقدير درو يشه نشان
 ۳۹۳۰ شهرتدن اؤترو دو ررنگ، گييم آنجاق
 بنده آد آختارسا، بوبوش هوسدير
 بنده يه شهرتدير بنده ليك، آشكار
 فكر دوغرو اولسون، دوز اولسون گر ك!
 ير ينده دئيليسه اگر هانسى سۆز
 ۳۹۳۵ اگر سۆز آقاجى بار وئر سه گر چك
 ميوه يتيشميش سه، شيرين سه اگر
 انسانى دوز يولا گتيرن سۆزو
 سئوز قانان اوچوندور هر زامان آنجاق
 كيمده بويوخدورسا، اوندانه وار بس!
 ۳۹۴۰ سن منيم ايچىمى هاردان بيله رسن!
 سؤيله مك اوچوندور بوسۆز لر يميز
 سئويله مك گر كدير نهايت سئوزو

آشكارا چيخاجاق بيرگون گوجوموز
 سن سئوانلارى كه، دوغرو يول بودور
 بيز يل اسمه سيلسه داغليب گدر
 كشف لردؤرو دور افشا اولاجاق
 آسمان اولسادا تور پاقدير سۆز سوز
 بير وار ديار ينا، اورا يادؤن سن
 اودوزلر، بؤيوك لرساق اولان زامان
 دين ده اولماميشدى يتميش بير فرقه
 قيرخ روح بير بدن ده توتاردى مقام
 هم خدمتچى ايديلر، همده كه، رهبر
 كيمسه يه دئمزدى اورك سترينى
 بوگوئى، قاراپالتار هيچدير بوسبوتون
 بوبير بهانه دير ساواشچون آنجاق
 سنين چون خرقه ايله قبا بير اولار
 پالتار، رنگينه آلدانما آمان
 فكرين چي ليكي دير شهرت آختارماق
 او خواجه نين داغى، بنده يه بسدير
 اونا بوندان ياخشى داهانه آدوار
 پالتار كهنه اولسا، عيب اولماز گر چك
 هر كس سؤيله سه ده اولاجاقدير دوز
 عمامه گؤزله مك داهانه گر ك!
 بوداغدان دوشه زسه، كيم نه سؤيله يه ر
 هروقت سؤيلمه گه اذن وار، دوزو
 دؤشونه دؤيمه كه شيخ اينجى يه ر، باخ!
 اگر من ده وارسانه بيلير هر كس!
 آخى من او ياقام، يوخوداسان، سن!
 دئشيلمك اوچوندور بو گوهر يميز
 مشكوده گيز لمتك اولارمى، دوزو؟

قوی مست اولان عاشق سالماسین فغان
 آغلادا بیللمز سن خلقی سئوژله سن
 اودور که، قانیمیز مشک اولموش همان
 بیر گئجه نهایت خوشختلیک گوردو
 آچ گؤز لرین، بونلار دگیل او یونجاق
 فلک تک هر شئی گؤزورم گئرچک
 بوایش چون اولموشام یورقون، خسته من
 خلوت ساخلا بیرام یارلا ایچیمده
 خلوتیم سیرینه نه دیر بو هوس؟!
 او، منیم دؤره مه چکمیشدیر حصار
 منیم احوالیمدان اولسونلار آگاه
 آنجاق حقیقتدیر نه دئدیم سئوژ سوز
 سنه نظارتی او، ایله رهمن
 دوغرو سو، من اونا یا خینام یامان
 یادا که بویولدا آتام بیر قدم؟!
 منیم کیمی لرده هارداد یراوحال؟!
 ضعیفم، دو شگونم محوا ولموشام من
 اوزومه رند دئییب اولدوم ناخلف
 نه سایاق دم وور ارقدحدن، جامدان
 لایقم، الیمده گوهر جامیم وار
 کهنه تقویم کیمی خیریم یوخ نه دن؟!
 بیرگون آختار ماقدان اولمادیم راحت
 فلک بیر بو جاقدا دوستاق ائله دی
 سیمرغ تک گوشه یه چکیلیم هن
 تریاق ساتماق اولموش ایشیم سربسر
 ستمله، زهرله بئویموشم من
 اوندا زهر وارسا، تریاق دا اولار

خالص، عطر لیدیر مشکوموز یامان
 سن که، هی قوورما، حلوا ییئر سن
 ۳۹۴۵ بیزکه، قانیمیشیک آنجاق هر زمان
 اوحدی آلتیش ایل بد بختلکی گوردو
 بوسئوز لر مجازی دگیل دیر آنجاق
 چوخ گزدیم باشیمین اوسته فلک تک
 چله ساخلا میشام آیاق اوسته من
 ۳۹۵۰ ظاهرأ اولسامدا بازار ایچنیده
 معنا جمالی می گورمه بیر هئچکس
 اوره گیم دوست ایله ائندده ایلقار
 اوره گیم مست اولدو قورخورام ناگاه
 بلکه مست لیکدندیر سئو یله دیگیم سئوژ؟!
 ۳۹۵۵ گتیره بیلمه رم سنی یولا من
 ینه بو عشوه لی دیودن داد، آمان!
 آخی من کیم که، بیر نفس چکم؟!
 اونون هیبتنیدن ناطق اولموش لال
 عاجزم، مفلسم الی بوشام من
 ۳۹۶۰ عمرو هوسلرده ائتمیشم تلف
 کاساسی، کیسه سی بوش اولان انسان
 باده ایله دولوسا جامیم، نه اولار
 تاریخ بیله نییم بوشهرین من
 ایل لرله گؤزیاشی آخیتدیم هیهات!
 ۳۹۶۵ دوشونجم مغربین عنقاسی ایدی
 زال کیمی قوجالیدیم جوانلیقدان
 فاروق تک ایچیرم همیشه زهر
 هیچ زهر گورمه دی بیر کیسه مندن
 منه زهر وئرن بوساقی که وار

اوچونجو فصل مخلوقون وعده گوئو و آخرت احوالاتی

۳۹۷۰ تاپقیرین محکم چک دوشمه سین یهر
دشمه قورخوسوندان اوایکی یولون
گشجه قارانلیقدیر، دیولر، اورمانلار!
کیم بئله بیر یولد اگدیرسه اگر
یارارلی بیر کُهْلَن تاپسین اوزونه

وله

۳۹۷۵ ساقی «جام—جم» دن منه شراب وثر
بوچاشقین، بویوخصول چاقیمدا بیر باخ
کروان کؤچوب گتمیش، یوخدور بیر کمک
ایکی یول باشینا چاتمیشدیر یولوم
گؤزه سن هانسی دیر یولوم آی آمان؟!
۳۹۸۰ صاق دایول وثره جک، یادا که صولدا؟
کیسه بوش، اورکده آرزو چوخ دوزو
گدیرم سُوچلوتک، قارادیر اوزوم
یورقانین، دؤشه گین اولساداتور پاق
ای گؤزسن دوزلرین سرمایه سی سن
۳۹۸۵ منه جفا اتسین نه اوچون هرکس
یوز یول یثره ورسا منی اونا حاق
ینه قالدیرارام اوزومو یردن

شهردن چیخمیشدیر اؤنده گدنلر
قویودان سؤز آچما یانیندا کورون
یول داقارانلیقدیر، اوچروم، یارقانلار!
سؤیله آذوقه سیز چیخماسین مگر
قوی بیر خلاص یولوسچسین اوزونه

نوقول اولما سادا ینه شراب وثر
می ایله مست لیکدیر محرمیم آنجاق
غم چکمه بوایشلر دگیلدیر کلک
شبه، تردّد له من نئجه اولوم
بس منیم دادیما چاتارلارهاچان؟!
او، نه ایستیه جک مندن بویولدا؟
یولداشلار مالینا دیکمیشم گؤزو
من یول آذوقه می توتما دیم اوزوم
گل گناه یوکوندن داد ائتمه ناحاق
حسرتله یاش آخیت، فریادانله سن
سولوب، سارالدیقیم دگیل منه بس؟!
قویویا آتسادا منی باش—آیاق
رحمت قاپیسیندان یا پیشارام من

بو عاجز، بوقوجا چاقیمدا، اینان
 ایل لرله من اونویا دایله مشیم
 ۳۹۹۰ ایستگیم بودورکه، یول وئرسین منه
 الینله قارشیمی نیه کسیر سن؟
 اؤز ونده اولمایان بیلمز اختیار
 او، یم سیز، یاراقسیر گلسه ده همان
 آخی نه ایش گلر بنده الیندن
 ۳۹۹۵ بودور تمنا میز سندن هر زامان
 رحمت با یراقینی قالدیر سان بیر آز
 اوچ- دؤرت قار یشقانین نه دیر گناهی
 سن هارا، ایشلری یوخلاماق هارا
 گناه چرکابیندا غرق اولساق دایز
 ۴۰۰۰ گناه قازانسامدا من آخشام- سحر
 ایچیمده اوره گیم سؤیله بیر هر آن
 بوفیکیر هیچ زامان گلمز خیالا
 او جان باغیشلا یان کریمله اینان
 بنده نین الینده آخر نه یی وار
 ۴۰۰۵ اگر رد ایلله سن او، اولار هلاک
 سندن درمان تاپار هر درد، هر بلا
 بئله بیر حکمتله یاراماز دیبدن
 توتسان الیمیزدن خلاص اولار یق
 کچمز خیالیندان هیچ بیر موجودون
 ۴۰۱۰ بیر او ووج تور پاقین آخی نه ی وار
 چوخ قووما سن بیزی شرقه، شمالا
 جننن دولا جاقان، سیخلیق اولاجاق
 یتدی یثریانیندا آنجاق ذره دیر
 هانسینی باغیشلا، دئییم آخی من
 ۴۰۱۵ عفوائله هر شئی ای باغیشلایان

خجلم اوز باشی سویوقلوقومدان
 عدلی اللریمدن توتارد میشم
 اؤزو پناه وئرسین اؤز بنده سینه
 مستین گناهیندان کچن سن که، سن
 پشیمان اولماقا سبب دیر بونلار
 گدیب قایتمیش دیر حکمونله بو آن
 سنن الینده دیر بو ایشلر دیبدن
 بیزال اوزاداندا باغیشلا یاسان
 هیچکسین گناهی کؤلگه ده قالمز
 بیر اؤچ چیلپاقین سن اول پناهی
 رحیم سن، نه حاجت بو سؤال لارا؟
 دریا یاجاتاندا اولار یق تمیز
 هامیسی یویولار سالسان بیر نظر
 بیر او ووج تور پاقان سن شوز آچماز سان
 که، گؤنش ذرنی حسابا آلا
 کیمسه سؤز دانیسماز تور پاقان صودان
 اونون تک بیر شاهها اولسون سزاوار
 بگن سن گناهان تمام اولار پاک
 جهالت دردینه اولدوم مبتلا
 علاج ائتمه یه سن بودردیمه سن
 توتماسان الی بوش، یوخصول قالار یق
 بیر فایدا فکری وار اوتک و جودون
 سنن تک بیر پا کا اولسون سزاوار
 قووک تئزیتیشک آنجاق وصالا
 هر ذره ایچینده اولاجاق بیر داغ
 سنن چون ذره لر بیر سؤیله نه دیر؟!
 ای کامل، هامینی باغیشلا گل سن
 شاهسان، اؤز بنده ده آختار ما نقصان

آرزوم بىر بودور كه، اوگون چاتاندا اولسون اوحدى ده اوخوش مكاندا

طبعى روح حقينده

اوچ روح بدن ايله دائم اولار يار
من تكرر ايديرم يينه بوسوزو
بدنده بنده يه بنده ليك ائدر
چاتار بىر زمانكه دگيشه ر تمام
زحمتدن باشقاشئ راستينا گلمه ز
سن اونا ديير سن حرکت، ادراك
اولار، اوزايشينده، گوجونده گرچك
آنچاق رام اولسادا، تند اولار يامان
غذا هضم اولدوقجا، او حاصل اولار
طبعى نشانين قوتى اودور
مزاچلار هم صولو، هم قاينار اولار
نفس ايسه بدنې دير يلدير آنچاق
بدن ده حرارت آزالار هم من
آلتدان، اوستدن چيخيب توكه نه جكدير
قاراتوكلرينى آقاردار قارتك
او منفعت دگيل، ضرر دير ضرر
تاكه آير يلاجاق بدندن حيات
نطق ائدن نفسين ده توتولا جاقدير
ضعيف ليك، اپريمك، بيرده كي دونماق

اول ده انتميشديم سنى خبردار
هره نين اوزايشى، واختى وار، دوزو
روح كمالا چاتار قيرخ ياشاقدور
۴۰۲۰ بؤيويه، بوى آتار بدنې مدام
بدن بوندان صونرا آرتيق بؤيومز
قالار حيوانى روح يئر ينده بى باك
قالار قايداسيله او اولكى تك
بىر آز ضعيفله ير قوجالان زمان
۴۰۲۵ بدنلرده لطيف بىر رطوبت وار
حياتين عزتى، قدرتى اودور
همين بور رطوبت اولسا برقرار
انسان نفسى ايله دير يدير آنچاق
اوغرا سازا والا نفس اگير بىردن
۴۰۳۰ آز- آزالان- قولان خرجه نه جكدير
سؤيوقلوق، قورولوق هجوم چكه ره ك
هر نه تحليل اولوب صرف اولسا اگير
عوض آزالديقجا، سينا جاق هيها
اؤلوم بدنينه يول تاپا جاقدير
۴۰۳۵ اؤلومون سببى باخ بودور آنچاق

معاد و تمام مجرد اولماق حقينده

خارج اولاييلمز جان ايكي حالدان
يوخسا تور پاقلاردا اولار ذليل خوار
ائلسه ده يورد آلا او، اوزواوچون
آيريجا مسكنى، منزل لرى وار

كس سه علاقه نى بدن ايله جان
عملى دوز اولسا، او، خلاص اولار
نفس تميز اولسون، يا چرك بوسبوتون
هر كسين اورادا آيرى يئرى وار

۴۰۴۰ عذا با اوغرا ییرقبرده بدن
 جان، بدن چرکابدا اولسادا تمام
 یینه «قالخین» دینه یتیشه فرمان
 کیم سنی گتیردی صودان وجودا
 بوطلمسم قیامت-یقیشن زامان
 ۴۰۴۵ دوزلرین بدنن جان نورو آلا
 بدن، جان نورلاراغرق اولان زامان
 هره اؤز ذاتینا او یقون اولاراق
 ذاتیمیز بیزیمچون وارلیق، حقیقت
 جان اصلاً فلکدن گلدیگی اوچون
 ۴۰۵۰ عقل و جان توتاجاق گؤیلرده قرار
 صو، تور پاق بندیننی پارچالا دیدن
 تاپشیر مرکز یینه بوتون اونلاری
 عنصر لرالیندن قورتارما سانسن
 ایستی- سویوق یوخدور گؤیده، نه گرگ؟
 ۴۰۵۵ بودورد عنصر ایله علاقه نی سن
 خواجه زنجی ایسه، روملودور صنم
 اصل مسکن ایسته یوخلاما آمان
 دنیا دان بویول لاقورتارماق اولار
 سن اوزون یوغوروب، یایان فطیری
 ۴۰۶۰ الهامین مسکنی گؤیدور، سمادیر
 حیلہ دن، ریادان گن دیرفلک لر
 چالیش جان بدن دن آیریلان زامان
 اگر آسمان تک اولماسان بیررنگ
 داش، داش اولان یثره دوشه رد و غروسو
 ۴۰۶۵ چوخلاری کاروانسیز حرکت ائدیر
 صوسوزلوب کچسه اگر بوداشدان
 ناتمام، پیس حالدا اؤلمه لی اولسان

لحدده چوخ آجی گؤرور اوهمن
 گناه توزلارینار باتسا اومدام
 امر اولار بیرلش سین بدن ایله جان
 یوقوروب قالدیرار تور پاقدان اودا
 بدن پرده سیننی آتارا اورتادان
 اونلار هرایکیسی نوراغرق اولار
 شرقی غرب، غربی سه شرق اولار همان
 گله جک یئرینی توتار بوسایاق
 صورتی بیزیمچون سیرت، طریقت
 فلکه گده جک شک سیز، بوسوتون
 سوموگون گؤیلرده نه ایشی اولار؟!
 بس دیر بنده اولدون اونا، بوناسن
 باش قالدیرتور پاقدان اودتک یوخاری
 شبهه سیز گؤیلره گده بیلیمزن
 بویاستی- سو بوقدان کیشی سن الچک!
 چالیش دیلی کوک لوکسه سن بیردن
 بو حیرت دوغورار، بیرده کدر، غم
 سوروش، بیلیمرسن سه، بیراوددان، صودان
 اوتوروب بلایه دؤزمکده نه وار؟
 هئچ زامان بیشیرمز تور پاق تندیری
 هوشون دامامنی عرش اعلی دیر
 سؤزه محتاج دگیل اودا ملک لر
 اونون پرواز یثری اولسون آسمان
 گؤیه گده ممز سن گؤی قورشاقی تک
 بیر یثرده اولماسین چالیش اودلا، صو
 هره بیر منزله اوز توتوب گدیر
 مرکز ییتنده دایانار باشدان
 جهنم اودونا اودون اولار سان

چالیش که، سن یشمیش، آزاد اولاسان؟
 اگر درک ائله یَن، دؤ بن قلیین وار
 ۴۰۷۰ سن اوزایشلرینی سهمانلا بوردا
 جانسی آسوده اول، اوره گسی آزاد
 علاقه باقینی سن کس آن به آن
 ائله که، اول گون آچیلدی گوزون
 مگر دویمادین که یل دیر سربسر؟!
 ۴۰۷۵ وورما قلا کؤنلونه بئله یوزدوگون
 تمام تور پاق ائله بوردا قالانی
 باغلادین کؤنلونوسن بودنیایا
 ال چک چیخارد گیلان توکوسوددن سن
 کیمین که دوزگورن عقلی، گوزووار
 ۴۰۸۰ چوخدا بئل باغلاما کوله که، اودا
 اونلار قالا جاقدیر سن گدن زامان
 بونلار اؤنمه لی بور جلار دیر اوزو
 ائله که بوبدن محو اولار بئله
 اوغلون اگر وار دیر بیر قیز آلا جاق
 ۴۰۸۵ آروادین جوانسا اره گده جک
 دیناری، درهمی برک — برک گیزله در
 ناله ایله، حیله ایله سنی گورنجه
 گلیب مسکن سالار ائوینده یا دلار
 سنین یتیمینه بیر کیمسه باخماز
 ۴۰۹۰ آنا سین چاغیرا را اوندان چیخماز سس
 ظلم اندیب دو یلدر، آغلایار بیر آز
 او، یئرده قالمیشدیر، یوخدور بیر یئری
 قیز یل لار، قماشلار اولونار تالان
 سندن پیس عمل لر، بیر قبر قالار
 ۴۰۹۵ باشقا دهشتلری سؤیلمیرم من

چوخدا او منزل ده یاتیب قالماسن
 کسمیش سه یولونو چوخ بؤیوک داشلار
 دو گونه دوشمه سین ایشلرین اوردا
 صونرا بودنیادان کوچ آسوده، شاد
 تا که، هیچ بیرشی به باغلانمیا سان
 مجازی دنیا نی اورک له گوزدون
 گورمه دین اساسی بوشدور نه قدر؟!
 نئجه قورتارارسان بیر سؤیله صون گون
 پاک ائله صونا جان یولداش اولانی
 قیزیلا، گموشه، ائوه، اشیا یا
 تا که «گتیر» دئسه «آل» سؤیلویه سن
 بوایشله مشغولدور گیزلی و آشکار
 اعتبار سیز دیرلار تور پاق دا، صودا
 اصلا چیخیش یولو یوحذور بورادان
 بونلار آچیلمالی دو گوندور دوزو
 تور پاق تور پاق اولار، یل دونه ر یله
 قیزین سابیرینه آرواد اولاجاق
 ارث، کبین، قیز یل دا اولاجاق گئرجک
 چوخ آزشی گورر لر اوندان کور په لر
 بورجلو چیخاراجاق بیرنجی گئجه
 گون — گوندن، ائو — ایشیک اولار تار مار
 دشمن اوز یانینا اونو بوراخماز
 قبرین اوسته گله ره هیچکسی گورمز
 سندن کمک دیله ر بیر جواب آلماز
 بیر تانیش تاپماز که، بؤلسون درد لری
 بلایا اوغرو یار قیمتلی اولان
 پایین اون آرشین بئر، اوچ کر پیج اولار
 چونکه نه اولورسا — اولسون دئیمسن

چوخ گوستر سه لرده، سن کورلوق ايتدين
 بئله دگيل سن سه، پيس سؤيله ميشم
 بوآرودا، گوج، قيزيل بوردا قالا جاق
 اليني گوموشه اوگرتمه بيرآن
 ۱۰۰ کاروان؛ آرخاسينجا بيرالي بوشلار
 عاقل لر باغلانماز هيچ زامان بونا
 بدن لذتينه کيم دیکسه گؤزو
 بئله آز قينلاري گؤرن هر آدم
 طمع چرکابيندان اليني يويار
 ۱۰۵ چوخلوقدور اؤزگه يه، هم سنه زيان
 طمعنه دشمن اول آچيق، آشکار
 الده ايلمک چون بير پارچاچورک
 جان غذاسی اختار، جانسانسا اگر
 سنه يوک اولاجاق، او يوک او، اشک
 ۱۱۰ بويول نردبانسی پله، پله دير
 آزادليق بويولا اولسانردبان
 عيسا نين آششکی آخورد اقالدی
 روحون پرده سيدير پالتارلا اولاغ
 او، دار آقا جينا چکيلمه ميش بيل
 ۱۱۵ بوشمعی يانديران صادق آدمالار
 جان فدا ائتمگی اؤگرتدی اينان
 بدنی ياخماقدير، جان قیدی چکمک
 اونلار سرکه وئریب صوايسته بيرلر
 دنيانين قايداسی بئله دير باشدان
 ۱۲۰ کيم گؤيه آپارابيله ره جانی
 ليکن معلوم اولسون گرک بوخبر
 بونلار لازمديرکه، سن او ياناسان
 تابيله سن قايدا نه، عادت نه دير

سنه چوخ دئدير، سن آرائشيتدين
 اگر بئله سن سه دوغرو دئميشم
 اورکده بو عشقی گل اکمه آنجاق
 قلبين تيتره مه سين قوی قورخوسوندان
 قورخوسوز گذرلر بيرده سرخوشلار
 اگر کيم باغلانسا گولرلر اونا
 ايشيني کورلار يار، بيل که، او، اؤزو
 اوزاقلارلا قاچار اونلاردان تمام
 گتمک وقتينده ده يولا اوزقويار
 چوخ اولسون دالينجا، چوخ قاجمادايان!
 حق ايله ديريسن، حق ايله اول يار
 اؤزونو، اؤزگه نی نه دير اينجيتمک؟!
 اگر بدن سن سه آش، صوبس ايله
 سفری اونلارلا ايله سن بی شک
 قاپیسی، دايه نی ترک ائتمه لی دير
 شادليق دنيا سینا گديب چيخارسان
 پالتارسیز روحوسا گؤيه اوجالدي
 گت هوش عالمينه بونلاری بوراخ!
 اولدوز تخت اولمادی، چرخ ده منزل
 سنه بوندان آرتيق نه دئسين آشکار
 سن باخيپ جانيني فدا قيلاسان
 خوشبختدير قسمتی بو اولان اورک
 منطق ده شوز گوجلواولسون ديرلر
 سنه سرگه وئریب بال دير دوران
 باجارا ترک ائسين او، بودنيانی
 بئله لايقلی دير آنجاق بو سفر
 بو، يول گوستر مکدير سنه دورمادان
 ارادته اول هانسی پله دير

باشی تسلیم ایتدی بدله همان
اورادا بیللمز سن ال— آیاق بئله
ال آیاق اولار سابو چرکدن تمیز
بو آلقاق دنیا یا نفرتی آرتدی
آلدی بومیداندان جمشید جامینی
بدن تور پاق اولدو، یاداکه، کولک
اونونشجه اؤرتقبر، یا کفن؟!
بیرکوپدن اون رنگ ده بویا آیین سین
آللهمین رنگیدیر رنگی ده آنچاق

سَرینی اونلاردان ایلده دی پنهان
۱۲۵ اگر ترک ایتمه سن طمع ائله
اونا عذاب وثرمز اوچار میخ هرگز
ائله که کمالی کمالا چاندی
گوستردی دشمنه دشمن کامینی
یاراندی اختلاف، بیرده شبهه، شک
۱۳۰ بدنی روح ایدی روحوسا بدن
ایکی لیک کوزه سین و ورداشاسین سین
عیسی نین اولومو الینده دیر باخ!

بوسفره تدبیر گۆرمک حقیقنده

اگریاغی سانس، گن دور حضوردان
قلبین بو منزلدن اولسا خبردار
اؤزونه یئردوزلت، اورا آدیم آت
بدن بوداغینی تئزکس کوکوندن
ایره لی یئری که، چاتاسان بخته
نردبان دوزه لدر دار آقاجینندان
حاضر لیق گۆره رک ائده سن سفر
سنه یوخارینی گۆستریر همان
او اوز که سرلاری گۆره بیللمز سن
اولماز عشق یولوند اوار— دولت شوزو
عاشق لر اؤنونده دارلا تخت بیردیر
یونوب دوزلدیر لر آقاجدان آنچاق
دنیا تابوتودو تخت لری، دوزو
ایشیق فنا دادیر، بیر هیج دیر قالان
آت بدن بوتونو، قیمتین آرتار
بوت سیندیران اول که، تمام اولاسان
عاشق چون اسکی کدیر تور پاق دانداباخ

اگر مرید سن سه، گل چیخما یولدان
بویول لاگتمگه اگر عزمین وار
۱۳۵ یولا گل، یوکونوتز آششگه چات
همده دورد عنصرودارا چک گیلن
بلکه ده بوداردان چاتاسان تخته
دینین اصلانلاری صوندا هر زمان
بلکه نردبانان سالا سان نظر
۱۴۰ غم نردبانین فوقوندا اولان
آقاجدان اوزگه شئی گورمدیکجه سن
یوخاری، آشاقی بیللمز عشق اوزو
کیشیلر یانیندا بلا، بخت بیردیر
چونکه هم تابوتو، هم تختی آنچاق
۱۴۵ اونلارین تاجیدیر یوخلوق اوزو
یوخدور عشق یولوندا اگری لیک یالان
دئمه لی، هله ده بت پرست سن سن
بیر بوتدن اوتری چوخ اسم، زینهار!
تخت و تاج باش— آیاق تانییر آنچاق

۱۵۰ نه دیر قورو آقاج، یا قیزیل سؤیله
 کیشی لرین تختی عزت احتشام
 بئله تخت و تاجلا شاهلیق اتسن سن
 قاناد سیز گؤیلره، بیل قالخماق اولمار
 عقل له نفس اؤزو بیر اولسون گرک
 ۱۵۵ نفسینی علم ایله عَقْل لندیر سن
 علم عقل لی ائدر نفسینی، دوزو
 بوییب- یاتماقدان تمام قاج اوزاق
 آنجاق ریاضتی سن ایله پشه
 عَقْلَنین جانیه دوشون هر زامان
 ۱۶۰ آلله دان سئوز آچان عقلدیر آنجاق
 نَفْس عَقْلَه قولاق آسما سااگر
 بونفسی فکر سیز قویما هیچ زامان
 سن عقل یولولایله حکمت یولولایله
 بویکی گوهر له ذاتی گؤرمه سن
 ۱۶۵ کونولونده یئر وئرمه فانی اولانا
 دوز فکر هنری اولاندان دوغار
 فکر صاف اولار ساصفتلر وئر
 هر نه فانی دیر سه خیال دیر دوزو
 بوباشیندا اولان گؤز لرایله سن
 ۱۷۰ ظاهری گؤررسن باشدا کی گؤزله
 چونکه جان باقی دیر دِه ر بقادان
 کندلی هاراگتسه دؤنه رمنزله
 سن بقا علمینی اوگرن، اونوگر
 نفسین لوحه سینی بوشالت خیالدا
 ۱۷۵ هر نه قسمت اولسا جئت ده سنه
 آلتینا یازیلان عذاب اذیت
 عملین جتته سندن تئز گذیر

انسانلار بزنسین اونولا بویله؟
 تاجلاری آللهین سَری دیر مدام
 بالیغدان آیا جان فتح ایله یرسن
 سفره خرچلیک سیز هیچ چیخماق اولمار
 اوندا ائو اسیری اولماز بدن تک
 اونداین لر کیمی گؤیه گذرسن
 اوره ک دوز دانیشار آنجاق بوسئوزو
 ایله صو، چوره گی اؤزوندن ایراق
 تافکرین گن اولسون غمدن همیشه
 عقلین روحایله یولدش اول هر آن
 روح دا، اود یینی تکرار ائدر باخ!
 او هاردان عَقْلی بیر سئوز صویله بهر؟
 تا که مین باکره کوهر تا پاسان
 نفس و عقل عالمین دائم سیر ایله
 باری صفاتینی گؤره جکسن سن
 باغلا اوره گینی باقی قالانا
 باش- آیاق دانیشار دیلی آشکار
 حَقّین در گاهیناسنی یتیر
 فانینی دوشونمک و بال دیر اؤزو
 آنجاق قاپی- باجا ساققال گؤررسن
 بقانی گؤررسن باقی نفس ایله
 بدن سه فانی دیر، سؤیله رفنادان
 هر شئی مرکزینه میل ائدر بئله
 گور بقا هاردا دیر، او را یوگور تئز
 باقی ناخیشلارلا به زه هر زامان
 اونلار بیر عوضدیر عمل لرینه
 سنین اوز سپدیگین توخومدور البت
 سنین چون ائو- ایشیک تدارک ایدیر

یاخشی خاصیتین اولاجاق ملک
 دیله گتیر دیگین هر خوش سئوز آنجاق
 ۱۸۰؛ گوهر بویونبا غین سنین بیل دوزو
 آلهی بیلگی دیر، کوثر صویویل
 یاخشی عمل لی لراکنده اکین
 صاباح گده جکلر جنته آشکار
 جاهل اولدوقواو یچون آدم ده همن
 ۱۸۵؛ ضعیف سن، ظالم سن، همد کی نادان
 قبول عصا سینادایا نمازینهار!
 شراب، بیشمش تو یوق ایستدیکجه سن
 بودنلی جنتدن کچمه دیکجه بیل
 بوغدانی، میوه نی، تو یوقوگل سن
 ۱۹۰؛ اوجا ملا می ایچسن اگر بیرجه آن
 دنیز ده دالقادا اولار بو، بیشک
 دنیزین دالقاسی قوتارا جاقدیر

یوکسک فکر لرین قصرده دؤنه جک
 بیشمش تو یوق ایله حلوا اولاجاق
 دئدیگین سئوز لردیر، اثیت بو سئوزو
 حقی آرماقدا چاقلار سلسبیل
 اوکوزو اوتار ارجتت خرمنین
 اکینچی، بچینچی بیرده پشه کار
 بئله بهره آلدی ائله خرمندن
 بونلار لاسنده کی اوزه باخ، آمان!
 (عصی آدمت) له بویون وورولار
 ابدی جنته نئجه گذرسن؟!
 حقی جنتینه یول آچیق دگیل
 دول آروادلار ایله کندلی یه بول سن
 عشقندن دنیز تک دالقالا نارسان
 چالیش مست اولاست سن ده دنیز تک
 سنین دالقان آنجاق چی قالا جاقدیر

روحون اصل عالمه یوکسلمه سی

اصل ده، نسب ده یوکسک، با وقار
 آتانیین یانینا گدیپ چیخار سان
 اونلارین آناسی، یولدا شلاری وار
 فنا عالمینین عیبیندن اوزاق
 اوز توت فضیله هم یوکسلیشه
 اونلارین آدینی چکمک دوز دگیل
 بشینجی خاصه نی منیم سه مه سن
 علاقه، گمان دا اولموشدور ایگنه
 چادری بویکی یاد دان ایراق قور
 چک اوز عملینله دوره نه حصار
 گویده کی اولدوزلار آتا دیر سنه

سنین یوخاریدا بیل که، آتان وار
 اگر بوتور پاقدان او رایول تاپسان
 ۱۹۵؛ آتانیین اورا دا قاردا شلاری وار
 هامیسی روحانی، نورانی آنجاق
 اوقووم قارداشی اختار همیشه
 بو طبیعت، هوس میدانیندابل
 گدیپ اولدوزلار قاریشا مازسن
 ۲۰۰؛ عیسی آشکی دیر بوبدن سنه
 آشک دن ایگنه دن چالیش اوزاق دور
 بیرایش گور نه قدر جانیندا جان وار
 بوالچاق گهلنلر آنادیر سنه

اگر اوغولسانسا، او را اوز چوپر
قاچ بوبدبختلرين يانيندان اوزاق
سن بو هيز آنانين اوغلو دگيل سن
اون دو يقو وئر ميشدير سنى قورويان
بو صويا، بواوتا گل وئرمه اورک
بيل که سن ابدى وار اولاجاقسان
حيف دير اولاسان تور پاقدان تور پاق

ای اوغول اجدادین فلک لرده دیر
۴۲۰۵ سن گل آنالاری قیزلارا بوراخ
عیسی تک دوغولدون او آتادان سن
کمک ائتمک او چون سنه یارادان
انسان تنبل لیکن گن قاقسین گرک
سن اوز آللهیین لا اورک بیر اولسان
۴۲۱۰ چالیش که اولاسان پاک لارداندا پاک

حکایت

اوز طلبه لری ایله، سَر داشلاری ایله
آشکار دئییب صورنا ایدیردی پنهان
گورد و لرگوزوندن تو کولور یاشی
دئدی: «صباح اوددایاناجاق خلیل»
او، داردان آسماقگتدی اوزونو
عشقه ثبوت، دلیل باخ بودور ای جان!
او، دار آقاجینندان آسار اوزونو
جانى گده بيلمز آسمانلارا
آنچاق جان شمعینه گو یلر دیر لکن
سن جانى بدن دن باخ ائيله قورتار
گو یلرین آتاسی مگر دگیل بس؟!
نئجه اؤلدور لر اونو دشمنلر
او، اؤلدور سؤیله سه، اؤلدور مک گرک
سنین پالچیقینی گو یلره چکر
اوندا اوکؤلگه یه اوشهه باخ بیر
او، بدنی دوستا یتیره همان
او راجا تاندا داوولا جاق اولار
معنا گوهرینی گزر عقل، جان
او علم کلى اولار، روحانی تمام

دورموش بیرگون عیسی یولدا شلاری ایله
محبت سئوز ونو ائیدیری بیان
سئوزون آراسیندا یاری— یولداشی
نشان ایسته دیلر عشقه و دلیل
۴۲۱۵ صباح گو سترنده گونش اوزونو
دئدی:— بوآرادا ورسا بیرانسان
هر کس یا را دانا توتسا اوزونو
کیم که، بدنینی چکمه دی دارا
چار میخیدان اوتری یارانمیش بدن
۴۲۲۰ دلیل سیز دگیلیر دوست سئوزوناچار
دئمیسن آتا سیز دوغولماز بیر کس
بیر کس دیر یلدیبر سه اولونواگر
اؤلدیر یلدننى اولماز اؤلدور مک
اورگین معنادا گو جلوسه اگر
۴۲۲۵ اگر سن بيلمه سن بومقام نه دیر
ائله که بدن دن آرتیق اولار جان
بورادا بیگمان سنین نه یین وار
هوی و هوس دیر هیچی آختاران
آز بیر علم او خوسا اورکدن آدام

باشقا علم لردن غوغالار تۇرر
 او، ایشیق باغیشلار، اولار مبارک
 نه قدر اؤگرنسه بیر فایدا و ثمر
 علم، هر نه سؤیله سه، آله دان دیه ر
 اؤلوب الدن چیخارمال حیوان، داوار
 شک ایله شبهه او یچون یول یوخدور گوی
 سن غرور طور و نادوشر سن ناحاق
 علم و معرفتدن بهره آل، یترا!
 حوری لردوشوندن هم سود امیب سن
 شیطانلا قول- بویون اولماسن بئله
 قوی سنه دوست اولسون بیر نچه ملک
 اونلار کمگینه گلدیلر اوندا
 گمینه صودولموش بیرتر پن گورک
 ملک حضور وندا اولماز شاد اولماق
 او ماوی گویلره نچه یتیشر؟!
 ملک لریانینا گت- گل ائله یه ر
 اونلار سندن اوترو چکیئر انتظار
 اودور که توک قدر اینجه لیب بدن
 انسان کما لینانهایت بودور!
 او، اوجا گویلرده چکمز نفس

عرفانی اصولون تحقیقی

او یاندان عشق اوزو عقلدیر دوزو
 او، عقلین محصولو دگیلمی مگر؟
 کیم بورایا چاتسا، حق اولار اودا
 علمی مست ائله ییب محکم اینجیدر
 الیننی بئلینه گتیرر همان
 عقل، عاقل، معقول هاردان تا پیلار؟

۴۳۰ اورک بو علم ایله هر شئی گورر
 علم ایشیق و ثرمک چون اولسا گونش تک
 علمی پیس مقصد له اؤگرنسه بیر کس
 عقل واسطه سیز سئوزلر سؤیله یه ر
 قیزیلی گموشوا وغرو آپارار
 ۴۳۵ نفس ایله گتمز لر اونلار فلکه
 بوفانی دنیادان اوزاق قاچ اوزاق!
 تاکید له صولّه ییم سنه نه قدر
 نازلا بویوموش سن، چوخ نازنین سن
 اوزو نو خوار ائمه جهالت ایله
 ۴۴۰ عقلین گور قولا قی آچیلین گرک
 بلکه اجل گونو گلیب چا تاندا
 غرق اولا بیله رسن، پیس ایشدن ال چک
 معنجا اولماسان ملک لرسایاق
 بوردان، گورن گوزله گتمه سه بشر
 ۴۴۵ باشیندان دیولری قووسان سن اگر
 سنین چون ایشله بیر گؤیده اولدوزلار
 بدنی ظلمته تا پشیر میسانسن
 اولدور اوز نفسینی رشادت بودور!
 نفسه اسیر اولسا دنیادا هر کس

۴۵۰ بویاندان عشق عقلی دوست توتار اوزو
 عقل طور و اوسته نه وارسا اگر
 دلایلدن آیریلار اورک بورادا
 عشق عقلی اوزونه ال آلتی ائدر
 بونسلاری آرادان گوتورن زامان
 ۴۵۵ اگر وصال نور و اولما سا آشکار،

هجرانی، ائتمکدیر بونا شیه شک
 اوزون گۆن عارف یا خشی سایلماز
 قولاقین اشدن، آنجاق اسم ایدی
 سن آچ بوقایدا یلا گۆن گۆز و
 اونون گۆردوک لری ابدی قالار
 دائمی دوست گۆن گۆز گلر هاردان
 چونکه سن دگیلسن، با شقادیر اودا
 یاخشی اولاجاقسان سن گونو— گوندن
 نه اوزله بوکنده اولار سان رهبر؟
 کمال آرتیر ماقا چالیش دورمادان
 روحونو بدن دن تجرید ائت البت
 یوکونویدینجی فلسکه آبار
 عملین دؤنمه سه بیر کمکچینه
 او هاردان یول تاپار بئیرده منزله

یارین وصالیدیر اونوتک گۆرمک
 سن اوزونو گۆرسن اوندان اولماز
 سن گۆزله گۆردوگون قور و جسم ایدی
 اوزوایلله گۆرسن اونون اوزونو
 ۴۲۶۰ سن گۆن گۆز و نه رصونرا یوخ اولار
 آرتان مجتدن کمک اولمادان
 ایکی گۆز و نه رسن باخسان آینادا
 سن علمه عمله دقت یتیر سن
 عقلین روز به جن اولما سا اگر
 ۴۲۶۵ آرتیر قیمتینی، قدرینی هرآن
 ردایت نه وئرمیش سه دو یقو طبیعت
 دورد و نجو فلکه یول تاپ یول اختار
 علمین، یول یولداشی اولما ساسنه
 داهانه آپارار نفس اوزوایلله؟!

نفسه یولداش اولان علملر حقیقدا

محشره هاردان گئده جک سئویله
 سنینله دنیا دا گئده جک تمام
 کلامدان، حدیثدن دگیل دیر ایراق
 چۆره ک آلتیدیر او علم بونوقان!
 آجگۆز لوک علمین نه فایداسی وار؟!
 اویره نه رشعور و اولانلار اوزو
 سن مرگب لیکده با تیب قالمیشان
 نفسین شرفیدیر گۆزله خاصیت
 لازم دیر نفسی ده ائتمک عقل تک
 ایکی یوخ، اصلینده بیر دیرلر اوندان
 سحر شرابیندن دائم اوزاق گز
 اولانلار فلک له دوست اولماق گرک

۴۲۷۰ آلچاق، بوشبوغازین علمی نفسی ایله
 آلهی علم، عقل، نفس علمی مدام
 عقل له یاناشسان، بونلاردا آنجاق
 علم اوزاق اولار سا حدیث، قرآندان
 بئله بیر علمدن کۆتول پاس توتار
 ۴۲۷۵ چوخدور بواوچ علمین فایداسی، دوزو
 ساده دیر بو علم لر، هم ساده دیر جان
 عقله زینتدیر علم و عدالت
 سنه بواو چوندن دانیشماق گرک
 واسطه اولما سا آرا لاریندا
 ۴۲۸۰ اگر ایستیمیر سن بیر دعوا— دالاش
 گۆیه کدخدا دیر نفس، عقل گرچک

بونلار تا نىما ساسنى يا حىندان
 هر كس بوزك ياد و نساگر
 اونلارى تا نىسان، قور تاراجاقسان
 ۲۸۵ بويولا ياريبيان آدوقه بودور
 هر كس اولدوز ونوتا نىماسا، باخ
 شيطان دينله مك له اوز گه سوزونو
 اونون بدنينه اوددوشن زامان
 هوايا قانخسادا اولمىون شيطان
 ۲۹۰ بىر ملكه يولداش اولمادى نادان
 سن بوزك در و نارسان اس سه بىر كولك
 بويكى نهنگدن قاجارسان نجه؟
 ثباتى اؤگزىسن اگر قىز يلدان
 واجبدىر قلىپ شىي اودلارا ياخماق
 ۲۹۵ اگر كىمين نقدى اولما صاف، تمىز
 اودا آتيلما قدير گويه يول آتماق
 اؤن ده اولما سايدى بواودلار اگر
 اود ييه بيلمه سن سمندر تك سن
 گتمه شير يا نينا اى تولكو اولان
 ۳۰۰ يولون او دايچيندن كچه جك سنين
 ايستى يه، سويوقا اوكره نمه سن سن
 ايستى يه، سويوقا يوخونسا طاقت
 جانينلا، بدنين اولما ساتمىز
 كؤلكه لرنوراييله بىرلشه زامان
 ۳۰۵ كىمين صو، تور پاقلا يوخ علاقه سى
 كؤلكه يوخاچىخار گلن زامان نور
 عقل، روح هر كسىن اولسادايه سى
 نور آرتيق اولاندا كؤلكه دن دوزو

گؤيلره گتسن ده قوارلار همان
 اونا آسمان دا منزل وارمگر؟!
 يوخصاتور پاقلاردا محو ولاجاقسان
 قىامت ده روحا باخ توشه بودور
 اوخلا وورولا جاق اوشيطان ساياق
 اودلار يا ساخاجاق آنجاق اوزونو
 باش- آياق دوشه جك آشاقى اوردان
 اونا منزل اولماز فلک هيچ زامان
 پاپافى چىخمادى او دور قويودان
 كيچيك بيرايستى دن گولورسن گل تك
 بنگمى ايچه جگسن يوخسا اوگنجه؟!
 تور پاق ايچينده ده پارلياجاقسان
 اوده دامحض بونو تچون يارانيب، آنجاق
 او، خلاص اولاجاق اوددان شبهه سىز
 سن صانما بونلارى هيچده او يونجاق
 آشيان اولاردى انسانا گؤيلر
 اود ساچان گؤيلره نجه گذرسن؟!
 حقه شك ائندن اوزاق دور آمان
 همده زمهر يردهن كچه رسن يقين
 بوندان يا نيب، اوندان تىترى يه جكسن
 گويه قالخماليسان اولار خجالت!
 سن گده بيلمىز سن گؤيلره هرگز
 داهانه گر كدير فلک، نردبان
 گؤيلره گدنده اولماز كؤلكه سى
 غيب قاچار آرادان گلنده حضور
 اونون بدننى نين اولماز كؤلكه سى
 شهادت دؤنونوگى يه رغيب اوزو

جنتین صفتی واونون مرتبه لری

عقل، نفس قبیره گیرمزلر عیان
 اوره ک دورد قیددن تئز آزاد اولار
 اوحدی تک تانرین یادا سالارسان
 آرزودان، هوسدن قالماز بیر اثر
 هر شئی دوز گورر روحونون گورور
 هر نیی آختارسان چرخار قارشینا
 روح ایله عقلدیر اوردا حکمران
 عشوہ ناز بیلمه یین بُت لردیر دوزو
 حرب بوخ، صلح بوروموش اوردا هر یثری
 باغلار وار میوه لی، چشمه لی، صولو
 چیچک لی بوداغلار باش چکیب لای-لای
 آقا جدان باشینا میوه توکولور
 اورک نه آختارسا، جان تاپار همان
 پیس یاخشی اولموشدور، صویوق ایستی، باخ!
 قورخودان، دهشتدن، اورک، جان کنار
 نه ده که چوخلوقدان منزل دار اولور
 هجومدان، دشمنندن هر زاددان آزاد
 هوشلارین الینده گوروش ورقی
 گوروش سئوینجی ایله گزیر گوله ره ک
 قار یشمیش تورپاقی مشک عنبر ایله
 گاه لقا باغینا چاقر ییلار مشتاق
 گاه کوثر صویوندان دو یونجا ایچر
 جانلار دنیا سیندا ائله یه پرواز
 علمی گاه سوداوار، گاه شراب اولار
 غضبیین اودانلار باده ایچه جک
 جنت میوه لری دره جک هر آن
 شکر ایله قویارلار جانی تور تاپا

سن اولوب گدنده اوبش دو یقودان
 ۳۱۰ بودو ققوز مقوله قاپیسین باغلار
 اوچ یول. آلتی حددن آزاد اولارسان
 قالماز اوخیال لار، او حسلر گذر
 نفسین مشکل لری حل اولار اوزو
 سن هر نه دیله سن چاتارسان اونا
 ۳۱۵ بیر دنیا گورورسن باشندان با شاجان
 دیلسیزدا نبشیرلار اولار هر سوزو
 هامیسی بیر رنگده، یوخدور رنگ لری
 جاملار هامی، بال، سود، شربته دولو
 جنتین قاپیسی آچیلیمیش تایی-تایی
 ۳۲۰ خسته نین یا نینا شربته گلیر
 بیتیر قلب اوئونده نه اکمیش سه جان
 اوزاق یاخین اولموش، برک ایسه یومشاق
 هامیسی اولومدن هلاکدان کنار
 نه غمدن اوزلرین آل رنگی سؤلور
 ۳۲۵ هامی چتینلیکدن، عذابدان آزاد
 چیگیسین لراوستونده بقابزه گی
 بقا مجلسینده سؤگیلی لرتک
 اونلار باغ سالمیشلار اوزاللری ایله
 گاه بقامی ینه ائدرلر قوناق
 ۳۳۰ حوری جمالینا گاه سالار نظر
 ملک لراوخشایار، او، ائله یه رناز
 خالص بالادونه راوندیکی وقار
 چیلپاق گشیدیر نلر، گئییه جک ایپک
 او، اوز عملی له اکن آقا جدان
 ۳۳۰ قویارلار انصافین اوخونویایا

اوردا يورد صاحبي اولار يولچولار
 سنه يولداش اولار علم ايله هنر
 سن علمى اوزوندن ائيلمه اوزاق
 حضور قاپيسين سن دوى اى امت
 اورادانه وار ساهيچ تلف اولماز
 دولودو هر شنى له قول اولما بوردا
 شمعى پيه ده دكيل مُشكدن قايريلان
 خالص شيرين بالدير تعقل، صفت
 گوئيده ده بونلارى ديله رسن تمام
 يئرله، گوى فرقىنى هاردان بيله رسن
 او بوغدا، او ميوه نه يئينه گرک
 آلچاق جئت ديراو، بسلمه رقبت
 دولودو باغلارلا کند لر بوسبوتون
 عمل سيز بير آدم تئز قايدارهم
 ميوه، اوزوم باغى محوولار گنج— تئز
 اوندا ميوه يشمک اولار چوخ آسان
 اوزتوت او مجلسه ساقى يه مدام
 فضول بوغدا سيني بيچمه هنج زامان
 اَوْدَم «ياخينلاشما» امرين اُشيتدى
 بئله حدقويمازدى «سکوت ائت» ديه
 اومعلوم ميوه يه ال اوزاد گورک
 آدم اختيارين الدن وئرر بس؟
 اوجئت آلچاقلايقدير آنجاق
 يوخدور ياخشى— يامان آرتيق— اسکيک هم
 يوخدور باشقارنگ لر بير رنگدير آنجاق
 بو کثرت عالمى زور دنيا سيدير
 اونا مسکن اولار سبوحى جئت
 آنجاق حد دن آرتيق دگيل لراونلار

اذيت چکنلر دينج، راحت اولار
 بو هوس ائويندن سن قاچسان اگر
 عملين اؤنونده آپارار بايراق
 آرزو ائدير سن سه ابدى جئت
 ۴۳۴۰ آله جئتئينده اوت— علف اولماز
 يمکدن، ايچمکدن آدچکمه اوردا
 باده سى عطرلى، جا نانوش اولان
 اوردا سود علمدير، باده معرفت
 بال خرما ايسترسن يئر اوزره مدام
 ۴۳۴۵ لوقاليق ايچينده بوغولار سان سن
 قوى روحو گورمک له سئوينسين اوره ک
 سن، چورک سفره لى جنته هنجوقت
 بو قدر چاليشما آنجاق باغ او چون
 عمل سيز بهشته گتديسه آدم
 ۴۳۵۰ ديدار باغى اختار. حضور صويوگز
 سنه ائوصاحبي اولسامهربان
 ابدى جئت ده ايله ييب مقام
 قبول قاپيسيني دوى سن دورمادان
 آدم جهالتدن يوخويا گتدى
 ۴۳۵۵ رذالى وورماسا او، بونقطه يه
 بونحس شاماماياچوخ وئرمه اورک
 حوانين ايشيدير هوا و هوس
 اولسابير جنتده قانقال، اوت، آلاق
 دوزو او دنيا دا يوخدور بوستم
 ۴۳۶۰ يوخدور زحمت وئرمک يايئر دارا لداق
 او، وحدت عالمى نور دنيا سيدير
 اگر کيمين روحو ولسا مجرد
 جنتده فرقيله نن مرتبه لروار

حکمت صاحبی نین بئله دیر سئوزو
تارلاسی، ایوانی عمارتی وار
گری نه آتميسان صون گونون او چون
سن گده بيلمز سن بهشته بیر آن
قیز یلدان— گوموشدن دئمه بوقدر
آغاجین هیچ محصول وئر می اورد؟
آلهی جئته هاردان گذرسن؟!
آش، سفره هاردان بس اولسون اورد؟
یولونو آزار سان سن ده آدم تک
بائیراچخماقچون، قووارلار همن
عاشققلر اجل دن اولرلر
اؤدن گناهکارلار قورخار هر زامان
آنجا ق پیس اولرسه، دوشه رز یانا
نیله سین، سیز بونو سایما بین نقصان
اونون جزا سینی اجل وئره جنک

سکیز مرتبه دیر جئتین اوزو
۴۳۶۵ اورادا هره نین اوز جنتی وار
گورسن نه اکمیسن، یا خشی باخ دوشون
کر پیجین اولما سا اگر قیز یلدان
آپاردی قیزیلی کر پیج کسنلر
اخلاصلا گورمه سن بیرایشی بوردا
۴۳۷۰ همیشه ات، چورک فکر ینده سن سن
روابیللمه ییرلریمگی بوردا
ایسته سن جئته سن بوغدا ئیمک
سن اگر جئته پیس شی لر یه سن
عاقل لراؤلومو قبول ائلرلر
۴۳۷۵ یوزوجسارتله گناهسیز اولسان
یاخشی نین اؤلومو حیا تدیر جانا
اؤلومدن قورخار سابد عمل انسان
دوغروسو شاهد لیک ایله ییراورک

حکایت

شاه سالدی دالنیجا نئچه آدمی
لوت، مفلس و سرخوش گدیپ تاپدیلا
یئرله سور و تدولر، ینه دینمه دی...
بیر رندجیک گئچیردی اوردان بوزامان
دیدی: «شاه غضبی او یون دگیل بیل»
اونا اؤیود وئرر درد، بلا آنجا ق»
بنده اوز عیبینی یا خشیراق بیلر»
خوشدور سرخوشلوقو آیقلیقیندان»...
هم علمه، هم دینه قادر دیر آدم

گتدی می ایچمگه شاهین غلامی
۴۳۸۰ اونو میخانه نین کنجونده خمار
چوخ اؤیود وئر دیلر هیچ نه دیمه دی
اؤز آتا ائوینی خرابه قویان
گوردو بو وورهای ی او یونجا ق دگیل
«بوراخین مست حالدا قالسین بوسایاق
۴۳۸۵ «خواجه ده اولسادا دوز و چوخ هنر
«سیزمندن اؤگره نین کیمدیر بواوغلان
بیلجی یه جان دیر دئدیگیم تمام

روحون اصلینه قایتماسی و اونلارین عذابی

جانینی آلا رلار گوجلّه بدن دن

کیم بهره سیز قالسا علمدن، دیندن

جهنم تک اولار یئری دنیا دا
 ۴۹۰ اولار گنجیش دنیا تمام دار اونا
 نادانلیق، جهالت آچیق — آشکار
 او، ظلمت ایچینده گۆزو کورسایاق
 پرده بیرتدیقی او چون او، چیلپاق قالار
 گاه غملى روحلارلا یولداشلیق ائدر
 ۴۹۵ هویا قالدخارسا اودا یاخارلار
 او، کور دور الینده یوخدور عصاسی
 ایلان، قارشیکا یا او یئم اولاجاق
 نه آرخادان یول وارنه ده قاباقدان
 بوینوندان وورارلار، اوزتوتسایولا
 ۴۰۰ اونون نه قاجماقا آياغی اولار
 جانی یای وقتینده بوزلایاراینان
 یوخدور اور گینده بیرنور، بیرایشیق
 ظلمون ظلمتینه بور ونموش مدام
 جهالت، آز قینلیق، ذئله، تهمت
 ۴۰۵ بوگنجیش دنیانی دارائتمیش اونا
 جانی علم نوروندان چیلپاق قالمیشدیر
 پالچیققدان چیخماقا یوخدور قدرتی
 اونون تۆر تدیکی ظلم و جنایت
 اتمز پیسلریله یولداشلیقدان عار
 ۴۱۰ ایش الیدن چیخمش، ا ولموش اوبدنام
 غفلت یوخوسوندان اویانان زامان
 نقداً جهنمی بودور پوز قونون
 نادان اولومودور بواولوم نادان!
 روحو بودنیانین اسیک اولار
 ۴۱۵ روحون حقیقتی اوندان نهاندیر
 گۆر لر بعضاً ده اونوپریشان

آنجاچ چرکاب اولار ایچدیگی صودا
 باشیننی اوزادار هر دم بیر یانا
 چکه ر دوره سینه ظلمت دن حصار
 گذر گاه ییخیلیب، گاهدا دورا راق
 حيله گرلیگی او چون اوزو خوار اولار
 گاهدا ناپاکلارین قلبینه گیرر
 یئر اوزره قالارسا اوخا تاخارلار
 چیلپا قدیر، چیگینده یوخدور عباسی
 سن بیراونا با خیب، قاچ اوندان اوزاق
 نه اوزونه چاتار نه یادا بیر آن
 ظلم ائدیب دؤ یلکّر، قایتسا دالا
 نه ده دؤ یوشمگه قدرتی چاتار
 دیریدر آنجاچ که یئریدیر زندان
 قولاقی، سئویوشه، یالانا آچیق
 چرک — چرکه هیس — هیس قارشیمیش تمام
 آیریلیق، یار سیزلیق عسرت و حسرت
 داش — کسک یاقدیریر گؤ یلر باشینا
 ظلمت بدنینی قبره سالمیشدیر
 گئری قایتما قاچاتمیر قوتی
 اونو آتشلره سالمیش نهایت
 گرز یونگول — یونگول او، خمار — خمار
 دگیشمیش احوالی پوزولموش تمام
 اوزو آنلایارکه، «ظلمه یوخ امان»
 یوزمین بوقدر دیر جزا سی اونون
 بلی بئله اولار یاریمچیق اولان
 قویونون تکیینده باتاراق قالار
 آرزوسو، دیلگی آنجاچ جهانیدیر
 آروادی، اوشاقی یوخودا گاهدان

محتاج اولدو قوندان سؤز آچار توختاق
نه دیر احتیاجی، بیلینجه همان
یان اچار بیر چراغ یول لالار گرچک
صدقه نی هر کسین وئرمه لی اؤزو
وئرمه سن، اؤزگه سی یقین آپارار
سن اوزقییدینه قال اولمزدن اول
بوقدر خوار لیقلا یالوار میاسان
او دورسن بوسایاق عذاب چکیرسن
اصلا قولاقینا گیرمه دی بئله
اونون دیلی ایله دانیشیر مدام
بیر شئی ایسته میرلر انصافدان کنار
اونون بنده سینه باخ شفقت ایله
آلله طرفیندن روزیلاری وار
یوخصا اؤزگه سینه قسمت اولاجاق
اونو اؤزگه او چون بیل که، وئریلر
یوخصا گئری آلا ر اؤزوبی متت

ظاهراً اؤزونو عاجز تو تاراق
اونون اسرارینی درک ائدن زامان
یولوندا وئریلر بیرایکی چورک
۴۲۰ یوزدن بیرینی ده وئرمزلردوزو
اگر مخارجدن آرتیق نه یین وار
سنی تور پاقلارا گؤممه میش اجل
تاکه، اؤز مالینی آلماقچون هر آن
آلهین حقینی اؤده مه میسن
۴۲۵ سندن خواهش ائتدی او، یوزدیل ایله
صاقیندا، صولوندا محتاجلار تمام
بورجونو، حقینی ایسته بیر اونلار
وئردیگی نعمته دائم شکر ائله
گوزدوگون یاراماز، آچاقلار که وار
۴۳۰ صلاح دیر سن اؤزون یه سن بوسایاق
سنه چوخ وئرسه لر قیزیلی اگر
اگر سن ده وئرسن، تاپارسن جنت

خواجہ غیاث الدین محمد رشیدہ خطاب

بیر گئجه — گوندوزده نظر سال بیزه
گوندوز نجه بیلسن، ائله لطف گؤستر
احسن بو گئجه یه، گوندوزه احسن!
چالیش خوش گونلردن بهره لن واجب
گون — گوندن خوش گولسون گوندوزون — گئجن
قبول ائت اولسادا چوخ کیچیک حقیر
یئرین مطاعینا دگیلسن محتاج
باشیندان گئچندیر قایدا — قانونلار
علمده، بیلیکده تکمیل له شن سن
آدینلا یتیشه راواد مرادا

سن ای رونق وئرن گئجه — گوندوزه
گئجه بو معنایا بیریتیر نظر
۴۳۵ اورک لرا وخشایان اوکسه احسن
سعادت گئجه سی یاتما ای صاحب!
بؤینود وجود ونوکر مینله سن
ارمغان گتیر میش سنه بوفقیر
گؤیلرین باشیناسن — سن قیزیل تاج
۴۴۰ سنین یازدیقیندیر نقدر علم وار
بونو وئرمیریک که اوخو یاراق سن
سن اوخو، سئوز یتراوندا مرادا

آد—سانسیز اولسادا تئز شهر تله نر
 گو یلرین سسیندن گوز دور بیگمان
 ظفر مرکزی دیر دوتدوقون بایراق
 هرا یکی دنیا دا وئردیگین بوجام
 سنه بویوک لوکو وئرمیش آسمان
 اودور، قشون سنه باش اگیر دوزو
 سنه ده بویو کلوک بخش ائتمیش همن
 بیزیم نازیمیزی گل جک بیرجه آن
 عجب دیر چرکینین نازینی چکمک
 بیر بوجاقی سئچدیم دنیا دان همن
 باش قالدیریب سنه دعا قیلیمیشام
 عاشق اوزاق اولار غیبت، حضوردان
 درده دوشنلرین دواسی سن—سن
 ایشیت، بوسئوزلری، دوزوئیری دیر
 رد اتسن ینه ده سن واراول مدام
 درویشین نه یی وار آچیقدا اولار
 بومن غریبه ده نظر سال بیر آن
 نجه باجار یرسان اوجور ائت کمک
 سنه رعیتیم بو کند ده هم من
 او، کیمه گیئدیرر مدحدن پالتار!
 معنامیدانیندا توپ اوینو یاسان
 سنین یانیندا دیر بوسبوتون معنی
 بیرده کی، معنائین مظهري سن—سن
 اورادا اوزونه سئوز میدان تاپار
 هم طمع طوفانیم گوزمه میش بیر نوح
 من گرک اوخویام داود نغمه می
 هر شئی دن یوخصولام، محتاجام تمام
 اوندا یینی لیک لریارا دارام من

کامل هرآداماسن سالسان نظر
 دنیانی توتماقدا شهرتین اینان
 ۴۴۴۵ اقبال قلمینین اوجوندا دیر باخ!
 سنین دوستلارینی مست ایدر تمام
 آقالبیق بارینی سن یدین هر آن
 دعا یلا تاپمیش دیر سنی شاه اوزو
 غیب دن موسایا معجز بخش ائدن
 ۴۴۵۰ ای نازونوشلاری تمام خوش اولان
 عجب دیرا وستونده توک اولسا اییک
 یوخصول یا شادیقیم بوایللرده من
 سنین غم سازینی توتوب چالمیشام
 عواملار دانیشار کؤلگه دن، نوردان
 ۴۴۵۵ دنیانین گوزونون ضیا سی سن—سن
 السیز—آیا قسینرین باخما بیری دیر
 اگر قبول اتسن شاد،—منتدارام
 گوهر اولا بیلمز هر مهره ناچار
 هامینین اوزونه نظر سالمیشان
 ۴۴۶۰ سن اوزون بیلهرسن، نه گرک دئمک
 یاخشیی بیر نظر سال احوالیماسن
 بیر کندلی هارادان قازان قاینادار؟
 گرک فضیلتلی اولا بیر انسان
 سوز سن دن نور آریا نار شمع کیمی
 ۴۴۶۵ دوزو، ایگی دلیگین، شاهلیقین گوکد ن
 هاردا که، بئله بیر کمال اهلی وار
 هله کیمسه منه اولما میش ممدوح
 ایندی که، جودی یه چاتدی بوگمی
 من سئوز زبورون منا جاتیام
 ۴۴۷۰ اوز قدریمه گوزره اوخشا منی سن

تقویم یارادارام هنرله اوندا
 سکو تاغرق او لموش تمام بدنیم
 دریا تک اوغرا دیم یینه طوفانا
 بوسئوز اوجوز اولان زماندا، نه دن
 دیوانا توپلا نسا اوخونارقالماز
 آششک آری لاری بال یه یر آنجاق
 باشقا بیر آری سه کورلار اونلاری
 سن اونوپرده ده قویما گل، آمان!
 محکم ابدی دیر عرش کیمی مدام
 همیشه لیک اولار آسمان سایاق
 عاقل لریانیندا هئچدیلر، گرچک
 گؤزر سن قویودا قالمیشدیر بیژن
 بونوروا دگیل اگر بیلمه سن
 قورخان گرگین ده دیر دیشلر سه آنجاق
 مستلر سخا سینی تئز توللاکنار
 اونونلا نور لانیر هر یاخین اوزاق
 روحومون یا غیلا یانیدیر رام همن
 یولوندا عذابا چوخ دؤز موش اولار

منزل لیر آچارام سئوز میدانیندا
 هنر گیزلد مکدن دوغروسو منیم
 آنجاق گتیر دیلر منی طغیانا
 اوحدی سئوز و تک سئوز، بیلیر سن
 ۷۵؛ دیوان قاپیسینا آپاریرلار آز
 هر آری دوغروسوبال دوزلتیر باخ
 آی تک بال دوزلتسه اگر بیر آری
 باکر بسلنمنشدیر بوسئوز لراینان
 شعر عرشدن گلن بیر نور دور تمام
 ۸۰؛ فیضی آسمانا اولار سا آیاق
 مشهور ساچوخلاری، دوزو، شاعر تک
 لطفیله، کرمه بوجاماباخ سن
 دورون کیخسرو اول- اول سن
 شیر اولدورن بیژن قویودا دوستاق
 ۸۵؛ ایندی که، بوجامین، گلستانین وار
 بیر نور صحیفه سی یانار بیر چراغ
 اخلاص مجلسینده بیل که، اونومن
 هر کیمین بیر بئله خزینه سی وار

عذر خواهلیق، تواضعکارلیق و کتابین یاز یلما تاریخی حقیقده

آلهین نورو ناغرق اولسون تمام
 بو حقه مندن چوخ شعر دئیشلر
 منیم تک بیر تورپاق نه دئین اوندا
 من کیمی بنده یه اولموشدور دایاق
 همان دنیز لردن بیر پای دیر مگر
 محروم ائتمه دیلر، گؤستر یب کرم
 گن دوردم غارتدن، ادبسیز لیکدن

قبرستان اهلینین پاک روحومدا
 ۹۰؛ اونلار مندن قاباق سئوز سؤیلمیشلر
 او تمیز انسانلار گل تک یازاندا
 اونلارین مقدس روحلاری آنجاق
 کؤز مده بیردامچی وارسادا اگر
 منی اوز لری نه بیلر رک محرم
 ۹۵؛ ادبله یاناشدیم سئوز لری نه من

من اوز قسمتيمه شادا ولدوم هرآن
طفیلی اولمادیم سئوزده هئچ کیمه
بورادا ینی - ینی فیض لر گوردوم من
عقلی انسانلار اؤزلری بیلر
گوئیلرین فیضی دیر دئسم یئریدیر
قوندارما بیر کتاب دگیل بودوزو
یئدی یوز او توزدی بیرده ایکی ایل
او بؤیوک سرورین آدینا کبین
قدر گئجه سینده بیتیردیم سئوزو
اوندان اوزاق اولسون یا مان گؤز مدام

اولسادا اوره گیم، کؤتلوم پریشان
گناه یول تاپمادی اصلا قلبیمه
قسمتیم چوخ اولدو گؤزله دیگیمدن
دئمیرم زهر دیر یا داکه، شکر
۵۰۰؛ بو غیب عالمی نین تحفه لریدیر
معنا خزنه سیدیر بونون هر سئوزو
من بونا تار یخدن فال آچاندا بیل
ائتدیم بو مبارک کتابی یقین
بدر لندیردیگیچون بیر ایلده اوزو
۵۰۵؛ گئجه سی قدر اولسون، گوندوزو بایرام!

أوز اعتقادی حقیقه

بئله جه دوشگونلوك، ضعیف لیک ایله
دوغرولوق، دوز لوگه اعتقادیم وار
معراج ائتمه گینه اونون فلکه
گوئیلره عرش ایله، لوحه، قلمه
دوزلرین صراطی دوز کئچمه سینه
ابوبکر، عمره بیرده علی یه
اونون بیلگیگینه، حشره حسابا
باخ! او باغیشلایان قادیر آلله
بنده ری اولمایان، هم شکسیر اودور
خالق، روزی و ثرن باجاران قدیم
جسدجه واحدیر، جهتدن ایراق
خیالدان، فکردن خارجدیر گرچک
غربه ده، شرقه ده پادشاهدیر او
اولموشا، اولانا صاحبدیر سئوز سئوز
صفایا تینا بؤیوک آدینا سنین
نه قدر که و ارام آیریلما هیچوقت

من یوخصول، الی بوش اولسامدا بئله
قلبا ایناینرام، آچیق - آشکار
رسولا، کلاما، وحی یه، ملکه
جئت، جهنمه، کدر، المه
۵۱۰؛ قیامت گؤننون تره زیسینه
کشفه، کرامته بیرده ولی یه
بیرنجی گئجه ده اولان عذابا
واحد و صبرلی او بیر آلله
آرواد سیز، اولاد سیز، شریکسیر اودور
۵۱۵؛ دیری، قیوم عادل یاخشی و عالم
اولموش، وار، اولاجاق، مثل یوخ آنجاق
اولدوز، فلک، عقل و هم جانندان یوکسک
جته ده، انسه ده مطلق شاهدیر او
حکمو عدالتی، وعدی دوغرو، دوز
۵۲۰؛ ای شاه آندوثر یرم ذاتینا سنین
منی ایمانیمدان آیرما هیچوقت

مناجات وصون

که دین دن، عقلدن دوغولموش مطلق
 سئوینجمله کؤنلومو گل ایله همدم
 قوی سئوز بیلنلره او اولسون قسمت
 روحوم اوتانماسین اوندان هیچ زامان
 آچما هنر سیزین او ناگؤرونو
 جماعت عزتله ایله سین قبول
 هرگؤرن گوهر تک تاخسین قولاق
 خزنه تک بوجاقد قویما اونوسن
 قیز سین عشق مجلسی اونولا هردم
 خصوصاً وزیرین اوزساراینی
 آدسیز، نشانه سیز ایلمه بئله
 یامانلار داشیندان سن ایله اوزاق
 مردلرین روزیسی اولسون اوگرک
 باغیشلا، چونکه سن باغیشلا یانسان
 اوزون اوحدی یه نجات باغیشلا
 ایشی نین آخری سعادت اولسون

بویینی قایدالی اثره ای حق!
 اوز قبول نورونوبخش ائله بیردم
 هوشلو آداملارین آذوقه سی ائت
 ۴۵۲۵ کؤنلوموتزه له اوزوایله هرآن
 گوئترمه پیس گؤزه اونون اوزونو
 تاپسین ذوق اهلی نین اوره گینه یول
 قویما سن پرده ده اونوقالماقا
 تورونجوم گن اولسون حسد لر یلندن
 ۴۵۳۰ اوتانسین عکسیندن اونون «جام جم»
 نورو، رونقی ایله به زه هریانی
 اونوسام نسلی تک شهرتلی ائله
 یاخشیلارا و خوسون قوی اونوآنجا
 گزسین بود نیانی قوی سئویله رک
 ۴۵۳۵ اونون بیر خطا سی اولموشسا آمان
 ۴۵۴۰ نظر سالانینا حیات باغیشلا
 ۴۵۴۵ ذکر ائتمک قلبیه قوی عادت اولسون

۸- دیماه ۱۳۵۹ برابر ۲۱ صفر ۱۴۰۱ و ۲۹ دکابر ۱۹۸۰ تهران

